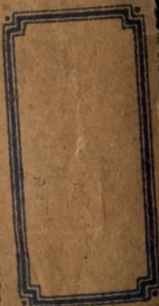

292475

Elek Albert
könyvkötészet
Pécs, Király u. 29.

**A könyv tisztaságát és épségét az
i. t. olvasók b. figyelmébe ajánljuk.**

OSZEK

Sára története.

Regény három kötetben.

279

Irta :

Beniczkyné Bajza Lenke.

Első kötet.

Vörös István
tulajdona.

Budapest

Singer és Wolfner kiadása

Andrássy-út 10.

292475

ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR
N. Növekedéskönyv
1956 évi 2530 sz.

ELSŐ FEJEZET.

A nap lemenőben volt. Kellemes alkony borult a földre s a kotunini kastély erkélyén együtt ült fontos tanácskozásba merülve a Merlaky-család, legkevésbé sem ügyelvén a természet fölséges szépségére, mely körülöttük terült s mely méltó lett volna a legnagyobb festő ecsetjére.

A kotunini uradalomhoz tartozó kastély rengeteg erdővel borított hegylánczolattal volt környezve, de előtte kies völgy terült virágzó mezővel, legelő nyájjal, s távolabb száguldozó ménessel.

Mit a szem közel és távol látott, mind a Merlaky-grófok tulajdona volt, kik századok óta laktak a tornyos, erkélyes kastélyban, s még mindig azt a patriarkális szokást követték, hogy alig mozdultak ki hazulról.

A nap már-már eltűnt a hegyek mögött, a nyári hőség után enyhe, üde szellő emelkedett, bő harmat hullt füre, virágra, mezőkre, s a hold felköltét sárgás folt jelölte az égen az átlátszó felhők között.

Méla csend honolt a vidéken, igazi falusi nyári est volt. A távoli kolompok csengése nem

zavarta az erkélyen ülők társalgását, a kiknek hangja olykor élesebben, emeltebben hangzott a természet mozdulatlan nyugalmaiban.

Az erkély butorzata párnázott fenyő kanapék és székekből állt, a melyeken hat személy foglalt helyet. Mind a Merlaky nevet viselték, s valamennyien a család tagjai voltak.

A társalgás perczre sem szünetelt, majd egyik, majd a másik mondott valamit, tett egy-egy megjegyzést, miközben várnai látszottak még valakit, mert minduntalan a terem nyitott ajtaja felé pillantottak, a melyen azonban nem mutatkozott senki.

A kanapék egyikén öreg fehér haju nő ült, fekete ruhában, fején angol divat szerint elül hosszukás fekete fejkötővel, mint minővel albion urhölgyei özvegyiségüket jelzik. Harmincz év óta viselte ezt a fejkötőt, negyvenkétéves volt, midőn fejére tette. Haja megfehéredett alatta, de termete egyenes maradt, tartása éppen oly büszke, mint midőn Merlaky László gróf, a majoreskó, ötvenév előtt oltárhoz vezette.

Az egykor hires szépségű Lohrmann Borbála herczegnő, ma, hetvenkét éves korában is föltünő szép asszony, természetesen korához képest. Fejedelmi alak, ellenállhatatlan, ha mosolyog, de félelmes, ha szigorú akar lenni.

Most, midőn beszélt, szavai hasonlítottak a csöndes esőhöz, mely megnyugtatja az idegeket.

Menye, az ifjabb Merlaky Lászlóné ült mellette, a többi jelenlevők mind unokái voltak, kik szavait érdeklél lesve, őt a legnagyobb figyelemmel hallgatták. Nem is kis dolgról volt szó. Egy emberi élet mikénti alakulásáról tanácskoztak s a határozat a herczegnőtől, mint a család jelenlegi fejétől függött.

A két koros nővel szemben két fiatal lány ült, ifjabb Merlaky Lászlóné lányai, ikrek s oly hasonlók, hogy el lehetett őket téveszteni, de csak külsőleg, természetük teljesen ellentétes volt.

Hat évvel öregebb bátyjuk, feltűnő csinos, elegáns gárdatiszt főhadnagyi ranggal, az erkély rácsozata mellett állt, szivarozott s bár a vidék szépségét látszott szemlélni, minden szót hallott a többiek társalgásából, olykor beleszólt, néha elmosolyodott, mi csinos arcának emelte vonzó kifejezését, szép kék szemei ilyenkor megélenkűltek s egyéniségét vonzóvá tették.

A nagyanya közvetetlen közelében ült legidősb unokája Pál, a gárdatiszt négy évvel idősebb bátyja, ellentéte csinos testvéreinek. Alacsony, beteges, sárga bőrü ifju, ki nem birt a Merlakyak vonzó külsejével, inkább anyjához hasonlított s annak talán azért legkedvesebb gyermeke is volt.

Eme hat személyből állt a jelen lévő család. Az apa, ifjabb Merlaky László, hetek óta távol volt hazulról, Borbála herczegnő másodszülött fia, ki a sors véletlensége által jutott ahhoz, hogy a

nagy hitbizományt örökölje, melynek az elsőszülött Istvánénak kellett volna lenni, ha az el nem követi azt a badarságot, hogy egy angol polgárleányt vesz nőül, kit szeretett, kivel boldog volt, de ki miatt elvesztette az őt illető hitbizományt.

Ez a családban nagy csapásnak tekintett eset volt s talán az oka ama szomorú vonásnak, mely a herczegnő arcán évek óta ült.

Környezete, mint mondtuk, nagy figyelemmel hallgatta beszédét s csak menyee, Klotild grófnő és unokája, Pál, tettek koronkint izgatott hangon kiejtett megjegyzést vagy nem helyeslő mozdulatot szavaira.

— Sára ide fog jönni, — mondá beszédét végezve Borbála herczegnő. — Itt a helye s nekünk kötelességünk atyja utolsó kívánságát teljesíteni, ki azt halottas ágyánál intézte hozzánk. — A gárdatiszt helyeslőleg intett és majdnem diadalmasan tekintett testvéreire. Azoknak egyike, Klára, örömteljesen mosolygott, míg a másik, Zsófia, közönyösen fogadta a határozat kijelentését, de az ifjabb Merlaky grófné és fia, Pálra, oly kellemetlen hatást tettek e szavak, hogy az utóbbi fölgorván helyéről, szikrázó szemekkel mondá:

— Ez lehetetlen, atyám, ha visszajön, nem fog ebbe beleegyezni.

A herczegnő leirhatatlan pillantással tekintett végig a kis fogyatékos termetű, sárga képű emberen.

— Azt majd meglátjuk! — mondá hidegen. Ifjabb Merlaky grófné fia segítségére sietett.

— Pál nem úgy értette, hogy férjem ellenezni fogja a leány idejövetelét, ehez tulajdonképpen nincs is joga, de mindenesetre kellemetlen lesz az neki, s talán nem kellene ma még határozni.

A gárdatiszt futó mosolyt rejtett szép szőke bajusza alá, mialatt fivére lángoló arczczal, ideges mozdulattal foglalta el előbbi helyét, arcza morgorva, majdnem mérges kifejezéssel birt.

— Unokám, Sára ide, fog jönni, — kezdé ama határozott ellentmondást nem tűrő hangon Borbála herczegnő, mely soha sem tévesztette el hatását — s kívánom, hogy mindenki úgy fogadja őt, mint *rokont*. Boldogult fiának ez volt utolsó kívánsága s ez meg fog történni, mert én *ugy akarom*. Mély csend követte e szavakat, senki sem mert válaszolni, vagy ellentmondani s ezzel vége lett volna a családi tanácskozmánynak, ha e perczen meg nem jelenik Bogdányi ügyvéd, a család öreg jogtanácsosa, kire már fél óra óta vártak s ki irományokat hozott kezében.

— Későn jön, ügyvéd ur, — mondá Merlaky Alfréd, a katonatiszt, elébe menve, s arczán elégedett mosoly ült. — Az ügy el van intézve, Sára unokanővérünk idejön.

— Ennek örülök, — viszonzá az ügyvéd kissé szórakozottan. — A határozat helyes, nem is történhetett volna másként.

— És pedig önnek kell érte menni, kedves ügyvéd ur, — mondá a herczegnő. — Kegyed fogja őt átvenni Londonban fivéréből, s elkiséri hozzánk.

— Ez kissé nehéz lesz, herczegnő, — viszonzá az ügyvéd, kezeit összefonva s hüvelyk ujjait szórakozottan forgatva. — Nehéz! Hosszu ut, sok a dolgom. Legalább nyolcz napig kellene távol lennem, azonkívül nem igen tudok az angol nyelvvel bánni.

— Hat nap alatt könnyen megjárhatja, ügyvéd ur, — mondá élénken a gárdatiszt, — sőt még előbb is, és a mi a nyelvet illeti, Sára tud magyarul.

— És valószínűleg elintézni való dolgok is lesznek, — folytatta a herczegnő rábeszélő hangon. — Azokat pedig részünkről más nem intézheti el.

— Kivéve az ottani ügyvédet. Azonkívül a haláleset már hónapok előtt történt, majdnem egy éve, valószínűleg minden rendben van azóta s a fiu, ugy tudom, huszonhat éves és bizonynyal komoly, ügyes ember, ki nem szorul másra, hogy dolgaiba avatkozzék.

— Korát én is így számítom, de egyéniségét nem ismerjük, — mondá az ifjabb Merlaky grófné bizonyos nyomatékkal.

— Nem találkoztunk vele... igaz, de ha megengedik, fölolvassok tőle egy levelet, melyet

nekem irt, valószínűleg atyjától tudván létezésemet és czimemet — mondá Bogdányi, iratai között keresgélve.

Mindnyájan érdekekkel, várakozásteljesen várták a levél tartalmát, mely tiszta magyarsággal volt írva s mely következőképpen hangzott:

Különösen tisztelt Ügyvéd Ur!

Ismeretlenül keresem fel soraimmal kegyedet, de az aláírás meg fogja magyarázni kiléteimet.

Atyámnak, tudom, hogy jóakarója és barátja volt s ez nekem elég, hogy bizalommal forduljak önhöz és arra kérem, eszközölje ki a Merlakycsaládnál, hogy Sára hugomat *ne* kívánják magukhoz venni.

A jelenlevők között meglepetés zugása halatszott, Borbála herczegnőre láthatólag nagy hatást tettek e szavak, a többiek arczán csodálkozás kifejezése ült, míg Pál gróf gunyos diadallal mosolygott.

Az ügyvéd folytatta.

Talán különösnek fogja találni e kérésemet, de nem hagyom ezt magyarázat nélkül.

Mi már nem vagyunk gyermekek, a kik a mások gondoskodására szorulnak. Én huszonhat évemmel eléggé ismerem az életet, s hugomnak támasza vagyok. Nemsokára olyan pályára lépek, a mely biztos jövedelmet nyujt mindkettőnknek, s miért szakadjunk el egymástól, a kik mindig jó

testvérek voltunk, s minden tekintetben kiegészítjük egymást.

Nem tudom, miért akarta szegény boldogult atyám, hogy Sára távol élő ismeretlen rokonainkhoz menjen halála után. Talán élt még benne a hiuságnak, büszkeségnek az a szemérnyi szikrája, mely az előkelő emberekből egészen soha sem hal ki, mely e határozatra készítette, s leányát hazájában, rokonai között kívánta hagyni.

Mi természetesen kötelesek vagyunk utolsó kívánságát teljesíteni, de ha *más* részről ütköz-nénk akadályokba, nagy meglegedésünkre szolgálna.

Nem szeretetlenség vagy tiszteletlenség ez nagyanyánk iránt, kit boldogult atyánk mindig csodálni tanított, de a helyzet teljes megváltozása nyugtalanít bennünket, s különösen az a tudat, hogy el kell egymástól szakadnunk.

Teljes őszinteséggel irtam, bizalommal küldöm kérésemet tisztelt ügyvéd urhoz és szives válaszát várja

tisztelője

Merlaky Fülöp.

— Ez különös levél, — jegyzé meg kissé lehangoltan Borbála herczegnő.

— Egyenes és józan, — mondá az ügyvéd.

— Hogy Fülöp nem akar nővérétől megválni, az természetes, — szólt a gárdatiszt.

— E szerint ők jó körülmények között vannak, — kiáltott föl hévvel Pál gróf gunyosan.

Ismét mindenki a hercegnőre tekintett, feszülten várva, mit fog ő a jelen körülmények között mondani.

— Sára ide fog jönni — szólt az néhány pillanatnyi csend után. Fiam így kívánta s a halott óhajta s szent, melyet megmásítani sem nekünk, sem gyermekeinek nem szabad.

E szavak után mindenki elhagyta helyét s az ikrek Alfréddal lefutottak a kertbe, Klotild grófnő, fia, Pál kíséretében hagyta el az erkélyt, hol csak a hercegnő és az ügyvéd maradtak, hogy megbeszéljék a további teendőket az utazásra nézve.

Bogdányi egy ideig a levél összehajtásával és eltételével volt elfoglalva. Irományait szétrakta, azután összekötötte, talán várva a hercegnő megszólítását, ki gondolkozva nézett maga elé.

A levél félreismerhetetlen nagy hatást tett rá.

— Ön azt mondta kis idő előtt — kezdé némi habozás után, hogy azt a fiatal embert komoly-nak, ügyesnek tartja.

— Merlaky Fülöpöt?

— Szegény Istvánom fiát. Kénytelen vagyok kimondani, hogy én nem vagyok önnel egy véleményben.

— Szabad tudnom, mi okozza azt, hercegnő?

— Ezt a levelet tapasztalatlan ember írta, ki nem ismeri az életet.

Az ügyvéd hallgatott.

— Nem tudja, hogy mily óriási előnyei vannak hugára nézve, ha közöttünk él, hozzánk tartozik s családja részéről el van fogadva.

— Megbocsásson herczegnő, de ez egyoldalú fölfogás s remélem, nem haragszik, ha őszintén kimondom véleményemet.

Idősb Merlakyné kissé hűvösen intett fejével.

— Én másként fogom föl ennek a levélnek az értelmét s elmondom azt, mit annak írója tartózkodott szavakba önteni.

A herczegnő feszülten tekintett a beszélőre, ki folytatta.

— Ő szerintem nagyon is jól bírálja meg a helyzetet, jobban, mint mi, kik nem ismerjük az ottani körülményeket s talán rosszabb színben látjuk, mint valóban vannak.

— Lehet-e rosszabb helyzet fiatal leányra nézve, mint Sáráé, ki tizenkilenczéves, árva, idegen földön van, szegény, s fivére munkájára van utalva, hogy élhessen.

— Tegyük föl, hogy mindez úgy van, a hogy herczegnő mondja, bár én merném tagadni; nem jobb-e, ha a leány ama körülmények között folytatja életét, a hogy megszokta, s nem jobb-e ránézve, ha nem történik változás sorsában!

— Hogy mondhat ilyet ügyvéd ur, mit maga sem hisz, vagy nem akarja bevallani, hogy a jobb, előnyösebb a rosszabbnál.

— De mi a jó és mi a rossz? Mindez csak fogalom dolga, még pedig egyéni fölfogás szerint. Szerintem Merlaky Sárára nézve határozottan jobb volna úgy élni ezentul is, mint eddig tette, fivérével megosztani sorsát, nem válniok el egymástól; együtt viselniök az élet javát és terhét.

— Nem értem az ön felfogását.

— Herczegnő, nagy és dicséretes tettet cselekszik, midőn unokáját magához veszi s ez által megbocsát fiának, ki, mondjuk ki az igazi szót, háladatlanul és hűtelenül viselte magát szülői iránt. De például, ha az a gyermek, ki más körülmények között született, más fogalmakkal növekedett, más légkörhöz szokott, nem illik ebbe az itt rá várakozó keretbe, nem illik kegyelmességtek közé, talán boldogtalan lesz az új házban, új családban... Mi történik akkor? Visszaküldik fivéréhez... Vagy sinlődnie kell itt, holott ott, a hol van, talán boldog lehetett volna.

— Mindez csak föltevés, — kiáltott föl türelmetlenül a herczegnő. — És ki lesz felelős érte, ha magára hagyatva hányódik-vetődik a világban, vagy férjhez megy egy születéséhez nem illő emberhez, ki a család, rokon és vagyontalan lánynyal, kényekedve szerint fog bánni.

— Fivére oldalánál nem lesz elhagyatva, ki óhajtja, hogy vele maradjon. Ő fog felelni érte, ragaszkodnak egymáshoz, viharban, vészben s vállvetve küzdenek a balsors ellen.

— Szóval, kegyed ellene van Sára hozzám jövetelének ?

— Ellene nem, sőt fájlaltam volna, ha herczegséged megtagadja boldogult fia óhajását... De miután ez nem történt s az árvák nem utasítottak el apjuk utolsó kérelmével, én, én, azt hinném, jobb volna a távolból segíteni Sára helyzetén, valamely pénzadománynyal járulni szükségleteihez s hagyni őt megszokott sorsában.

Borbála herczegnő elhagyta helyét.

— Sajnálom, hogy előbb nem fejtette ki nézeteit ügyvéd ur előttem, most határozatom már megdönthetetlenül áll. Sára ide fog jönni.

Bogdányi meghajtá magát.

— És pedig ismét arra kérem önt, hogy személyesen menjen érte, nekem ezzel nemcsak nagy szivességet tesz, de véghetetlen megnyugvást szerez.

— Ha okvetetlen kívánja herczegséged, megteszem, bár szerintem bárki más alkalmasabb volna erre a megbizásra. Szórakozott ember vagyok, keveset utaztam, nem bírom az angol nyelvet, s hölgyekkel bánni éppen nincs gyakorlatom. Mint agglegény nem igen foglalkoztam velük.

— Mind ez csak kifogás, kedves ügyvéd ur, — viszonzá azzal a megnyerő kellemmel a herczegnő, a melynek nem igen lehetett ellentállni. — Ha tudom, hogy kegyed megy unokámért, a kit már ismeretlenül is kedvelek, nyugodt vagyok

s ha ön megtagadja kérésemet, kit küldjek érte? Nemde, megteszi? Elhozza a szegény árvát, a ki hivatta van a megszakadt családi viszonyt közöttünk helyreállítani, fölujítani.

— Mikor kívánja, hogy utazzam, herczegséged?

— Minél előbb. Vegyen magához annyi pénzt, a mennyit jónak lát, s ha ott kiegyenliteni valók lennének, egyenlitsen ki mindent. E szavak után özvegy Merlakyné egyedül hagyván az ügyvédet, szobájába ment, míg az a már teljesen beállt sötétség daczára, az ablakhoz sietett s kisdéd rózsaszínű papirosra irt levelet véve elő, a következőket olvasta :

„Sietve csatolok néhány sort bátyám leveléhez, támogatva az ő kegyedhez intézett kérését. — Én nem mehetek nagyanyámhoz. Nem hagyhatom el Angolországot, melyet — hazámnak tartok, s szeretem fivéremet, kihez ragaszkodom s kitől távol, boldogtalan leszek. Igyekezzék, hogy a család ne vegyen föl kebelébe, kik rám nézve különben is idegenek, mostanig nem akartak rólunk tudni s most kényszer alatt vesznek magukhoz; nekem nincs erőm atyám óhajtását teljesíteni, sem pedig megszegni, mit neki haldoklása közben ígertem. Kérve kérem, teljesítse kívánságomat, ki maradok hálás tisztelője

M. Sára.

Fejcsóválva tette vissza zsebébe a levelet, s ingerülten kiáltott fel.

— És éppen nekem kell érte menni! Sajnálom ezt a boldogtalan gyermeket, de nem segíthetek rajta.

MÁSODIK FEJEZET.

Nyájasan süttött a nap s a kotunini kastély valóságos fényárban uszott, midőn Sára az ügyvéd kíséretében megérkezett.

A család az erkélyen várakozott rá, kinek jövetelét Bogdányi táviratilag tudatta s kivéve a gárdatisztet, kinek vissza kellett menni rendeltetési helyére, mindnyájan a magasból nézték az ismeretlen rokon jövetelét, kit különböző érzéssel fogadtak.

Sára egy tekintetet vetve maga körül, fölment a déli virágokkal disziteit, szőnyeggel bevont lepcsőkön s pár pillanat múlva előttük állt és szemeivel, úgy látszott, a család fejét, nagyanyját kereste, ki elhagyván helyét, elébe ment és tárt karokkal fogadta. A többiek meglepetve függeszték rá szemöket, mintha nem hinnének az első hatásnak, melyet a lány megjelenése rájuk tett, kit valószínűleg másnak képzeltek s ki a legnagyobb egyszerűséggel hajtotta meg magát előttük s félelem vagy zavar nélkül tekintett rokonaira.

Lényében oly feltűnő természetesség mutatkozott, mely kizárt minden zavart, félenkséget,

vagy szenvelgést, olyannak látszott már az első perczen, a milyen volt, szelid, nyájas csatlakozónak. Csendes, nyugodt mozdulatai, halk, zengzetes hangja mutatták, hogy mindig jó társaságban forgott s természetében rejlett az elfogulatlanság.

Az első találkozásnál elfoglalta azt a helyet, mely őt nagyanyja házában megillette, melyet, őt látva, nem mert volna kétségbe vonni senki.

Mindenki nyájasan fogadta, s jövetelekor két nagy ellensége sem tehetett mást, mint a többiek. Ellenszenvöket elrejtették ezzel az egyszerű természetességgel szemben, s ugy Klotild grófnő, mint fia, Pál, önkéntelen barátsággal nyujtottak neki kezét, mit ő nyájas mosolylyal fogadott.

Legnagyobb figyelmét azonban nagyanyjára irányzá, kinek ez láthatólag jól esett, s ki diadalmas gyönyörrel szemlélte őt, ezt a tizenkilencz éves bájos alakot, finom, nyájas arczával a kis gömbölyü szalmakalap árnyéka alatt, melyet vörös szőke fűrtöcskék környeztek s megvilágított, meglelkesített a tündöklő szempár.

Valóságos Rubens alak volt. Termete, arcza ama nagy művész ecsetjére emlékeztetett. A magyar-angol vérkeverék mindkét nemzet szép tulajdonságait összpontosítánála. Nemes bátorság, kecses szelidséggel párosulva volt kifejezve lényén. Széles váll, karcsu derék, melynek idomait fölségesen tünteté ki az angol szabásu testhez tapadó fekete ruha, s az apró láb, finom kezek feltűnőek vol-

tak nála. Egyenként mutatták be neki rokonait, kikre ő bájosan mosolygott, az ügyvéd távolról szemlélte, kiben nem ismert arra a hölgyre, kivel a londoni lakásban találkozott, s ki összetett kézzel kérte, hogy ne vigye őt magával, ne tegye boldogtalanná...

Nyugodt, bátor, elszánt volt, de hogy mindig ilyen marad-e... Arra az öreg ur nem mert, nem tudott válaszolni magának. Majd megmutatja az idő.

Megtörténvén az első találkozás s a forma szerinti kérdések és feleletek kicserélése, Sára szobájába ment. Ledobta kezében hozott kalapját, keztyűit és napernyőjét, egyik székbe vetvén magát, kezeibe rejté arcát s nem vette észre az ajtónyílást, melyen a herczegnő kis idő múlva követte, egészen merengésébe, fájdalomába volt elmerülve. De megpillantván őt, nem volt meglepetve, mert nem tudta, hogy nagyanyja látogatása a kastély eme részében szokatlan ritkaság. Ez tüntetés számba megy, mi csak akkor történik, ha egyik vagy másik unokája beteg, nem hagyhatja el szobáját s kik valamennyien ebben a részben laknak.

A herczegnő belépván, meglepetve, megdöbbenve állt meg az ajtó közelében. Váratlan volt rá nézve, a mit látott, a nyájas, vidám alakot vélte itt találni, ki pár percz előtt elhagyta őt s a helyett egy fájdalomában megtört lényt látott, ki midőn levette arczáról kezét, az könnytől ázva, halál-sápadtan fordult felé.

Sára ijedten ugrott föl helyéről. Titkolni akarta szomoruságát, de érezte, hogy az nem sikerül s mentegetőzve mondá:

— Szülőimre gondoltam, atyámra, ki e falak között született, talán ebben a szobában s oly messze van eltemetve.

Borbála hercegnő némán ölelte meg őt, hitt e szavaknak s arczán részvét, gyöngédség, meghatottság látszott.

— Atyád a kastély másik részében született, majd megmutatom a szobát, — mondá meghatva. — Szép, hogy a boldogult emlékeivel foglalkozol, de jobb szeretném, ha idejöveteled vigabb eszmékkel kezdődnék; remélem, jól fogod magad közöttünk érezni.

— Kétségkívül, ez magától értődik, — viszonzá Sára nagyobb hévvel, mint szükséges lett volna, mi nem kerülte el a hercegnő figyelmét s kérdé:

— Fájdalmas volt az elválás fivéredtől?

— Nagyon fájdalmas.

— Mivel tölti ő idejét?

— A teológiát választá, mit már elvégzett.

— Pap lesz? — kiáltott föl bámulva Merlakyné.

— Nem tudta ezt, nagymama?

— Atyád csak azt emlité egy levelében, hogy fia pályát választott, de hogy lelkész lesz... arról nem szólt.

— A papoknak rendszerint jó dolguk van Angolországban, igen tekintélyes állás, bár Fülöp...

— Miért akadsz el, gyermekem? — kérde a hercegnő Sára zavarát látva, mialatt annak arcza bíborpiros lett.

— Nem fejezhetem be mondatomat, de ha tőlem függ, Fülöpnek más pályát választottam volna.

A hercegnő kissé meg volt lepetve azon a komoly meggyőződéssel kiejtett nyilatkozaton, de nem kívánta érdeklődését elárulni s mondá:

— Beszélj nekem atyádról, Sára, hogy élt, mit csinált, mivel tölté idejét?

— Szüleimről! — kérde örömben föllobbant szemekkel a leányka, maga sem tudván, hogy ez egy szóban mily helyreigazítása volt nagyanja kérdésének, a ki ajkába harapott.

— Ők nagyon boldogok voltak, — folytatta azután s hangja kissé reszketett. — Highburyban laktunk, közel Londonhoz, egy rózsa és jázminnal borított házban, a melyet kis kert övezett. Ott nőttünk fel Fülöppel együtt... Most már idegenek lakják.

Szeme újra könyes lett, szép piros ajkai reszkettek.

— És ott halt meg fiam?

— Ott, nyolcz hónap előtt.

— Kié maradt a ház?

— A régi tulajdonosé, mi csak bérben birtuk. Apa sokszor tervezte, hogy megveszi, de soha sem volt elég pénze hozzá.

Borbála herczegnő végig pillantott a leányon, Isten tudja, mit gondolt, de hangja fölindulást árult el, midőn kérdé:

— És ti fivéreddel ott maradtatok atyád halála után is?

— Nem. A házbér drága volt s nem tudtuk fizetni.

— Hová mentetek?

— Fülöp eladta a mink volt, butorokat, képeket s több effélét és butorozott lakást vettünk, hol étkezést is kaptunk.

— Miért nem tudattátok rögtön atyád halálát velem?

— Nem tudom, miért nem irt Fülöp azonnal s miért nem küldte el atyám levelét. Talán más tervei voltak.

— Miféle tervei?

— Szerette volna, ha vele maradok..... Azelőtt mindig együtt voltunk, szerettük egymást s most nem maradt neki senkije: viszonzá akadozva Sára s oly leirhatatlan szomoruan ejté ki szavait, mi föltárta szive egész fájdalmát.

— Ő tanulmányainak él s kevésbé fogja nélkülözni a családot és téged.

— Igaz... viszonzá halkan a leányka, neki van életcélja, bár...

Ujra ijedten elhallgatott, mint kis idő előtt s lesütötte szemét.

— Titkolsz valamit előttem fivéredre nézve, mi az, nem volna-e jobb őszintének lenned?

— Óh, semmit, kedves nagymama, valóban semmit; — viszonzá gyorsan, zavarral a kérdett, s félre fordítá fejét.

— Nem jól teszed: mondá Merlakyné s egyszerre, ama szigorúság látszott arczán, mely eltüntette a szeme kifejezésében rejlő szelidséget. — Neked most már rajtunk kívül senkid sincs, kihez őszinte volnál s talán segítségedre lehetnék, ha nyugtalanit valami Fülöpre nézve.

— Óh nem, nagymama, Fülöp a legkitünőbb ember, kit képzelní lehet s ha látná, meg volna lepetve.

A herczegnő nem kérdezősködött tovább. Az igazat megvallva, nem is volt kíváncsi Sára titkát megtudni. A lány megnyerte tetszését, az első percz óta vonzódott hozzá, de a fiu keveset érdekelte.

Azután más dolgok voltak, miket boldogult fia életéből tudni kívánt, kit huszonöt év óta nem látott s kit sohasem szünt meg szeretni.

— És mondd csak, gyermekem, — kezdé kissé habozva — szegénységben éltetek?

— Nem, nagymama, sohasem láttunk szükséget, míg szülőkink éltek. Nem volt fogatunk, mint szomszédunknak, a ki a mellettünk levő házban lakott, de nem jártunk foltozott ruhában, mint a highbury-i lelkész gyermekei, kik kilenczen vannak

s nincs egyebük, mint a lelkészi fizetés, mi ott nem igen fényes.

— Nem nélkülöztetek?

— Soha Télen kissé nehéz volt a szélnek, viharnak kitett házat melegen tartani, a melynek falai nem oly tömörek, mint a városi nagy házaké, vagy ezé a kastélyé, de nem éreztünk hideget, azután boldogok voltunk, szerettük egymást s kevéssel megelégedtünk.

A herczegnő szerette volna megkérdezni, hogy miből éltek, de nem tette. Nem volt bátorsága e kérdéshez s a helyet mondá:

— Atyád sohasem beszélt multjáról, családjáról és itthon töltött életéről?

— Óh, sőt nagyon gyakran, — kiáltott föl élénken Sára. — Én leírásból már régen ismerem ezt a szép régi házat és nagymamát, kiről atyám mindig oly nagy szeretettel, elragadtatással beszélt.

A herczegnő nem felelt. Egyenes tartása kissé meghajlott a visszaemlékezések sulya alatt, gondolkodva tekintett maga elé.

— Már mint kis gyermekeknek beszélt atyánk hazájáról, otthonáról, családjáról; — folytatta Sára nagy élénkséggel. — Olykor említett egy szép szobát, hol bölcsője állt, mely a kastély nyugati részén fekszik s babér kuszik föl az ablakok mellett.

— Az emelet tulsó részén van, — mondá halkán a herczegnő.

— A bölcső kék selyemmel béelve, fehér

musselin függönyökkel birt, egykor ő feküdt benne, de talán már nem is létezik, hisz annak az időnek majdnem ötven éve.

— Létezik. Emlékül van eltéve, de nem abban a szobában, hol akkor állt.

— Most senki sem lakik benne?

— De igen, az ikrek: Klára és Zsófia — viszonzá némi zavarral a herczegnő, ki látta unokája arczán, hogy más feleletet várt. Talán, hogy a szoba üresen áll s a mult emlékeit őrzik benne.

— De most megyek, magadra hagylak, — folytatta, elhagyván helyét az öreg nő. — Ismeretlen helyen a kezdet mindig nehéz, csendesülj le, vigasztalódjál, igyekezzél megszeretni rokonaidat s megszerettetni velük magadat. Harmónia szükséges az együtt élők között s légy meggyőződve, hogy mi mindnyájan őszinte szívvél vártuk jöveteledet.

A leányka kezet csókolt neki s megígérte, hogy nem sokára meg fog jelenni a családi körben, hol már is ösztönszerűleg érzé, hogy nem mindenki fogadta jó indulattal, mint arról nagyanyja biztosítani kívánta, de csak a legjobbat akarta látni s igyekezett legyőzni lelke háborgását és elhatározta, hogy *addig, a meddig* beletörődik helyzetébe...

HARMADIK FEJEZET.

Az ikrek ezalatt lent sétáltak a kertben s az ujonjött rokonról beszélgettek. Pál kísérte őket, de kevés részt vett társalgásukban, inkább saját eszméivel volt elfoglalva s csak itt ott tett egy megjegyzést nővérei szavaira.

Klára magastermetű 17 éves leány volt, csinos előkelő arczczal, szép nagy szemekkel s teljesen hasonló Zsófiához, ki fejletlenebb volt nála s bár egy idősek voltak, a család legifjabb gyermekének tartatott. Természete is teljesen különbözött Klaráétól, s ez okozta, hogy nem éltek oly jó egyetértésben, mint az ikreknél rendszeren történni szokott.

Klára hajlékony jellemmel birt s mindenben kellemes, alkalmazkodó volt s meg tudta nyerni a sziveket, míg Zsófia akaratos, önfejű, egyenes, hajthatatlan természete inkább távol tartotta magától családját s az idegeneket és nem sok rokonszenvet keltett maga iránt. Testvérei közül legjobban szerette Alfrédot s annak legtöbb hatása volt tetteire.

Midőn meghányták vetették Sára külsejét, érkezését, modorát, öltözékét, Zsófia Pálhoz fordulva mondá:

— Én, ha nem tudom, ki lép be hozzánk, fiatal asszonynak tartottam volna. Oly biztos föllépése és modora van, mintha már férjnél volna.

A testvérek elmosolyodtak ezen a különös megjegyzésen Zsófia ajkairól, de nem tagadhatták, hogy volt valami igaz abban.

— Az angol lányok nagyon fesztelenül nőnek föl, — mondá Klára. — És ki tudja, ki és milyen lehetett anyja, taián nem sokat törődött vele.

— Ellenkezőleg, — viszonzá Pál. — Én, tudjátok, hogy nem örültem jövetelének, de nem tagadhatom, hogy nemcsak szépsége tett jó hatást rám, hanem modorát is kifogástalannak találom, éppen nyugodt, biztos föllépése miatt.

— Minden szép leány hatással van a férfiakra, — mondá félvállról Zsófia. — Téged már megnyert szépsége, hát még majd Alfréd mennyire el lesz tőle ragadtatva.

— Rögtön beleszeret, — jegyzé meg Klára.

— Biztos, hogy életre-halálra udvarolni fog neki s talán nőül is veszi.

— Zsófi egész regényt gondol ki már előre, — mondá nevetve Klára.

— Csakhogy Alfréd udvarlása nem sokat jelent, — viszonzá kicsinylőleg Pál. — Ő igazi

katona természet, más város, más leány, mint a német közmondás állítja.

— Igaz, de Sára rendkívül szép s a mennyire meg lehetett egyetlen látásra itélni, csupa kellem. Hozzá hasonló nem igen van vidékünkön s meglássátok, nagymamának kedvencz unokája lesz, már is kedvesebb volt hozzá, mint általában mi velünk lenni szokott.

— Sára atyját is jobban szerette atyánknál s most gyermekére viszi át szeretetét, — jegyzé meg Pál, aztán gunyosan tette hozzá, — csak ne családják benne is úgy, mint atyjában.

— Vajjon jól fogja-e közöttünk érezni magát?

— Soha sem számíthatott ilyen sorsra s a jólét, bőség új lehet neki és vonzó hatást tesz rá.

— A jólét nem minden; — mondá szárazon Zsófia.

— Annak nem, ki megszokta, de sok, a kinek új és ismeretlen.

— Ők is csak éltek valamiből.

— Öltözéke elegáns, modora kitűnő nevelésre vall.

— És hogy olyan szép, rátok nézve nem lesz előnyös, — mondá gunyosan Pál.

— Nem félünk tőle, — viszonzá nevetve Klára.

— És hogy nem volt kisértéseknek kitéve ott, a hol nevedett, mutatja, hogy idejött.

Pál nem felelt e megjegyzésre s hagyta tovább fecsegni a leányokat, átment a virágokkal szegett ut másik felére s azok nevetgélve néztek utána.

— Különös volna, ha Pál beleszeretne Sárába és nőül venné, — mondá Zsófia.

— Az nem fog megtörténni, Pálnak nagy tervei vannak a házasságra nézve.

— Pedig, ha a tükörbe tekint...

— Csitt, Zsófia, nem illik így beszélni fivérünkről.

— Azt mindenki látja, hogy inkább rut, mint csinos, idegeneknek még föltünőbb az, mint nekünk, kik megszoktuk.

— De nagyon gazdag lesz.

— Véletlenül jutott neki ez a szerencse.

— Igaz, de azt nem kérdi senki, hogy kit illetve a vagyon, hanem, hogy ki ül a majorátusban.

— Alfréd jobb hasznát tudná venni.

Mindketten nevettek s Pál átnézett hozzájuk, gyanítá, hogy a vigalom az ő rovására történik, mi nem volt nővéreinél ritka eset.

E perczben az ügyvéd alakja tünt föl a láthatáron, ki lehorgasztott fővel közeledett s úgy látszott, mély gondolatokba van merülve.

— Ijeszszük meg Bogdányi bácsit, — mondá Zsófia, — úgy látszik, ma ismét oly napja van, hol sem lát, sem hall. Tudod, kisgyermek korunkban ezt nem egyszer tettük.

És lassan, mosolyogva közeledtek hozzá, ki azonban ruhájuk suhogására figyelmessé lett, föl-emelte fejét, szórakozottan kalapjához nyult s olyan tekintettel, mintha fogalma sem lett volna róla, kikkel áll szemben, lassan tovább akart haladni. A két nővér azonban utját állta.

— Óh, nem fog oly könnyen szabadulni, Bogdányi bácsi, — kiáltott föl Klára. — Együtt megyünk sétálni.

— Engedelmet kérek; de...

— Nem, nem hagyjuk megszőkni, nézze, már Pál is itt van s mindnyájan akarjuk tudni, hogy folyt le az ut Sárával?

Az ügyvéd kissé kedvetlenül vont vállat.

— Egy tudományos munkán dolgozom és... — hebegte mentegetőzve.

— Ne gondoljon most arra, élvezze az üde falusi levegőt s mondja el nekünk londoni élményeit.

Bogdányi arcza elborult.

— Nagyon boldogtalan az a szegény leány, — sóhajtá.

— Boldogtalan, Sára... Miért?

— Mert velem kellett jönnie, — viszonzá szórakozottan az ügyvéd.

— Hát nem örült az idejövetelnek?

— Ott kellett volna őt hagyni, a hol volt — fivérénél, — tört ki indulatosan Bogdányi, de gyorsan elhallgatott s mintha csak most térne egészen magához, ijedten tekintett Pál grófra.

— Még ön is helyeselte jövetelét, — mondá ez gunyos mosolylyal.

— Mielőtt tudtam a körülményeket.

— Miféle körülményeket, — kérdé a két nővér majdnem egyszerre s Pál is előre nyujtott nyakkal, feszült kifejezéssel várta a feleletet.

— Több mindenfélét... De ne beszéljünk erről. Fölösleges, miután Sára grófnő itt van, és talán itt is marad.

— Titkolódzik?

— Eszemben sincs.

— Nos hát, beszéljen, — mondá Pál majdnem parancsolólag.

— Ohó... Már is többet mondtam, mint kellett volna, de gondolataimba voltam merülve s ilyenkor... — mondá összeránczolt szemöldökkel Bogdányi és gyorsan ott hagyva őket, tovább ment, kiknek nem volt bátorságok föltartóztatni, vagy követni.

— Ezt tudatnom kell nagymamával, — mondá Pál.

— Ne tedd, miért keserited meg örömét. — De Pál nem hallgatva rájuk, sietett a kastély felé, azonban nem a herczegnő lakosztályába ment, hanem anyját kereste föl, kinek a hallott meglepő ujdonságot elmondani akarta. Klotild grófnő rosszkedvüen ült szobájában, mely a napsugarak ellen sötétre be volt függönyözve. Ő többnyire rosszkedvü volt s nem szerette a napfényt, mely ellen-

téte volt kedélyének, azért a nyári napoknak legnagyobb részét homályos szobákban tölté, legtöbbször egyedül, mert kevés beszédü volt és nem szerette, ha, mint ő mondá, nyugalma fecsegéssel zavarják.

A család tagjai között csak étkezéseknél jelent meg, a reggelit ágyában költé el s napját semmittevésben tölté. Este francia regényeket olvasott, többször éjfélután pár órával feküdt le s az egyedüli Pál fia volt, kinek társaságát szerette.

Általában ama zord természetek közé tartozott, melyek mindenkit távol szeretnek tartani maguktól. Senki sem tudja, mit kezdjen vele. A vidámságot gyűlölte, a szomorúság idegessé tette s ha olykor e miatt férje, vagy napa szemrehányást tettek neki, rendszeren azt felelte: anyám is ilyen volt, az öröklött tulajdonságokról nem tehetünk.

Mióta Sára megérkezett, rendszeren rossz kedve fokozódott. Nem tagadhatta szépségét, megnyerő modorát s ez boszantotta leányai érdekében, kik kevés hozományyal bírtak, féltette tőle a hercegnő rokonszenvét s annak személyes vagyonát.

Midőn Pál a külső világosságból anyja szobájába lépett, nem volt képes a homályban annak hollétét fölfedezni. Zárt, hűvös levegő fogadta, vegyülve erős illatszerrel, mi már a buto-

rokba is bevette magát s majdnem bódító hatást gyakorolt.

A grófné megmozdult helyén, az öblös karszékben, fiát belépni látván, ki észrevéve őt, hozzá sietett.

— Érdekes ujsággal jövök, — kezdé mellette helyet foglalván. — Az ügyvéd rendes szórakozottságában kibeszélte, hogy Sára kedve ellenére jött Kotuninba s nagyon boldogtalannak érzi magát.

— És milyen nyugodt, sőt boldognak, vidámnak mutatta magát, úgy látszik, kész színésznő, tetszése szerint tudja mutatni, a mit jónak lát.

— Ezt jó lesz nagymamával tudatni.

— De nem most kezdetben. Mi elleneztük Sára jövetelét s azt hinné, rosszindulatu ráfogás.

— Igaz, de nem árt szemmel kísérnünk Sárát. Az, ki így tudja titkolni érzelmeit, nagy dolgokra képes.

— Azt, hogy figyelemmel kísérem őt, rég elhatároztam. Klára és Zsófia sokat vesztenének, ha Sára megszerettetné magát napammal, s a mennyire okszerűen lehet, résen kell lennünk, hogy az ne történjék.

— Sára nagyon szép leány.

— Azt nem lehet tagadni.

— Klára és Zsófia teljesen elvesznek mellette.

— Szépségben igen, de végre is azok, kik

őket nőül veszik, sohasem gondolnának Sárára, ki végre is igen különös eredettel bír.

— Ő Merlaky grófnő, csakugy, mint nővéreim.

— De ki volt az anyja? Egy ismeretlen polgárleány, ki miatt férje elveszítette a vagyonát. Azonkívül multját sem ismerjük annak a Merlaky grófnénak, kit férje családja soha sem látott. Ki volt, mi volt, kitől származott, hogy élt házassága alatt és előtt, mindez titokba van burkolva, s a ki nőül akarná venni Sárát, természetesen tudni kívánná a multat.

— Vannak olyanok is, kik erre nem sokat adnak, például Alfréd... Meg vagyok győződve, ha neki megtetszenék, minden gondolkodás, tudakozódás nélkül nőül venné.

— Fájdalom, hogy ezt nem tagadhatom, — viszonzá nehéz sóhajjal Klotilde grófnő, — de ő nem fog neki udvarolni, tudván, hogy mindketten szegények s neki örökösnyt kell nőül venni, hogy állásához képest élhessen.

És például, ha én beleszeretnék.

— Attól nem félek, te okos, józan, számító vagy s tudod, mi a kötelessége a kotunini hitbizomány urának.

Pál fölkaczagott. Ama rideg, kedélytelen nevetés tört ki keskeny sápadt ajkai közül, mi olykor anyját is megdöbbsentette, a hercegnőnek pedig kiállhatatlan volt.

— Igaza van, anyám, én nem tudnám magam

semmi olyféleire elragadtatni, mi nem illik állásom keretébe. . . — visszonzá gondolkozva, mintha saját állítása fölött tünődnek.

A grófné helyeslőleg intett s néhány pillanattig hallgattak, ki-ki saját gondolataival elfoglalva, midőn a kertből vidám nevetés hangzott föl, idegen kacaj, vegyülve az ikrek csevegésével.

— Az ügyvéd képzelődik, ha Sárát boldogtalannak mondja, — szólalt meg a grófné, — a ki így nevet, az a legjobb kedvben van.

Pál félre huzta a függőnyt s letekintett a kertbe.

— Csakugyan Sára volt, a ki nevetett croquettet játszanak s mindnyájuknak ragyog az arca a jókedvtől.

— Figyeljük meg, talán ez is csak tettetés, te többet lész vele, mint én, s jobban megismerheted lelkületét.

— Szive mélyébe fogok tekinteni; — kiáltott az ifju hévvel s fölugorva helyéről kisietett; a grófné kissé csodálkozva tekintett utána. Feltűnt neki ez a nagy sietség.

És a kinek kellemes nevetése főlhallatszott a besötétített szobába, csakugyan Sára volt, a kin az ügyvéd által állított boldogtalanságnak nyoma sem látszott, sőt a három lány közül ő volt a legvidámabb, leghajlandóbb a nevetésre, játéokra, enyelgésre.

Oktatást adott unakanővéreinek a legutóbb

divatozó angol játékban, mely hasonlított a croquette-hez, de némileg különbözött attól.

— A lawn-tennis nálunk már kiment a divatból, — mondá, — s helyette új játék lépett életbe. Ezt játszsza minden elegáns társaságban, tanuljátok meg.

És elegáns bő gazdag ránczu ruháját hátra fogva, kecsesen lépkedett a zöld pázsiton ide-oda, kimérve az új játék helyét lépéseivel, mialatt olyan gyönyörű lábakat s olyan szabásu czipőt mutatott, melyhez fogható Kotuninban még soha sem láttak.

— Miért mondod nálunk, Sára? — kiáltott föl nevetve Zsófia. Most már itt van neked *nálunk* s Angolországban odaát.

— Eltévesztettem, — nevetett Sára. — Mind-egy, most már idetartozom, bár ez a föld csak félig hazám.

Gyorsan álmadozva ejti ki az utolsó szavakat s tündöklő szeme átrepült a bérczek csucsain, mintha a tengert keresné, mely *odaátot* jelentett ránézve, mely elválasztá őt attól a helytől, hol született.

A társaság kedvtelve tanulta az új játékot, Pál is tanítványnak állt be közéjük; s lassanként összegyültek körülöttük a hercegnő, Klotild grófnő és Bogdányi, ki olykor csodálkozó pillantást vetett Sáraira, talán jó kedvét bámulta, ki maga volt a kellem, elevenség, derűtség s oly nagyon különbözött attól a lénytől, ki neki ama könnyörgő leve-

let írta, hogy ne kelljen rokonaihoz jönni s leverten ült mellette a vasúti fülkében.

Mindenki el volt ragadtatva az új rokontól, röptében nyerte meg rokonszenvöket. Pál is bánulói közé csapott föl s a következő napokat valóságos élvezetté varázsolta Sára jelenléte.

Csak Klotilde grófnő szívében nem szünt meg a keserőség iránta, ki féltékeny volt leányai érdekében rá s nem jó szemmel nézte a herczegnő elragadtatását unokája iránt és majdnem boszantotta Pál előzékenysége, nyájassága, mi napról-napra szembetűnőbb volt, ismerve az ifju tartózkodását más fiatal hölgyek iránt.

Egy napon Merlaky Alfréd, a gárdatiszt, váratlanul érkezett a kastélyba.

Mint mondta, két napi szabadságot kért, mert Sárát akarta ismerni és üdvözölni.

Azt hitte, nem a legjobban lesz fogadva rokonai között s enyhíteni akarta a rossz hatást, mit annál rokonai idegenkedése előidézhetett.

De mennyire meg volt lepetve, midőn az ellenkezőt találta. Még nem is találkozott Sárával, midőn már meggyőződött, hogy félelme alaptalan volt. A herczegnő könyvek között tolmácsolta elragadtatását iránta, nővérei nem győzték magasztalni, Pál határozottan föl volt iránta lelkesülve, sőt anyja Klotild grófnő is, a legenyhébben nyilatkozott róla, bár az láthatólag nehezeére esett. Nem hitt füleinek. Ismerve családjá tartózkodását min-

den idegen iránt, s az előítéletet, melylyel a Sára jövetelét fogadta, valóságos csodalénynek kellett tartania rokonát, ki ily hatást gyakorolt rájuk.

A második reggelihez gyülekezett a család, midőn Alfréd gróf a kastélyba érkezett s néhány percz alatt mindazt megtudta rokonaitól, minek hatása alatt állt, a lépcsőházban várva Sára jövetelét. Ennek az emeletről kellett lejönni az ebédlőbe.

Már mindnyájan együtt voltak, midőn végre föltűnt a várva várt magas alak, fekete ruhában, néhány viruló rózsával keblén; a nap, mely megtörve szűrődött be az ablakon, vörösös szőke hajára és tündöklő fekete szemére árasztá sugarát, mintha glória fénynyel venné körül s Alfréd nyitott ajkakkal, bámuló tekintettel szemlélte.

Sára lassan haladt lefelé a lépcsőn fokról-fokra, mintha a nap sugarainak röpködésébe volna merülve s midőn egészen leért, meglepetve pillantott az ismeretlen alakra, az elegáns, magas, szőke gárdatisztre, kit nem ismert s kinek deli termetét festőiesen emelte ki a szép egyenruha.

Alfréd elébe lépett, s mosolyogva mondá:

— Ismét egy unokatestvért van szerencsém személyemben bemutatni, a negyediket, a kit még nem ismersz.

A fehér arcz rendesen átlátszó rózsás pirja kissé sötétebb színt váltott a váratlan megszólításra, de gyorsan eltalálta, ki áll előtte, nyájas mosollyal nyujtotta feléje kezét.

— Örülök, hogy megismerhetlek, — mondá igézően ragyogó szemmel, mialatt az oldalt álló Pál sötét tekintettel szemlélte ezt a találkozást, a melynél kedvesebb, barátságosabb, két idegen között, a kik először látják az életben egymást, alig lehetett.

De ők nem vették azt észre. Vidám csevegéssel mentek egymás oldalánál az ebédlőbe, az ikrektől követve, kik nevetve haladtak utánuk, hangoz, pajkos megjegyzéseket téve Alfrédra, ki visszafordult s megfenyegette őket, míg Sára ragyogó szemmel, kedves, félig bátortalan mosolylyal feleltetett unokafivére kérdéseire az ő kellemes hangján, mely már magában is elég lett volna, hogy a tüzes gárdatisztet megigézzé.

A herczegnő menyével, Klotilde grófnővel az ebédlőben várt rájuk, a nyitott ajtóból tekintvén ki a kertre, mely napfényben s a természet vidám-ságában uszott.

A szellős, tágas helyiség az épület földszintjén feküdt, falai faburkolatból álltak, s közepén a nagy terített asztal csillogó ezüsttel, drága csemegékkel, finom porcelánnal és kristály üvegekkel igen csábító hatást gyakorolt, különösen Alfrédre, a ki az egész éjszakát uton tölté, s hatalmas étvágyát hozott magával. Sára a két fivér között ült, de Pál szokatlan hallgatag lévén, egész figyelmét Alfréd vette igénybe, ki nem fogyott ki a kérdezősködésből, s nem szünt meg csevegni.

Mindenki észrevette Pál rossz kedvét, mi föltünő volt az utóbbi napok derültsége után, de a két fivér, ellentétes természetüknél fogva, nem különösen rokonszenvezett s Alfréd jelenléte más-
kor is feszélyezte bátyját, tehát lehangoltságát innét eredőnek vették.

A reggeli kellemesen folyt le, a közfigyelem tárgya Sára volt s a hercegnő szemei majdnem büszkeséggel nyugodtak olykor szép unokáján, ki napról napra jobban megnyerte szeretetét, tetszését.

Alfréd az étkezés után sem tágitott oldala mellől. Azért jött, hogy megismerje őt s ezt a két napot, mit Kotuninban töltött, egészen neki lát-
szott szentelni.

És Sára nem kevésbé jól érezte körében magát. A vidám, eleven katonatiszt rendkívül ügyes társalgó volt. Bécsben a nagy világban élt, ezer-
féle aprósággal mulattatta Sárát, ki viszont az angol életről, szokásokról beszélt neki s a negy-
vennyolcz óra úgy elröpült, a hogy Alfrédra nézve a családja körében töltött idő még soha.

Mielőtt elutazott, a hercegnőnek nevetve mondá.

— Milyen kár lett volna Sára azoknak a halvérü angoloknak. Magyar ő minden izében s bár külseje emlékeztet albion legszebb hölgyeire, elevensége, vére, modora, kelleme nem tagadja meg eredetét.

— Csak ne lelkesülj érte tulságosan, — viszonzá mosolyogva Borbála hercegnő — és különösen ne igyekezzél megnyerni vonzalmát. Maradjatok meg a rokonságnál, mindketten szegények vagytok aránylag, arra nézve, hogy valami más fejlődhessék köztetek.

— Én már is fülig szerelmes vagyok bele.

— Szerencsére, ő nem látszik osztani ezt az érzést, bár kevésbé ismerem, de nagyon józan ítéletűnek látom, ki angol szokásként ki fogja tudni számítani a maga érdekét és előnyeit.

— Én pedig lelkesülő természetnek tartom, nézze meg, nagymama, azokat a lángoló szemeket, azt a csattanásig piros ajkat... Az ember eszét veszthetné, ha rájuk néz.

— No, no, fiam, szerencse, hogy távoznod kell, szerencse mindkettőtökre nézve, — mondá enyelegve a hercegnő, ki nagyon szerette Alfrédet s ha a vagyoni körülmények engedik, talán nem lett volna ellene az unokatestvérek közötti házasságnak.

De Alfréd, mint másodszülött fiu, csak az anyai vagyonból örökölt, mi nem volt oly tekintélyes, hogy uri szokásaival, előkelő nevelésével és megszokott igényeivel szegény leánynyal való házasságot megengedhetett volna magának.

— Csak nem akarja őt Pálnak nőül adni? — kérdé nevetve Alfréd. — Azért kár lett volna őt haza hívni.

— Nem, — viszonzá majdnem megdöbbenve a hercegnő. — Pált nem tartom olyan embernek, ki nejét boldoggá tegye, Sárát pedig boldognak szeretném látni, már csak azért is, hogy visszaadjam neki mindazt, mit atyjának nélkülözni kellett.

— Helyes, Sára megérdemli, hogy a legjobban gondoskodjunk róla... A mi tőlem telik, én mindent megteszek javára és érdekében.

Az öreg nő kétértelműen elmosolyodott unokája nagy hévvel kiejtett szavain, fölfogta azoknak értelmét, ismerve őt, tudta, hogy már is a leglángolóbb szerelemmel hagyja el Sárát, de remélte, hogy az nem fog a távolban tovább lobogni s szerencsének tartá, hogy Alfréd nagyon is ritka vendég lehetett a kotunini kastélyban.

NEGYEDIK FEJEZET.

Sára igen keveset lehetett egyedül, folyton rokonai környezték s amaz este, midőn Alfréd elutazott, írta az első kimerítő hosszabb levelet fivérének, addig csakis szerencsés megérkezéséről, egészsége javultáról tudósította őt rövid szavakban.

Engedelmet kért nagyanyjától, hogy a szokottnál ez este korábban mehessen szobájába, mert mondá, több levelet kell írnia s nappal soha sincs arra ideje.

Azután íróasztalához ült és a következőket írta:

Szeretett drága Fülöpöm.

Utolsó levelemet egy hét előtt küldtem, melyben megígértem, hogy mindenről hosszasan tudósítalak, mit ittlétem óta észleltem s mi jövőnkre nézve fontossággal bírhat. Teljes *őszinteséggel* azonban nem merek beszélni hozzád. Nem ismerem annyira a viszonyokat, hogy levelem sorsa felől föltétlen biztosságban volnék. Helyben nincs posta, egy órányira viszik a leveleket s megtörténhetnék, hogy hivatlan kezekbe jutnának soraim és akkor

hasztalan volna az a nagy véghetetlen *áldozat*, melyet idejövetelemmel hoztam.

Ismersz, tudod, hogy mennyi bátorsággal bírok az élet esélyeivel szemben, de gyakran aggódom önmagam fölött, képes leszek-e azt keresztül vinni, a mire vállalkoztam. Isten segítségébe fektetem bizalmam és reményem. Ezen a mondáson te nevetni fogsz és még sem veszem el ama biztos reményt, hogy sikerül téged, a *leendő papot*, megnyerni a vallásnak, melynek erejét, hatalmát, mindenek fölött valóságát tagadod!

De ne beszéljünk most erről.

Az itteni egyének leírásánál kezdem a hercegnőn, ki iránt én, ha nő nő iránt lehet, imádatlalt viseltetem.

Nemes, bizalomteljes tekintete előtt olykor kénytelen vagyok lehunyni szemeimet bűnös álnokságom tudatában. Szeretnék hozzá hasonló lenni, ki a legkitünőbb asszony a világon s kinek nem az előkelő születés, a rang és czim adja meg a fényt, hanem egyéni értéke, nemes szive és nagy belső tulajdonságai.

Ez a család főalakja, a többiek mellette hozzá képest törpék és kicsinyek.

Azután jön az ifjabb Merlaky grófnő, ki boldogult anyánk helyét foglalja el itt, keveset ismerem jellemét, zárkózott, azt hiszem: alattomos természet, folyton szem előtt tartja saját érdekeit, bámulja fiát, Pált, ki egykor majd a te helyedet

tölti be, ki pedig legkevésbé rokonszenves tagja a családnak.

Az első pillanatban majdnem nyomoréknak látszik, de jobban megnézve, mindene ép, csak hogy egészben véve fogyatékos, fejletlen, beteges. Arcza fakószínű, szemei zöldek, de gyakran változnak színükben, a belső szenvedélyek következtében, mert lobbanékony, heves, mérges természetűnek látszik, nővérei félnek tőle, kikkel szemben erősen játszsa a hitbizomány leendő urát s a családfőt, kinek ők kegyeitől fognak függni.

A ház ura jelenleg nincs itthon s hetek telnek, míg alkalmam leend megismerni őt, mert senki sem beszél róla. Pál rendkívül figyelmes, előzékeny irántam, gyakran terhemre van társasága.

Következnek az ikrek, kik külsőben teljesen hasonlóak, kivéve termetüket. Az egyik jobban fejlett, a másik gyöngébb, alacsonyabb, természetük azonban bámulatosan különböző, mi ritkán szokott ikreknél történni. Egyébként jelentéktelen leánykák, egyetlen jó vagy rossz tulajdonságot sem tudtam eddig bennök fölfedezni.

Az utolsó személy, kiről szólok, Alfréd; pedig sor szerint a herczegnő után róla kellett volna írnom.

Mint tudod, ő a magyar gárdánál szolgál, de Bécsben lakik, mióta Kotuninban vagyok, csak két napot töltött itthon, szinte keveset ismerem, de mondhatom, hogy tetőtől-talpig gavallér, szép

férfi s úgy látom, a hercegnő után a család legjelentékenyebb tagja, gentlemanlike, mint azt Angolországban mondjuk s az egyedüli, kihez adandó alkalommal bizalommal mernék fordulni.

Óh, Fülöp, mily veszélynek vagyok én itt kitéve. Minden szavamra, minden pillantásomra vigyáznom kell. Eleinte Klára ajánlkozott, hogy velem ugyanabban a szobában fog aludni. Képzelted, mennyire megijedtem ettől, azt mondják, beszélni szoktam álmomban s titkomat mily könnyen elárulhattam volna. Szerencsére, sikerült mindenféle kifogásokkal lebeszélnem őt erről.

Gyakran úgy élek közöttük, mint az álomlátó, vagy holdkoros. Ébren vagyok s gondolataim még is teljesen távol kalandoznak. Máskor félelem fog el, ha valamire rájönnének. Ujra azt mondom, nekem nem kellett, nem szabad lett volna ide jönnöm.

Mi hozott közénk? Az a bizonytalan kilátás, hogy a hercegnő vagyonának egy részét nekem hagyja és jövőm biztosítva lesz, de ha rájönne a valóságra, ebből úgy sem lenne semmi. Vagy atyánk kívánsága? Ő szegény nem tudta, mit kíván tőlem, éppen oly tájékozatlan volt bizonyos irányban, mint ezek itt mindnyájan.

De te Fülöp, ki mindent tudtál, neked nem lett volna szabad kiszolgáltatni engem a veszedelemnek. Első tervünk mellett kellett volna maradnunk, hogy együtt megyünk Amerikába, Indiába vagy

Angolország egy távoli részében telepedünk le s elértem volna azt, hogy Londontól távol legyek. . .

De most már fölösleges erről beszélni, a szerencsétlen, vakmerő lépés megtörtént s a következményeket viselnem kell. Igyekszem mindent megtenni, a mi hatalmamban áll, hogy megmaradjak szerepemben s ha valamely véletlen közbe nem jön, keresztül játszom szerepemet véges végig. . . . Hogy mily nagy és nehéz föladat az, neked nincs arról fogalmad, pedig pályádat és gondolkodásmódodat tekintve, neked is elég tetetésre van szükséged.

Mily balcsillagzat alatt születhettünk mi mindketten. Vajjon fel fog-e egykor derülni körülöttünk a sötétség. Adja Isten.

Igen, Fülöp, Isten gondoskodik rólunk, hiába rázod tagadólag fejedet. Ő az egyedüli ott a magasban, ki őrökdi fölöttünk s intézi dolgainkat. Bizzunk benne.

Utam, mint már két levelemben irtam, elég jól folyt le. Eleinte kétségbe voltam esve. Megbántam, a mire vállalkoztam s valami csodálatos bátoratlanság szállt meg az ismeretlen jövővel szemben. Ha nem volnék oly boldogtalan, sohasem vállalkoztam volna ezt a lépést megtenni. Midőn utam kezdetén a hajón jól kisirtam magam s Dowerben vasutra ültünk, lassankint szórakozni kezdtem s csak olykor szállt meg a szomorúság és ilyenkor egyik sarokba huzódva, ujra előtörtek könnyeim

de az ügyvéd oly eredeti utitárs volt, hogy órákra elfelejtém mellette bánatomat.

Először is a legszórakozottabb ember a világon, talán tultesz azon Mr. Braunon, ki a kereskedőtől tudta meg saját nevét, midőn nem emlékezett, hogy hova és kinek küldesse vásárlásait. Utunk alatt minduntalan elfelejtette, hogy ki ül mellette, beszélt nekem tudományos dolgokról, miket nem értettem, beszélt az Argentaaurumról, melynek segítségével egy vegyésznek sikerült ezüstből aranyat csinálni. Belebonyolódott az aranygyártás miszteriumába. Elmondta James Prieé történetét, ki öngyilkos lett, mert belefáradt kutatni annak az állításnak az igazságát, hogy miként lehet aranyat készíteni. Azután a Britisch Muzeum kincseit hozta elő, melyeket Londonban léte alatt megtekintett. Véleményemet kérte, jó helynek találom-e a Westminster palota előtti tért II. Jakab király szobrának föllállítására s méltó társa lesz-e az I. Rikárd lovaszobrának, melynek átellenébe helyezik s mi a véleményem a dimenziókra nézve.

Én hangosan fölkaczagtam s ekkor észrevette magát, kis ideig velem való társalgást kezdett, de nagyon futólag, mert ismét saját eszméivel lett elfoglalva, halkán, önmagával társalgott s akkor vette észre jelenléteimet, ha kérdést intéztem hozzá. Ez a legkülönösebb jogtudós, kit valaha láttam, itt nagyeszü embernek tartják, biznak benne s azt mondják, annyit tanult, hogy már nem fért a fejébe.

A nyárnak nagy részét itt tölti, jelenleg azonban távol van néhány napra.

Az élet meglehetősen egyhangu, de ha van célunk, úgy annak kell hogy éljünk s én azt tartom szem előtt.

Rólad nem igen kérdezősködnek, senki sem említi nevedet, nagyanyám első nap tudakozódott pályád iránt s bámult, midőn hallotta, hogy lelkésznek készülsz. Hát ha még azt tudná, a mit én. Szegény Fülöp! No, de így is, úgy is szeretlek, meg foglak menteni s örökre hived maradok

Sára.

Kotunin, nyárutó 18...

A gyertyák mélyen leégtek, midőn a levelet még egyszer átolvasván, borítékba tette s azzal az elhatározással feküdt le, hogy maga fogja azt a postára vinni korán reggel, míg mindenki alszik. Szeretett nagy sétákat tenni s a reggeli séta a harmatos füben különös kedvtelései közé tartozott és alig volt hét óra, ő már a közeli város felé sietett, rétek, tarlók között, az erdő szélén, melynek fáin vöröses színt kezdtek ölteni s levelei itt-ott ritkultak az ősz közeledtére.

Sára könnyű léptekkel haladt s koronkint skót nótákat fütyörészett, mit a kastélyban nem mert volna tenni. Letért az utról s a bokrok között haladt keresztül, szalmakalapját hátra ütötték a lenyuló galyak, nyakában függött az, de nem

törődött vele. Arczába nem sütött a nap, mert mindenütt az árnyas fák homályában haladt előre.

Minél közelebb volt céljához, annál vidámabbnak érezte magát. Nem tartott attól, hogy levelét fölbontják és megis félt, ha annak tartalmát valaki megtudná. Neheztelésre, találgatásra, gondolkodásra adna okot, bár érteni másnak nem lehetett, mint a kinek irva volt, de mégis... mégis jobb, ha sajátkezüleg adja postára.

Az ut egyszerre kikanyarodott a szántóföldek közé, előtte terült a sik vidék, mit eddig elrejtett a sűrű lomboszat s ő ijedten állt meg, mert az uton lovas csapatot pillantott meg, mely szemben jött vele, azt hitte, katonák, mert a fegyvereiken tündöklött a napsugár s nem gondolt mást, mint hogy valamely katonaezred egyik szakasza közeledik feléje.

Kissé habozott, ne forduljon-e vissza, de azok megpillantván őt, gyorsan ügettek hozzá.

Csendőrség volt, s a kapitány megszólítja őt.

— Honnét jön, kisasszony? — kérde tőle.

— A kotunini kastélyból.

— Az erdei uton haladt?

— Egy darabon, előbb a réten jöttem.

— Nem találkozott senkivel?

— Senkivel.

— Ez különös.

— Keresnek valakit? — kérdi Sára, bátorságot véve a beszédre?

— Egy rablót, ki az éjjel agyonütötte és kirabolta ama helység egyik kereskedőjét.

Sára arczából eltűnt a vér, rémülten nézett maga körül.

— Majdnem lehetetlen, hogy ne találkozott volna vele. Az országuton nem ment, s az az egyedüli lehetőség, hogy az erdőnek vette útját; — mondá vizsgálódó szemmel a kapitány.

Ezzel csákójához értette kezét, tovább ügettek, Sára pedig folytatta útját, de rémült, dobogó szivvel érkezett a postaépület udvarára, mely az indóház közelében feküdt, s gyorsan a levélgyűjtő szekrénybe dobván levelét, habozva állt, borzadva gondolt a visszamenetelre.

Mig így tünődött, a templom tornyán rémülve vette észre, hogy a reggeli idejére bármint siet is, nem érhet haza, azalatt a csendőr csapat vágatva érkezett a kastélyba s folytatták tudakozódásukat az üldözött rablógyilkos iránt.

Hallva a lódobogást, az egész Merlaky család az erkélyre gyűlt s nem kisebb meglepetéssel látták a csendőrcsapatot az udvarra kanyarodni, mint kis idő előtt Sára

A kapitány elmondta jövetelük okát s kikérdezte a cselédséget, de azok nem tudtak semmi fölvilágosítást adni. Maga Pál gróf is lefutott hozzájuk, hosszasan beszélt a kapitánynyal s mielőtt az távozott, a gróftól kérdé:

— Ha meg nem bánthanám méltóságodat,

szeretném tudni, ki az a szép kisasszony, ki ma hajnalban innét Beloczára ment, azt hiszem, a vasutra.

Igy hívták a közeli helység nevét.

— Innét Belóczára a vasutra? — kérde meglepetve Pál gróf. — Csalódik, kapitány ur, a kastélyból nem ment el senki.

— Idegen kiejtéssel beszélt, nagy zavar és megdöbbenés látszott rajta s azt állítá, hogy innét való.

— Milyen volt külseje?

— Magas, szőke, nagyon szép. A grófnőket ismerem, de őt még soha sem láttam.

— Milyen gondolat; — mondá sértődve a gróf. — Nővéreim nem szoktak egyedül kóborolni gyalog hajnalban az erdőben.

— De hát ki lehetett? — kérde érdeklél a kapitány.

— Talán valamelyik szobalány, ki rögtön el lett bocsátva vagy szó nélkül oldott kereket.

— Lehet; — mondá nevetve a kapitány, — de az, a kit mi láttunk — nem volt cseléd.

E meggyőződéssel kiejtett szavak után köszönt és csapata élén ellovagolt. Pál gróftot nagy felindulásban hagyta, ki a legnagyobb haragban futott föl a többiekhez, elmondván a szemtelen gyanut, mi a csendőr szavaiból kihangzott. De egyszerre körül hordván szeméit, felkiáltott.

— Hol van Sára?

— Valószínűleg szobájában, — viszonzá Zsófia.

— Ő nem szokott későn kelni, — mondá a hercegnő összevont szemöldökkel, mialatt az ikrek elfutottak, hogy Sárát fölkeressék.

De rémülten tértek vissza.

— Sára nincs szobájában, — mondá halk, bátorlalan hangon Klára. — A szobalány azt mondja, midőn reggel bement hozzá, már nem volt ott.

— A kertben lesz, — kiáltott föl idegesen a hercegnő.

— Ha végleg elment volna ... — jegyzé meg izgatottan Pál s futott le a kertbe, nővéreitől követve, Sárát keresni.

— Mi jutott eszébe, miféle viselet ez? — kérdé haraggal Klotilde grófnő.

— Ne higyük a legrosszabbat, lent lesz a kertben, — jegyzé meg nyugodtságot erőltetve az idősb Merlaky grófné, de hangja reszketett az izgatottságtól. Sára anyjára gondolt, kiről soha semmi jót sem tételezett föl, kit nem ismert s azt hitte, fiát ügyes fogásokkal kerítette hálójába.

És ő föltétlenül hitt az átöröklésben.

Bármily jó hatást tett is rá Sára s bármennyire képes volt is megszerettetni magát vele, most meg volt győződve, hogy csalárdul megszökött s szó nélkül hagyta őket cserben, de nem mutatta.

Komor arczczal ült le a reggelihez s a többiek követték.

— Fölnyergeltetek s átlovagolok az indóházhoz, — mondá visszatérve Pál. — A kertben nem találok.

— Fölösleges fáradság; mit törődöl vele? — mondá gunyos hangon Klotilde grófnő.

— Mindenesetre jó lesz tisztába jönnünk. Nem hagyott valamely levelet szobájában? — kérdé a hercegnő a lányokhoz fordulva.

— Csak őt magát kerestük, mást nem néztünk — viszonzá Klára, kire látható csapás volt Sára eltünése. — Megyek megnézem.

És ismét mindketten elfutottak, de kis idő múlva egy félig elszakított levélboritékkal tértek vissza.

— Semmi mást nem találtunk e boritékon kívül — mondák. — Ezt ő írta, azután ugy lát-szik, összetépte. Merlaky Fülöpnek van czimezve.

Kézzől-kézre járt a boriték, mindnyájan megtekinték, mintha valamely fölvilágosítást vártak volna tőle.

Pál ez alatt észrevétlenül kiosont a teremből s ment fölnyergeltetni, nem tudott a bizonytalanságban maradni.

De alig hogy végighaladt a kert kerítése mellett, belül a bokrok között beszédet hallott, s feketeruhás alakot pillantott meg, ki férfi kíséretében haladt a belső uton.

Megállítván lovát, leugrott, a kantárt lovászanak dobta s ő maga visszafutván a kapuhoz, a kertbe lépett, hol pár pillanat mulva Sárát látta jönni Bogdányival, élénk társalgásba merülve.

— Hol voltál? — kérde szenvedélyes föllobbanással tőle, az ügyvédre rá sem nézve.

Sára arczát sötét haragos pir borítá el a szigoru, kiméletlen hangra

— Reggeli sétámat tettem, — viszonzá mindamellett nyugodtan, belső fölindulását legyőzve.

— Az itt nem szokás, hogy fiatal hölgyek egyedül barangoljanak mértföldekre, — mondá haraggal Pál, — nagymama nagyon haragszik rád.

— Majd engedelmet kérek tőle.

— És többé nem bocsátkozol ilyféle vállalkozásba, mi az illedelem ellen van. — A leány nem felelt, merev tartással haladt el előtte egy büszke, kicsinylő pillantást vetve rá, ki nem lévén szokva ily föl sem vevéshez, még nagyobb haragra gerjedt.

— A grófnő hozzá van szokva a nagy sétákhoz, — mondá Bogdányi csillapító hangon, miután Sára magukra hagyta őket.

— Itt köteles magát a ház szokásaihoz s a mi társadalmi törvényünkhöz alkalmazni.

— Meg fogja tenni, ha tudja, mit kívánnak tőle... Meg fogja tenni, — viszonzá az ügyvéd, azután egy madárhang kötvén le figyelmét, nem

törődött többé társával, a fa alá állt, melynek levelei közül hangzott ki a hang s kutató szemmel vizsgálta a lombozatba rejtett szárnyast.

Az ifju boszankodva hagyván őt magára, Sára után sietett, ki majdnem futva érte el a kastélyt s már a herczegnőnél volt, ki hidegen, megrovó tekintettel fogadta s úgy mint Pál, hol-létét tudakozta.

Sára a levélről semmi áron sem akart beszélni, azért egyszerűen, nyugodtan elmondá sétájának részleteit, a csendőrökkel való találkozását, félelmét, hogy az erdőben egyedül kelljen visszatérni és örömét, midőn Bogdányit megpillantá, ki váratlanul érkezett a reggeli vonattal s együtt tették meg az utat visszafelé.

Azután engedelmet kért, ha hibázott, s annyi bájjal, bünbánással inentegette magát, hogy a herczegnő elfelejtvén szigorát, jó tanácsokkal látván el őt a jövőre nézve, megtiltotta az ily hosszú egyedüli kirándulásokat, reggelizni küldte, hol még Klára és Zsófia időztek s nagy örömmel fogadták.

ÖTÖDIK FEJEZET.

Ez a Klotild grófnő szerint nagyon is megrovandó eset, Sárára nézve szerencsésen folyt le, s nagyanyja által, mint látszott, pár nap mulva teljesen el is felejtetett, de a többiek, s különösen Pál gyakran gondolt arra és Sára észrevette, hogy figyelnek rá, tetteit ellenőrzik, még pedig gyanítá, hogy Klotild grófnő nem a legjobb indulattal.

Lassanként azt kezdte sejteni, hogy unokafivére melegebb érzelmeket táplál iránta, mi leírhatatlan kellemetlen volt neki, s annak zsarnok természetét, követelő modorát ismervén, félelemmel töltötte el a jövő.

Hozzá járult még ehhez, hogy a herczegnő jószemmel nézte a hitbizomány leendő urának mutatott vonzalmát, nem sejtven, hogy az más is lehet, mint jóindulat. De Sára valósággal rettegett annak a lehetőségétől, hogy Pál megvallja neki szerelmét, s azt minden áron kerülni akarta. A hol lehetett kitért előle, szokása ellenére sok időt töltött szobáiban és a könyvtárban, hol rendszeren Bogdányit találta, ki a napnak legnagyobb idejét tudományos buvárkodással tölté, s őt leg-

többnyire nem nagy örömmel látta belépni. Az ügyvéd hosszú évek során a Merlaky család jogtanácsosa lévén, egészen hozzájuk tartózonak tekintetett, s más ügyekkel már alig foglalkozott. Egykor híres ügyvéd volt a fővárosban, különösen kriminális esetekben, de midőn a hatvanévet meghaladta, tekintélyes vagyonnal vonult vissza s tudományos buvárkodásának élt, mely praxisa alatt is kedvencz foglalkozása volt minden irányban. Talán ez a több oldalú elmebeli foglalatosság okozta, hogy szórakozottsága évről-évre fokozódott privát ügyeknél, de ha jogi dolgokról volt szó, ott még mindig teljes erővel, üde ítélettel és hatalmas erélylyel felelt meg hivatásának.

Merlakyék e miatt mint embert gyakran nevettek, de mint jogtanácsosban föltétlenül biztak s a családnak nemcsak ügyvédje, hanem legbizalmasabb barátja is volt, ki minden dolgukat tudta, ismerte. Egyénileg kellemes, művelt embernek tartott, mindenki iránt jó, előzékeny, elnéző volt s ha nem foglalta el őt valamely fogas nehéz kérdés pöreiben vagy a tudományban, élénk társalgó is volt, mindig kész bárkinek szivességet tenni. Eme tulajdonságainál fogva nagy népszerűségnek örvendett, nem csak mint ügyvéd, de mint ember is a családban.

Hozzá menekült tehát Sára a könyvtárba igen gyakran, hol bár tudta, hogy jelenléte annak nem igen kívánatos, de igyekezett nem zavarni őt

s ha olykor elfelejtven kiletét, az komoly, nehéz kérdéseket vitatott meg előtte, némán, türelmesen hallgatta s olykor a legkülönösebb feleleteket adta az általa nem értett, fölvetett beszéd tárgyára.

Ez Bogdányit azonban legkevésbé sem zavarta vagy zökkentette ki a kerékvágásból. Beszélt, beszélt, czáfolt és bizonyított, a hogy szükségesnek látta, Sára pedig legtöbbször másokon gondolkodott s pompásan telt az idő mindkettőjükre nézve, de különösen Sárára, ki az ügyvéd közelében Pál esetleges vallomása ellen biztosságban érezte magát.

Megtörtént olykor, hogy az ikrek is betekintettek hozzájuk s meg nem foghatták, mi élvezetet adhat Sárának az öreg ember társasága. Ők nagyon unalmasnak találták s ugyan ezt gondolta Pál gróf is, ki ha látni akarta Sárát, a könyvtárba kellett mennie.

E közben hetek multak, már őszre fordult az idő, Sára soha többé nem adott okot rokonainak elégedetlenségre és a herczegnő elhatározta, hogy bemutatja őt a szomszédbeli birtokosoknál, mint unokáját, annál is inkább szükségesnek tartá ezt, mert Klára és Zsófia a következő télen voltak a világba vezetendők s így mindhárman együtt járhattak emberek közé.

De az ifjabb Merlaky grófnénak ez ismét nem volt inyére, ki félt, hogy Sára szépsége elhomályosítja leányait s e nézetében osztozott Pál

is, ki maga ritkán ment emberek közé és nem óhajtá, hogy Sára a világba járjon.

Ki is fejezte ez irányban nézetét nagyanyja előtt, ki azt a határozott kérdést intézte hozzá: nőül akarja-e venni Sárát, hogy rendelkezni próbál teendői fölött.

Pál kissé megzavarodott ez egyenes kérdésre, de miután nagyanyjával egyedül volt és a jelekből sejté, hogy az nem volna ellene a házasságnak, nyiltan mondá:

— Sára nekem nagyon tetszik s ha továbbra is olyannak találom őt, mint eddig, hajlandó volnék nőül venni. Legalább foglalkozom ezzel az eszmével.

Nyugodtságot erőltetett magára e szavak kiejtése alatt, de belsejében minden forrongott a szerelemtől, melyet Sára iránt érzett, de mit titkolni igyekezett.

— És azt reméled, hogy Sára nőül menne hozzád? — kérde a herczegnő, nem fojthatván el egy futó irónikus mosolyt unokája szavai fölött, ki biztosra vette Sára vonzalmát Pál a bámulatól tágra nyitott szemekkel tekintett rá

— Lehet-e abban kétség? — viszonzá könnyedén.

— Nekem pedig erős kételyeim vannak arra nézve.

— Nem tartom Sárát oly oktalannak, hogy ha följánlanám, visszautasítsa kezemet.

— Kérdezd meg tőle s ha jegyessed lesz

akkor kívánságod szerint cselekszik, nem megy társaságba, addig nem rendelkezhetel tettei fölött.

— Beszélek vele; — viszonzá kissé lehangoltan Pál, kinek az a lehetőség még nem jutott eszébe, hogy visszautasításnak volna kitéve és hiúsága erősen sértve volt nagyanyja kételyei miatt.

Az estét határozta a nyilatkozatra, midőn Sára a parkban szokott sétálni, de ebben meggátolta az a véletlen, hogy Alfréd váratlanul ismét megérkezett és Sára által oly örömmel s melegséggel lett fogadva, minőre önmagával szemben, ő soha sem emlékezett.

Különös szép őszi alkony volt s az ikrek, Sára és Alfréd a besötétedésig a kertben maradtak,

Föl és alá sétálva csevegtek a kellemes enyhe levegőben. A lassan leszálló árnyak titokzatossá tették a kert lombozatát, s fehér párával vonták be a távoli hegyeket. A kert szárnyasai aludtak s csak egy-egy denevér röpült el fejük fölött, mire az ikrek fölsikoltottak, s kalapjukat mélyebben huzzták fejükre, nehogy az éj madarai hajukba kapaszkodjanak.

— Kár volna azért a gyönyörű hajért, — jegyzé meg mosolyogva Alfréd, Sára fejére függesztvén szemét, melyek a homályban is lán-goltak.

— Pedig le kellene tövestől vágni, — fontoskodott Zsófia, s még finom battiszt kendőjét is fejére borította.

— Soha sem láttam szebb színü haját, mint a tied, — folytatá Alfréd ömlengve, de Sára le-sütött arczczal haladt mellette s nem felelt. A homály nem engedé látni, mily hatást tett rá Alfréd ajkairól ez a dicséret.

Midőn egészen sötét lett, fölmentek a kas-tély nagytermébe, hol esténként együtt szokott ülni a család s oda belépve, csupán a két gróf-nőt találták, Pál nem volt szokott helyén.

Alfréd rendes derült hangulatában élénkké tudta tenni a társalgást, neki mindig jó kedve volt. És ma még a rendesnél élénkebbnek, szikrázóbb-nak látták. Szórta az élczeket, minduntalan han-gos nevetésben törtek ki a jelenlevők. Ő rendesen jó kedvet hozott a házba s mióta Sára megérke-zett, kétszerte élénk és mulatságos volt.

Oly hévvel folyt a társalgás, hogy, kivéve Klotild grófnőt, senki sem vette észre Pál távol-létét, ki különben is hallgatag volt s majdnem mindig némán tölté családja körében az időt. Azonban soha sem hiányzott, ha a többiek együtt voltak a teremben s most nem mutatta magát és anyját, ki őt mindenekfölött szerette, boszantotta, hogy távolléte nem tünt föl senkinek. Végre nem állhatta meg, hogy ne említse meg nevét.

— Hol van Pál? — kérdé leányaihoz fordulva.

— Egész délután nem láttuk — viszonzá Zsófia,
— talán vadászni ment, vagy a könyvtárban ül.

— Buvárkodik a tudományokban — mondá

nevetve Alfréd. — Talán azért maradt oly kicsiny és fejletlen, mert szellemileg csigázta el magát.

— Megtiltom, hogy bátyád rovására élczekeket faragj, — kiáltott föl haraggal ifj. Merlaky grófné, mialatt a leányok lesütött szemmel mosolyogtak, csak Sára maradt komoly, s majdnem ijedten tekintett egyikről a másikra.

— Nem akarom Pált bántani, — mondá engesztelő hangon Alfréd, — de hogy kicsi és fejletlen, azt mindenki látja.

— Nem lehet miden ember oly szálás természetű, mint te, — jegyzé meg mosolyogva a herczegnő, tetszéssel legeltetvén szemeit a gyönyörű növésű ifjun, mi még inkább busitá menyét, s keserű szavak jelentek volna meg ajkán, ha e perczen a vita tárgya nem lép a terembe.

A hitbizomány leendő örököse csakugyan nem mutatott valami fontos alakot, s ma különösen rossz színben volt.

Arcza halálsápadt, ajka komoran összeszorítva, alig köszönt a társaságnak, mi a herczegnőt, a ki rendkívül sokat adott a formákra, leirhatatlanul boszantotta.

Klotild grófnő tudván ezt, gyorsan helyre akarta hozni a mulasztást, s részvétteljes hangon kezdé :

— Rosszul érzed magad, Pál, nagyon halvány és szórakozott vagy.

— Semmi bajom, — viszonzá az mogorva

nevetéssel, mi alatt helyet foglalt s czipőinek hegyét vizsgálta.

— Hol voltál? — kérdé tőle Klára.

— Dolgom volt.

Kurtán, kelletlenül hangzott a felelet, s a hercegnő szemöldökei összerándultak és elfordulván tőle, Sárahoz intézte szavait, ki elfogultan jártatta körül szemeit. Itt időzése óta családi jelenetnek még nem volt tanuja, s félt tőle, mert nem volt hozzászokva.

— Ebéd után énekelsz nekünk valamit, Sára, nemde? — kérdé a hercegnő, — Alfréd kísérfog a zongorán, ő nagy művész a zenében.

— Szivesen, nagymama.

— Nagy kontár, — mondá Alfréd nevetve, — művészetről szó sincs.

— Még nem is említéd nekem, hogy zongorázol, — jegyzé meg Sára. — Én nagyon kedvelem a zenét, nálunk mindenki foglalkozik vele.

— *Nálunk!* Még mindig angolnak tartod magad? — kérdi enyelegve Alfréd.

— Csak szokásból mondom. Ha egész életünket valamely országban töltjük és ott születünk, pár hónap alatt lehetetlen a multat elfelejtenünk.

— És valld meg őszintén, hogy nehezedre esik a csere.

— Mi visz erre a gondolatra?

— Csak úgy gondoltam. Ki Londonban élt, nehéz Kotuninhoz szoknia.

— Ellenkezõleg, én már megszoktam.

— Szeretném egy leveledet olvasni, melyet bátyádnak irsz az itteni viszonyokról. Sára elpirult és megzavarodott.

— Csak a legjobbat irhatom, — mondá kissé habozva.

— Ő nem szándékozik eljönni hozzánk?

Sára gyors pillantást vetett a herczegnõre kinek arczáról akarta leolvasni a feleletet.

— Talán ráhatározza magát, — mondá az szokatlan nyájassággal. — Végre is meg kell is, merkednie velünk s a helylyel, hol nõvére tartózkodik.

— Ird meg neki ezt, Sára: — kiáltott föl Klára hévvel. — Mi Zsófiával nagyon szeretnõk õt ismerni.

Klotild grófnõ megrovólag tekintett leányára, azután Pállal váltott egy jelentõségteles tekintetet, ki gunyos mosolyra vonta ajkát, mi Sára előtt nem maradt észrevétlen.

— Mindenesetre akkor jöjjön, ha én szabadságot kapok s itt lehetek; — mondá hévvel Alfréd, — talán karácsonykor volna a legalkalmasabb idõ.

— Akkor nagyon rossz a tenger, — jegyzé meg gunyosan Pál, ki most elõször szólalt meg a teremben léte alatt.

— Óh, Fülöp azzal nem törõdik és különben is az még oly messze van, — mondá Sára, ki az egész társalgás alatt bizonyos zavart árult el, mi

ellen hiába küzdött s mi az egész este észrevehető volt rajta.

Midőn éjfél után széteszlott a család, ki-kiszobájába ment, Pál utját állta Alfrédnek, ki szinte távozni akart s már csak ketten voltak a teremben.

— Maradj; — mondá majdnem parancsoló hangon, mit olykor megpróbált öccsével szemben, de az rendesen nevetve utasítá vissza a fölényes kedést.

— Beszédem van veled, — folytatta az idősb Merlaky: — Sáráról akarok neked szólni, kinek úgy látszik, udvarolsz.

— Nem csak látszik, de úgy is van.

— Éppen arra akarlak figyelmeztetni, hogy hagyj föl vele.

— És vajjon miért?

— Sárát én nőül akarom venni.

— Valóban? — kérdé Alfréd, nagy meglepetését s fölindulását titkolni igyekezőn. — És ő?

— Még nem szóltam neki. Meg akartam figyelni, egyéniségével megismerkedni.

— Hogy méltó-e hozzád?

— Bármily okból, ez nem tartozik ide, csak arra kérlek, ne keresztezd utamat, nagyon izetlen volna, ha vetélytársak lennénk s egyetlen harcztörne ki közöttünk.

— Nem először történnék a világon, de különben szeretném tudni, hogy érted ezt?

— Ha én nőül akarom őt venni, neked nincsenek kilátásaid.

— Ellenállhatatlannak tartod magadat?

— Vagyoni helyzetünkre czéloztam. Sára okos, józan fölfogásu leány s tudni fogja, mi az előnye.

— Ha tizenkilencz évével már ily sivár kedélynek tartod, ugy szivesen átengedem, csakhogy én nem osztom ezt a nézetet.

— Te mindig a felhőkben jársz s magad szerint ítélsz meg másokat.

— Éppen azért nem fogok föl hagyni udvarlásommal. Ha ő oly józanul s szerinted okszerűen gondolkozik, rád nézve nincs veszedelem...

— Veszedelem nincs, de nem akarom, hogy más tegye a szépet annak szemem előtt, a kit nőül akarok venni.

— És mit fog erre mondani anyánk?

— Szabad ura vagyok tetteimnek.

Alfréd pár pillanatig gondolkozott, mialatt bátyja feszülten vizsgálta arcát.

— Nem fogok visszalépni! — kiáltott föl hévvel, — mi ok volna arra, hogy megváltoztassam modoromat iránta?

— De mi a célod vele?

— Még nem gondoltam rá, talán én is házassági célból udvaroltam neki.

— *Talán!* Ez hasonlít hozzád. Meggondolad-e, hogy mindketten szegények vagytok, miből akarod nődet eltartani?

— Az az én gondom lenne. . . Minden esetre számithatsz rá, hogy udvarlásomat folytatom, sőt ezentul nagyobb hévvel, nagyobb iparkodással, mert Sárát én is szeretem s harcz nélkül nem engedem át neked, ki ugy sem tennéd boldoggá.

HATODIK FEJEZET.

A következő napok csendesen folytak, minden különös esemény nélkül, csak az volt kissé fel-tűnő a háziak előtt, hogy Alfréd, ha lehetséges volt, minden idejét Sára oldalánál tölté, nem törőd-vén sem Pál égő szemével, olykor haragban majd-nem eltorzult arczával, sem pedig a herczegnő rosszaló pillantásával, ki bár nagyon kedvelte Alfré-det, nem helyeslé ezt az udvarlást. Már csak egy napja volt hátra szabadságából s ezt a napot föl akarta használni.

A déli órákban Sára egyedül volt az erké-lyen s a szép vidéken legelteté szemét, melyben szokatlan szomorúság ült s vágyó tekintete a messze távolban kalandozott.

Alfréd lépett ki hozzá, halkan közeledett s oly nesztelenül termett előtte, hogy a leány föl-sikoltott meglepetésében.

— Mily ideges vagy, — kezdé nevetve a gárdatiszt, — fogadok, hogy gondolataidban Angol-országban jártál.

— Meglehet, — viszonzá Sára ráemelve sze-mét s végig pillantott az előtte álló daliás alakon,

kinek világos szőke haján és bajuszán a napsugarak játszadoztak s biborfényt árasztottak vidám, rokonszenves arczára. A leány még sohasem látta őt ily vonzónak, kevés férfi állta ki volna vele a versenyt, ki egészen közel huzott mellé egy széket s letelepedett vele szemben.

— És mire gondoltál régi hazádban? — kérde enyelegve.

— Sok mindenre, de különösen Fülöpre.

— Ő nagyon nélkülöz téged?

— Azt hiszem, igen, bár a férfiak könnyen felejtenek.

— Nem mindenkit s te azok közül való vagy Sára, kit nem lehet elfelejteni.

A leány arczát élénk pir önté el, nyugtalanul mozdult meg helyén.

— Például, én keveset ismerlek s közel hozzád, vagy távol tőled, szüntelen rád gondolok, — folytatta tüzzel Alfréd. — Már az első perczen el voltam bájolvá szépségedtől, melyhez hasonlót még nem láttam.

— Kérlek, ne beszélj így hozzám, ez nem unokatestvérekhez való társalgás.

— Hát azt hiszed, a rokon szeme nem lát éppen oly jól, mint az idegené?

— Rokonszenvezel velem s elfogult vagy.

— Nem először mondják ezt neked.

— Az angolok fukarabbak bókjaikkal.

— De azt csak megmondják, ha valakit szeretnek?

— Olykor még azt is elhallgatják.

— Milyen körülmények között?

— Ha például nem lehetséges közöttük a házasság s így czéltalan a vallomás.

— Szerintem minden házasság lehetséges, ha szerelem az alapja.

— Nem mindig, — válaszolt elnyomott sóhajjal Sára.

— A vagyon kérdését érted?

— Óh nem, arra nem gondoltam... De például, ha valaki már le van kötve másnak és...

— Mig oltár előtt nem álltak, mindig fölbontható az ígéret.

— Nem mindig.

— Csak az akarattól függ.

— Csalódsz. Akarsz hallani egy történetet, mely czáfolata állításodnak?

— Kíváncsi vagyok rá.

Sára kissé habozott, mintha megbánta volna ajánlatát, de azután gyorsan elhatározta magát.

— Egy jó barátnőm esetét mondom el, a ki asszony s nemcsak hogy szerelemből lett azzá, de a legnagyobb ellenzés daczára ment férjhez.

— Ha szerette, helyesen cselekedett, hogy nem hallgatott senkire s lerombolta a gátakat, melyek közéjük emelkedtek.

— De csalódott... Boldogtalan lett.

— Ez már szomorú.

— És nemcsak hogy meggyülölte őt, kiért oly nagy áldozatot hozott, hanem rövid időn — másba szeretett.

— Hisz ez nem ritkaság, — mondá nevetve Alfréd, — fölbontja házasságát s a másikkhoz megy nőül.

— Az lehetetlen. Nem is azért beszélem neked ezt a történetet, mintha azt hinném, hogy páratlan az a maga nemében, hanem, hogy meggyőzzek, hogy nem lehet hinni a szerelemben s botorság bizni benne és áldozatokat hozni érte.

Alfréd fürkészve tekintett rá és nyugtalanul kérdé:

— De nem te vagy, a kiről beszélsz, Sára, nemde, te még szabad vagy?

— Minő gondolat! — kiáltott föl megrettenve Sára. — Hogy jut ilyen eszedbe.

— Annyi keserűséggel ejtéd ki szavaid, mintha érdekelve volnál a történetben.

— Szó sincs róla. Nekem nagyon egyhanguan folyt életem. A lét küzdelme kizárja az élet költőiségét.

— Nagyanyámnak azt mondtad, boldog voltál szülőid házábanál.

— Boldog, mert szerettem őket, de hogy szegények voltunk, azt tudod, miután atyám mindenét elveszíté házassága miatt.

— Ily együgyü a törvény s amaz arisztokra-

tikus intézmények, melyeknek ma már semmi célja, százféle módon ki lehet játszani, ha akarjuk. Elavult dolog s érdemetleneknek kedvez.

— És mégis érvényre jut szigora. Mi éreztük azt s atyám szenvedett miatta, ki nem arra a vagyonra, mit elveszített, de méltó lett volna egy királyságra és szegénységben tölté napjait.

— Most visszanyerheti azt leánya.

— Nem értem, mit akarsz mondani.

— Nem vetted volna még észre, hogy Pál szerelmes beléd?

— Nem, de nem is akarom észre venni.

— Nem volnál hajlandó neje lenni?

Sára fölkaczagott. Száraz, gunyos nevetés röppent ki ajkain, mi nem hasonlított rendesen szelíd, zengzetes hangjához.

— Erre ő maga sem gondol, — mondá kicsinylőleg.

— Ellenkezőleg, meg fogja kérni kezedet.

Sára tekintetében különös láng lobbant föl, mit Alfréd nem tudott megmagyarázni magának, azután elfordította fejét, hogy az ne lássa a szemét s gyorsan, majdnem remegő hangon mondá:

— Azt nem fogja, nem szabad tennie. Visszaélés volna helyzetemmel. Hogyan adjak neki kosarat, midőn fedele alatt élek.

— Óh, ez helytelen felfogása a helyzetnek!
— kiáltott föl Alfréd. — Ebben a házban ma még

nagyanyánk az urnő, azután atyám lesz s Pál csak harmadizben következik.

— Mindegy, ilyen után lehetetlen volna tovább itt maradnom.

— Milyen gondolat, csak nem akarsz elfutni ok nélkül természetes otthonodból?

— A szerelem mindent megbocsát, csak az ellene elkövetett bünt nem, s ha Pált visszautasítom, nem maradhatok itt tovább.

— Ez különös megítélése a helyzetnek; — mondá hevesen Alfréd, mert e nyilatkozatra nem számított, megrettent arra a gondolatra, hogy Sárának egyszerre hült helyét találná. Bár megbánta, hogy fivéről beszélt, holott saját dolgával akart tisztába jönni.

Hogy is jutottunk erre a térre, gondolá, miért beszéltem én Sárával Pálról, ki talán nem is fogja megkérni kezét.

A leány hozzá hasonlóan tűnődni látszott valami fölött, fejét keblére ereszté, ujjai idegesen játszottak szalmakalapjának szélével, melyet kezében tartott, gyorsan szedte lélekzetét, mintha szük volna neki a levegő.

— Hallgass meg, Sára; — kezdé egyszerre nagyon komolyan az ifju, s fényes szeme szenvedélylyel függött a leányon. — Te Pált visszafogod utasítani, azt mondod, hogy nem mennél nőül hozzá, s mit mondanál nekem, ha én hasonló kérést intéznék hozzád?

— Neked, Alfréd? — kérde megdöbbenve Sára, — neked ugyanazt mondanám, mit bátyádnak.

— Nem érzesz irántam semmi vonzalmat?

— A vonzalom nem elég a házasságra; — kiáltott föl gyorsan, idegesen a leány, majdnem sirva, mintha nagyon kinos volna neki ez a beszéd tárgy.

— Nem szeretsz?

— Ne kinozz, Alfréd, — mondá fölugorva Sára s az erkély kerítéséhez lépett, melyen kihajolt, mintha végét akarná szakítani a beszédnek, vagy arcza kifejezését elrejtteni előtte.

— Holnap nekem mennem kell; — mondá követve őt Alfréd, s megfogta kezét. — Reménytelenül hagysz távozni?

— Arra, a mit kérdeztél, *nincs felelet*, — mondá halkan Sára, s kezeibe rejté arczát és halkan zokogott.

Az ifju némán, lesujtva, megdöbbenve állt mellette.

— Menj, menj! — kiáltott Sára szenvedélyesen. — Nincs több mondani valóm. Nem kellett volna idejőnnöm. Tulbecsültem erőmet, nem tudtam, mire vállalkoztam.

— Mi bajod, Sára?

— Távozz és ne kérdezz. A mit még mondhatnék, jobb, ha soha sem hallod. Jobb mindkettőnkre nézve. Utazz el és ne jöjj vissza, mig

itt vagyok. Tudod, megtiltom... És ne beszélj nekem szerelemről.

E szavak után ellökte magától Alfréd kezét, kifutott a teremből, azt bámulva, megrémülve hagyván egyedül, s midőn szobájába ért, ágyára dobta magát és zokogott keservesen.

— Óh, Fülöp, — mondá majdnem magán-kivül, — mily igazad volt, midőn tagadtad azt a hatalmat, melyet Istennek hívják. Egy nyomorult szíven sem tud uralkodni. Hiába könyörgünk hozzá, hiába kérünk tőle erőt, segítséget, támaszt. Cserben hagy, míg az a másik üldöz, csalogat, mint az éhes tenger, mely a sziklákat mossa, csábitgatja s végre erejének kitartásával magába temeti őket. De nem, én nem fogok eltántorodni, csak ne lássam őt... Vége lesz a varázsnak. Magamban találok föl az ellentállás erejét. Nem szorulok oly segítségre és hatalomra, melyet bár annak ismerek, de mely nem hallgatta meg imámat.

E vergődés közben azonban minden kívülről beható neszre figyelt, minden lépés megremegtette, s egész teste vonaglott az izgatottságtól, foga összeverődött, mintha hideg lelné...

Tulságos kétségbeesés és emésztő láz vett rajta erőt...

Alfréd elutazott, a nélkül, hogy viszont látta volna, de tapasztalatból sokkal jobban ismerte a nőket, minthogy minden reményről letett volna.

A következő napok csöndes egyformaságban

multak, s a herczegnő tudatta Sárával, hogy a vidéken látogatásokat akar tenni vele, bemutatni őt ismerőseinek.

De mennyire meg volt lepetve, midőn a helyett, hogy örömet látna unokája arczán, az halálsápadt lett s remegő hangon mondá :

— Ha nem neheztel meg rám, nagymama, arra kérem, hagyjuk e bemutatást az őszre! Még gyászban vagyok, azonkívül rossz híreket kaptam Londonból, Fülöp betegeskedik s annyira le vagyok hangolva, hogy nem tudnék szórakozni.

— A mint akarod, — viszonzá kissé hüvösen Merlakyné, mialatt vizsgálva függeszté átható szemeit a lányra. — Remélem, nincs veszedelmes baja bátyádnak, mert talán már emlitted volna.

Jelentősegteljesen ejté ki az utóbbi szavakat, mintha kételkednék Sára állításában, ki fivére betegségét talán csak ürügyül használja.

Ő sem ellentmondáshoz, sem valótlansághoz nem volt szokva s látható rossz hatást tettek rá unokája kifogásai.

— Én is remélem — rebegé a leány nyomott kedélyállapotban. — Mind a mellett, ha az ember távol van attól, kit szeret s azt betegnek tudja, rémlátományok kinozzák.

Szeme megtelt könnyel és szép arczán oly nagy szomoruság ült, hogy a herczegnőnek pillanat alatt eloszlott minden kételye s meg volt győződve, hogy Sára igazat mondott.

— Miért nem szóltál bátyád betegségéről? A lelki teher felére olvad le, ha azt másokkal megosztjuk, — mondá majdnem gyöngéden.

— Fülöp neve oly ritkán ejtetik ki itt, hogy nem mertem róla beszélni.

— Badarság, gyermekem, — viszonzá futó zavarral a herczegnő, ki vádat vélt rejteni e szavak alatt, félig kimondott szemrehányást. — Fülöpről nem beszélünk, mert nem ismerjük, más oka nincs, hogy ritkán ejtetik ki neve.

Most volt az első eset, hogy távol élő unokáját Fülöpnek nevezte s a lánynak ez nem kerülte el figyelmét.

— Nem haragszik rám, nagymama? — kérde kedves modorában, arcza kérő kifejezéssel birt.

— Legkevésbé sem, sőt kívánom, hogy ha tudósítást kapsz a gyöngéledről, azt közöld velem.

Ezzel elváltak, Sára megkönnyebbülve ment szobájába, megkönnyebbülve amaz ijedtségtől, mit a kilátásba helyezett bemutatás okozott neki.

Alig félóra mulva Klára lépett be hozzá, kivel Sára jobban rokonszenvezett nővérénél s ki sokkal jobban ragaszkodott hozzá, mint iker-testvére.

Természetükben több volt a hasonlatosság s lassankint igaz, meleg rokoni érzés fejlődött ki közöttük.

— Részvétemet jöttem kifejezni, — mondá nyájasan, — nagymama mondja, hogy fivéred beteg

— Köszönöm, kedves Klárám, — viszonzá Sára, leültetvén őt maga mellé a pamlagra s átölelve nyakát, fejét fáradtan nyugtatá annak vállára.

— Te napok óta levertnek látszol, Sára, valami szomoruságod van?

— Éppen Fülöp betegsége az, a mi nyugtalanít.

— És nem valami más is okozza rossz hangulatodat?

— Valami más?

— Azt hiszem, nehezen nélkülözöd Alfrédet.

— Nem tagadom, hogy örülök ittlétének, — viszonzá kissé meglepetve e nyilatkozaton Sára, s arczát láng önté el, — de tudom, hogy koronként visszajön, a miatt nem volnék szomoru.

— Nekem úgy tetszik, Sára, hogy rokon-szenvetek kölcsönös, ő nagyon lelkesül érted.

— Én meleg rokonni érzéssel viseltetem iránta.

— Csak rokonival? — kérde ingerkedve Klára.

— Természetesen.

-- Miért volna ez természetes? Nem első eset lenne, hogy unokatestvérek megszerették egymást, sőt össze is házasodtak.

— Óh, mily badar eszmék keletkeznek ebben a szép kis fejben, — mosolygott Sára s kezei közé véve unokanővére fejét, homlokát megcsókolta, de enygelése és nevetése erőltetett volt.

— Nem oly badar, mint látszik. Például Pál

halálosan beléd szeretett s meg vagyok győződve, hogy nősülési szándékot forgat agyában.

— Nem hiszem, — viszonzá hévvel, indulatosan Sára. — Ha beszélne veled erről, kérlek, verd ki fejedből. Kellemetlen, sőt talán elviselhetetlen volna mindkettőnkre a helyzet, ha őt vissza kellene utasítanom. Kimélje meg ettől önmagát és engem.

— Annak örülök, hogy Pált nem választanád férjedül, azt hiszem, vele nem lennél boldog, de Alfréd...

— Kérlek, ne beszélj róla, sem pedig Párról, sem senki másról szó sem lehet, én nem fogok férjhez menni.

Klára meglepetve tekintett rá, egy gondolat villant meg agyában s azt nyomban ki is fejezte.

— Most már értelek, Sára, te szeretsz valakit, szerettél, mielőtt ide jöttél s hü maradsz hozzá?

— Senkit! — viszonzá határozottan, majdnem hidegen Sára.

— Csak így lehet értelmezni mindazt, a mit mondasz. Kérlek, légy őszinte hozzám.

— Nincs mit mondanom.

— Látom, hogy nem vagy bizalommal, talán majd ha jobban megismersz, hidd el, hogy én szívvél-lélekkal a tied vagyok.

— Hiszem, tudom, de biztosítlak, hogy nincs mit mondanom.

— És még sem vagy képes meggyőzni. Neked valami titkod van, mi emészt, s mit nem mersz közölni senkivel.

— Miből következted ezt?

— Sok mindenféle jelből. Óh, én nagyon megfigyelő természet vagyok s téged szeretlek és figyelemmel kísérek.

— Mik azok a jelek? — kérdé feszülten, nyugtalanul Sára.

— Például, ha csak lehet, magad viszed leveleidet a postára vagy Bogdányi adja föl azokat a fővárosban.

— Mindenki olvashatja a levelek czimét, mind Fülöpnek szólnak.

— A czimét igen, de nem a tartalmát.

— Klára, Klára, milyen föltevés, csak nem gondolod, hogy titkokat közlök azokban, mit nem olvashatna bárki?

— Ne rettenj meg, más nem gondol erre s nálam jó helyen volnának titkaid, ha méltónak tartanál azokat közölni velem.

— Ismétlem, semmi titkom sincs, — viszonzá ünnepélyesen Sára, de ajkai reszkettek szavai alatt s unokanővére fejcsóválva, kétkedő arczczal fogadta állítását.

OSZK

HETEDIK FEJEZET.

A mire Sára kétoldalról figyelmeztetve volt s mitől ő maga is hetek óta tartott, bekövetkezett. Pál megkérte kezét s zajos, kellemetlen jelenet folyt le közöttük, mi oly erőszakos, elbizakodott természetnél, mint a hitbizomány leendő ura, ily alkalommal elkerülhetetlen volt. Ő gyanítá, hogy Sára jobban vonzódik Alfrédhoz, mint hozzá, hisz' ezt lehetetlen volt észre nem vennie, de azt hitte, neki annyi előnye van fivére fölött, hogy nem kétkedett, ha kenyértörésre kerül a dolog, Sára őt választja.

Egy napon Sára ismét a könyvtárban időzött s valami könyvet keresgélt, midőn hirtelen fölnyilt az ajtó s Pál lépett be rajta. Már hetek óta nem találkoztak egyedül, mert Sára mindig kerülte erre az alkalmat s most azonnal eltalálta, hogy Pál beszélni kíván vele.

Nyugodt természettel birt. és még jobban tudott uralkodni magán, hatalmában volt arczának minden izma, de e perczben remegni érzé szivét.

— Tehát itt vagy -- kezdé az ifju gyorsan

közeledvén hozzá. — Régen keresem az alkalmat, hogy beszéljek veled négyszemközt, de úgy látszott, te ezt kerülni akartad.

— Én?... Legkevesébé sem, miért tettem volna?

— Meglehet, hogy csalódtam. Kérlek, foglalj helyet, mert nem néhány szóból áll az, a mit mondani akarok, hosszú, életbevágó dolog.

— Megrémítsz, — viszonzá Sára, mosolyt erőltetve ajkára s letéve a könyvet, leült. Pál szemközt foglalt vele helyet.

— Hogy mindjárt a dolog velejére térjek, egy kérdést intézek hozzád, melyre kérlek, hogy őszintén válaszolj.

Sára várakozásteljesen tekintett rá.

— Mondd meg őszintén, miért utazott el Alfréd oly gyorsan, a nélkül, hogy bucsut vett volna tőled?

— Csalódom, mi elbucsuztunk, — mondá nyugodtan Sára.

— Azt nem tudtam, tehát nem történt semmi köztetek, a mi Alfréd utját siettette volna?

— Semmi. Neki, mint tudod, letelt szabadságideje s vissza kellett térnie Bécsbe.

— Így, bizva szavadban, elmondhatom, mit nem tettem volna, ha Alfrédnek kötelező ígéretet tész.

— Kötelező ígéretet. Mire?

— Hogy nőül mégy hozzá.

— Nem tudom, mi vitt erre a gondolatra, Pál, nekünk ez sohasem jutott eszünkbe.

— Neked talán nem. Neki igen. De elég okos volt nem szólni róla s így én bátran megmondhatom, mit bizonynyal rég észre vettél, hogy szeretlek s mint kérő állok előtted.

Sára arczára, bár nem érte készületlenül, a mit hallott, oly rémült kifejezés ült e szavakra, mit lehetetlen volt az ifjunak észre nem vennie.

— Ajánlatod igen megtisztelő, — rebegeg halálsápadt arczczal, — de elfogadnom lehetetlen.

— Nem viszonzod szerelmemet?

— Nem. Talán kívánnám az ellenkezőt, de nem tudom hazudni, mit nem érzek.

Pár pillanatnyi csend következett.

Sára nem volt gyáva, de megdöbbsent attól a kifejezéstől, mit unokafivére szemében látott.

— Ugy... — kezdé elfojtott hangon, düh-től szikrázó szemekkel Pál. — Tehát nem voltam szerencsés tetszésedet megnyerni. Tudod-e, mit taszítasz el magadtól. Milyen jövő várna, mint Merlaky Pálnéra rád!

— Tudom, — viszonzá Sára, összeszedve magát. — Sőt azt is megmértem, mily nagy elhatározás részedről, mikor nekem ezeket mondod.

Pál hallgatott, várta, mi következik még. Nagy csalódása ki volt fejezve arczán, melynek rendes beteges halványsága most fakószínű lett.

A leánynak ezalatt teljesen érvényre jutott

egyénisége, mely nem ijed meg a veszedelemtől s most már a legnagyobb nyugodtsággal folytatta, csak hangja volt érczesebb, mint máskor.

— Egy második része játszódna le nálunk annak a családi drámának, melyet atyám hosszú évek előtt előidézett, mert választásod itt sem találkozna a szülői rokonszenvvel. Hisz én ugyanannak a nőnek a leánya vagyok, ki miatt őt rokonai száműzték, abból a vérből származom fele részben, melyet megvetettek.

Pál lesütött fővel hallgatta őt végig, ajkán gunyos mosoly ült, fejét koronkint megcsóválta, de az utolsó szavaknál már elvesztvén nyugalmát, fölkiáltott.

— Mindez, a mit beszélsz, nem volna elég ok arra, hogy elutasíts ajánlatommal, ha szeretnél... Hogy családom, szülőim mit mondanak, azzal nem törődöm. Ura vagyok tetteimnek, sem vagyoniilag, sem erkölcsileg nem függök senkitől.

— De én nem akarok új vizsályt hozni közzétek. Nem azért jöttem, hogy fölzavarjam a békét, hanem, hogy Fülöp számára is megnyerjem a rokonszenvet, ki ugyan nem tud az én erre irányított igyekvésemről, de fájna neki, ha új haraggal tetézve térnék vissza.

— Ez irányban fáradságod kárba vesz, mert Fülöpre nézve nem terjedt ki atyád kívánsága, hogy idejöjjön s mi sem óhajtanók ittlétét. A mi azonban téged illet, azt elrendezném én,

szülőimnek legyőzném ellenszenvét házasságom iránt, nagyanyánk pedig, meg vagyok győződve, örülne annak.

Sára arcza lángpiros lett az „ellenszenv“ szóra, szemébe büszke harag lobbant föl, de hangja nyugodt volt, midőn mondá:

— Nem mondhatok mást, mint a mit mondtam. Nem lehetek nőd s egyszer s mindenkorra tégy le e gondolatról.

És hidegen elfordítván fejét, látszott, hogy végét akarja vetni a párbeszédnek.

Pál elhagyta helyét. Szemében oly sötét harag lángolt, hogy Sárának jobb volt azt nem látnia, mert különben tudta volna, hogy ezentul ennél a háznál egy halálos ellenséget szerzett magának, ki nemcsak sohasem bocsátja meg visszautasítását, de meg is fogja azt torolni, a hol lehet.

— Nem foglak ostromolni, — kezdé szenvedélytől remegő hangon. — Ez a tárgy többé nem fordul köztünk elő, csak egyre figyelmeztetek, hogy mindamaz okok, melyeket nekem fölsoroltál házasságunkra nézve, Alfrédra is főnállanak. Ő is Merlaky gróf, ugyanama szülők gyermekei vagyunk, s figyelmeztetek, hogy ha én nem, *ő sem lehet a férjed.*

E szavak után elhagyta a könyvtárt, hol Sára a legnagyobb lelki fölindulásban maradt egyedül.

Szerencsére, nemsokára vidám nevetés hangzott kívülről s fehérruhás alak jelent meg az ajtóban, Zsófia, ki Sárát kereste.

— Oly szép alkony van, — mondá hozzá sietve s megölelve őt, ki gyorsan kapta le kezét szeméről, mely könnyel volt telve, és melegen viszonzá az ölelést.

— Jer, — folytatta a leányka kissé megzavarodva a könyek láttára. — Ne keseregj itt egyedül. Bizonyynyal ismét fivéredre gondoltál. Vendégünk van. Lamberthy százados, ki kitűnő tennisz-játékos s érdekes játszmát akarunk rendezni.

— Nem történhetnék az meg nélkülem?

— Nem, nem. Nagymama már beszélt rólad neki s ő mindenekfölött kíván veled megismerkedni.

Sára nem mutatott kedvetlenséget, sőt körülpillantott a teremben, nem találta-e tükröt, hol haját rendbe hozhatná, mielőtt az idegen elé lép, de a falak mellett köröskörül csak magas szekrényeket látott, melyekből egyenes sorokban könyvek tekintettek rá. A hiuságnak itt nem engedtek helyet s ő abban a tudatban követte unokanővérét, hogy haja kuszált, szemei ki vannak sirva, külseje nem előnyös e perczen. De végre is, mit törődött vele? Leirhatatlan keserű hangulatban volt.

— A százados igen csinos ember — fecsegett oldalánál Zsófia, midőn egymás mellett halad-

tak lefelé a lépcsőn. — Sokat utazott, nagyon jól beszél angolul, Londonban éveket töltött, talán találkozta is már vele valahol.

E szavakra Sára megállt s vonásai oly nyugtalanságot fejeztek ki, hogy Zsófia is észrevette, ki pedig nővérel ellentétesen, nem igen tudott olvasni az arczokból.

— Lamberthy százados Londonban élt... Mikor? — kérdé Sára halk, elfogult hangon.

— Pár hónap előtt érkezett haza.

— És hol volt azóta?

— Talán Bécsben, különben Alfrédnek jó barátja.

Ismét megindultak s midőn a kertbe léptek, Sára vizsgálódva tekintett a nem igen távol álló csoportra, hol a vendég a háziakkal beszélgetett és élénken fordult a leányok felé, midőn azokat megpillantá.

— Unokám, kit ön még nem ismer, Lamberthy, — mondá a herczegnő titkolható büszkeséggel, mit menyé jelenlétében pedig olykor igyekezett elrejteni. De Sára ma, daczára kuszált hajának, különösen szép volt, mi fölött a csodálkozás a százados arczán eléggé ki is volt fejezve.

Közeledvén a lányok, pár lépést elébök ment s Zsófia bemutatta őt Sárának.

— Grófnő nem régen időzik e vidéken? — kérdé, szemét élvezettel függesztvén rá, ki megpillantván őt, föltűnő zavartnak látszott.

— Néhány hónapja, — mondá elfogult hangon.

— Különben mi már, ha nem csalódom, találkoztunk, — folytatta gondolkodva Lamberthy gróf, fürkészve nyugtatván rajta szemét.

— Igen, utam alatt, a vasuti fülkében; — mondá gyorsan Sára oly kérő tekintettel, hogy a katonatiszt helybenhagyólag intett.

E közben a többiekhez értek s Zsófia nagyanyjához fordulva, mondá:

— Sára már ismeri a grófot, együtt utaztak.

— Valóban? És ön nem szólt nekem erről, Lamberthy.

— Nem tudtam, hogy utitársnőm azonos Sára grófnővel — viszonzá majdnem egykedvűen a gróf, de szemét folyton oly különös vizsgálódással függeszté a leányra, mintha nem tudná tekintetét róla levenni.

— És nekem sem volt sejtelmem, hogy az életben még találkozunk — mondá vidáman Sára. — Oly kicsiny a világ, újra és újra találkozunk mindenfelé.

— Unokámat Bogdányi ügyvéd kísérte; csodálom, hogy őt meg nem ismerte, gróf, ki sok időt tölt nálunk s lehetetlen, hogy itt már ne találkozott volna vele.

— Nem emlékezem.

— Zsófia engem tenniszezni hívott — mondá Sára s rakétát vett kezébe és a játékhelyre ment.

Az ikrek és a százados követték példáját s megkezdődött a játék.

— Miért nem veszsz részt te is? — kérde Klotild grófné Páltól.

— Nem elég jó játékosok nekem, azonkívül négyen vannak s az ötödik fölösleges.

Majdnem keserűen ejté ki e „fölsleges“ szót és a park sűrűbb része felé vette utját.

— Pálnak hetek óta oly rossz kedve van, mintha valami kellemetlenség érte volna, — kezdé a hercegnő, leülve a játszók közelébe Klotild grófnővel.

— Talán nem jól érzi magát.

— Vannak emberek, kik mindig elégedetlenek s ő, fájdalom, azok közé tartozik. Teljesen ellentéte Alfrédnak.

— Talán jobb volna, ha ő is komolyabban gondolkoznék.

— Mi fölött? Mindene megvan, a mi szükséges neki s az ifjuság és egészség magában hordja a jókedvet.

Ekkor Bogdányi lépett ki a parkból s a grófnőhöz közeledett.

Széles karimájú szalmakalap volt fejében, világos nyári ruha, mi az őszi napokhoz már nem igen illett s egy nagy vastag könyv a kezében.

— Nem fázik, ügyvéd ur? — kérde mosolyogva a hercegnő.

— Hűvös van? — kérde meglepetve az ügyvéd.

— Enyhe a levegő, de önnek nagyon könnyű a ruhája.

— Csakugyan, — mondá saját öltönyére pillantván Bogdányi. — Vásznon zubbony, nem vettem észre, hogy ezt öltöttem fel. De szerencsére nem fázom.

— Belemerült az olvasásba s mint rendesen, elfelejtette a világot. Tudja-e, hogy szeptember hónapjában vagyunk?

— Hogyne, hercegnő, huszadikán nagy tárgyalásom van.

— Ezt tehát nem felejtí el.

— Ma néztem meg jegyzőkönyvem, és nagy sajnálatomra, két nappal előbb kell a fővárosba mennem, mint terveztem.

— Ma tizenhetedike van. Tudja-e, hogy ma három hónapja, hogy Sárával megérkeztek?

— Igaz, már három hónapja! Ugy látszik, Sára grófnő teljesen megszokott.

— Én pedig azt hiszem, — szólt közbe az ifjabb Merlakyné, — hogy ő többet gondol Angolországra, mint mutatja.

— Miből következteted ezt? — kérde a hercegnő.

— Nagyon sűrűn jönnek és mennek a levelek.

— Hisz fivére Londonban van, — mondá az ügyvéd.

— Én pedig alig látom, hogy ő levelet küldene, — jegyzé meg idősb Merlakyné hidegen.

— Többnyire maga viszi a postára, ha leányaimmal sétálni megy... Miért nem bizza a rendes levélküldeményt a postásra.

— No, de grófné, hisz ebben semmi rossz nincs, — mondá mentegető hangon Bogdányi, ki nem egyszer volt Sárától megbizva, hogy levelét továbbítsa.

— Ki beszél rosszról? — pattant föl Klotild grófnő. — Én csak a tényt adtam elő.

— Tudja-e, ügyvéd ur, hogy Lamberthy százados önökkel együtt utazott, midőn Sárával jöttek, — kezdé az idősb Merlakyné más térre akarván terelni a beszédet.

— Lamberthy százados?

— Nem ismeri?

— Nincs szerencsém.

— Katonatiszt, de az uton czivilben volt, ma reggel érkezett hozzánk.

— És azt mondja, velük utazott.

— Meglehet, — viszonzá szórakozottan Bogdányi. — Meglehet, én az ilyfélékre soha sem emlékszem s valószínűleg soha sem is ismerném meg.

És ugy is volt, a hogy mondta, mert később, midőn a játéknak vége volt s ő már ismét a park megsárgult levelü fái között bolyongott, lépteket hallott maga után sietni és visszafordulván, tel-

jesen ismeretlen embert pillantott meg, kinek egyenruhájáról gyanítá kilétét. Lamberthy utólérte őt.

Köszöntötték egymást s a katonatiszt megnevezvén magát, mondá:

— Nemde, Bogdányi ügyvéd urhoz van szerencsém?

— Az vagyok... A hercegnő emlité, hogy utitársak voltunk a Doverből jövő expresszen, de én megvallom...

— Nem emlékezik rám? kérdé nevetve a gróf. Bogdányi végig futtatta rajta pillantását.

— Nem, és bocsásson meg, százados ur, ha azt kell mondanom, hogy soha sem láttam önt.

— Elfelejtett! — viszonzá vállvonitva Lamberthy, — de mondja csak, hol és ki adta át önnek Londonban Sára grófnőt?

— Fivére, Merlaky Fölöp gróf, kivel együtt lakott abban a borzasztó városban, szülői halála után.

— Borzasztó, London... Miért?

— Megszünik ott az ember egyénisége s fölolvad az általánosságban. Soha és sehol sem érezzük oly semminek magunkat, mint Londonban.

— És sehol sincs annyi nevezetes, híres ember, mint éppen ott, hol ön azt állítja, elvesz az egyéniség.

— Van, van, de milyen csekély az arány. És nem beszélek a világhírű emberekről, azok mindenütt egyes kivételek, Isten választottjai. Hanem azokról, kik például hozzám hasonlók.

— Nagyon is szerény önmaga iránt, ügyvéd ur.

— Nem, gróf ur, én nem tartozom az egyoldalú emberek közé, sőt azt mondom, hogy kinek kedélye és kötelességérzete van a világban, az már számottevő ember korunkban. De éppen azért nem kedvelem az angolokat általánosságban, tisztelet a kivételeknek, mert ott igen sok utánzást találtam s ha ismerünk egy angolt, ismerjük valamennyit. Egymás szokásaiban olvadnak föl és példányképük a walesi herczeg. Nem nevetséges ez?

— Ön, ugy látszik, nincs nagyon elragadtatva általa. De mondja el nekem, miért nem kísérte Sára grófnőt ide fivére s önnek kellett érte mennie?

— Ő soha sem fog ide jönni.

— Még mindig a régi családi viszály forog fönn?

— A boldogult gróf halála előtt levelet irt édes anyjának s kérte, hogy lányáról gondoskodjék, vegye magához, de fiára nem terjedt ki ez az óhajtás, valószínűleg nem kívánta, hogy elhagyja Angolországot.

— És ő valószínűleg nem cserélné föl jelenlegi hazáját, hol született, élt, nevededett s polgári joggal bír.

— Semmiesetre sem.

— Nyilatkozott e tekintetben?

— Határozottan.

— A nyelvet sem érti?

— Tökéletesen beszél magyarul, ugy mint Sára grófnő.

— Azt hittem, ő már itt tanulta meg atyja nyelvét.

— Három hónap alatt?

— Ha nyelvtalentuma van, miért ne?

— Nem, százados ur, ők mindketten birták a magyar nyelvet, már kiskoruk óta.

— És Sára grófnő végleg itt marad?

— Valószínűleg itt fog férjhez menni.

Lamberthy gróf gondolkodva pödörte bajuszát, mialatt csendesen sétálva haladtak egymás mellett.

— Csak ez a két gyermeke volt a kivándorolt grófnak? — kérdé azután.

— Egy fiu és egy leány.

— Milyen idős a Londonban élő Merlaky?

— Férfikorban van, éveit nem tudom.

— Tulajdonképpen őt illetné a hitbizomány?

— Ha nemes származásu lett volna anyja?

— E miatt veszté el vagyonát?

— Csak e miatt. Én a legnagyobb badarságnak tartom a hosszú évek előtt készült végrendelet ez intézkedését.

— Én is! — kiáltott fel hévvel Lamberthy, — kivált, ha Pált tekintjük, mert nemde, ő most az örökös?

— Ő, egyedül, atyja halála után.

És mit kap Alfréd?

— A hercegnő saját vagyonának tekintélyes részét hagyta neki.

— És az Angolországban élő Merlaky?

— Ő nem részesül semmiben.

— És miből él.

— Valószínűleg megkeresi kenyerét, különben a papi pályára készül, — mondá az ügyvéd, kit már untatni kezdett ez a hosszú kérdezősködés, két kezét kabátjának bő zsebeibe sülyeszté s ide s tova tekintgetett.

— Merlaky gróf használta czimét Angolországban? — kérdé a katonatiszt, nem törődven társa türelmetlenségével, mit az elárulni igyekezett.

— Azt hiszem, igen.

— És nevét sem változtatta meg?

— Nevét? — kérdé csodálkozva Bogdányi. Miért tette volna. Nem volt arra ok, semmi becselenséget nem követett el.

— Nem úgy értettem, de talán valami predikátumot fűzött nevéhez, Angolországban a legtöbb embernek három-négy neve van.

— Tudtommal mindig és mindenütt Merlaky-nak hívták.

— Különös, — rebege majdnem önkénytelenül Lamberthy.

— Mi különös van ebben?

— Mindenesetre szokatlan történet... És, például, ha a jelenlegi hitbizományi ág utódai tel-

jesen kihalnának, arra az esetre mi történnék a vagyonnal?

— Akkor visszaesnék a most megfosztottakra, de csakis ebben az esetben.

— Tehát arról még is gondoskodva van, hogy idegen kezekbe ne jusson a vagyon. Helyes s ha tekintjük ezt a beteges Pált...

— Utána következnek Alfréd gróf, ki maga az élet, — mondá hévvel az ügyvéd.

— Hála Istennek, hogy így van; s csak az kár, hogy nem Alfréd az elsősülött.

Bogdányi nem felelt, türelmetlenül igazgatta nyakkendőjét, mely rendesen igen bő volt nyakákoz képest, inggallérjával együtt.

A százados ajkai még mindig kérdésre lebegtek, de lehetetlen volt észre nem vennie az ügyvéd rossz kedvét, türelmetlenségét, s nevetve mondá:

— Köszönöm a fölvilágosításokat, ügyvéd ur, nem terhelem tovább s be sem várva annak feleletét, a kastélyba sietett, hol Sárával kívánt találkozni.

NYOLCZADIK FEJEZET.

X — Hogy tetszik neked Lamberthy százados?
— kérdé Klára Sárától, midőn a játékban kifáradva,
szobáikba mentek.

— Ha az első látás nem csal, úgy gentleman embernek tartom.

— Tetőtől talpig. Gavallér, kifogástalan és rendkívül művelt ember.

— Mily lelkesedéssel beszélsz róla.

— Hisz oly kevés emberről lehet ezt mondani, s tudod, hogy én komolyan gondolkozom és komolyan itélek.

— Régen ismered őt?

— Gyermekkoromtól. Azelőtt sokat járt hoz-
zánk. Alfréddal együtt nevelkedtek a katonainté-
zetben, s a szünidők nagyrészt nálunk tölté.

— És mióta én itt vagyok, ma van itt
először?

— Évekig távol volt, bójárta, mint mondja,
Amerika, Afrika nagyrésztét, azután Páris és Lon-
donban tölté idejét, s azalatt annyira fölhalmo-
zódtak itthon ügyei, hogy látogatásokat nem
tehetett.

— Ugy látszik, Pállal nem különös jó barátok.

— Pálnak nincs barátja. Ő annyira tartózkodó és zárkózott, hogy senki sem férhet hozzá.

— Így nincsenek őszinte viszonyban? — kérde feszülten Sára.

— Legkevesbé sem értik egymást, két teljesen különböző természet.

— Meddig marad itt Lamberthy?

— Azt hiszem, holnap tovább megy, mert sok látogatása van a vidéken. De remélem, nem-sokára visszajön.

— Te szívesen vagy társaságában?

— Kedvelem őt s ez ritkán történik nálam, ebben az egyben kissé hasonlítok Pálhoz.

Igy folyt a társalgás a két leány között, mialatt egy félórát pihentek, azután Klára magára hagyta unokanővérét, szobájába ment öltözni, de midőn visszatért érte, hogy együtt menjenek az ebédhez, nagy megdöbbenésére, azt pongyolában találta.

— Nem jelenhetek meg az ebédnél, — mondá, — oly iszonyu főfájásom van, hogy le kell feküdnöm.

— Mily kár! Mennyire örültem, hogy egy kellemes estét töltünk, az előbb még semmi bajod sem volt.

— Rögtön jött. Migrén, mi egyszerre rohanja meg az embert. Lefekszem s holnapra elmulik.

— Szobádba hozzák az ételt?

— Semmi sem kell, köszönöm Klára, ilyenkor nem vagyok éhes.

A leányka melegen csókolta meg őt és sajnálkozva távozott, ki alig várta, hogy egyedül legyen, bezárta szobáját s íróasztalához ült és a következőket írta:

Szeretett Fülöpöm!

Félelmed alapos volt. Csak azért írom e sorokat, hogy légy készen a meglehet, gyors fordulatra. Azt mondtam, beteg vagy s ha nagyon tornyosulnának fejem fölött a felhők, elutazom hozzád. Legközelebbi leveledben mindenesetre hívj néhány hétre magadhoz. Oly modorban fogalmazd a levelet, hogy bárkinek felolvashassam.

Nem tudom, hogyan és ki által küldhetem e sorokat *biztosan* postára, de igyekezni fogok az első jó alkalmat felhasználni.

Számtalan csókkal Sára.

E sorok megírása után még sokáig gondolataiba merülve ült, nem sejtván, hogy az ebédlőben majdnem kizárólagosan róla folyt a beszéd. Kivéve Klotild grófnőt és Pált, mindnyájan magasztalták Sárát s Borbála hercegnő ritkán szokott oly melegen nyilatkozni, mint róla tette, és Lamberthy gróf mind gondolkozóbb, hallgatabb lett, míg végre kérdé:

— És ha Sára grófnő véglegesen Magyarországra jött, miért nem teszi azt fivére?

A család minden tagján észrevehető zavar látszott, mire a herczegnő felelt.

— Neki az idejövetel kárára lenne. Ő Angolországban nevededett, pályát választott, melyre évek óta készül s itt újra kellene kezdenie mindent, miután más viszonyok közé kerülne.

— Ezt mondtam én is, — szólt közbe Bogdányi. — Más a nő, más a férfi, ki hivatva van, hogy vagyon nélkül maga keresse kenyerét s mi itt még hátra vagyunk arra nézve, hogy Merlaky gróf lelkész vagy kereskedő legyen, holott Angolországban minden pálya tisztességes, sőt fényes, ha becsülettel megálljuk.

— Ebben igaza van, ügyvéd ur, s bár csodálkoztam, hogy nem vágyott nővérével együtt élni, helyeslem, hogy ott maradt, ha Londonba megyek, föl fogom keresni.

— Mondhatom, gróf ur, hogy meg fogja nyerni tetszését, — mondá élénken az ügyvéd. — Kissé komoly, korához képest talán nagyon is komoly egyéniség, de minden szava tanultságot, gondolkodást árul el s azt hiszem, helyesen választá a pályát, a melyre lépett s melyen embertársainak hasznára lehet.

Néma csönd követte e szavakat s a jelenlévők egyik-másikán majdnem kellemetlen hatás látszott.

— Mily szomorú sorsa lehetett Sárának egy ily komoly társ mellett, — mondá Zsófia, — úgy látszik, nagy elszigeteltségben éltek.

— Sára grófné sem igen vidám természet, legalább rám rövid együttlétünk alatt nem tette azt a hatást, — mondá Lamberthy.

— Azt hiszem, mindég tudja, mit akar, — válaszolt az ügyvéd mosolyogva.

— Csak az a kérdés, helyesen itél-e? — mondá Pál.

— Nagy tapasztalása nem lehet, — jegyzé meg a hercegnő kissé tartózkodva, — de én úgy itélem meg, hogy ő sohasem követne el helytelent, ha nem is mély ítélőtehetsége folytán, de nemes izlése nem engedné azt.

Klotild grófnő föllélegzett, midőn vége volt az ebédnek s más térre ment a társalgás. Mindnyájan különös érdeket vettek észre Lamberthynél Sára iránt, ő jobban szerette volna, ha a gróf többet foglalkozott volna leányaival...

A következő nap gyönyörű őszi reggellet köszöntött be s az előbb átlátszó ködöt fényes napsugarak oszlatták el, minden tündöklő harmatban uszott s a levegő enyhe meleg volt, mi korán kicsalta szobájából Sárát, ki azt hívén, még mindenki alszik, a vendég pedig már elutazott, sétára indult a parkban.

De mennyire meg volt lepetve, midőn egyszerre a megritkult lombok közül az idegen gróf jött felé, ki úgy látszott, még korábban kelt nála s már visszafelé jött sétájából.

Szeretett volna kitérni előle, de lehetetlen

volt, mert az már megpillantotta őt és egyenesen felé tartott.

Miután köszöntötték egymást, Lamberthy azzal az ügyes gyakorlottsággal kezdte meg a társalgást, mely majdnem minden világlátott embernek tulajdonsága és Sára nem maradt adósa a feleletekkel.

Egy és ugyanazon színvonalon folyt köztük a beszéd, bármily tárgyat pendített meg a gróf, Sára azzal a józansággal, finom izléssel folytatta s helyes ítélettel tárgyalta, melyet előtte való este Klotild grófné kétségbe akart vonni, a herczegné pedig fölismert nála.

Azután Lamberthy egyszerre fivéréről kezdett beszélni, ismételvén, hogy legközelebb, ha Londonba utazik, hol dolgai vannak, fölkeresi őt, és lakczimét kérte, de most először látta őt, kissé megzavarodva.

— Szivesen átadom azt, de Fülöp pár hét mulva elhagyja Londont, s valószínűleg hosszú ideig nem tér oda vissza, — mondá erőltetett nyugalommal Sára.

— Hova megy?

— Egy hónap mulva pappá avatják, s prédikálni fog nagyobb városokban, mielőtt valahol állandóan letelepednék.

— Sajnálom, hogy nem találom őt Londonban, én e hónap vége felé szándékozom az angol

fővárosba menni, majd talán más alkalommal szerencsésebb leszek.

— Ő is sajnálni fogja.

— Saját óhajlásából választá ő a teológiát?

— Nem, — viszonzá némi habozással Sára.

— Atyám kivánsága volt, a ki azt hitte, ez egyik legszebb s legelőnyösebb pálya lesz Fülöpnek.

— De ha ellenszenve van iránta, akkor...

— Óh nem, ellenszenve nincs, de ha lehetséges lett volna, inkább a tudományoknak szenteli életét.

— Hisz pályáján ez nincs kizárva. Ha valahol állandóan letelepszik, lesz ideje a buvárkodásra. Van kilátása, hogy nemsokára parókiát nyer?

— Meg van neki ígérve, de előbb segédlelkész lesz.

— Van szónoki tehetsége?

— Rendkívüli, — kiáltott fel önkéntelen hévvel a leány s szemei tündököltek. — Mindenki el van ragadtatva, a ki hallja a szószéken. Éppen ez a tehetség vitte atyámat ama gondolatra, hogy lelkészszé tegye.

— És talán ő maga is belátta most már, hogy helyesen választott pályát, mert hiszen atyja halála után megváltoztathatta volna.

— Óh, ő ilyenre nem volna képes. Ma talán szentebb előtte atyánk akarata, mint annak életében s ha valamire egyszer szavát adja, nincs eset, hogy azt megváltoztassa.

— Nagyon érdekesen írja le őt, grófnő, önökre el lehet mondani, hogy érdekes testvérpár. Sára arcza kissé elpirult e bókra.

— Én nem hasonlítok Fülöphöz, — mondá zavarral. — Ő igazán kitűnő ember.

— Hagyja azt másoknak megítélni. Kegyed még nagyon fiatal arra, hogy saját értékét ismerhesse.

— Ön pedig hizelgőbben beszél rólam, mint másodszori találkozásra helyes volna.

— Engedjen egy kérdést, grófnő, de előre bocsátom, hogy ha nem akar, nem kell arra válaszolni.

Sára észrevehetően megdöbbsent s némán intett fejével. Várta ezt a kérdést és mégis rettegett tőle.

— Megismert engem tegnap, midőn találkoztunk a kertben?

— Meg — viszonzá igen halkán Sára.

— Emlékezik a helyre, hol összejöttünk?

— Emlékezem.

— Látom, hogy kellemetlen önnek ez a tárgy, hagyjuk abba. Csak ezt akartam tudni... Bocsásson meg, ha kellemetlenséget okoztam.

Sára szemei megteltek könnyel s némán nyujtott neki kezét és tekintetében hálás kifejezés ült, mialatt kezét nyujtá neki, valószínűleg köszönetül.

— Rám számíthat, — mondá melegen Lamberthy, azután némán haladtak egymás mellett s

hosszu séta után visszatértek a kastélyba, a nélkül, hogy a félben maradt beszéd tárgyat érintették volna.

Lamberthy gróf a déli órákban elutazott, távozása után alig beszéltek róla, más vendégek válták föl őt a kastélyban, de észrevehető volt, hogy Sára az ő otlété óta lehangoltabb volt s az ikrek gyakran tréfáltak vele e miatt Lamberthy gróf nevével kapcsolatban.

A hercegnő ismét megemlíti a vidéken teendő látogatások tervét, de Sára újra kibuvó ajtót talált még le nem telt gyászában, melyet, mint mondta, ha már ruháján nem is, de szívében visel atyja után. Ez fontos ok volt s a hercegnő nem beszélte rá és egy napon Klotild grófnő elutazott leányaival szokásos őszi látogatását megtenni a környéken. Pál nem ment velük, mint más években tette, mi leirhatatlanul boszantotta anyját, ki otthonmaradásának okát Sárában vélte föltalálni. A heves jelenet után, mi közöttük lefolyt, Pál feltűnő hideg volt unokanővére iránt, de nem kerülte társaságát, sőt mintha kereste volna az alkalmat, hogy kellemtelenségeket mondjon neki, avagy gunyos keserűségét kiöntse előtte, mit Sára nyugodtan türt és soha sem viszonzott s a hol lehetett, kitért előle. Most, hogy az ikrek távoztak hazulról, nehezebb volt neki kerülni Pállal a négyszem közötti találkozást s alig mert szobájából kimozdulni és egyedüli menedéke az ügyvéd társasága volt, kihez gyakran csatlakozott sétáiban s ki bár nem nagyon

örömet osztá meg magányát valakivel, ha gondolatokba, elmélkedésekbe volt merülve, mindamellet Sárának azt soha sem mutatta.

Azonban egyszerre váratlanul Alfréd érkezett meg, s mint rendesen: jókedvet, életet hozott a kastélyba, mely most nagyon csendes volt. És nem ott kezdte az együttlétet Sárával, hol elvégezték, hanem mintha először találkoznának az életben, nem említett semmit a köztük törtétekből, jókedvű, vig volt, unokanővérét minden tőle kitelhető aprósággal mulattatta s az hálás volt iránta, hogy nem Pálhoz hasonló módon bánt vele.

— Ujra mulattak, nevettek együtt, Pál nagy boszuságára, kinek látnia kellett, hogy Sára megint vidámabb Alfréd otléte óta, ki őt rendesen alig vette számba s most még kevesőbbet törődött vele.

Kellemesen mult az idő, bár a napok hüvösebbek, rövidebbek lettek s több időt kellett tölteniök a szobában. Esténként lobogó kandallótüz mellett ültek a herczegnő és unokái s Alfréd vidám nevetése koronként zajossá tette a csendes társalgást, mi fivérét láthatólag kellemetlenül érinté, de nem távozott körükből, mint máskor tenni szokta, nem birta egyedül hagyni Sárát fivérével, kit ujra vetélytársának hitt s különben sem kedvelt, most pedig gyűlölni kezdte.

Komor idő állt be, a nedves, ködös napokat, koronként hó váltotta föl, és Sára leirhatatlan nyugtalannak látszott. Fülöptől hetek óta nem kapott

levelet, s azt a félelmét nem merte közölni senkivel, hogy talán azok hivatlan kezekbe jutottak.

Az ikrek visszaérkezvén, vigan beszéltek a közeledő karácsonyról. Elmondták Sárának, hogy ünnepekre többen ígérkeztek hozzájuk s Alfréd sem látszott arra gondolni, hogy az előtt távozzék, és Bogdányi is megígérte a karácsony ünnepeinek Kotuninban töltését, ki napok óta a fővárosban időzött, és Sára türelmetlenül várta visszatértét. Ő volt az egyedüli, kivel aggodalmát, félelmét leveleire nézve közölni merte volna, de az még mindig késett.

November vége felé járt, egy napon különös enyhe levegő váltotta föl a hideget, és Alfréd kocsikázásra szólította föl Sárát, új lovait akarta bemutatni neki, melyeket pár nap előtt vett egyik közeli szomszédjuktól.

A leány örömmel vállalkozott e kirándulásra, azt a titkos reményt táplálva, hogy megkéri unokafivérét a postára menetelre, hol egy panaszszal telt levelet akart föladni Fülöp számára, melyben kifejezi aggodalmát, félelmét annak hallgatása vagy tudósításainak eltünése fölött.

Gyorsan magára véve elegáns nyusztal prémezett bundáját, melyet nagyanyjától kapott s mely gyönyörűen lapult testéhez, kitüntetve annak telt idomait és mégis karcsu nyulánkságát, fejébe tette fekete drága tollakkal diszitett széles karimájú kalapját és készen volt az utra.

Lefutott a lépcsőn, hol a kastély ajtaja előtt már Alfréd várakozott rá s Pál a fogat mellett ált. tárgyalván együtt az ujonvett lovak tulajdonságait. De meglátván Sárát a kocsikázásra készen, arcza elsötétült. Nem tudta, hogy ő is megy Alfréddel s boszus, gunyos hangon mondá :

— Azt hiszem, nagymama szemében nem lesz helyes ez a kirándulás Alfréddal, Sára. — A leány ekkor már unokafivére mellett ült a bakon s nyugtalanul hallá e szavakat, de Alfréd nevetve vont vállat, megsuhintá ostorát és elvágatott.

Az idősb Merlaky dühös, lángoló szemekkel nézett utánuk, mig azok eltűntek a látóhatáron, sőt még Alfréd ingerkedő nevetését is vélte hallani.

Sára egy ideig nyugodtan hallgatta unokafivére magasztalását a lovak sebességéről, szép formáiról, hajlékony természetükről, könnyü szájukról, midőn egyszerre időszerűnek látta előadni kérelmét.

— Ha nincs ellenedre, Alfréd, menjünk a postára, — mondá nyájas hangján. — Egy levelet szeretnék Fülöpnek föladni, kinek hallgatása nyugtalanit. Hetek óta nem kaptam tőle tudósítást s ezt akarom neki megírni.

— Fülöp nem irt neked az utóbbi hetekben ? — kérdé meglepetve Alfréd... Én kaptam tőle néhány nap előtt levelet.

— Te — Fülöp-től levelet ? — kérdé bámulva Sára.

— Irtam neki és ő válaszolt.

— Kitől tudtad meg lakczimét?

— Bogdányitól! — viszonzá kissé akadozva majdnem zavarral a százados.

— És miért nem szóltál erről nekem?

— Nem akartam veled közölni azt, a mi miatt soraimat hozzá intéztem.

— De hát mi volt az? — kérdé oly kétségbeesett rémült hangon a leány, hogy a hátul ülő kocsis is hallhatta. Alfréd pedig a legnagyobb megdöbbenéssel tekintett halotthalvány arczára.

— Majd elmondom otthon, — viszonzá kérő, csillapító hangon. — Most menjünk a postára.

— Nem, — kiáltott föl a leány szenvedélylyel, erélylyel, — tudni akarom, mit irtál neki. És mindkét kezével megragadta karját, a gyepelő majdnem kiesett ujjai közül.

— Én pedig nem fogok most szólni, bármennyire megharagszol is rám.

Sárán a legnagyobb fölindulás látszott. Ajkai reszkettek, szeme kitágult s arcza hófehér volt.

— Addig nem adhatom fel a levelet, míg meg nem tudom, mit irtál Fülöpnek.

— Nos, hát ne add fel. Félóra alatt otthon vagyunk és akkor megtudod azt, mi oly nagy izgalomba hozott, hogy nem tudom, mit gondoljak róla.

Megforditá lovait s szélesebességgel röpült hazafelé. Az egész uton egyetlen szót sem vál-

tottak, de az ifju féloldalt koronként rá pillantva látta, hogy az összegörnyedve, összetörve ül mellette.

Az egész idő alatt találgatta, mi lehet Sára rémületének az oka, de távolról sem birt rájönni, sőt még sejteni sem tudta s a legszomorubb hangulatban érkeztek a kastélyba.

— Azonnal jöjj velem a parkba — mondá majdnem parancsolóan Sára s Alfréd követte és midőn egyik távoleső ösvényre értek, a leány megállt mellette; heves, izgatott hang tört ki belőle, melyen kérését ismételte.

— De mi izgat föl ennyire? — kérdé az ifju nyugodtságot, derültséget erőltetve, pedig belsőleg éppen nem volt az. Sára megfoghatatlan izgatottsága ráragadt és megriasztá.

— De szólj, beszélj...

— Azt tudod, mert megmondtam, hogy szeretlek, — kezdé Alfréd — és...

— Ez nem tartozik ide.

— Ellenkezőleg, éppen ez az ok, mi miatt Fülöpnek irtam, tudatván vele, hogy nőül akarlak venni s hogy...

— Szerencsétlen! — kiáltott föl a leány. Mit tettél, mit tettél...

— De Sára!

— És én nem mondhatom el tettetted egész borzasztóságát, — hebegte a leány kezét tördelve, mialatt szeméből patakzott a könny, — hallgatnom kell.

Óh, Alfréd, ha tudnád, mit követtél el ellenem, holott én megmondtam, hogy nem megyek nőül hozzád, hogy abból semmi sem lehet.

— De azt nem mondtad, hogy nem szeretsz, sőt meg vagyok győződve az ellenkezőről, de tudni akartam az okot, mi szerinted gátként áll közöttünk.

— Mindezt megirtad neki?

— Nem, csak annyit, hogy szeretlek s nőül akarlak venni.

Sára letörlé könyeit, igyekezett összeszedve magát, lecsillapulni, de arcza hideg, tagjai zsibbadtak voltak.

Alfréd azt hitte, elájul s megragadta karját.

— Hagyj magamra, — suttogá gyöngé, erőtlen hangon. — Már nem sirok, nem ájulok el, de ezt az órát soha som fogom elfelejteni s talán lesz idő, midőn te is vissza fogsz emlékezni rá.

— De hát mit tettem, mi bajod? Szólj, talán még helyre lehet hozni, ha hibát követtem el, — könyörgött Alfréd meleg, bűnbánó hangon.

— Semmit sem tehetsz, mint hogy vissza vezetsz a kastélyba, mert nem birnak lábaim, nyugalomra és egyedüllétre van szükségem.

Alfréd nyugtalanul vezette szobájáig, hol Sára kihuzta karját az övéből s tántorogva lépett be az ajtón, ő pedig ezer találgatásban töltötte a napot és átkozta a kocsikázást, mely ily rosszul végződött.

Sára ágyba feküdt s két napig nem volt lát-

ható rokonai között, kik nem tudták megmagyarázni váratlan rosszullétének okát, de föltűnt nekik Alfréd rossz kedve, kit még soha oly szomorúnak, levertnek nem láttak. Harmadnap Sára rosszulléte után vendégek érkeztek a kastélyba, Albáni grófné leányával, Vilmával, ki eredetiség hírében állt s kinek öltözéke is elárulta különösségét.

Az első perczben meglátva őt, férfinak lehetett volna tartani, vagy jobban mondva, fiúnak, deák elnevezés alatt. Vékony, közép nagyságu természetét, lapos ránczu szűk szoknya s férfi szabásu jakette fődte, melyen oldalt két zseb volt, melyek egyikéből piros zsebkendő kandikált elő. Nyakán és kezein kemény manzsetták, csokorra kötött nyakkendő, rövid, göndör haj s kerek, diszítés nélküli kalap tették öszhangzóvá a különös öltözéket.

Ha anyja nem látta, üveget is csiptetett szemébe, de ez el volt neki tiltva, azonban fekete zsinóron függött mellén s beszédközben folyton ide-oda dobálta.

Nyugtalan, ideges mozdulatokkal birt és abban a hirben állt, többet tud bármilyen végzett fiatal férfinál. Mindezeket összevéve, nem volt kedvelt egyéniség, s talán ez lehetett oka, hogy egyetlen gyermek és gazdag létére huszonhat éves koráig még nem ment férjhez.

Anyja egyszerű, kellemes modoru asszony létére, nem helyeselte leánya *eredetiségét*, de atyja nevetett rajta, neki nem volt elég ereje, hogy a ferdeségeket meggátolja.

Közelszomszédságban laktak és évenként pár-szor megfordultak Merlakyéknál. A hercegnő nem különösen óhajtá unokaira nézve e fiuleánynyal való érintkezést.

Egyik főtulajdonsága lévén azonban Albáni Vilma grófnőnek a jókedv, elmésség, eszének sziporkáztatása, ez által minden összejövetelet vagy társaságot vidámmá tudott tenni. Midőn Sára Klárával a terembe lépett, hol a társaság össze volt gyűlve, majdnem kellemetlenül hatott rá az a hangos kaczaj, mi Vilma grófnő ötleteit követte. Nagyanyja bemutatta őt Albáni grófnőnek, ki nagyon halványnak és hallgatagnak találta, azután leányával ismerkedett meg, ki érdeklél vizsgálta, a tőle annyira különböző alakot, kiről már hallott, de kinek, úgy látszott, költői szépsége meglepte. És Sára e napon valóban nagyszerűen szép volt, egészen más, mint rendesen s ki először látta őt az életben, más véleményt alkotott egyéniségéről, mint most, a kiállott lelki szenvedés után.

Hosszu, fehér kasmir ruhájának színe gyöngéd átlátszóvá tette arczbőrét, szemei bágyadtak voltak, ajkán fájdalmas mosoly révedezett, s egész lényén hiányzott most amaz ellentállási képesség, mi máskor öntudatos tartást adott neki.

Ő, kinél a vér, az idegek és akarat máskor oly csodás öszhangzatban voltak, majdnem megtörötnék látszott, s közönyös, egykedvű természetet mutatott.

Mindenki meg volt lepetve e változáson, mi negyvennyolcz óra alatt ment végbe rajta. Alfréd meghatva, megdöbbenve vizsgálta, de ő kerülni látszott kérdő, résztvevő tekintetét, csak itt-ott vett részt a társalgásban.

— Sára pár napig beteg volt, — mondá Zsófia magyarázattal a vendégnek, ki sehogy sem látszott ráismerni az ikrek leírásából, s majdnem nyugtalan és hallgatag lett e délszaki növényhez hasonló szépséggel szemben, ki komolyságával imponált neki és mint magában gondolta: rontja a mulatságot.

De csakhamar visszatért rendes modorához s keveset törődvén Sárával, a fiatal férfiakkal mulatott, kik jobban méltányolták „eredítéségét“, mint a hölgyek, melyre ő büszke volt.

Albáni grófné és leánya az egész napot a kastélyban tölték, már alkonyodni kezdett, midőn a távozásra gondoltak.

De egyszerre kocsi robogása verte föl az udvar csöndjét, mely fölhallatszott a teremben levőkhöz s Vilma grófnő mondá.

— Előállt a kocsi — s kalapját, fölöltőjét ment keresni.

Az érkező fogat azonban nem az övéké volt, mert majdnem azonnal a robaj megszünése után fölnyilt a terem szárnyas ajtaja s Lamberthy gróf lépett be rajta másodmagával, fiatal, magas férfival, kit senki sem ismert, de kinek megpillantásakor Sara fölsikoltott.

Mindenki bámulva, kérdőleg tekintett az idegenre, azután Lamberthy, ki hivatva volt megmagyarázni annak kilétét, bizonyos diadallal hangjában mondá:

— Bemutatom Merlaky Fülöp grófot rokonainak, ki velem együtt érkezett Angolországból.

Mély csönd követte e szavakat s a legnagyobb meglepetés ült az arczokon.

Sára lehunyta a szemeit, elszorult szivvel várva, a mi következni fog, nem mert ránézni, ki némán állt Lamberthy gróf mellett, s öntudatosan hajtá meg magát, nyugodtan állván ki a rászegzett tekintetek különböző kifejezését.

Csodálatos idegenszerű volt arcza és egész megjelenése.

A rokonok között ez kétszerte feltünőbb volt, kikre, akarva nem akarva azt a hatást tette, mintha emberi alakban fiatal virágzó fát látnának, melynek nyílása oly bájosan hat a szemre.

Termete magas, vékony s minden vonása jelentőségteljes volt. Sötét, majdnem olajszínű bőréhez fölségesen illettek hosszú pilláktól árnyékolt szemei s az erő és ifjuság büszkeségében mosolygó száj, az egyenes finom orr, mely arczának arisztokratikus élt adott.

Legkevésbbé sem hasonlított körülötte álló rokonaihoz, de lényén ki volt fejezve a nemes vér, mely ereiben csörgedezett, valódi típusát képviselte az előkelő születésnek, annak a vérnek,

mely századokon keresztül dolgozik és küzd, hogy ivadékaiban megtarthassa az eredet eszményiségét.

Semmiféle nemzet jellegével nem birt s egyenes, kissé merev tartása árulta el csupán fél angol származását, vagy ottani nevelését. Kis, finom lábát, kezét és halvány barna arczbőrét tekintetbe véve, leginkább spanyolnak lehetett volna tartani, a régi tiszta vérű grandok korából.

Az első meglepetés után a hercegnő fölállt helyéről s kezét nyujtá neki, ki azt ajkaihoz emelte.

— Isten hozott rokonaid közé, — mondá fölindult, reszkető hangon, mert ennek az alaknak, ezzel az arczczal nem lehetett ellentállni. Ez a megvetett Merlaky volt, az, ki megjelenésével képviselte az ősök hagyományát, ki magán viselte a tradíciókból leszármazott fényt, büszkeséget, szépséget, mi egykor régen az előkelők kiváltsága volt.

A jég meg lévén törve, Sára nem állhatta tovább, karjaiba röpült, mialatt Lamberthy gróf diadalmas örömmel hordta körül a még mindig bámuló rokonokon tekintetét...

Albáni grófnők elbucsuztak és mentek, gyanítván, hogy jelenlétük fölösleges, de magukkal vitték azt a hatást, mit Merlaky Fülöp megjelenése mindenkire tett s ezt mielőbb el is beszélték mindenfelé a vidéken.

KILENCZEDIK FEJEZET.

Egy óra mulva a testvérek együtt ültek Sára szobájában, nem a legkellemesebb beszéd tárgy foglalkoztatta őket, de mindketten tudván, hogy mielőbb át kell esni azon, egyedüllétüknek legelső alkalmát felhasználták arra.

Mindkettőjüknek egyéniségében rejlett amaz eszményi ragaszkodás, melylyel egymás iránt viseltettek. Mindketten meleg kedélylyel és szívvvel bírtak s kis koruktól fogva forrón szerették egymást. Évek óta tudták, hogy egymáson kívül nincs senki-jük a kerek világon, kire számíthatnak, kihez tartoznak.

— Kétségbe voltam esve hosszú hallgatásod miatt, — kezdé Sára, fivére mellett ülve a pamla-gon, kezét kezében tartva, tekintetét meleg szeretettel függesztvén annak a szokottnál is komolyabb arczára.

— Én pedig azért nem irtam, mert Alfréd levelét véve, elhatároztam, hogy jövök, meggyő-ződöm a dolgok állásáról. Lamberthy gróf nélkül is elindultam volna, kit a véletlen azonban segítségemre küldött.

— Kétkedtedl bennem?

— Miért kérdezed ezt?

— Tudom, mily nagy áldozatodba került az idejövétel s midőn elbucsuztunk, azt mondtad: csak a legfontosabb ok birhat arra, hogy Magyarországon rokonainkat fölkeressem.

— Talán betegségedre gondoltam akkor, de nem fontos ok-e, mely ide hozott s nem rémülhettem-e meg Alfréd levelét olvasva?

— Ujra kérdem, nem biztál bennem?

Fülöp magához vonta őt, megölelte, lágy, hullámos haját szeretettel simogatta s halkán fülébe sugta:

— Nagyon fiatalnak s melegnek tartalak arra, hogy — meg ne tántorodjál.

Sára szemében köny tündökölt s kezeibe temetvén arczát, zokogott.

— Ne kezdjük ujra, Sára, a mult keservét, — mondá csöndesítőleg az ifju. — Orvoslás nincs, segítséget nem várhatunk, mindenkinek önerejére kell számítani e földön s te bátornak születted, van erőd szembe nézni a vészszel.

— Van segítség, kell lennie, — mondá erélylyel Sára, bizalommal tekintve az ablakon át látható felhők felé. — Ha itt nem számithatunk senkire, ott fönt nem hagy el a Gondviselés.

Fülöp szép arczán kétkedő mosoly röpült át s tagadólag rázta meg fejét.

— Ne biztál másba, mint önmagadba. Me-

ritsd magadból az erőt. Ez a legbiztosabb vért minden rossz ellen. Gyöngéknek, gyáváknak való az ismeretlen erőbe való bizalom, tudod, hogy én nem adok arra semmit.

— Óh, Fülöp, még mindig így beszélsz... Te, a lelkész, kinek kötelessége, hivatása a vallás terjesztése, Isten hatalmának tanítása.

— Csitt, Sára! Ne beszéljünk erről, elcsépett tárgy közöttünk, nem vezet semmire, — viszonzás szeliden, de oly határozottan az ifju, hogy nővéreinek elhalt a szó ajkán s fájdalmas sóhajban nyelte el, mit még mondani akart.

Pár pillanatig némán ültek egymás mellett, kiki gondolataiba merült.

— Beszélj el, mi előzte meg Alfréd levelét, melyet hogy irt, fontos okának kellett lenni, — mondá egyszerre, majdnem szigoruan Fülöp.

— Ő azt mondta, hogy szeret s nőül akar venni.

— Te adtál erre a vallomásra okot?

— Nem. Rokoni szeretettel bántam vele, kedves, jó fiu, legtöbb bizalmat éreztem itt hozzá s ő ezt félremagyarázta.

— A te helyzetekben merész játék az ily rokoni szeretet nyilvánulása. Egy lépés és áthágja a határt: Mindketten fiatalok, meleg kedélyűek vagytok. Ő ezt a hatást tette rám. Vagy meg kell magyaráznunk Alfrédnek a dolgok állását, vagy velem kell jönnöd.

— Magyarázatát adni nem lehet; — viszonzá rémült arczczal Sára. — És ha távozom most már, czéltalan volt az idejövetel.

— Igaz, — viszonzá, fejét szomoruan lehajtva Fülöp — és a szegénység ádáz ellenség. Sokat leskelődött közelünkben, de ha elfoglalom parokiámat, akkor biztosítva vagyunk mindketten.

— És ha megnősülsz?

— Az még soká lesz, valószínűleg soha. Ha egy második Sárát kapnék... mondá enyelegve Fülöp, szeretettel nézvén szemébe.

— Én pedig félnék rád bizni sorsomat, mig hitetlen vagy; — mondá nevetve a leány. — Előbb meg kell térned, hogy boldog lehess és boldogithass.

— Győzz meg mindarról, mi csak állításon alapul. Mutasd meg szemelláthatólag az ígéretek és kijelentések bizonyítékát, akkor fejet hajtok s elismerem tévelygésemet.

— Minden lépten-nyomon láthatjuk Isten létezését, Fülöp, csak nyitva kell tartanunk szemünket.

— A ki képzelődéssel bir, suggerálja magának azt, a mi nincs, a dolgok fölszínén lebeg, és nem megy le azok mélyére... meglehet. És hidd el, Sára, örömmel változtatnám meg-
szyöződésemet, mert nem titkolom, hogy sivár, üres az élet rám nézve, nem látok mást a halál után, mint rothadást, elfelejtetést itt és ott *semmit*.

— Látod, látod! — kiáltott föl hévvel a leány. — Most először hallom tőled ezt a vallo-mást. Eddig az erődről, bátorságodról, önbizal-madról beszéltél, most talán kezded látni, hogy valami hiányzik életedből, üresnek, sivárnak tar-tod a létet s én megmondom neked, miben rejlik az... Hiányzik nálad a legnagyobb erő, melyből megdönthetetlen várakat építhetünk, a hit.

Fülöp hallgatott, mialatt nővére reményteljesen vizsgálta arczát.

— Ne beszéljünk erről; gyakran szemre-hányást tettem magamnak, hogy veled ezekről vitatkoztam. Ne hallgass rám, szeretjük egymást, de nem ingathatjuk meg meggyőződésünket, ma-radjon kiki a saját útján, — mondá Fülöp oly határozottan, hogy Sára ajkairól csak egy sóhaj volt a felelet:

— Itt nagyon vallásos mindenki, — mondá kis idő múlva halkán, figyelmeztetően.

— Nem fogom zavarni őket.

— De ha ezek a dolgok szóba kerülnének.

— Ugy fogok beszélni, mint paphoz illik.

— Miattam, Fülöp... ki ide vagyok kötve?

— Az még kérdés, nem fogsz-e velem jönni.

— Bár tehetném, de két ok tartóztat itt, tudod. Nem akarok *vele* egy városban élni s nem akarok neked terhedre lenni.

— És félsz a nyomortól. De nem jobb-e az annál a kinnál, próbáltatásnál, kísértésnél, a

mi itt vár rád, ha Alfrédot szereted s én nem vagyok melletted.

— Ne félj, nem tántorodom el.

— Tehát csakugyan?

A leány arcát biborpirosság önté el s le-
sütött hangon mondá:

— Nem láttál-e gyakran sziklából virágot
kinyilni, a megcsalt szív sem veszi el képességét
a szerelemre.

Fülöp komoran, aggódva tekintett rá. Oly
bájosan szép volt zavarában, hangja annyi lágy-
ságot fejezett ki, szerelemre volt teremtve egész
lénye és már befejezte volna ez irányban életét?
Nem, nem, az lehetetlen, nem lehet őt a vesze-
delem közelében hagyni, a mi környezi s magával
ragadja.

— Magammal viszek, — mondá határozot-
tan, — velem kell jönnöd, itt nem maradsz.

— Még gondolkozunk rajta, — rebege le-
verten Sára, kinek nem volt bátorsága határozot-
tan ellentmondani és mégis keservvel gondolt a
távozásra.

Midőn Fülöp elhagyta őt, hogy szobájába
menjen s átöltözzék, Alfrédot találta ott rávára-
kozva, ki föl és alá járkált s mint arcán látszott,
nagy izgatottsággal küzdött, mit, meglátva a be-
lépőt, mosolylyal erőltetett titkolni.

— Mindenekelőtt Isten hozott közénk, —
kezdé melegen ragadva meg annak kezét. —

Szép, hogy eljöttél, de hogy mi hozott, gyanítom s azért jöttem, hogy *arról* beszéljünk.

— Szivesen, — viszonzá nagy komoly szemét ráfüggesztvén Fülöp, melyekben nemcsak ész és szellem látszott, hanem életbölcseég, mi ellentétben állt fiatal arczával.

Helyet foglaltak s Alfréd elfogult hangon mondá:

— Tudod, hogy Sárát szeretem, nőül akarom venni, ezt már megirtam levelemben.

— És ő?

A százados megzavarodott e nem-várt kérdésre. Hisz tudta, hogy Fülöp most hagyta el nővérét, több mint egy óra hosszat időzött nála... Nem beszéltek még ma erről?

— Ő visszautasította kérésemet, de nem abban a formában, hogy ezt véglegesnek vehettem volna.

— És te hozzám fordultál...

— A mint levelemből láttad. Én annyira idealista vagyok, a házasságot oly magasztosnak, szépnek tekintem s annyi boldogságot várok tőle, hogy nem volnék képes azzal, kit szeretek, anyagi dolgokról beszélni. De attól tartva, hogy Sára engem szegényebbnek hisz, mint vagyok s azért nincs bátorsága hozzám kötni sorsát, veled kívántam arról beszélni.

— Azt hiszed, ez az, a mi kérésemet megtagadtatta veled?

— Ezzel vigasztalom magamat.

— Nos hát, kénytelen vagyok tudatni veled a valót. Sára azért nem lesz nőd, mert nem viszonzozza érzelmeidet, nem szeret.

Nyugodt, hivatalos formában ejté ki a szavakat Fülöp, a titok, melyet őrzött, elzárta szívét s arcának egyetlen izma sem mozdult, midőn unokafivére elhalványulását látta, kit oly váratlanul ért ez a csapás, hogy lehunyta szemét, mintha elszédült volna.

— Sára nem fog férjhez menni szerelem nélkül, — folytatta ugyanazon a száraz hangon az ifju, mi oly kevés összhangzatban volt lelkes, kifejezésteljes arczával. — Neki talán nem volt bátorsága ezt kereken kimondani, engem bizott meg, s én tudatom veled és kérlek, hogy tégy le minden további reményről, ha nem akarod magad és őt kinozni.

Mély csend követte e kegyetlen szavakat.

Alfréd lassan tért magához s majdnem kíváncsian vizsgálta a beszélő arcját. Nem hitt neki. Volt valami annak hangjában, mi nem hangzott őszintén s ezt az arcot tekintve, nem hihette, hogy az ily mozdulatlan, nyugodt, majdnem hideg tudna lenni ily borzasztó dolgok közlése közben, ha csak egy más nyomasztó kényszer alatt nem történik, mi mindennél fontosabb *előtte*.

Ez villant meg agyában s ez alatt a hatás alatt mondá :

— Te nem vagy őszinte irántam, Fülöp, titkolsz valamit. Érzem, hogy ridegen előadot szavaidnak más indoka van; kérlek, tudasd velem az igazi okot és ha belátom annak fontosságát, megnyugszom benne.

— Semmi más ok nincs Sára határozatára nézve, mint a mit mondtam.

— Szavadat adod erre?

— Szavamat, hogy Sára nem lehet nőd.

— Mert nem szeret?

— Kérdezd meg azt még egyszer tőle, én csak azt ismétellem, mivel ő megbizott.

Alfréd fölkel helyéről.

— Megbocsátasz, ha most elhagylak, — mondá halk, bizonytalan hangon. — Pedig annyi mindenről szeretnék beszélni veled, de oly váratlanul ért ez a csalódás, hogy tisztába kell magammal jönnöm. Nagyon szeretem Sárát és elvesztése tönkre teszi egész életem...

Fülöp nem tartóztatta, részvétellel nézett utána, arcza majdnem olyan szomorú volt, mint Alfrédé s egyedül maradván, halkán, de határozottan mondá:

— Sárát magammal viszem.

Ez alatt a család többi tagja még mindig együtt ült a nagyteremben Lamberthy gróffal, a ki titkos elégedettséggel látta azt a hatást, mit Fülöp megjelenése tett rokonaira, a kik nem bírtak az alól szabadulni. Ő maga is el volt ragadtatva tőle.

De ez a hatás különböző volt.

A hercegnő, ha már Sárától meg volt lepetve, midőn azt először látta, még jobban bámult most Fülöpön, a ki méltó ivadéka volt azoknak az ősöknek, a kiknek sorából őt ki akarták törölni.

Külseje, megjelenése magán hordá a születés ényét, a nélkül, hogy őseihez hasonlított volna. Mindegyiknél szebb volt, ezt meg kellett vallani, de különösen Pálnál, ki hivatva leendett tovább plántálni az ivadékokat, ama nagy vagyon birtokábari, melyet a vak sors Fülöp helyett kezébe adott. A nagyanya önkéntelen szánalommal tekintett egyikről a másikra, midőn együtt voltak és Klotild grófnő anyai szive összeszorult annál a tekintetnél, mely önkéntelen mosolyt idézett az ajkakon elő s kifejezte a hercegnő gondolatait.

Pált a féltékenység keserősége kinozta, összeesve ült székében s mogorván tekintett maga elé, dühös volt Fülöp otléte miatt.

— Mily kár lett volna meg nem ismerni ezt az unokát, hercegnő, — mondá Lamberthy gróf. — És ha beszélni hallanák, én a szószéken látam először Grenwichben, mert koronként London közelfekvő városaiban prédikál a templomokban s mondhatom, meg voltam büvölve.

— Beszédközben is látszik hangján s előadásán a szónoki tehetség, — mondá Borbála hercegnő.

— Fel kell őt kéretni a község előljáróival, hogy a jövő vasárnap prédikáljon, — folytatta Lamberthy, — ilyen élvezetben még nem igen részesült a legnagyobb városok közönsége sem.

— Ezt én nem helyeselném, — mondá Klo-tild grófnő szenvedélyes hévvel.

— Különös volna egy Merlaky gróf a templom szószékén — jegyzé meg gunyos hangon Pál, de a nagyanyja egy pillantása elhallgattatta.

— Miért ne; — mondá az öreg nő. — Bármint szolgálunk Istennek s bárhol hirdetjük igéjét, dicsőségünkre szolgál.

— Igen, igen. Fülöpnek prédikálni kell; — kiáltott föl Klára hévvel. — Ismerjük meg tehetségét ebben az irányban is, kik már most is el vagyunk bájolvá tőle mindnyájan, és...

Anyjának egy szigorú, haragtelt pillantása gyorsan elhallgattatta s támaszt kereső tekintettel nézett a herczegnőre.

— Föl fogjuk őt kérni, — mondá határozottan az öreg nő s ez a nyilatkozat nem türt ellentmondást, de nagy keserüséget idézett elő Pálnál, ki fölugorva székéről, elhagyta a termet, mint rendesen, ha nem tetszett neki valami.

— És hogy ismerkedett meg ön Fülöppel? — kérdé a herczegnő, Lambertyhez fordulva.

— Sára grófnőtől elkértem lakczimét s Londonban időzván, fölkerestem, de nem találtam honn, azt mondták Grenwichben van és prédikál.

Ekkor jutott eszembe, hogy vasárnap van, rögtön a vonatra ülve, még beszédének nagyobb részét hallottam. El voltam ragadtatva tőle, a szertartás végeztével bemutatam neki magamat.

— Már akkor szándékában volt neki Kotuninba jönni?

— Azt hiszem, igen. Mert tudakozta a hely fekvését s annak a fővárostól való távolságát.

— Sára nem említé, hogy jönni készül.

— Ő maga sem tudta. Láttuk, mennyire meg volt lepetve, midőn megpillantotta.

— Én azt hiszem, az ki volt köztük csinálva — mondá Klotild grófnő. — Fülöpnek idejöveteleéről soha nem volt szó. Mi beleegyeztünk, hogy István árván maradt leánya hazajöhet, de fiáról senki sem tett említést.

— Csalódik grófnő, ha azt hiszi, hogy Fülöp itt akar maradni, ő soha sem válna meg Angolországtól, mely neki hazája, s nem akarok érde-meinkből levonni, ha azt mondom, hogy neki igen kicsinyesek itt a viszonyok. Sokkal tágasabb hatáskörre van szüksége, mint itt találhatna.

— Csakhogy mindig kellemesebb tétlenségben, kényelemben élni, mint fáradsággal keresni kenyerét.

— Nem mindig, és Fülöp nem amaz emberek közül való, kik összetett kézzel nézik a napot. Neki tettereje, akarata, ambíciói vannak, s ilyen egyénnek halál a semittevés.

— Ön nagyon el van tőle ragadtatva, Lamberthy, csak ne csalódjék benne. Én óvatosabb vagyok ítéleteimben, nagyon jól kell ismernünk azt, kiről így nyilatkozunk.

Gyors szóváltásban folyt le közöttük ez a vita. A grófné szenvedélyes keserőséget árult el hangjában, melynek okát a jelenlevők majdnem mindnyájan eltalálták.

Az ő anyai szívének már Sára is nagy szálla volt szemében, tudta, hogy leányait szépsége mindenütt háttérbe szoritja és most ez a megvetett rokon, kinek semmi jogosultsága, hogy idejőjön, Pál rovására fog itt szerepelni s a herczegnő a helyett, hogy tudtára adná, miként hivatlan vendég, fölösleges jövevény, majdnem ugyanoly szeretettel, előzékenységgel fogadja, mint nővérét s talán sajnálni fogja, ha távozik.

A herczegnő megrovással tekintett rá, szigorú szeme észrevétette vele, hogy helyteleníti, rosszalja szavait, melyek bár sértett anyai szívének megnyilatkozásai voltak, nem találtak visszhangra, mert Pált kivéve, saját gyermekei is Fülöp részén voltak s éreznie kellett, hogy Lamberthy gróf megrovását is fölidézte. E szavak váltása után kissé nehézkesen folyt a társalgás, senki sem ejtette ki többé Fülöp nevét s később majdnem kedvetlenül oszlottak szét, ki-ki szobájába ment az ebédhez átöltözni.

TIZEDIK FEJEZET.

Este az ebédnek különös ünnepies jellege volt.

Senki sem mondhatta volna meg, honnét ered ez, de mindnyájan érezték, hogy Fülöp jelenléte hatást gyakorolt az egész társaságra s midőn kifogástalan angol ruhájában megjelent, minden szem rajta tapadt.

Lamberthy gróf a hercegnőt, míg ő Klotild grófnőt vezette az asztalhoz, Pál Sárával követte őket, Alfréd egyedül ment, úgy tett, mintha nem látná nővéreit, kik éles megjegyzéseket tettek udvariatlanságára.

A társalgás lassan indult meg. Fülöp jelenléte láthatólag feszélyezte őket, ki leginkább nagyanyjával társalgott, ki mellett ült s a szemben levő Lamberthyval, ki Klotild grófnő oldalánál foglalt helyet.

Eleintén az egész társaság kissé nyomott hangulatban volt, Alfréd és Sára szomorúnak látszottak s tulajdonképpen mindenki Fülöp beszédére figyelt, ki lassankint fölmelegedett és azon a

gyönyörű hangon, mely zeneként hangzott minden fülben, folytatta a társalgást.

Élvezet volt őt hallgatni. Beszélt mindenről, mi az érdeket leköti. Angolország szokásainak jellegéről, a társadalmi élet előnyeiről. Megvilágítja az ottani szokások, törvények miben gyökerező szükségességét, a sok bűn, véték, álnokság indokát, a munka előnyeit s annak helyes fölfogását, mi mind új volt, Lamberthyt kivéve, a társaságnak, s élénk eszmecserére adott okot.

Végre a hercegnő előhozta a vallást s annak számtalan különbözeteit Angolországban, de ez a tárgy meddő talajra talált, Fülöp nem bocsátkozott bele és Sárán nagy nyugtalanság látszott.

Lamberthy előhozta, miről ebéd előtt beszéltek, azt az óhajtást, hogy Fülöp a jövő vasárnap prédikáljon.

De az ifju ezt kereken megtagadta.

— Különben is, mondá, a jövő vasárnap már nem leszek itt, időm ki van szabva s nagy sajnálatomra, két napi tartózkodásra jöhettem csupán.

Mindenkit a legnagyobb mértékben meglepett ez a kijelentés, de különösen Klotild grófnő korábbi állításának csattanós czáfolata volt az.

— És ha nagyanyámnak nincs ellenére, Sárát is magammal viszem, folytatta az ifju. A gyors elutazás miatt, midőn Bogdányi ügyvéd érte jött, némely oly dolog maradt függőben, mit csak

ő intézhet el s mulhatatlanul szükséges, hogy néhány hétre Londonban tartózkodjék.

Nyugodtan, határozottan ejtette ki e szavakat, azután gyorsan másról kezdett beszélni, nem akarván észrevenni a megdöbbenést és csodálkozást, mi az arcokon ült, s a mély csöndet, mely szavait követte, sem pedig nővére elhalványulását, ki tányérjára szögezte szemét.

Könnyedén szökött át különböző tárgyakra. Az ebéd végeztével egyéni értéke növekedett a család szemében, mit nem voltak képesek eltitkolni, s még Pál is többször közeledett hozzá, beszédbe ereszkedett vele, mert a mit az mondott, az titkolhatatlanul érdekelte...

A következő nap zord hideg volt s nagy pelyhekben esett a hó.

Alig volt tíz óra, midőn Pál gróf kérdeztette nagyanyjától, hogy beszélhet-e vele, mi egészen új volt a herczegnő előtt, s kissé meglepte.

Azonnal bebocsátotta e legkevesbbé kedvelt unokáját s kérdő, várakozó tekintettel fogadta, ki kezet csókolván neki, jövelele okának elmondásához fogott.

— Fülöp tegnap arról beszélt, hogy Sárát magával viszi, ezt nagyanyámnak nem szabad megengedni.

Az öreg nő csodálkozva pillantott végig a kis, jelentéktelen alakon, ki tanácsot jött neki adni, azután elmosolyodott.

— Hogyan lehetne ezt neki megtiltani? —
kérdé majdnem hidegen.

— Ugy tudom, atyja örök tartózkodásra
küldte hozzánk s mi felelősek vagyunk sorsáért.

— De testvérbátyja legközelebb áll hozzá e
földön, s ha ő maga is menni kíván...

— Nem kell ereszteni! — kiáltott fel szen-
vedélyesen Pál, teljesen megfeledkezve, kivel beszél.
A herczegnő gyorsan, megrovóan mondá:

— Hogy mit kell tennem, soha sem kérdez-
tem tőled s ha tanácsot jöttél adni, az fölösleges
fáradtság volt.

E szavak után elfordult, értésére adván, hogy
mehet.

De az nem mozdult helyéről. Szorongattatása,
félelme Sára elvesztésén oly nagy volt, hogy előbb
mindenről megfeledkezett, most egyszerre őszintén
s alázatos hangon mondá.

— Ne haragudjék rám, nagyanyám, én nagyon
szerencsétlen vagyok.

Testének egész töredékenysége érvényre jutott,
a fájdalom kitörése alatt. Ez a gyöngé, beteges
idegzet nem birt az ellenállás képességével, egy
székre esett, s betakarta arczát.

A herczegnő gyorsan visszafordult hozzá.

— Pál fiam, mi bajod? — kérdé tőle nyugtalan-
ul s fejére tette kezét.

— Tudja, hogy szeretem Sárát és halálom
lenne távozása.

Az öreg nő megdöbbsent e nyilatkozatra.

— Szerencsétlen gyermek, — mondá, mert hisz az ő hatvanéves szemében huszonnyolczéves unokája még mindig gyermek volt. — Hát odáig jutottál... Meg voltam győződve, hogy kiábrándultál szerelmedből, mely, látnod kell, hogy nem viszonztatik.

Pál szomoruan ült helyén, hallgatott, ezt az állítást nem tudta megczáfolni.

— Beszéltél vele érzelmeidről? — folytatta Merlakyné.

— Megkértem kezét, de... visszautasított.

— És mégis remélsz, még sem akarod, hogy távozzék, mi rád nézve csak jó következményekkel birhat... mondá Borbála herczegnő, kinek Sára értéke növekedett szemében, megtudván, hogy visszautasítá Pál ajánlatát, kit nem szerethetett s kihez csupán érdekből mehetett volna.

— Nem tudok lemondani róla.

— Mindent tudunk, ha erős akarat járul hozzá... Szedd össze magad, fiam, ez az elcsüggedés nem férőhöz illő.

— Vannak dolgok, mik fölött nem kell megnyugodni s ez azok közé tartozik. Sára biztatása rám nézve magában rejté az élet boldogságát.

— Ez a házasság különben is új vizsályt hozna családunkba. Sára rendkívüli teremtés, esz-

ményi szép, kitünő nevelése van, beillik bármily családba, de végre is annak a nőnek a lánya, ki miatt fiam elveszíté vagyonát, s kit mi sohasem akartunk fogadni.

— Mit törődöm vele, ki volt az anyja! Ő Merlaky grófnő, már most is hasonló nevet visel velem s annyira szeretem, hogy nem mondhatok le róla, s ha elmegy, utána megyek.

— Tud erről a szerelemről anyád?

— Neki nem szóltam róla.

— Miért?

— Nem helyeselné választásomat.

— Ugy, mint senki sem, neked más lányt kell nőül vened, Pál.

— Meg akar ölni? — kiáltott föl oly vad szenvedélyvel az ifju, hogy az öreg nő megdöbbenve fojtotta el az ajkára toluló szavakat.

— Kérem, nagyanyám, kezdé az ifju, le-törülve hidegverejtékes homlokát s kezét kérően tette össze: ne ereszsze el Sárát, neki itt van a helye. Fülöpöt tova hívják kötelességei, hivatása, s ő egyedül, felügyelet nélkül tölti napjait abban a nagyvárosban, hol ezerféle veszedelem környezi.

— Ebben igazad van. Nem egyezem bele távozásába, de ne remélj ittmaradásától semmit, ő nem az a leány, ki elhatározását változtatja.

Az utolsó szavakat Pál figyelmen kívül hagyta, csak azt hallotta, hogy nagyanyja nem

egyezik bele Sára távozásába, s ezzel a tudattal távozott tőle és reménytelenségében is boldog volt.

A délutáni teánál ismét összegyűlt az egész család, s Fülöp Klotild grófnéhoz fordulva, kérdé.

— Egy valakit nem látok itt, kiről atyám gyakran beszélt — nagybátyámat.

Egyszerre elnémult a társalgás, — mindnyájan hallották ezt a kérdést.

— Férjem beteg, egészsége miatt van távol, s még hosszabb ideig marad, — viszonzá tartózkodva, majdnem hűvösen a kérdett.

Sárának csak most tűnt föl, hogy soha sem hallott a ház uráról beszélni ittléte alatt.

Fülöp látta, hogy nem akar nagynénje férjéről beszélni, feltűnt neki a többiek nyugtalan-sága s nem kérdezősködött tovább.

Alfrédhoz fordult, ki Sára mellett ült.

— Mikor jössz Angolországba, — kérdé tőle, csakhogy valamit mondjon.

— Valószínűleg — soha.

— Ellenszenved van irántunk?

— Te angolnak tartod magad?

— Kénytelen vagyok. Ott születtem, ott van polgári jogom, hivatásom, s valószínűleg ott fogok meghalni.

— Az még soká lesz, — mondá mosolyogva Zsófia.

— Azt nem lehet tudni, legjobb nem gon-

dolni rá, mint minden olyanra, mit nem értünk s min hasztalan törődnénk.

— A halál nem érthetetlen, — mondá Klára. — Tudjuk, hogy új élet következik utána s megtisztulása a földi létnek.

— Olyan bizonyos ez?

— Így tanítja a vallás.

Fülöp ajkába harapott, visszafojtotta az oda föltoluló szavakat, pillantása Sárához röpült, kinek esdő tekintetével találkozott.

— Lehetne erre egyet-mást mondani, de nagyon messze elágazó térre lépnénk, — viszonzá mosolyogva.

— De én éppen *veled* szeretnék erről bővebben beszélni, — mondá Klára érdekléssel.

— Majd máskor, ha egyedül leszünk, — viszonzá Fülöp s lehajolt a kandalló tűzéhez, hogy megigazítsa az égő hasábokat s elejtse a beszéd tárgyat, de nem sikerült.

— Az angol nép nagyon vallásos, nemde? — kérde Borbála herczegnő.

— Rá van kényszerítve. Ünnepe- és vásárnapokon minden mulatóhely be van zárva s egyedüli hely a templom számára, hol lakásán kívül a napot töltheti.

— És az előkelő osztály?

— Hasonlit a néphez. Diszes öltönyben, új divatos kalappal jelennek meg a szentegyházban, kétszer minden ünnepe napon. Otthon csak szent

énekeket énekelhetnek, a zajosabb, mulatságokat tiltja a szokás. Nehány év óta divattá kezd lenni a katolikus vallás, tömegesen áttérnek, nem meggyőződésből, de divatból. Vajjon vallásosság-nak lehet-e ezt nevezni?

— Nem vallás az, — szólt közbe hévvel Klára.
— Ezt tudva, sokat veszít előttem az angol nemzet.

— A vallástalan ember nem lehet erkölcsös sem s nem lehet bizni benne, — jegyzé meg Klotild grófnő.

— Ezt tagadom, — mondá hévvel Fülöp, sőt merem állítani, hogy az a vallás, mit általánosságban tanulunk — nem szükséges.

Élénk csudálkozás volt az arczokon kifejezve, Sára lesütött fejjel ült helyén, a mitől félt, bekövetkezett, Fülöp elragadtatta magát.

— Én az ellenkezőt állítom, — viszonzá pár pillanat múlva, majdnem hidegen a hercegnő, — mert nem tudnám elképzelni, mi volna a létem hit és remény nélkül, azaz, ha nem volnánk bizonyosak a jövő élet felől.

— Az csak a neveléstől és szokástól függ. Az ember gyöngesége tudatában szeret valamire támaszkodni. Hinni abban az erőben, melyet nem érez magában... De az erkölcsnek, önmagában való bizalomnak semmi köze sincs a vallással, becsületesek, kifogástalanok lehetünk tetteinkben, a nélkül, hogy a tulvilági jutalomban hinnénk.

— Csodálom, hogy így gondolkodva, éppen

a lelkészi pályát választottad, — mondá a hercegnő megrovóan.

— Nem választottam, atyám kívánsága volt, kinek soha sem mondtam ellent s igyekszem a legjobban megfelelni annak.

Ez az eszmecsere kissé lehüté a rokonszenvet Fülöp iránt s midőn elejtették a tárgyat, nehézkesen folyt a társalgás, leginkább Lamberthy vitte a szót. Egyhanguan, majdnem unalmasan tünt el az est, mi olyan egyének jelenlétében, mint a hercegnő, Lamberthy gróf, Fülöp és Alfréd, szokatlan volt, mert mindnyájan kitünő társalgók voltak.

A következő nap a hercegnő Sárát magához hivatta, ki nem minden nyugtalanság nélkül jelent meg nála az azelőtt való este lefolyt eszmecsere után. Azonban megkönnyebbült, nagyanyja jóindulatu tekintetét látva, melylyel az fogadta.

— Sára, kedves gyermekem, — kezdé a hercegnő szelid, de határozott hangon. — Én nem egyezhetem abba, hogy fivéreddel visszatérj Angolországba, különböző okaim vannak arra s egyik legfőbb az, a mit tegnap este tőle hallottam. Nem neked való légkör az ő társasága.

— Együtt nevedtünk, — viszonzá bátor-talanul a leány — s mégis teljesen különböző fölfogásunk van azokról a dolgokról, mikről ő beszélt. Ma már, majdnem husz éves koromban, nem hatnak rám az ő szofizmái.

— Helyesen, gyermekem, csak hogy nem lehet

tudni, mi ér bennünket az életben a keserőségek, megpróbáltatások gyakran megingatják bizalmunkat és egy olyan társ mellett élve, mint Fülöp, könnyen abba a hibába eshetnél, melyben ő leledzik.

Sára kebléből önkénytelenül nehéz sohajt tört ki.

— Óh, a megpróbáltatásokban volt már részem s nem tántoritottak el, legszomorubb napjaimban sem.

— A mik eddig téged értek, Sára, nem lehet megpróbáltatásnak nevezni. Átmenő szomorúságok, talán futó küzdelmek voltak. De az életnek vannak nagy változatai, keserves drámái, Isten óvjon meg attól, azonban készen kell lennünk minden rosszra és nemcsak erős hitre, de támogatásra is van szükségünk és fivéred...

— Óh, nagymama, ő nem erőszakolja véleményét rám, sőt meg vagyok győződve, hogy lelke mélyében vallásos, de annyi mindent összeolvasott, hogy összezavarodtak fejében a vallás formái, lesz idő, midőn másként fog gondolkozni.

— Ezt ő nem szeretné hallani, — viszonzá mosolyogva az öreg nő, — pedig nagyon helyesen ítéled meg tévelygését. A bölcészek hivatva tartják magukat ember és törvény fölött itélni, úgy, a mint az nekik éppen kényelmes! Ujabbnál-ujabb eszméket keresnek s föl akarják forgatni a legmegdönthetlenebb dogmákat. Mi azonban olyan egyházhoz tartozunk, mely megtisztulva vezet és világít s elénkbe írja, mi a helyes és helytelen.

Mindaz, mit Fülöp tegnap allított, a legveszedelmesebb uton halad.

Sára lesütött fővel hallgatott. Nem egészen adott e szavaknak igazat, de érezte, hogy lehetetlen ellentmondania.

— És ha hallaná Fülöpöt a szószékről beszélni, nagymama, el volna ragadtatva.

— Hogy győzhetné meg a hallgatókat arról, mit ő maga nem hisz s csak kényszerültségből ad elő?

— És mégis el vannak bájолva tőle.

— Talán szépségétől, hangjától, szónoki tehetőségétől, a ki nem ismeri meggyőződését, én rám például semmi hatással sem volna.

Sára kételkedett ez állításban, de nem mondott ellent.

— Ismétlem, gyermekem, nem bocsáthatlak vele, mondd meg ezt neki, sőt szeretném, ha te is ezt belátnád.

— Nagymama nem tudja, mit kíván tőlem, midőn maradásra késztet, — mondá halkán, majd nem leverten Sára.

— Azt hiszem, körülbelül eltalálom távozásod okát, *valaki* közeléből akarsz menekülni.

A leány meglepetve pillantott rá.

— Pálnak a közelléte riaszt el, ő megkérte kezedet s te tagadó választ adtál neki.

Sára újra lesüté fejét, hallgatott, látta, hogy nagyanyja hamis nyomon jár.

— Miért nem fogadtad el ajánlatát, tudod-e, hogy Pál egyike az ország legfényesebb kérőinek — vagyonát tekintve.

Az utolsó szavakat habozva ejté ki a herczegnő, mert eltalálni vélte unokája gondolatát.

— Tudom. De nem szeretem őt és soha sem fogok férjhez menni.

— Milyen beszéd ez! Sőt hamarább férjhez fogsz menni, mint más leány. Ma még nem ismeresz senkit, ki közeledhetett volna hozzád, de ha emberek között forogsz, a te előnyeiddel, tulajdonságaidal a legjobb házasságot érheted el.

— Soha! — kiáltott föl kitörve Sára. — Soha, nagyanyám, az ki van zárva...

A herczegnő megdöbbenve vizsgálta lángoló arczát.

— Szeretsz valakit Angolországban, ki nem viszonozza érzelmedet? — kérdé elfogultan.

— Nem szeretek senkit, szívem szabad és még sem képes a szerelemre.

— Fogadást tettél, hogy lány maradsz?

— Nem.

— Nos hát beszélj, légy őszinte hozzám. Hangod, arczod elárulja, hogy komoly meggyőződés, elhatározás mondatja veled e szavakat. Tudni akarom az okot, hogy segíthessek rajtad, az én jó indulatomban, szeretetemben nem kételkedhetel.

A leány zokogva veté magát nagyanyja keblére, de hullámos hajával barnított fejét tagadólag rázta.

— Az én életem be van fejezve ebben az irányban, de nem mondhatok semmit, ajkaim le vannak zárva.

A herczegnő még sohasem volt ilyen helyzetben, valóságos rémületet érzett. Az ő tiszta, kifogástalan életében nem fordultak elő ily rejtélyek s a legrosszabbtól félt ennél az ismeretlen unokánál, ki már évek óta kifejlett leány volt s a mellett szembeötlő szépség és egy fiatal ember, fivére gondjára bízva. Az első hatás, mit a leány nagy bánata tett rá, részvét volt, de azután eltolva őt magától, szigoruan mondá:

— Nézz szemembe és mondd meg, méltó vagy-e, hogy nevünket viseled és köztünk élj?

Sára megrettenve emelte föl fejét, szép szemét őszinte igaz kifejezéssel függeszté nagyanyjára s ünnepies hangon mondá.

— Esküszöm, hogy kifogástalan vagyok erkölcsi tekintetben s méltó, hogy unokájának nevezzen.

Ekkor megölelte őt Merlaky grófné, hitt neki, ezek a gyönyörű szemek nem hazudhattak, ezek az ajkak nem esküdhettek hamisan.

— Itt fogsz maradni, — mondá azután pár pillanatnyi hallgatás és tünődés után. — Pál távol tartja magát tőled, ha nincs ellenedre, hogy közöljem vele, mit nekem mondtál, hogy nem szándékozol férjhez menni: meg fog nyugodni sorsában, nem ostromol. Csendben, rokoni viszonyban megfértek egymás mellett.

— És Fülöp, ki határozottan kívánja, hogy velem menjek?

— De mi oka van arra?

— Nem tudom. Ő veszedelmet lát ittmaradásomban.

— Veszedelmet itt? — kiáltott föl bámulva a herczegnő. — És miben rejlik az, nem értelek.

— És én ismét nem magyarázhatom meg.

— Csupa rejtély, titok vesz körül — mondá, kedvetlenül Merlakyné. — Én mind ehhez nem vagyok szokva, beszélni fogok Fülöppel, ő talán nyiltabb lesz irántam.

— Talán... viszonzá kétkedő hangon Sára, mialatt lassu léptekkel, lehorgasztott fejjel hagyta el a szobát. A herczegnő nyugtalanul tekintett utána.

**Az „EGYETEMES REGÉNYTÁR“-ban
eddig megjelent 236 kötet, szerzők
szerint A-B-C rendben.**

	Évf.	Kötet	Ára
Abonyi. Magduska öröksége, regény.	II.	7-8	1.—
„ A „pénzes molnár“ románcza.	IV.	12	—50
Aidé. Az uri körökben	I.	18	—50
Alexander Mrs. Sibilla.	X.	5-7	1.50
Bársony István. Ecce Homo	XII.	9	—50
Beniczkyné. Saját kezébe, regény.	I.	16	—50
„ „Ő az“, regény	III.	1-2	1.—
„ A hegység tündére, regény	V.	1-2	1.—
„ Rang és pénz, regény	VI.	6-7	1.—
„ A vér	VII.	18	—50
„ Közvélemény.	XII.	11-12	1.—
Békefi Antal. Kálvárián	IX.	11	—50
Boöthy László. Két leány és egy legény	X.	8	—50
Boisgobey. A kék fátyol, regény	I.	7-8	1.—
Borostyány N. Mindszenti Katalin	IX.	17	—50
Bret-Harte. Yerba Buena.	VII.	6-7	1.—
Bréte Jean de la. Vadrózsa	XI.	14-15	1.—
Bródy S. Emberek. Elbeszélések	III.	17	—50
„ Faust orvos	V.	10	—50
„ Nyomor	VIII.	16	—50
„ Hófehérke, regény	IX.	9	—50
Burnet F. H. „A kis lord“, regény	IV.	16	—50
Carmen Sylva. Tábori posta, „	II.	17-18	1.—
Cherbuliez. Holdenis Meta, „	III.	7-8	1.—
„ Miss Rovel, „	V.	17-18	1.—
„ A Csókás-tanya	XI.	10-11	1.—
Coleman John. Curly, egy színész története	VI.	5	—50
Collins. „Nem!“ Regény	I.	13-14	1.—
Contessa Lara. A komédiásné, regény	X.	17	—50
Conway. Beatrice házassága, regény.	I.	4-5	1.—
„ Élő halott, „	II.	3-4	1.—
„ Paulina, „	V.	3-4	1.—
Couperus Louis. Végzet, regény	VIII.	17	—50
Croker B. A szép Neville kisasszony.	IX.	7-8	1.—
„ Családi hasonlatosság, regény	XIII.	7-8	1.—
Csehov P. Antal. A párbaj	XI.	8	—50
Csiky Gergely. Az elvált asszony, regény	IV.	1-2	1.—
Daudet E. Az elítélt leánya	V.	13 14	1.—
Delpit A. A marquisné, regény	II.	13-14	1.—
„ Hét év multán, „	IX.	5-6	1.—
„ E. A hitetlen, „	III.	3-4	1.—
Doyle A. Conan. A nábob kincse	X.	11	—50
„ „ „ Az üldöző	XII.	18	—50
Dosztojevszkij. Fehér éjszakák, regény	III.	18	—50
Eckstein. Violanta, regény	I.	15	—50
Farina Salvatore. Vénus, regény	VIII.	18	—50
Filon. Ibolya, „	IX.	10	—50
Feuillet. A halott, „	I.	9	—50

	Kötet	Évf.	Ára
Feuillet. Az özvegy, regény	II.	6	—50
„ Művészbecsület	VI.	8—9	1.—
Gárdonyi Géza. Két menyasszony és más elb.	XII.	17	—50
Gonzales. Egy csontváz elbeszélése	I.	17	—50
Groller. A tábornok ur fia, elbeszélés	III.	10	—50
Gunter A. C. Marina (Mr. Barnes of New-York)	VIII.	5—6	1.—
„ Az amerikai	XII.	13—14	1.—
Gyalui Farkas. A szabadító	XI.	16	—50
Gyarmathyné. A havasok alján.	VI.	10	—50
„ Asszonyokról — asszonyoknak	X.	12	—50
Gyp. A seleburdi, regény	XIII.	5	—50
Haggard Rider. „Ő“, regény	IV.	3-4	1.—
„ Salamon király kincse	XI.	5—6	1.—
„ Ismeretlen ország, regény	XIII.	17—18	1.—
Herczeg Ferencz. Fenn és lenn.	V.	11—12	1.—
„ Simon Zsuzsa, regény.	IX.	1—2	1.—
Herman Ottóné. Knopfmacher	XI.	7	—50
Heyse P. Felejthetetlen szavak	V.	15	—50
Hungerford Mrs. Kis hercegnő.	VII.	14	—50
„ A kis hőbortos	IX.	18	—50
Jókai M. A ki a szívet a homlokán hordja.	V.	16	—50
Kazár. Lég és föld. Kitörölt évek, 2 elbeszélés	III.	9	—50
„ A szivárvány, regény	IV.	15	—50
Kövér Ilma. Damáz Margit	VII.	13	—50
„ „ Két világ közt	XII.	15	—50
Kupa Arpád. A napszámosok, regény	X.	15—16	1.—
„ „ Képzelt királyok, regény	XIII.	9—10	1.—
Letneff. Anjuta. Orosz regény	IV.	17—18	1.—
Lindau. Jung Helén, elbeszélés.	II.	9	—50
„ Lázban, regény	VI.	17	—50
Margitay. Megölt lelkek, regény	II.	5	—50
Mercedes. Noemi.	IX.	16	—50
Mikszáth. A lobinai fű, elbeszélés.	I.	3	—50
„ A fészek regényei, elbeszélések	II.	16	—50
„ „Almanach“ 1888, 1889, 1890, 1891, 1892, 1893, 1894, 1895, 1896, 1897, 1898-ra			1.— 1.—
Mudrony. Ildeiné leánya, ered. regény	VI.	15—16	1.—
Moeller O. M. Az arany	XII.	10	—50
Ohnet. A bánya, regény	I.	1—2	1.—
„ Lise Fleuron, regény	I.	10—11	1.—
„ A Croix-Mort grófnők, regény	II.	1—2	1.—
„ Sarah grófnő, „	II.	10—11	1.—
„ Akarat, „	III.	11—12	1.—
„ Rameau orvos.	IV.	13—14	1.—
„ Utolsó szerelem	V.	8—9	1.—
„ A Pierre lelke.	VI.	1—2	1.—
„ A vasgyáros (hámoros).	VI.	11—12	1.—
„ A gyűlölség adója	VII.	1—2	1.—

	Évf.	Kötet	Ára
Ohnet. Nimród és Társai	VIII.	1—2	1.—
„ A gyermek joga	X.	1—2	1.—
„ Régi harag, regény	XI.	1—2	1.—
„ Hiábavaló gazdagság	XII.	1—2	1.—
„ A képviselő leánya	XII.	16	—50
„ A favièresi lelkész	XIII.	1—2	1.—
Ouida A freskók, regény	III.	15	—50
Pekár Gyula. Lavina, regény	X.	18	—50
„ „ Hatalom	XII.	7	—50
Petelei. A fülemile, elbeszélés	I.	12	—50
Prevost Marcel. A titkos kert, regény	XIII.	11—12	1.—
Rákosi Viktor. Téli rege	VIII.	10	—50
Readé Charles. Titok	VIII.	14—15	1.—
Róberts Sándor. Lou	X.	9	—50
Rovetta G. Az első kedves	XI.	13	—50
„ Egy leány miatt	XIII.	14—15	1.—
Savage R. Henry. Hivatalos feleség	VIII.	9	—50
Schultz Jeanne. A fogadalom	VIII.	11	—50
Serao. Isten hozzád szerelem, olasz regény	VI.	13—14	1.—
„ Bűn és büntetés	XII.	5—6	1.—
Sudermann. A kegyencz	VII.	11—12	1.—
P. Szathmáry. Balassa Bálint, tört. regény	II.	12	—50
„ A legszebb hercegnő, regény	III.	13—14	1.—
„ A kiengesztelt átok	VII.	15	—50
Szántó Kálmán. Alkonyat, regény	XIII.	6	—50
Szomaházy István. Nyári felhők	XI.	12	—50
„ „ Ella kisasszony ötlete	XIII.	16	—50
Tábori Róbert, Nagy játék	VIII.	7—8	1.—
„ „ Korhadt oszlopok	XI.	9	—50
Tarchetti. A szív küzdelmei	V.	7	—50
Theuriet. Veszedelmes bűbáj	VII.	9—10	1.—
„ Angela, regény	X.	13—14	1.—
Thury Zoltán. Ullrich főhadnagy	XIII.	13	—50
Tinseau Leon. A hivek, regény	VI.	18	—50
„ „ A tilalom	VII.	16—17	1.—
„ „ Göröngyös utakon	IX.	12—13	1.—
Tolnai. A jubiléumok, regény	I.	6	—50
Turgenyev. Első szerelem. Kipp-Kopp elbesz.	II.	15	—50
Tutsek Anna. Viola története	X.	10	—50
Uchard. Blaisot kisasszony, regény	III.	16	—50
Váradí Antal. Elmult évekből	VII.	8	—50
Verga. Egy apáca története	VII.	5	—50
Warden F. A rejtélyes ház	XI.	17—18	1.—
Werner. Szent-Mihály	IV.	9—11	1.50
Werner Gy. Anteusz	VIII.	12—13	1.—
„ Andrásfalvy de Andrásfalva	IX.	14—15	1.—
Zola Emile. Álom, regény	IV.	7—8	1.—
„ „ Három elbeszélés	XII.	8	—50

Sára története.

Regény három kötetben

279

Irta :

Beniczkyné Bajza Lenke.

Második kötet.

Budapest

Singer és Wolfner kiadása

Andrássy-út 10.

OSZK

ELSŐ FEJEZET.

A tervezett komoly párbeszédre Fülöppel azonban Borbála hercegnőnek nem volt ideje.

Egy sürgöny érkezése a délelőtt folyamán, nagy izgalomba hozta a családot.

Mindenki előtt titokban volt tartva, hogy Merlaky László gróf, a hercegnő egyetlen fia, ideggyógyintézetben tölti hónapok óta napjait, az mondattott, hogy elutazott, kedvező hírek jöttek róla s most egyszerre betegségének igen rosszra fordultát tudatták, úgy, hogy Klotild grófnő azonnal utra készült a helybeli lelkész kíséretében, ki iskola-társa volt a betegnek, később jóbarátja s különösen csöndesítőleg tudott idegeire hatni és mint az orvos írta, a gróf vágyakozik utána. Tudatták ezt Soborsini lelkészszel, ki azonnal megjelent a kastélyban, s kész volt az elutazásra, csak azt az aggodalmát fejezte ki, hogy ki fog helyette szóno- kolni a legközelebbi vasárnap.

A család több tagjának jelenlétében történt ez a tanácskozás, a kik között Lamberthy gróf is volt, s gyors pillantást vetett Fülöpre, a ki

azonban egykedvűen ült helyén, s hallgatta a beszédet.

Sára egy gyors határozattal mondá :

— Fivérem helyettesíteni fogja önt, tisztelelendő ur, ő angol pap, de tökéletesen bírja a magyar nyelvet, s már több helyen beszélt a szószékről.

Minden szem Fülöp felé fordult.

Soborsini lelkész nagyon meg volt lepetve, látva az elegáns, nagyuri külsejű fiatal embert, s halkán rebegé :

— Ha hajlandó volna arra a gróf ur...

Fülöp némán hajtá meg magát, nem tett ellenvetést, nem is tehetett, a helyzet válsága kényszeríté rája s a kérdés ezzel meg volt oldva és Klotild grófnő aznap elutazott Soborsini kíséretében, nagy nyugtalanságban hagyván a családot. A hercegnő párbeszéde Fülöppel elmaradt, ki délután sétálni ment Lamberthyval a kertbe s kérdezősködött tőle nagybátyja betegsége felől, kiről, úgy látszott, nem akartak beszélni és Sára sem hallott arról ittléte óta semmit.

— Én csak annyit hallottam, hogy beteges, idegbajt emlegettek, mi enyhe kitételrel rendesen bolondságot jelent, azt mondták utazik, de hogy gyógyintézetben van, azt csak most tudtam meg.

— Ugy látszik, nagyon rosszul van.

— És nemsokára ez a kis haszontalan Pál ül bele a hitbizományba.

— Miért haszontalan?

— Semmi ember külsejére-belsejére nézve, ha már az örökösök, legalább Alfréd volna az idősebb.

— Alfréd rokonszenves ember.

— Derék, becsületes, csinos, életrevaló s szerencsére, a herczegnő vagyonának tekintélyes részét öröklí, kinek kedvencze.

-- Azonkívül szép állása van a gárdánál.

— Nálunk a másodszülötteknek, vagy előkelő származásu ifjaknak, kik szegények, a katonaság az egyedüli pálya. Mi még nem vagyunk azon a szinten, hogy mint Angolországban, a majoreskák öcscsei teaüzletben és bankokban álljanak az asztal mellett, este pedig a legfényesebb társaságban jelenjenek meg.

— Előítélet... Azok a legműveltebb emberek, kik legtöbbet láttak és tapasztaltak a világban s eljön itt is az idő, hol a műveltség lesz az összekötő kapocs, mert el kell jönnie, mint már a legjelentékenyebb nemzeteknél.

— Örülök, hogy vállalkoztál a templomi beszédre, — mondá Lamberthy.

— Sára meggondolatlanul ajánlotta föl s én a körülmények miatt nem tagadhattam meg a kivánságot.

— Nem szivesen teszed?

— Egyáltalán nem szivesen vagyok pap.

— Beszédedből vettem észre. És mégis

szépen, lelkesítően beszélsz, el lesznek tőled ragadtatva.

— A tudatlan nép, mely nem érti szavaimat s a szónoklat értelmét.

— Nagy intelligenzia gyűl össze, még két nap van az ünnepig s el fog terjedni hire, hogy te szónokolsz.

— Nagy környéke van Kotuninnak? Értve a művelt osztályt.

— Sokan laknak itt, de kevés a protestáns az urak között, azonban a jövő vasárnap lesznek itt más vallásuak is.

— Azt hiszed, engem jönnek hallgatni?

— Kétségkívül. Nálunk nem igen adja magát elő, hogy egy Merlaky gróf egy kisebb helységben prédikáljon, az ilyen eseményzámba megy.

Fülöp mosolyogva vonta föl vállát, nem igen adott hitelt Lamberthy szavainak, azt hitte, kedveskedni akar neki, mert hogy jóindulattal, barátsággal van iránta, azt észrevette az első percz óta, melyben találkoztak.

És Lamberthy igazat mondott.

Soborsini lelkész hazamenve, elmondta családjának a meglepő ujdonságot s hogy Merlaky gróf fog helyette a jövő vasárnap a templomban szónokolni.

Senki sem tudta, hogyan, mi módon, de mint a futó tűz terjedt el a vidéken ez az érdekes hir. S midőn földerült az ünnep napja, hosszú

sor elegáns fogat állt az igénytelen templom előtt, melyben máskor csak a kegyuri család szokott megjelenni és a nép, most pedig szorongva ültek egymás mellett a környék nagyurai és hölgyei s Merlakyéknak alig volt helyök székeikben.

Borbála herczegnő mellett három leányunkája ült, Alfréd, Pál és Lamberthy gróf a bejárat ajtajánál álltak, mely szemközt volt a szószéknek. Az első padokat csupa ismerős alakok töltötték meg, férfiak és nők, a nép az épület hajójában s az utczán tolongott, hogy hallhassa a főuri szónok beszédét.

Különös enyhe idő volt, az őszi ködös felhők közül váratlanul tört elő a nap s odaült a szószék fölött függő goromba lakkal bemázolt fényes Krisztus-képre, mintha ő is hallgatni jött volna az idegen papot.

A reggelnek ez a vidámsága kellemesen hatott a kedélyekre, várakozásteljes suttogás hallatszott mindenfelé.

A kántor vékony, bizonytalan hangja megkezdte a zsoltárok énekét s a templomot egyszerre betölté az egész közönség hangja, az orgona nem nagyon kitűnő művészi játékának kíséretében.

De az ének alatt hiányzott a rendes áhitatosság, minden szem a szószékre irányult, hol türelmetlenül várták a megjelenő alakot, melyet személyesen csak a család ismert. De külsejének előnyeiről már sokan értesülve voltak.

Végre megjelent az, fekete talárban, rendkívül halvány arczczal s az orgona és ének elhallgatott.

Pár perczig még csönd honolt a templomban s Klára halkan sugta Sárának:

— Milyen sápadt.

Sára mosolyogva pillantott föl a szószékre, szeme találkozott fivéréével, ki imakönyvét a szószék párkányára helyezve, egyenes tartással állt helyén, a napsugár feje fölött lebegett.

Először elmondá az imádságot, azután fölolvasta a textust: *Atyám, ne úgy legyen, a hogy én akarom, hanem a hogy te.*

Azután beszédéhez kezdett. Eleinte halkan, majdnem keresni látszott a szavakat, de lassankint megerősödött hangja, betölté az egész szentegyházat, ő maga átszellemültnek látszott s arcza magán hordá az isteni ihletet, mely csodákat művel.

Szavai a szivekig hatottak, gondolatainak magas röpte magával ragadta a hallgatókat s bámulva, meghatva, föllelkesülve figyeltek beszédére, mely az isteni gondviselésről szónokolt, szemei lángoltak a belső tűz emésztő hevülésében s a kifejezések fölséges válogatottsága csak is a legműveltebb hallgatóságnak szólt, a nép csak hangjának édes zenéjében gyönyörködött.

Teljes óráig tartott a beszéd, azután hatásos befejezéssel végződött. Tomboló tetszés nem mu-

tathatta a hatást, de a csöndes, lelkesült moraj, kisirt szemek, meghatott arcok fejezték ki az elragadtatást, s Borbála herczegnő szemei még mindig könyben usztak, midőn az unokái kíséretében elhagyván a templomot, jobbról-balról ismerősei köszöntését fogadta, kik tekintetükkel azt látszottak neki mondani, erre az unokára büszke lehetsz.

Fülöp a mellékajtón távozott a templomból, unokafivérei Lamberthy gróffal együtt vártak rá, a nép tolongott körülöttük, mindenki a nap hőjét akarta közélről látni, kinek külseje oly megragadóan szép s a mellett oly idegenszerű volt, mintha egy teljesen más világrészből érkezett volna erre az egyszerű, távoleső helyre.

Az öreg Merlakyné már elhajatott fogatán, s a négy ifju más két kocsin követte őtet. Mindnyájan gratuláltak Fülöpnek, a ki gondolkodva ült helyén, mintha lelke félig még azokban a törtétekben gazdag multban időznék, a melyeknek szent eseményeit oly gyönyörű szavakkal adta elő, tárta föl a hallgatóságnak.

A reggeli előtt Fülöp fölcserélte ruháját, s midőn a terembe lépett, a család már összegyűlve várakozott rá. Borbála herczegnő megölelte őt és megcsókolta, mondá:

— Fogadd ezt, fiam, azért a rendkívüli élvezetért, a melyet beszéded mindnyájunknak szerzett. Tartsa meg Isten ezt a *hitet*, *bizalmat* benned mindig, mit ma a hiveknek tolmácsoltál.

A hit és bizalom szót jelentőségteljesen megnyomta, de Fülöp lesütötte szemét és hallgatott.

A reggeli majdnem ünnepies hangulatban folyt le, mit kettős ok idézett elő. A távollevő beteg fölött függő sötét veszedelem és a szent beszéd hatása, melynek szépsége minden szivben erős nyomokat hagyott.

Később Sára Fülöp szobájába ment, s még csak most fejezte ki elragadtatását beszéde fölött.

— Óh, Fülöp, — mondá, szeretettel ölelve meg őt, — ha tudnád, mily szép, mily magasztos vagy, midőn úgy beszélsz, mint ma, honnét veszed a szavakat, midőn tudom...

Gyorsan elhallgatott, félve tekintett körül, nem hallhatja-e valaki, mit még mondani akart.

— Mondd ki, a mit elharaptál: hogy semmit sem hiszek abból, a mit másokkal elhitetni akarok, — folytatta az ifju majdnem komoran. — Nehéz sors jutott nekem, Sára, nagy erő kell hozzá, hogy meggyőződéselem ellenére beszéljek.

— Csitt, Fülöp, drága Fülöpöm, ne beszéljünk erről, *ma* legalább nem akarok tőled semmi olyat hallani, mi megsomorít, s különben is más mondani valóim vannak.

Fülöp szórakozottan tekintett rá.

— Nagyanyánk akart veled beszélni rólam; — folytatta Sára. — Határozottan kijelentette, hogy nem enged veled mennem, s én nem merem ellentmondani neki.

— És hangodból úgy látom, szívesen maradnál. Meggondoltad-e a veszedelmet, melynek itten ki vagy téve?

— Nem félek tőle. Ki oly csalódáson ment keresztül, mint én, annak megnőtt az ereje s vértézve van minden iránt.

— Ne ámitsd magad. A szívvvel nem lehet megalkudni, kijátszsza az a legbölcsebb agyat.

— Ne félj, többé nem leszek gyöngé.

— Már is az vagy, midőn itt akarsz maradni, hol új megpróbáltatás vár rád.

— Elfogom viselni, hisz a szerelemnek a gyötrelme az, mi legnemesebb a szerelemben.

— Sára, Sára, te nem tudod, mire vállalkozol, hát nem volt-e még elég a kinből, mit saját magad idéztél föl magad ellen. Hallgass rám, én nem rendelkezhetem fölötted, de kérve kérlek, vigyázz magadra. Meggondoltad-e, mi minden lehet ittmaradásod következménye?

— Mitől tartasz?

— Kell-e azt mondanom? Ha az a gyilkos hatalom, mit szerelemnek hívunk, erőt vesz rajtad, el vagy veszve. Gondolj a multra, volt-e erőd... Midőn arra szükséged lett volna.

— Először *akkor* két évvel fiatalabb voltam, s ma már nem remélek semmit.

— A percz hatalma olykor annyira váratlan, hogy kiszámíthatatlan.

— Bizzál bennem.

— Nem, Sára, te nem maradhatsz itt. A mily kevés mértékben hiszem a vallás dogmáit, oly szigorú vagyok erkölcsi tekintetben s nem akarlak elveszíteni. Te vagy mindenem, szerencsétlenségedet mélyebben viselem, mint te magad, és bár soha sem voltam szerelmes, ismerem azt a bűvös erőt, ellenállhatatlan ígézetet, mely ellen nincs fegyverünk, mely ezer közül kiválaszt magának egyet s azt nélkülözhetetlennek hisszük és meghalunk, ha nem lehet sajátunk.

Sára lehorgasztá fejét és könnyek omlottak arczára. Nemcsak a szavak hatottak rá, hanem a hang ékesszólásának hatalma is megrendítette, mely Fülöpnek sajátja volt s a sziv legmélyéig hatott.

Pár pillanatnyi csönd állt be közöttük, azután Sára kérdé.

— És mit fogsz mondani nagyanyánknak, ki nincs szokva az ellentmondáshoz és vagy egyszerűen megtiltja elmenetelemet vagy magyarázatot kér tőled.

— Legjobbnek tartanám tudatni vele az igazat.

— Fülöp! — kiáltott föl a leány felugorva helyéről s megragadta fivére karját... Azt ne merészeld. Megtiltom, hogy az én titkomat szelőlőztesd.

— És ha véletlenségből megtudják?

— Igaz, az talán még borzasztóbb volna,

és Lamberthy sejtí, ő találkozott velem Londonban...

— Lamberthy?

— Mondta, hogy emlékszik rám, de benne bizhatom, tetőtől talpig gavallér ember, a ki tud hallgatni, de az ügyvéd...

— Ő nem árul el, arról én kezeskedem, ha csak nagy szórakozottságában nem beszél.

— És Pál... folytatta mind nagyobb rémülettel Sára, kinek, úgy látszott, mindez csak most jutott eszébe. — Ő kutatni fog s a legkisebb jel elvezetheti a valóhoz.

— Miért éppen Pál?

— Még nem mondtam neked, hogy megkérte kezemet s mióta elutasítám, meg vagyok győződve, hogy halálos ellenségem.

— Pál is? — kérdé elmosolyodva Fülöp. — Ugy látszik, a megvetett anya leánya nagy tetszésnek örvend büszke rokonainál.

— Hogy tudsz mosolyogni, Fülöp, midőn én félelemben vergődöm. Inkább dolgoztam volna otthon ezekkel a kezekkel, mint idejöttem. Nem félek a nyomortól, de igen, a megvetéstől. Azt nem tudnám elviselni.

— Nyomorban nem fogsz élni, — viszonzá Fülöp, melegen megölelve őt. — Ha elhagyod is ezt az ősi fészket, mely elég későn nyílt meg számkra, veled vagyok én, kire jóban, rosszban számíthatasz.

— Tudom, de nem akarok terhedre lenni.

— Sára! Hát ez a testvéri szeretet. Teher volnál nekem te! Szívesen megváltanám boldogságodat, mit oly könnyelműen dobtál el magadtól, életem árán.

Halk, elfojtott zokogás volt a felelet.

Ekkor csöndes, majdnem nesztelen kopogtatás hallatszott az ajtón s a testvérek ijedten pillantottak egymásra.

— Szabad? — kérdé Alfréd üde, fiatalos hangja s csinos arcza lett látható az ajtó nyílásban, de megpillantván őket, gyorsan elhallgatott.

Lehetetlen volt nem látnia a helyzetet, melyben a bentlévőket találta s kérdő tekintettel pillantott egyikről a másikra. Fülöp elébe ment s barátságos hangon kérdé.

— Talán atyádról érkezett hír? A arczod mutatja, hogy nem lehet rossz.

— Nem, vendégek érkeztek a kastélyba, kik találkozni kívánnak veled. De a mint látom...

— Szomorú dolgokról beszéltünk és Sára érzékenyült. Nőknél ez könnyen megtörténik.

Alfréd meleg részvétellel közeledett hozzá.

— Ha segíthetnék szomorúságodon, szívesen adnám életemet cserébe, — mondá és a leány könyein át mosolygott, szívét érintették ezek az igaz hangon kiejtett szavak, de ez fivérének nem volt inyére.

— Vendégek vannak? — kérdé gyorsan — és miért tudatod ezt velünk?

— Óhajtanának látni téged s nagyanyánk kéret, hogy jöjj velem a nagyterembe.

— Látni engem, kit nem ösmernek? — kérde kedvetlenül Fülöp.

— Hallottak ma a templomban beszélni s el vannak ragadtatva tőled. Kapronczay grófné és leánya.

Szavai alatt folyton Sárán legelteté szemét, ki azonban kerülte tekintetét.

— Menj Fülöp, — mondá kérve Sára, — sőt én is veled megyek, sütkérezni abban az elismerésben, mit neked kifejezni akarnak.

— Mit nem érdelek meg, — viszonzá félvállról az ifju, de azért megindult az ajtó felé, Alfréd és Sárától követve, ki a párbeszéd izgalmatól kissé ki volt merülve.

A teremben összegyűlve várt rájuk az egész család.

Kapronczay grófné a kandalló előtt ült a háziasszony mellett, a fiatalság távolabb foglalt helyet s mindnyájan érdeklél szemlélték a belépőket.

Borbála herczegnő bemutatta unokáit, Fülöp az idősb hölgyekkel maradt, Sára a távolabb ülő társasághoz ment s Kapronczay Vandával ismerkedett meg, ki egyike volt a legjelentőségtebb hölgyeknek s társnői mellett úgy tűnt föl, mint rózsák között a liliom.

Nagyvilági jártassággal kezdte meg Sárával

a társalgást, de szeme minduntalan elröpült anyja és a hercegnő felé, hol Fülöp időzött. Látható volt, hogy összes érdeke ő felé volt irányulva, kit reggel beszélni hallott, kit a napsugarak vettek körül, midőn Isten igéjét hirdette, kihez hasonló alakot még nem ismert s kinek kedvéért jött anyjával a Merlakyak látogatására már másodszor a nap folytán.

Sára észrevette ezt az érdeklődést s büszke volt rá.

Ez alatt Kapronczay grófné nem kevesebb figyelemmel kísérte Fülöp egyéniségét, társalgását, ki hosszú ideig maradt az idősebbek társaságában, s csak azután követte Alfrédot a fiatalabbak csoportjához, hol két rátapadó szem fogadta.

Miután Vanda grófnő volt az egyedüli idegen hölgy a lányok között, Fülöp mellé ült, vele beszélt, mialatt Sára Lamberthyhez fordult.

— Kegyed nem tudja, mily élvezetet nyújtott ma nekünk! — kezdé Vanda nagy fekete szemeit Fülöpre függesztve, ki némán hajtá meg magát.

— Nincs hatalmasabb, felségesebb adomány, mint a szónoki tehetség s az olyan hang, mely a szivig hat és megrezegteti minden hurját.

— Ugy hallok, a magyarok között ez nem ritkaság s csodálkozom, hogy grófnő oly nagy jelentőséget tulajdonít annak.

— Kétségkívül bővelkedünk hazánkban a

jó előadásban, de brilláns szónok mindenütt kevés van és különösen olyan, ki meg tudja győzni hallgatóit és lelke mélyéből, szive melegéből beszél.

Fülöp nem szerette ezt a tárgyat s másra igyekezett terelni társnője figyelmét.

— Grófnő közel lakik Kotuninhoz, hogy egy nap alatt kétszer megtette ide az utat?

— Alig egy órányira. Szép volna, ha fölkeresne a közel szomszédságban bennünket.

— Élnék ezzel a szerencsével, ha a legközelebbi napokban, talán már holnap, el nem kellene utaznom.

— Hova megy? — kérdé titkolhatóan megdöbbenéssel Vanda grófnő.

— Londonba.

— Azt hittem, hosszabb időre jött.

— Sára nővéremért jöttem, kit magammal viszek.

Általános mozgás követte e szavakat, mindnyájan hallották azokat.

— Sára veled megy? — kiáltott föl Klára megütközve, mialatt Pál elhalványodott.

Alfréd Sárára függeszté szemeit, ki látható zavarban volt.

— Miatta jöttem ide, — viszonzá nyugodtan Fülöp.

— De mi erről nem tudtunk semmit.

— Csak egy időre, — szólt közbe Sára.

— Óh, félek, hogy ha elmegy, nem jössz többet vissza, — mondá Klára.

— Én azt hittem, — kezdé Vanda grófnő, — nővére állandóan Kotuninban marad.

— Oly dolog jött közbe, mi kívánatossá teszi visszatértét.

— És ön végkép elhagy bennünket?

— Engem odaköt sorsom, hivatásomnak kell élnem, grófnő, mely nem engedi meg az ily távoli kirándulásokat.

— És nem volna kedve itten maradni?

— Nem. Ez még sohasem jutott eszembe. Angolnak neveltek s annak kell maradnom.

— Mily kitünően beszél magyarul.

— Atyám kívánsága volt, hogy azt egyik anyanyelvünknek tekintsük.

— Így a nyelv nem tenne nehézséget, — folytatta bizonyos konoksággal Vanda.

— Az nem, de pályám, a megélhetési mód... Ez nagy kérdés a szegény embernél.

Vanda szeme Pálra irányult, ki kellemetlen érzés hatása alatt hallgatta ezt a társalgást.

— Ne higgyen neki, grófnő, — kiáltott mosolyogva Alfréd, — nem a pálya, nem a megélhetési mód hívja őt el tőlünk, hanem, fogadni mernék, a sziv játszik ebben szerepet.

— Óh, az egészen más, — viszonzá halkan Vanda grófnő.

— Most én mondom, ne higgyen neki, —

mondá Fülöp élénken. — Nekem még nem volt időm a szerelemre s valószínűleg annak megismerése nélkül futom meg az életet.

— Azt nem hiszem, — viszonzá Vanda.

— Miért kételkedik állításomban?

— Mert, mert... De azt hiszem ideje van, hogy menjünk, esteledik, — mondá Vanda fölállva s elhagyván a társaságot, anyjához sietett.

A többiek csodálkozva néztek egymásra s midőn Kapronczayék távoztak, a család egyik-másik tagjánál tréfás megjegyzésre adott okot a szép Vanda különös magaviselete, a ki rendesen igen tartózkodó és büszke volt. Ugyanez nap este az ebéd után, midőn éjfél felé mindenki szobájába vonult, Pál Fülöp karjába ölté kezét s elkisérván őt lakásáig, kérdé:

— Nem leszek terhedre, ha egy félóra hozzád jövök? Szeretnék beszélni veled.

Fülöp szó nélkül nyitotta meg előtte az ajtót.

— A mint tudod, atyám halálos beteg, — kezdé Pál leülve, némi bizonytalansággal hangjában — s már hosszabb idő óta különben is súlyos gyöngélkedő lévén, én foglaltam el helyét. Halála után pedig teljesen és kizárólag birtokomba jut a hitbizományi vagyon.

— Így hallottam én is.

— Ma, midőn Vanda grófnőnek pályádról, távozásodról, szegénységedről beszéltél, igen kellemtelenül hatottak szavaid rám, a multat s tudván

azt, hogy ezek a birtokok bizonyos körülmények kizárásával téged illettek volna.

— Nem tudom, mily czél vezérel, midőn ezeket mondod nekem, de biztosítlak, hogy mind-
ezt ugy tekintem, mint a legtermészetesebb dol-
got, tudom, de soha sem gondolok rá.

— Meg vagyok arról győződve, de én bizo-
nyos irányban kötelezve érzem magam, hogy kár-
pótlást nyujsak és...

Fülöp türelmetlen mozdulatot tett.

— Kárpótlást nekem? Miért? — kiáltott föl
büszkén. — Kérlek, Pál, ne beszéljünk erről, ne-
kem mindehhez semmi közöm. Atyám ugy intézte
dolgait, a hogy legjobbnak látta és azt hiszem,
soha sem bánta meg, s én, fia, könnyü szivvel
viselem az ő tettének következményeit. Te nem
tartozol nekem semmivel, ne gondolj kárpótlásra,
mert én azt nem fogadnám el. Van erőm, igye-
kezetem, szorgalmam, hogy ne lássak szükséget.

Pál látható nyugtalan és ideges lett s majd-
nem haragban kitörve, mondá:

— A sors tehát nem akarja, hogy össze-
olvadjunk, mint a hogy a természet kivánná, kik
legközelebbi rokonok vagyunk s ugy te, mint Sára
visszautasítottok minden lehetőséget a közeledésre.

— Sárának is följánlottad a segítséget? —
kérdé futó mosolylyal Fülöp.

— Nőül kértem őt.

— Ah! De Sára soha sem fog férjhez menni.

— Hozzám talán nem, de máshoz... Az nem szenved kétséget.

— És ha szavamat adom, hogy ez nem fog megtörténni?

— Szavadat? — kérde bámulva Pál — s vajjon miért akar leány maradni?

Fülöp párszor föl-alá járt a szobában, gyors, izgatott léptekkel, azután megállt unokafivére előtt s mondá.

— Mert én akarom s mert ő nem mehet férjhez az én beleegyezésem nélkül.

Pál gyöngé teste idegesen összerázkódott, ujjai görcsösen babráltak a szék karjának rojtjaival.

— Ugy valami igen fontos okodnak kell lenni erre a tilalomra, — rebegé hideg verejtékkal homlokán.

— Van!

— És azt nem közölheted velem?

— Sem veled, sem senkivel... Legyen elég ezt tudnod. Ne ismételd többé Sára nőül vevését, mert ő sem hozzád, sem máshoz nem mehet.

Pál megnémulva a bámulattól függeszté szemét a beszélőre.

— Ez olyan állítás, — mondá pár pillanattal, — mi igen különös dolgokat gyaníttat.

— Például? — kérde elmosolyodva Fülöp.

— Testi hibáról nem lehet szó, — folytatta gondolkodva Pál, — csak rá kell nézni, ő maga az élet, de akkor...

— Nos?

— Multjában kellett történni valaminek.

— Meglehet.

— Mert ez az elhatározás természetellenes, jogosulatlan, hogy ne mondjam vétkes önmaga ellen.

— Hány leány van, ki soha sem lesz aszszony, különösen Angolországban.

— De nem saját akaratából s a Sára szépségével, mely megbontja az észet s örültté képes tenni — mondá föllobbant szenvedélylyel Pál, ki a mily fejletlen volt testben, oly féktelen érzelmek dultak benne.

Fülöp láthatólag meg volt lepetve Pál e kitörésén, kit mindig nyugodtnak, gunyosnak látott ittléte óta s vele szemben is, bár előzékeny volt iránta, soha sem vetkőzött le bizonyos tartózkodást, mi olykor hasonlított a büszkeséghez.

— Mást nem mondhatok, mint a mit mondtam, — viszonzá nyugodtan. — Hazudnám, hogy ha biztatnálak. Sárát magammal viszem, jobb lett volna rá nézve, ha soha sem jön ide, hol megismerte a bőséget, kényelmet, melyet továbbra csak nyugalma árán élvezhetne.

— És el mered a felelősséget vállalni, ha valami baj éri őt, egyedül, elhagyatva? — kérdé szigorú haraggal Pál, kihívóan szögezvén apró, szurós szeméit unokafivérére.

— Velem lesz s így nincs elhagyatva. Az élet varázsa rá nézve be van fejezve, — viszonzá nyugodt szomorúsággal Fülöp.

MÁSODIK FEJEZET.

Klotild grófnő még nem érkezett vissza, de megnyugtató híreket küldött, a beteg állapota jobbra fordult s egy napon Soborsini lelkész jelentette magát a herczegnőnél, kinek elmondta, hogy az orvosok reményt adtak fia fölgyógyulásához.

Ez volt az oka, hogy Merlakyék elfogadták a meghívást, melyet Kapronczay grófné küldött nekik ebédre.

Radna, így hívták Kapronczay Lénárd gróf birtokát, egy órányira feküdt Kotuninhoz s nagy kiterjedéssel birt és gazdag jövedelmet hozott.

A lakóház hegyen feküdt s egyike volt azoknak a régi épületeknek, melyek érintetlenül megtartották jellegüket s az egykori lovagvárakhoz hasonlítanak, büszke tornyaikkal, fölvonó hiddal és magas, megmászhatatlan kőkerítéssel.

Pompás háztartás folyt a kastélyban. Kapronczay igen gazdag hirben állt és Vanda volt egyetlen gyermeke, azért nagy örökösnek tartatott.

Mióta felnőtt s visszajött egy bécsi klostromból, nyílt házat tartottak szülői. Jöttek-mentek a

vendégek náluk, leánybarátnők, udvarlók, kérők, de semmi változás sem adta magát elő náluk. A ház leánya vidáman tölté napjait s nem gondolt a férjhezmenetelre.

A környéken lakó családok közül legtöbbet érintkeztek Merlakyékkal, hol fiatal leányok és ifju emberek voltak, s ha összejöttek, táncz, ének, tennisz-játékkal töltötték az időt és bár Kapronczayék csak a legelőkelőbb társasággal jöttek össze, soha sem volt hiány vendégekben s abban a hirben állt a radnai kastély, hogy ott kitűnően lehet mulatni.

Azért az ikrek nagy örömben voltak, midőn a meghívást megkapták, mely kiterjeszkedett Sárára és Fülöpre is, kik pedig nem tettek látogatást náluk, de már mindkettőjükkel találkoztak Kotuninban.

Fülöp az első perczben azt mondta, nem megy Radnára, de Sára kérelmére végre beleegyezett az ebéden résztvenni, bár már látszott rajta a türelmetlenség, utazni szeretett volna haza, hol többféle kötelesség várt rá, de nagyanyja határozottan kivánta, hogy Klotild grófnőt várja be.

Hideg, fagyos, zuzmarás nap volt, midőn a fogatok előálltak, hogy a családot Radnára vigyék, hol egész sor meleg szoba várta őket, illatos levegővel, fényes világítással s mindama kellemekkel, mik a gazdagok rendelkezésére állnak télen-nyáron.

A grófné termei mellett nyíltak Vanda szobái.

Apró pallisandre és rózsafa butorral, selyem függönyök, pastell-képek és virágokkal diszítve. A lámpák rózsaszínü ernyőkkel leborítva, tavaszi világitás színét kölcsönözték, mintha a lemenő nap utolsó sugarainak rózsafényében usznék minden.

Itt telepedett le a fiatalság a vendégek megérkezése után, kivéve Fülöpöt, kit a háziur a nagyteremben föltartóztatott s hosszabb beszédbe ereszkedett vele.

Sára végig nézte a szobákat, nem ült a többiek közé, a csecsebecséket nézdelé s Lamberthy gróf szobáról-szobára követte őt.

Midőn távol voltak a többiektől, halkánmondá:

— Tudja-e, grófné, hogy Pál e napokban Angolországba utazik?

— Nem, azt nem tudtam, — viszonzá Sára megdöbbenve. — Mily czélből?

— Azt hiszem, tudakozódni akar valamely rejtély, titok után, mely...

— Kérem, hallgasson — vágott szavába Sára s az ajtóra pillantott.

— Itthonn azt fogja mondani, hogy beteg atyját megy látogatni, de nekem megvallotta, hogy Londonba megy kutatni.

A leány ijesztő halvány lett s feszülten tekintett a beszélőre.

— Figyelmeztetni akartam erre, kérem, ne vegye rossz néven, ha kellemetlenséget okoztam

és gyorsan szedje össze magát, lépteket hallok közeledni.

De ez a nesz csalódás volt, nem jött senki, Sára egy karszékbe fogódzva állt, szemét a földre szegezte.

— Ne aggódjék, — folytatta vigasztaló hangon Lamberthy. — London oly nagy s oly nehéz valamit megtudni, de Pál gyanakszik és vigyáznia kell, mert szívós, kitartó természetű és kegyedet örülten szereti.

— És ön, Lamberthy gróf... Ön mit tart rólam?

— A mit első találkozásunkkor mondott, hogy találkoztunk a vasuti fülkében.

Meghajtá magát és egyedül hagyta Sárát, nem akarva folytatni a beszédet, mert látta, mily kínos volt az annak. Visszatért a társasághoz, melynek vidám nevetése behallatszott Sárahoz.

Ő pedig lassu léptekkel ment tovább, a még távolabb eső szobákba, fehér ruhájában, lenge természetével, szőke hajával, leeresztett fejével Goethe Grätchenjéhez volt hasonló. Kezét összekulcsolva, néma buba tekintett maga elé, már nem nézte a körülötte lévő tárgyakat, belső szomorú világával volt elfoglalva.

Az utolsó szobába érve, mely az épület sarkát képezte, homály fogadta. Gyöngébben volt világítva ez a hely a többinél s alig voltak kivehetőek a tárgyak. Az ablak függönyeit talán elfelejt-

tették leereszteni s rézsutosan kandikált be a hold, mely nem a nyári napok fehér fényével tündökölt, hanem sárgás, kétes világitással árasztá el a szobát.

Különös, titokszerű fény árasztott el mindent s a rezgő tündöklésben hosszú árnyékok látszottak lebegni.

Sára fáradtan ereszkedett egyik székbe. Elfelejté, hogy távolléte feltűnést okozhat a társaságban. Jól esett neki ez a csendes magány, ez a belsejéhez hasonló homályos sötétség, kezeibe rejté arcját és kimondhatatlanul szerencsétlennek érezte magát. Nem tudta, meddig ült így, midőn siető léptek közeledését hallá és most nem csalódott, őt jött keresni valaki. Nevét hallá többször ismételni, de nem felelt, a hangot nem ismerte meg, elvették annak zengzetességét a nehéz függönyök.

— Sára, Sára, — hallá már egészen a közelben, de nem mozdult s a belépő nem vette őt észre a homályban.

De ő, kinek szeme már hozzászokott a sötétséghez, Alfrédot ismerte föl a belépőben. Megijedt, oly lágy, oly fogékony hangulatban érezte magát, annyira vágyott egy vigasztaló, megnyugtató édes szó után, hogy ösztönszerűleg sejté a veszélyt, mely Alfréd jelenléte által környezi, ki figyelmesen körültekintvén a szobában, őt végre fölfedezte.

— Az Istenért, Sára, mit művelsz itt, egye-

dül, elbujva tőlünk? — kiáltott föl meglepetve s lehajolt hozzá, ki igyekezett elfordítani tőle arczát, szemét, melyben könyek csillogtak s nem felelt.

— Édes Sára, drágám, valami bajod van? — kérdé olyan hangon az ifju, melyen csak a szerelem beszél és melegen ragadta meg kezét, melyet az most nem vont el tőle.

— Oh, Alfréd, — hebegte lágyan, elfojtott zokogással Sára. — Oly boldogtalan vagyok, legjobban szeretnék meghalni...

Tudtán kívül, önkéntelenül jött ajkára e vallomás, akarata ellentálló képességét elveszíté a félelem benyomása alatt s midőn unokafivérét lábainál látta, ki elébe térdelt és a föllobbant szenvedély hevességével ölelte át derekát, fejét vállára hajtá.

Igy maradtak egy pillanatig, azután Sára magához tért s ijedten kísérle meg az ifju karjaiból kibontakozni.

— Bocsáss el, — kiáltott föl, megrémülve saját gyöngeségétől. — Ne vedd számba, a mit tettem és mondtam, hisz nem tudom, mit csinálok, mit beszélek... Jer, menjünk vissza a többiekhez.

— Nem, Sára, — viszonzá határozottan Alfréd, — neked őszintének kell lenned hozzám. Ha valami bánt, emészt, vagy titkod van, közöld velem, velem, ki életemet adnám érted.

— Nem lehet, ne kérdezz... Csak annyit mondhatok, hogy szerencsétlen teremtés vagyok,

ki szánalmat érdemel, de szerelmet nem s azért ne beszélj nekem arról, ha igazán szeretsz.

— Óh, Sára, kételkedhetel-e szivemben, mely csak érted dobog, téged ismer, számodra létezik. Tudod, hogy az első percz óta, melyben találkoztunk, birtokodba vetted s tied marad, a meddig élek.

— Hallgass, — suttogá Sára, füleit befogva.

— Nem, egyszer meg kell tudnod mindazt, a mit eddig nem mondhattam el szivem szerint... Ugy szeretlek, mint egy égi lényt, kit leheletemmel is alig mernék érinteni és ki mégis betölti egész valómat. Ébren és álmomban szüntelen te lebegsz előttem, megmérhetetlen módon szeretlek, neked szentelem életemet, ha azt elfogadod, föltétlenül a tied vagyok, te oszthatsz nekem életet, halált, boldogságot vagy boldogtalanságot.

És ellenkezése ellenére, újra karjaiba fogta, elhalmozta csókokkal s oly szenvedélyesen szoritá keblére, hogy Sára elhalt e szenvedély nagyságában.

— Csak egyetlen egyszer mondd, hogy szeretsz, csak egyszer halljam ajkaidról ez édes szót, mely rám nézve magába foglalja az élet üdvösségét, azután várok rád, nyugodt és csendes leszek, a meddig akarod, a meddig eljön boldogságomnak ideje.

— Szeretlek, — suttogá a leány, ellágyulva, elgyöngülve az érzelmek árjában, — de nem lehe-

tek a tied, nem lehetek, mert... — Elhallgatott, kibontakozott az ölelő karokból s pillanat alatt olyan lett, mint a márványszobor, hideg, merev, élettelen, egyenesen s a hold fényétől fehéren állt helyén.

— Jó, — mondá elragadtatva Alfréd, — tartsd meg titkodat, csak szeress. Most, hogy halottam tőled ezt a szót, nyugodt és boldog vagyok.

A külső szobákból csevegés zaja hallatszott, s Alfréd gyorsan mondá.

— Menjünk, ne hogy itt találjanak e homályban — és Sára kezét megfogva kivezette őt a mellékszobába.

Ideje volt, hogy mindannak, a mi közöttük történt, elhagyták színhelyét, mert a zaj közeledett s az ifju nyugtalanul vizsgálta társnője kimerült arcát, fekete karikákkal szegett szemét, szerette volna a fölindulás nyomait eltüntetni róla s azért vidáman mondá:

— Nevezzünk, Sára, nevezzünk az élet komédiáján, mely nem tűri az igazat, az őszinteséget.

És nevettek, Alfréd szokott hangos kacajával, Sára erőltetett vigsággal, így találták őket Fülöp, Pál és Vanda s az utóbbi semmit sem gyanítva futott Sárahoz, de a másik kettőnek szeme gyanuval vizsgálódva tapadt rájuk...

Ezalatt Kapronczay Lénárd, miután elvált Fülöptől, a herczegnő és neje közelében foglalt helyet s Fülöpről beszéltek.

— Ez egy jelentőségteljes egyéniség, — mondá a gróf — s a mellett alig láttam nála nemcsak szebb, de uribb külsejű embert.

— Előkelő és nemes, mint a régi leventék, — folytatta Kapronczayné lelkesülten.

— De legkevésbé sem hasonlít a Merlakyakhoz, atyjából egyetlen vonás sincs benne.

— Sem benne, sem Sárában, azt nem lehetett tagadni, de csodálatosan szép testvérpár.

— Vanda el van tőlük ragadtatva.

— A templomból lányom és nőm oly lelkesedéssel tértek haza, mintha valami fenoment láttak volna. Kíváncsivá tettek, de mondhatom, hogy el vagyok tőle ragadtatva.

— Kár a külföldnek, — jegyzé meg Kapronczayné.

— Én az ön helyében nem válnék meg ettől az unokától, herczegnő.

— Mily jövő várna itt rá vagon nélkül. Teljesen ismeretlen, tanulmányait Angolországban végzé, idevaló készsége nincs és már későn van arra, hogy a tanulását ez irányban helyrehozza.

— A lelkészi pályától bármikor visszaléphet.

— De miért tenné. Az angol papoknak kitűnő helyzetük van. Nagy tiszteletben állnak s az ő tehetségeivel még Canterbury érsek is lehet.

— Bámultam, midőn hallottam, hogy István fia a lelkészi pályát választotta.

— Nálunk csodálatos volna ez, Angolországban gyakori s boldogult atyja kivánsága volt.

A herczegnőnek föltűnt, hogy a Kapronczay pár ily behatóan, hathatósan foglalkozik unokájával.

— Fülöpnek haza kellene jönni s gazdagon nőszülni, — mondá a grófné. — Ha megvolna ez irányban az alap, a többi magától jönne.

— Ki menne hozzá a mi előkelő leányaink közül, mostani helyzetében? — kérdé, figyelmessé tétetvén e nyilatkozat által, Borbála herczegnő, — s valami alant származásut, pénzért, azt hiszem, nem volna hajlandó feleségül venni, okulva atyja házasságán.

— Az nem is volna neki való, egyéniségét tekintve.

— Arisztokratikus elvei vannak? — kérdé a grófné.

— Nem tudom, soha sem beszéltünk erről, de modora, megjelenése, a mint látjuk, oly előkelő, hogy nem gondolhatok mást róla.

— Helyes, a mit egy látásra észleltem, meg vagyok győződve, hogy neki e tekintetben a legnagyobb igényei lehetnek.

Borbála herczegnő a legnagyobb mértékben meg volt lepetve. Ismerte a Kapronczay-pár büszkeségét, tartózkodását, de azt is tudta, hogy egyetlen leányukat imádják, s ha az beleszeretett Fülöpbe, nem tehetnének ellenvetést, miután neve és egyénisége megüti a mértéket. Az est folyamán figye-

lemmel kísérte Vandát és látta, hogy az nem tudja eltitkolni Fülöp iránt érzett elragadtatását, sőt nem is akarja, ki azonban nem látszott azt észrevenni, vagy legalább nem mutatta.

Kellemesen telt el az est. Az ebéd válogatott finom volt, a kitűnő borok hatása megpirítá az arcokat, csak Sára maradt halvány és hallgató, Pál pedig nem vette le róla szemét, s arczán a gyanu és a féltékenység emésztő kinja ült, de miután rendesen magába vonult szokott lenni, ez a kedélyhangulat sem tűnt föl valami különösen a társaságnak.

Hideg, holdvilágos este volt, midőn hazafelé hajtattak a fogatok, vastag hó borítá a vidéket s a fák szárazon fölnyuló ágai szomorú hatást tettek az éjjeli kocsikázás alatt.

Majdnem éjfél volt, midőn megérkeztek, a herczegnő fáradtnak érezte magát s nem a legkellemebb hatás alatt hallotta Pálnak ama kivánságát, hogy még beszélni szeretne vele, mielőtt lefekszik.

— Holnap reggel, fiám, ma nagyon ki vagyok fáradva, — viszonzá.

— Holnap korán reggel elutazom, csak ezt akartam tudatni.

— Hová mégy?

— Atyámat látogatom meg.

— És visszakiséred anyádat?

— Azt még nem tudom, meglehet, hogy hetekig távol maradok.

— Szórakozni fogsz, Isten veled, utazzál szerencsésen.

Ezzel elváltak s Pál lesütött fővel, gondolkozva haladt szobái felé, midőn egyszerre Bogdányi ügyvédet pillantotta meg, ki a könyvtárból jött s annyira el volt merülve, hogy nem látta őt.

— Honnét ily későn, ügyvéd ur, egész mostanig odalent buvárkodott? — kérde Pál.

— Későn van?

— Mindjárt éjfél lesz.

— Csakugyan — viszonzá Bogdányi szórakozottan s óráját elővéve, — azt hittem legföljebb kilencz óra.

— Ugy látszik, jól tölté idejét.

— A lehető legjobban.

— Jó éjszakát.

— Hasonlóképpen, de megálljon, egy levele van nálam, én vettem át ma este a postát.

— Köszönöm.

Azután ment ki-ki lefeküdni s Pál korán reggel az első vonattal elutazott.

Senki sem tudott e titokban tervezett utról, kivéve a herczegnőt és Lamberthyt, kivel azonban Pál nem tudatta a napot s a következő reggel nagy csodálkozást gerjesztett annak szó nélkül történt távozása.

Midőn összegyültek a reggelihez s megtudták Pál elutazását, Sára egy tekintetet váltott Lamberthy gróffal s nagy nyugtalanság látszott vonásain.

Fülöppel még nem volt ideje közölni a gróf figyelmeztetését s az nem látott ez utban mást nagymértékű udvariatlanságnál önmaga iránt, talán föl sem vevését annak, hogy midőn Pál visszatér, ő már nem lesz a kotunini kastélyban.

— Mégis csak elbucsuzhatott volna, — szólalt meg duzzogva Zsófia. — De Pál mindig ilyen volt, önző, kiméletlen, föl sem vevő s most ismét fényes bizonyítékát adta mindeme talajdonságainak.

Borbála herczegnő egy feddő pillantása elhallgattatta, de vállvonogatásából látszott, hogy nem másítja meg véleményét.

A mult este élményeiről folyt a beszéd, midőn Bogdányi Sárahoz intézte szavait.

— Egy levele van grófnőnek nálam, nem voltak itthon az este, midőn a posta megjött s az összes leveleket magamhoz vettem, majd a reggeli után szerencsém lesz átadni.

Sára megmozdult helyén s úgy rajta, mint Fülöpön nyugtalanság látszott.

— Ki irhat neked, Sára? — kérdé Zsófia, ki nagyon kíváncsi természetű volt, — most, midőn Fülöp itt van.

— Nem tudom.

— Vannak barátnőid Londonban?

— Vannak, különösen egy... — viszonzá habozva a kértett fivérére tekintve, ki közönyt tetetve szürcsölte teáját.

Zsófia még szeretett volna tovább kérdezősködni, de Alfréd gyorsan másról kezdett beszélni, észrevéve Sára arcának elváltozását s nemsokára vége lett az étkezésnek.

A herczegnő, mint rendesen, szobáiba vonult a reggeli után, az ikrek az ablakhoz állva nézték a hulló havat, mely reggel óta esett s teljesen betakarta a kert fáit, bokrait, hófehér lepelbe borítva mindent.

Sára és Fülöp az ügyvédhez közeledtek, ki elfeledkezvén már a levélről, távozni készült, mi alatt Alfréd Lamberthy gróffal szivarozni ment a dohányzóba.

— Adja ide a levelet, ügyvéd ur, — mondá Sára, utját állva.

— Igaza van, grófnő, majdnem magammal vittem, ime, itt van.

És átnyujtá azt, de Sára rápillantván, türelmetlenül mondá.

— Hisz ez nem nekem szól, hanem Pálnak van czimezve.

— Pálnak? — kérdé csudálkozva Bogdányi, — az lehetetlen.

— Ime, olvassa.

— De hát akkor, akkor... hol van a másik, a mely a grófnénak szólt.

— Talán zsebében.

Az ügyvéd arczára föltünő izgatottság ült. Keresgélt zsebeiben, azután egyszerre fölkiáltott

— A levelet Pál grófnak adtam tegnap este, az övé helyett. . . Nem lehet másként, de ő bizonynyal ruhájában hagyta. Ott kell lennie.

Ugy Fülöp, mint Sára a legnagyobb megdöbbenéssel hallották ezt a kijelentést.

— Megyek Pál gróf szobájába s megkeresem a levelet. — folytatta Bogdányi bűnbánó hangon. — Az én átkozott szórakozottságom ennek az oka.

Elsietett, a testvéreket egyedül hagyva, kik a legnagyobb izgatottságban voltak.

— Ha Mary irta volna, — sugá halkan Sára, remegő ajkakkal, — s Pál kezeibe jutott.

— Ő nem bontotta föl, — viszonzá meggyőződéssel Fülöp. — Nem tehetta, ha a czimét látta.

Sára gyorsan elmondá, mit Lamberthy gróftól hallott s lehetőségét fejezte ki annak, hogy Pál a levelet elolvasta.

— De hisz ez meghaladná a tisztesség határát, becsületes ember ilyet nem tehet.

— Tegyük föl, hogy Marytól jött a tudósítás s ő fölbontotta.

Fülöp izgatottan járt föl és alá az ebédlőben s magára vont a ikrek figyelmét.

— Mi bajok lehet? — sugá nővérének Zsófia.

— Ne figyeljünk oda, — viszonzá Klára s arczát az ablak üvegéhez tapasztva, figyelmesen látszott vizsgálni a vidéket.

De mind a mellett figyeltek s látták, hogy az ügyvéd szokatlan gyors léptekkel tért vissza, arcza levert, rémült kifejezéssel birt s izgatott hangon mondá :

— A levél nincs sehol, úgy látszik, magával vitte, talán olvasatlanul, talán a czimet meg sem nézve, mi nem ritkaság ilyen uraknál... Majd visszaküldi és...

De gyorsan elhallgatott, Sára segítségére sietett, ki megtántorodott, elesett volna, ha hozzá nem siet Fülöppel együtt. Megragadták őt s a közelálló székbe ültették, ki nem ájult el, de szemében oly különös kifejezés ült, mintha eszét vesztette volna...

HARMADIK FEJEZET.

Most az volt a kérdés, hova utazott Pál s hogy lehetne megkapni tőle a *kétségkívül* fölbonthatlan levelet.

Igen nagy érdeklődést nem akartak a levélcseré miatt mutatni, de titkon Sára kétségbe volt esve és arra kérte Fülöpöt, hivná hozzá Lamberthy grófot, ki talán az egyedüli, ki fölvilágosítást tud adni Pál hollétéről.

De csalódtak. Ő csak annyit tudott, a menyit Sárának előtte való este mondott Kapronczayéknál; hogy Pál szándékozik Angolországba utazni, de mikor, miért és mely részébe annak, nem közölte vele, valószínű azonban, hogy Londonba ment.

— Egy fontos levelemet vitte magával, — mondá akadozva Sára, — melynek tartalmát nem ismerem, de nem szeretném azt más által elolvasva tudni. Képesnek tartja arra Pált, hogy föltörje a nekem czimezett levelet?

— Miért vitte magával?

— Véletlenségből. Bogdányi elcserélte a leve-

leket, melyeket a postástól vett el s az enyémet neki, az övét nekem adta.

Lamberthy gróf gondolkozott s a hozzá intézett kérdés feleletével habozott.

— Pál nagyon el van keseredve — mondá azután — titkot gyanít, melyet grófnő féltve őriz tőle, talán azt hiszi, abban rejlik elutasításának oka, ezért megy Londonba, az kétséget nem szenved s ha annak földerítését véli sejteni a levélben — nem tudom, hogy...

— Annyira jellemtelennek tartja őt? — kiáltott föl Sára.

— Szó sincs róla. Én őt mindig kifogástalannak ismertem, de két dolog van, mi mindenre ráveszi az embert. A szerelem és politika, e kettőnél a czél szentesíti bizonyos fölfogás szerint az eszközt.

— Mit tanácsol, hogy tegyek? — kérdé kezét tördelve a leány, s megható volt keserve.

— Valóban oly fontos az a levél?

— Meglehet, *mindenem* függ tőle, meglehet semmi fontossággal sem bír, nem tudom, de gondolhatja, hogy...

Gyorsan elhallgatott, lesütötte szemét, s arcza sötétpiros lett.

— Legyen nyugodt, grófnő, én utána megyek, s ha csak a föld el nem nyelte, föltalálom.

— Vállalkoznék arra? — kérdé örömtelt hangon Sára.

— A mint mondtam. Vagy a levelet hozom el fölbontatlanul, vagy megtudom tőle annak tartalmát, természetesen nem árulván el, hogy öntől vagyok küldve.

— Köszönöm, — mondá meghatva Sára. — De valamely utbaigazítással mégis kell birnia, hogy merre menjen.

— Talán a herczegnő tudna adni.

— Meglehet, sőt valószínű, ma az ebédnél megkérdezzük tőle...

— És holnap reggel utazom.

Sára föllélegzett erre a biztatásra, de Fülöp már nem osztá reményét, hogy a levelet érintetlenül megkapja. Neki Pál az első percztől ellenszenves volt s daczára, hogy az szokatlan melegséget mutatott iránta, gyanitá, miként az neki nem barátja, Sárának pedig elutasittatása miatt ellensége.

Hogy mennyire terjed nála a noblesse oblige jelszava, nem határozhatta el, mert nem ismerte, de nem tartotta valószínűnek, hogy az a Sárának czimzett levelet ok nélkül vitte volna magával.

De Lamberthy biztatta.

— Ó jelenleg az erősebb, de azt hiszem, én vagyok a ravaszabb, nem sejtí, hogy mily indulattal keresem föl s a hogy elmondta, hogy Angolországba megy, el fogja mondani azt is, mi van a levélben, ha elolvastá.

Az ebédnél odavetve, a legközönyösebb hangon kérdezte a ház urnőjétől: nem tudja-e,

hova utazott unokája, ki a legnagyobb készséggel válaszolt kérdésére.

— Mindenekelőtt beteg atyját keresi föl, azután meglehet, hogy hosszabb utat tesz, ha annak egészségi állapotát megnyugtatónak találja.

— Ha igaz — gondolá Lamberthy, — de mind a mellett ezt a nyomot szándékozott követni s a következő reggel elutazott, mondván, hogy Budapestre megy, de nemsokára visszatér...

Kedvetlen, zord idő volt a következő napokban, s mindenki csodálkozott, midőn Kapronczay grófnék fogatát az udvarra látta robogni, ki még sohasem jött oly gyakran Kotuninba, mint most, ellenére a kellemetlen időnek.

— Féltünk, hogy Sára elutazik, a nélkül, hogy még elbucszhatnánk; — kezdé a grófné a terembe lépve s Vanda megpillantván Fülöpöt, észrevehetően elpirult.

— Óh, ők nem távoznak oly gyorsan, — viszonzá a hercegnő — és hogy Sára is megy-e, még nincs véglegesen elhatározva.

Azután élénken, vígan folyt a társalgás, Alfréd a radnai ebéd óta kitünő kedvben volt, s pótolta Fülöp és Sára hallgatagságát, kik mindketten erősen küzdöttek lehangoltságukkal, bár nem birták azt egészen titkolni.

Vanda majdnem kizárólag Fülöppel társalgott, félreismerhetetlen volt amaz érdek, majdnem csodálat, melylyel az ifju iránt viseltetett, ki nem

titkolhatta, hogy az egyike a legbájosabb, szellem-
dusabb és műveltebb hölgyeknek és a mennyire
nyugtalanosága, rossz kedve engedte, élénken foly-
tatta vele a társalgást.

— Csakugyan elmegy? — kérdé Vanda a
többek között tőle, ki igennel felelt s lehetetlen
volt észre nem vennie a szép arcz elborulását.

— Tudja-e, — folytatta a leány, — hogy
a tavaszra mi is Londonba készülünk, remélem,
akkor újra találkozunk.

— Én is remélem, sőt ha szabad magamat
igy kifejeznem, biztosan számítok rá.

— Mielőtt elutazik, nálunk hagyja lakczimét.

— Minden bizonynyal, grófnő.

— És megigéri, hogy cziczerónénk lesz.

— A legnagyobb készséggel.

— Mindenekfölött pedig alkalmat nyujt, hogy
még egyszer hallhassuk azt a ragyogó szónoklatot,
melyet nem tudunk feledni, s mely olyan isteni
adomány, melyet más földi halandó csak csodálhat.

Fülöp ~~nessé~~ meglepetve pillantott rá e rajon-
gással kiejtett szavak alatt. Ez sokkal több volt,
mint pusztá dicséret, valóságos elragadtatás, mely
párosulva a szép szemek lángolásával, mély be-
nyomást tett rá.

— Grófné nem azt a vallást mondja saját-
jának, melyet én? — kérdé átható szemét rá-
szegezve.

— Nem, de mit tesz az. Minden vallás egy-

forma bizonyos tekintetben, s hitünk és meggyőződésünk szerint valljuk belőle azt, a mi lelkünkkel azonos.

— Ez helyes fölfogás és ítélet, teljesen osztom nézetét.

— És végre is, mi a vallás? Jó cselekedet, tiszta erkölcs, kifogástalan életmód és a tiz parancsolat pontos megtartása.

— Mindez ugy van, grófnő, de valószínűleg kegyed még sok mindenfélével toldja meg azokat.

— A hit, remény és szeretet szép fogalmával.

— Miben hisz? — kérdé elmosolyodva Fülöp.

— A jóban, jutalomban és a büntetésben.

— Miben remél?

— A boldogságban.

— És kit szeret?

— Minden embertársamat, ki megérdemli és...

— És? — kérdé érdeklél Fülöp.

— Istent és Jézust, mert az első boldognak teremtett s a második megváltott.

Oly erővel, annyi bájjal és meggyőződéssel ejté ki szavait Vanda, szeme oly lelkes fényben uszott s hangja oly melegen csengő, igaz volt, hogy Fülöp gyönyörködve szemlélte s nem birván ellentállni a rászegzett lángoló tekintetnek, helyeslőleg intett Sára nagy bámulatára, ki már előre rettegett fivére feleletétől és czáfolatától.

De ez nem tett megjegyzést a szép Vanda szavaira s a legharmonikusabban folyt közöttük

a társalgás, egészen a távozásig, midőn majdnem elérzékenyülve nyujtá Vanda Fülöpnek kezét, megígértetvén vele, hogy nem utazik el bucsu nélkül . . . A következő nap nem hozott semmi újat, Bogdányi kétségbeesett hangulatban volt s mint Sárának mondta, hasonló eset még soha sem történt vele s meg tudja róni szórakozottságának esetleges következményeit.

Sára nem bírta megnyugtatni, annál is kevésbé, mert ő maga is a legnagyobb izgalomban töltötte a napokat, s csupán Alfrédnek sikerült őt olykor fölvidítani, ki megtartotta ígéretét, nem beszélt neki szerelméről, mert most már tudta, hogy az viszonztatik, s ez nyugodttá, boldoggá tette és csöndes elégedettségben tölté a napokat, távolról sem sejtvén, mily lelki harcz kinozza azt, kit mindenekfölött szeretett.

Lamberthy elutazása után harmadnap levél érkezett Sárának, melynek látása megremegtette őt, s nem merte a többiek előtt fölbontani.

Az irás ismeretlen volt előtte, valamint a hely is, hol az föladatott.

Nem kétkedett, hogy Lamberthy irt neki s megvárta az estét, midőn egyedül lesz szobájában, hol nem kell ijedelmét, kétségbeesését titkolni. A tettetésbe már belefáradt s nem bizott erejében. Fülöppel együtt mentek lakására, ki tudott a levélről, de látta, hogy nővére azt nem bontja föl s annak okát is eltalálván, hozzá csatlakozott az

ebéd után, hogy együtt olvassák el a jó vagy rossz hirt, mit a levél tartalmaz.

A szobába érve, mindketten az asztalon álló lámpához siettek s megvizsgálták az irást, de egyikük sem ismerte; azután Sára gyorsan föltörvén a boritékot, bámulva kiáltott föl:

— Pál írta s ime benne van fölbontva a nekem szóló s magával vitt levél.

— Nyomorult, — mondá fogait összeszorítva Fülöp. — Olvasd, mit ír.

A leány remegő ajkakkal olvasta föl unokafivére sorait, mert a másik levélre pillantván, látta, hogy az, a mitől félt, bekövetkezett.

Eggenberg, XI/28. 18...

Kedves Sára!

Ez idecsatolt levelet Bogdányi adta át, elutazásom napját megelőző estén *sötétben*, mint nekem czimzettet. Én a boritékot olvasatlanul föltörve láttam, hogy az neked szól s küldöm vissza. Bizonyynyal az ügyvéd ismeretes szóra-kozottsága okozta ezt a tévedést s bocsánatodat kérve, maradtam

szerető rokonod

Pál.

— Olvasd a másik levelet, — mondá izgatottan Fülöp.

— Olvasd te, nekem nincs erőm.

— Csak két sorból áll ez, — viszonzá az ifju, átvéve s belepillantva a levélbe, — de arra elég tartalmas, hogy minket végképp lesujtson, Pált pedig nyomra vezesse.

London, XI/21. 18...

Kedves Sára!

Jöjjön azonnal vissza. Edgár szabad.

Mary.

Russel-Street 34.

— Szerencsétlen, még az utczát és házsámot is megírta, hisz Pálnak most már könnyü játék lesz mindent megtudni, — mormogá leverten Fülöp.

Sára nem felelt, zokogott, nem a fölött, a mit fivére mondott, hanem a levél tartalmán.

— Mi lesz most? — kérdé, arcját kezéből fölemelve s vonásai oly dultak, oly kétségbeesettek voltak, hogy Fülöp megrettent azoknak kifejezésétől.

— Azonnal el kell utaznunk, — mondá határozottan. — Ha Edgár szabad, tőle minden kitelik, beszélnünk kell vele s valami végleges megállapodásra jutnunk.

— Óh, én nem találkozhatom vele.

— Légy erős, Sára. A *kell* szó értelme nagyon hatalmas, te eddig bátor voltál s nem, rettentél vissza semmitől s nem szabad éppen most élted legválságosabb idejében elbátortalanodnod.

— Nem, — mondá hévvel Sára, — én nem találkozhatom Edgárral. Beszélj vele te, vedd rá valamire, én nem megyek közelébe, itt maradok, történjék bármi... Félek, borzadok tőle.

— És ha ide jön, utánad? Követeli jogait, botrányt csinál s nagyanyánk elüz és mindenki megtudja a valódi tényállást.

— Talán megvallom az igazat nagyanyámnak.

— Ezt mondtam én mindjárt kezdetben, nem kellett volna addig idejőnnöd, míg meg nem irtad a valót.

— És mégis, Fülöp, nincs bátorságom hozzá. Az a tiszta szempár, mely eddig jóindulattal, szeretettel tekintett rám, egyszerre mogorva, hideg lenne. Elítélne, megvetne, talán elüzne... Nem, azt nem merem tenni.

— Későn van, — mondá Fülöp az órára pillantva. — Menj aludni, ne határozzunk ma semmit, holnap majd megállapodásra jutunk, látom, hogy ki vagy merülve.

— Ne menj, Fülöp, félek egyedül.

— Nem tölthetem itt az éjszakát.

— Maradj és csinálj szemrehányásokat, mond, hogy mindennek én magam vagyok az oka. Nyomorult, daczos, alattomos teremtés, kinek hozzád sem volt bizalma, megcsaltalak téged is, ki mindig oly jó, szerető testvérem voltál. Bármit mondj, csak beszélj s maradj itt, ez a némaság, egyedüllét megöl, vagy elveszi eszemet.

Gyorsan, lélegzet nélkül, kétségbeesve ejtette ki e szavakat és Fülöp látta, hogy majdnem magánkívül van és leülve mellé, igyekezett lecsillapítani.

Kezét kezébe vette és sokáig némán ültek egymás mellett, s talán a kézben tartott kéz delezes áramlata, a ráfüggesztett szomorú, beszédes kifejezésű szem hatása tette, hogy végre csendesebb lett, s halkán suttogá:

— Most hagyj magamra. Álmos vagyok, s talán elalszom.

Az ifju szeretettel csókolta meg homlokát és csendes léptekkel hagyta el a szobát.

Ő maga is el volt fáradva az izgalmaktól, jól esett arra gondolnia, hogy pihenhet, azért kedvetlenül látta Bogdányit ajtaja előtt állni, a ki rá várakozott.

— Ily későn még ébren van, ügyvéd ur?
— kérdé tőle kissé türelmetlen hangon.

— Mi volt a levélben, a melyet Sára grófnő kapott? Ezt akartam tudni, remélem, nem valami rossz hír. Ha tudná, mennyire el vagyok magam ellen keseredve.

— A legrosszabb, a mi lehetett. Pál felbontotta a levelet s ki vagyunk neki szolgáltatva.

— Lehetetlen, Pál gróf nem tehette azt.

— Állítólag véletlenségből történt, azt írja, ön sötétben adta neki át a levelet.

— Ilyen sötét volt ez a folyosó, mint most,

de láttam, hogy itt nem bontotta föl és szobájában lámpa égett.

— Gyalázatos tett mások titkait kutatni.

— És mi fog most történni?

— Akar belépni hozzám, ügyvéd ur, itt a folyosón nem vagyunk biztosak, hogy nem hallja-e beszédünket valaki.

— Szivesen, de...

— Álmos és fáradt, úgy mint én, nemde, ezt akarja mondani? De hát akkor miért várt rám itt oly hosszú ideig?

— Csak a levél tartalmát kívántam tudni, melyet Pál gróf felbontott, mert gyanitom, hogy ő küldi vissza a nem neki szóló sorokat.

— Annak tartalmát akarja tudni, — kérde Fülöp, megnyitván szobája ajtaját, melyen át a belső világosság teljes erővel özönlött rájuk, s az ügyvéd meg volt lepetve a fiatal ember halványságán, levert kifejezésén. Rosszat gyanított, félt a felelettől, de követte társát a szobába.

— A levelet Madisson Mary írta. Emlékezik e névre, nemde?

— Hogyne, a Russel streeten.

— Látom, hogy nem feledte el. Ő az egyedüli, kivel tudattuk Sára tartózkodásának helyét, midőn elhagyta Londont, ha valami fontos irni valója lenne.

— Nos, nos, most bekövetkezett ez a fontos dolog.

— A legrettentőbb mértékben. Marlow Edgár szabadlábban van.

Az ügyvéd tompa fölkiáltást hallatott.

— És ezt a nevet olvasta Pál? — kérdé fakószínűvé változott arczczal.

— Csak a keresztnevet. De fő az, hogy én holnap Londonba utazzam, ha lehet, megelőzzem Pált, ki a levélből megtudván Mary lakásának czimét, tudakozódní fog nála Sáráról.

— De hát mit érdeklí az őt. Vagy ellenséges indulattal van önök iránt?

— Sárát szereti s nőül kérte.

Az ügyvéd keserűen föl kaczagott.

— Nőül akarja venni Sára grófnőt?

— És miután elutasított, most kutat talán saját érdekében, talán boszúból.

— Most már értem az összefüggést s azt mondom, gróf ur, önnek mielőbb utaznia kell.

— Holnap, holnap, ügyvéd ur, csak Lamberthy grófot szerettem volna bevárni, ki Pál után utazott.

— Ő is be van avatva? — kérdé ijedten Bogdányi.

— Nincs, csak Pál hollétét keresi, hogy a levelet elkérje tőle, de mely már megérkezett.

— Mily bonyodalom, mily szerencsétlenség s ezt legnagyobb részben én idéztem elő, — kiáltott föl Bogdányi, — most csak arra kérem, menjen, utazzék gyorsan, hogy megelőzze Pál grófot a Russel streeten...

NEGYEDIK FEJEZET.

Másnap reggel enyhére fordult az idő, a hóesés megszűnt s derültebb, világosabb lett a látóhatár.

Fülöp podgyásza utra készen állt, csak a délelőtti vonat érkezését akarta bevárni, melyen Lamberthy jöhetett, de nem jött s ő a herczegnőhöz ment bucsut venni. Kissé félt e találkozás-tól, de megnyugtatta az, hogy Sára egyelőre Kotuninban marad s gyanítá, hogy nagyanyja inkább óhajtja, mint rosszalja távozását.

Nyugodt modorával, szokott bájával lépett be hozzá s előadta utazásának rögtöni szükségességét, de mennyire meg volt lepetve, midőn az meghatva tekintvén rá, reszkető hangon mondá:

— Meglep és megszorít engem gyors távozásod, mert fiam, ebben a korban a válás mindig örök bucsut jelenthet.

— Óh, nagyanyám...

— Igen, Fülöp, e fölött nem lehet kétség és nem tagadhatom, hogy nehezemre esik tőled el-

válnom, mindkettőtöket megszerettelek s pár nap óta egy kedves reményben ringattam magam.

Az ifju kérdőleg függesztette rá szép kék szemét.

— Észre kellett vened, hogy Vanda menyire bámul téged s ő igen gazdag leány, nagy örökös, kit ha nőül vennél, közelünkben maradnál.

Fülöp a legnagyobb mértékben meg volt lepetve e szavak fölött, de arcza elsötétült s szomoruan mondá:

— Nem, nagyanyám, én pénzért nem nőülök, függő helyzetben nem tudnék boldog lenni.

— Függő helyzetben!

— Nem az-e, ki felesége vagyonából él? A férfi van hivatva arra, hogy nejét, családját tartsa, nem pedig megfordítva.

— Ez kissé merev fölfogás, és én nem tudom osztani, s nem kétlem, hogy Vanda az ő finom érzésével, becsületes fölfogásával, soha sem éreztetne ilyenfélét veled.

— Nem kétlem, de érezném a ferde helyzetet én magam. Azonkívül czél nélkül kellene itt élnem. Angolnak születtem, annak neveltetem, pályám, életmódom, szokásaim odakötnek s talán kedvetlenséget okozok, ha nyiltan kimondom, hogy nem tudnék más nemzet fia lenni.

A herczegnő ajkait nehéz, fájdalmas sóhaj hagyta el. Talán eszébe jutott Korotnyay Lénárd

ama mondása, kár ez az ifju más nemzetnek, valamint az is, hogy ők, a család okozták, hogy Fülöp idegen hazát vall magáénak s pár pillanatig némán tekintett maga elé.

Midőn szemét újra unokájára emelte, az könyes volt.

— Meglehet, hogy igazad van, — mondá elfojtott hangon, — sőt talán jól cselekszel, ha nem térsz le amaz utról, melyet választottál, de ne feledkezzél el, a mit Vandáról mondtam... És légy meggyőződve, hogy bármikor visszatérsz hozzánk, míg én élek, itt mindig otthont találsz.

Fülöp kezet csókolt nagyanyjának s nemes vonásai meleg hálát fejeztek ki, azután mondá:

— Nem fogom elfelejteni eme szavakat, nagyanyám és arra kérem, terjeszsze ki ezt a kegyet Sárára is, ki, lehet idő, hogy egyedül az ön védelmére, szeretetére lesz utalva. Ne ejtse őt el, ne haragudjék rá, ne vesse meg, hisz mindnyájan gyarló emberek vagyunk és oly könnyű a bukás ott, hol kevés az erő, mint a nőknél rendszeren s ha tévednek, nem ők, hanem a körülmények okozzák.

A herczegnő meglepetve hallá e beszédet, mely Fülöp csengő hangjával ékesszólásával, szépségével kettősen hatott rá.

— Mit beszélsz?... — kérdé akadozva a csudálkozástól. — Sára valami helytelent tett volna?

— Nem mondtam semmit, felejtse el szavaimat, csak arra kérem ismételve, ha nővérem szo-

rongatott helyzetben volna, védelmezze, szeresse őt, hisz atyánk ebben bizott, midőn ide küldte.

Az öreg nő mind jobban megdöbbsent a mondotakon, de látván, hogy Fülöp menni készül, megölelte őt s szeretetteljes csókot nyomott homlokára.

— Sárát szeretni fogom, — viszonzá hal-
kan, meghatott hangon — s téged nem sokára vissza
várlak.

Ezzel elváltak és Fülöp elbucsuzván a többiek-
től, Alfréd kíséretében robogott ki az udvarból.
Sára sokáig lengeté utána fehér kendőjét s midőn
nem látta többé a fogatot, zokogva borult a rácso-
zatra. Egyedül, elhagyatva érezte magát rokonai
körében Fülöp nélkül, ki támasza, vigasztalója volt
nehéz helyzetében s kivel őszintén mert beszélni.

Napok multak s a hercegnő nem tudott
szabadulni ama szavak nyugtalanító hatása alól,
melyeket Fülöptől hallott.

Koronkint megpróbálta Sárával arra az időre
vinni a társalgást, melyet az hozzájuk jövele
előtt, atyja halála után, Londonban töltött, de
határozott kérdést nem mert vagy nem akart hozzá
intézni s észrevette, hogy az, a mennyire lehetett,
mindig kitért kérdései elől.

De oly szép, tiszta, nyílt és becsületes ki-
fejezése volt arczának, hogy lassankint elfelejté
gyanuját s midőn Alfréd olykor elragadtatva beszélt
előtte róla, ő is elismerőleg nyilatkozott mindazok-
ról a szép tulajdonokról, miket Sárában fölfedezett.

Nyugodt csendben, békében teltek a napok, Fülöp még nem irt nővérének, Pálról nem hallottak semmit, midőn egyszerre gyászhir érkezett Klotild grófnőtől, férje meghalt s ő fiai egyikének jöveteléért sürgönyzött, miből úgy látszott, hogy Pál hollétét nem tudja s azt hiszi, az Kotuniban van.

Ez a halálhir váratlan és megdöbbenő volt, ama biztató levelek után, melyeket Klotild grófnő az utóbbi napokon családjának küldött férje egészségi állapotáról. Nagy szomoruságba borította a családot. Kitűzték a kastély tornyára a gyászlobogót s Alfréd elutazott anyjához, hogy hazaszállítván a holttestet a kotunini kriptába, oldalánál legyen és pótolja bátyja távollétét, ki e percztől a család feje lett és egyedüli birtokosa a nagy Merlaky uradalomnak s az ahhoz tartozó vagyonnak.

De hogy az örökös hol és merre jár s hogyan adják tudtára atyja halálát és sorsának váratlan gyorsasággal történt megváltozását, azt senki sem tudta.

És így a temetés nélküle történt meg, anyja nagy keserüségére s a vidék összegyűlt közönségének csodálkozására, kik nem tudták megmagyarázni maguknak ezt a különös eseményt és sokat beszéltek, suttogtak róla, találgatván okát az idősb fiu távollétének, mi páratlan helytelenég volt a maga nemében.

Kérdősködni azonban csak a legközelebbi

smerősök mertek róla s ezek között Kapronczayék, kik nagy csalódással hallották Fülöp gyors elutazását s azt a választ nyerték, hogy a család nem tud Pál hollétéről, ki utazni ment, útja közben nem irt s így nem tudathatták vele a halálesetet.

Sára legnyugtalanabb volt e hallgatás fölött, titokszerűnek, veszedelmesnek látszott az ránézve, mert sejté hogy Pál Londonban időz, de ő vele ezt nem akarván tudatni, rokonainak azért nem irt, s nem tudatta velük hollétét.

A temetés után szomorú csöndben, egyformaságban teltek a napok, ránézve kettős súlylyal nehezedett a gyász, mert a bizonytalanság lassanként elviselhetetlen volt rá nézve, ónsúlylyal nehezedett rá a környezet lehangoltsága, s testi szervezete láthatólag szenvedett a bu, gond és rettegés miatt...

Egy napon végre Lamberthy gróf érkezett a kastélyba. Sárának levelet hozott Fülöptől s úgy látta rajta, hogy beszélni kíván vele négy szem között, de sokáig nem talált arra alkalmat. Ő is, mint mondta, csak a bécsi lapokból tudta meg a halálhírt s Pállal találkozott bár Londonban, de az valószínűleg még most sem tud arról semmit. Azonban ismervén a fogadó czimét, melyben Pál lakik, rögtön sürgönyözni fog neki.

— És mit művel ő oly hosszasan Londonban, a nélkül, hogy tudatná ottlétét — kérdé haraggal Klotild grófnő.

— Én csak futólag találkoztam vele s azt hiszem, a város nevezetességeit szemléli.

— És nem mondta, hogy miért tartja titokban ottlétét?

— Bizonyosan szerelmi kaland, — jegyzé meg elmosolyodva Alfréd, ki maga legkevésbé hitte ezt róla.

— Most már azonnal vissza fog jönni, — viszonzá Lamberthy, felelet nélkül hagyván Klotild grófnő kérdését és Alfréd megjegyzését.

— Ideje is, — mondá a herczegnő. — Pál vi-selete a legnagyobb megrovást érdemli s ment-hetetlen.

Most az egyszer Klotild grófnő sem kelt fiá-nak védelmére, nagyon föl volt ellene ingerelve s többé nem beszéltek róla. Midőn szétoszlott a család s Lamberthy Sárával végre egyedül maradt, sietve közeledett hozzá.

— Olvassa el Fülöp levelét, grófnő s tudassa velem, mire határozza magát. Én szolgálatára állok, tanácsot adni azonban nem tudok.

Sára reszketve tekintett rá.

— Pál mindent tud, nemde... Ezt jelentik szavai?

— A választ e kérdésre megtalálja Fülöp levelében, a többi öntől függ, határozzon tetszése szerint.

— És ön Lamberthy, ön is tudja titkomat? — kérdi elfojtott hangon Sára.

— Nálam jó helyen van az, grófnő, én az első percztől, melyben találkoztunk, gyanítottam a dolgok állását, s most, hogy a véletlen kezembe adta a fonalat, eljutottam annak végeig. Rendelkezzék velem tetszése szerint, de ha lehet, Pál jövetelét előzze meg távozásával s ha másként nem, hagyja el titokban a kastélyt.

— Ha Fülöp levelét elolvastam, tudatni fogom határozatomat, — mondá halálsápadt arcczal Sára, s némán de meleg hálával nyujtván neki kezét, szobájába ment, hol reszketve dőlt egyik székre, s a félelmes levél olvasásához fogott, mely, gyanítá, hogy sorsának egész jövőjét foglalja magában...

ÖTÖDIK FEJEZET.

Egy homályos, ködös napon bérkocsi állt meg Londonban a Russel-utczában lévő 34. számú kétemeletes ház előtt, melyből alacsony termetű czilinderes ur szállt ki s kifizetvén a kocsist, a becsukott kapu csengetyűjét kereste. A londoni házakon azonban ugynevezett knocker van alkalmazva, melyre rá kell ütni, ha bebocsáttatást akarunk nyerni és ő észrevéve azt, hangos ütéssel adta tudtára a háziaknak ottlétét.

Néhány percz mulva fiatal, feketeruhás, fehér fejkötős cselédeány állt a küszöbön.

— Itt lakik Madissonné asszonyság? —
kérdé idegen kiejtéssel a czilinderes ur.

— Madisson Mary asszonyt tetszik keresni?

— Ót, itthon van?

— Majd megnézem, de félek, hogy ma nem fogad senkit.

— Adja át neki névjegyemet.

A cseléd nemsokára visszatért s megnyitotta előtte a szűk előszoba ajtaját és az emeletre vezető lépcsőre mutatott.

— Tessék fölmenni, — mondá udvarias meghajlással.

A jövevény fölhaladva az angol épületek keskeny lépcsőjén, négyszögletű helyiségbe ért, melyből a nyitott ajtón keresztül megpillantá a ház urnőjét, ki elébe jött s a névjegyét kezében tartva, feszült kíváncsisággal tekintett rá.

— Merlaky grófhoz van szerencsém? — kérdé.

— Az vagyok s egy ügyben jöttem önhöz.

— Merlaky Pál gróf?

— A mint névjegyemen látja.

— Tessék helyet foglalni, — folytatta a nő észrevehető tartózkodással s azon a hideg, egykedvű hangon, mi az angoloknak idegen irányában szokásuk.

Pál helyet foglalt, egy figyelmes pillantást vetve rá, ki csinos, elegáns, középkorú nő volt, lenszínű ritka hajjal, kék szemekkel, magas, sovány termettel, tökéletes jellege Albion hölgyeinek.

Öltözéke egyszerű, de divatos, modora a legjobb nevelésre mutatott.

Szemközt ült le vendégével s várakozásteljes kifejezéssel leste annak szavait.

— Londonba jöttem, — kezdé Pál, — hogy rokonaimat, kik itt élnek fölkeressem, de nem tudván lakásukat, kegyedhez folyamodom, hogy azt velem közölje.

— Merlaky Fülöp grófot érti?

— Őt és nővérét — Sárát.

— Ki mondta önnek, hogy én e tekintetben fölvilágosítást adhatok?

Pál nem volt elkészülve erre a kérdésre, kissé megzavarodott, de gyorsan mondá:

— Egy itt élő magyar, Lamberthy gróf, ki ismeri önt és őket.

— És mind a mellett nem tudja, hol laknak? — kérde mind tartózkodóbban Madissonné, — ez különös.

— Miért volna különös? Találkozott valahol Merlaky Fülöppel, de nem látogatták egymást.

— Rólam azonban beszéltek s Fülöp gróf megmondta neki, hol lakom...

Pál mindjobban megzavarodott, kezdte látni, hogy föladata nem lesz oly könnyen megoldható, mint gondolta.

— Véletlenségből történt, — viszonzá összeszedve magát. — Lamberthy gróf egy ideig fogadóban lakott, de butorozott szobákat akart venni, miután hosszabb ideig marad a fővárosban s úgy hiszem, Merlaky itt e házban ajánlott azokat neki.

Madissonné megrázta kezét.

— Én nem adok ki lakásokat, tévedés lehet.

— De ismeri kegyed Merlakyékat?

— Ismerem, Sára jó barátnőm.

— És tudja jelenlegi hollétét?

— Tudom, ő nincs Londonban.

— Ah, mily kellemetlen meglepetés rám nézve.

— Gróf ur Magyarországbán lakik?

— Természetesen, de egy év óta uton vagyok s most visszatérőben föl akartam keresni rokonaimat, kiket még sohasem láttam.

— Magyarországbán Ko... Kotur-nak hívják a helyet, hol birtoka van.

— Kotunint akarja mondani, mrs. Madisson, — kiáltott föl Pál, nevetve az igyekezeten, melyet a Kotunin név kiejtésére a nő kifejtett. — Nem, én más részében lakom Magyarországnak.

Madisson Marynak kissé enyhült tartózkodása, mindaz, a mit Páltól hallott, most valószínűbbnek látszott, mint eleinte.

— Ugy értem, hogy nem tudja kegyed, miként Sára Magyarországon van már félév óta, — mondá nyiltabbá vállva.

— Valóban? — kérdé meglepetést tetetve Pál. — Azt nem tudtam. És Fülöp, ő is vele ment?

— Elutazásakor nem kísérte.

— Talán utána ment azóta.

— Meglehet, de kétkedem benne. Ők nem voltak rokoni viszonyban a Magyarországbán élő Merlakyakkal s Fülöp gróf sohasem szándékozott atyja hazáját fölkeresni.

— Mrs. Madisson, ugy látszik, jól van értesülve a testvérek körülményeiről, — mondá Pál, — kérem, beszéljen nekem róluk valamit.

E kérdés ujra bizalmatlanabbá tette a házi-

asszonyt, az angolok gyűlölik a kérdezősködést oly dolgokról, mikről nem akarnak beszélni.

— Keveset mondhatok róluk, mert keveset ismerem életüket. Mig a szülők éltek, többet érintkeztem velök. Haláluk után csakis az az idő kötött bennünket össze, mialatt Sára nálam lakott.

— Sára itt lakott? — kérdé oly hévvel Pál, hogy Madissonné csudálkozva pillantott rajta végig.

Az ifju észrevette ezt s közönyösen mondá:

— És kegyed kis idő előtt azt állitá, hogy nem ad ki butorozott lakást, valószínűleg ez tévesztette meg Fülöp grófot, midőn Lamberthynek a kegyed házát ajánlotta.

— Óh nem, Sára nem mint bérlő volt nálam, hanem mint barátnő.

— De kedves mrs. Madisson, ön ellentmondásokba keveredik, — mondá merészen Pál. — Egyszer azt állitja, hogy keveset érintkezett Sárával, azután, hogy az mint barátnője lakott itt. . . Így lehetetlen, hogy ne lettek volna őszinte viszonyban.

A ház urnőjét boszantották ezek a szavak s hidegen mondá:

— Lehet más oka is annak, hogy így beszélek önnel, kit nem ismerek, tudniillik az, hogy nem kívánok Sára körülményeiről semminemű fölvilágosítást adni.

— De miért titkolódzik előttem, ki közel rokona vagyok, a mint nevemről látja, a Merlaky testvéreknek, s mint ilyent érdekel sorsuk.

— Semmi különös mondani valóm sincs róluk, s ha visszatér hazájába és találkozik Sárával, ő elmondja, a mit én nem közölhetek.

— Valamely titka van Sárának?

— Mi volna? — kérdé Madissonné meglepetve.

— Azt tudom, hogy ő nagyon nehezen határozta el magát a rokonaihoz való menetelre, talán — kötötte ide valami?

— Azt... nem... tudom, — viszonzá hidegen a nő, s kék szeme sötétebb lett, attól a gyanakvó, vizsgálódó kifejezéstől, melylyel vendége arczát kutatta.

— Hangján hallom, hogy nem akarja tudatni velem a valót, pedig nem jól teszi, mert ha Sárának valami kellemetlen, vagy éppen veszedelmes titka van, én talán segíthetnék rajta.

— Ön? — kiáltott föl önkénytelen gunynyal Madissonné, végig pillantván rajta, a kis, igénytelen alakon. — Mit tehetne érte, ha csakugyan bajban volna... Magyar létére Angolországban!

De Pál nem törődött a sértő gunynyal s élénken mondá:

— No lássa, ez a nyilatkozat már magában rejti a feleletet. Sára bajban van és segítségre szorul.

— De mi viszi önt erre a gondolatra? Majdnem azt kell hinnem, hogy...

— Detektívvel van dolga és álnév alatt jöttem önhöz. Csalódik, nézze, itt van egy halom levél, iromány, mely mind nevemre van czimezve. Engem pusztán rokoni kötelék fűz a Merlaky testvérekhez s miután családjuk részéről kevés jóra számíthatnak, én örömmel tennék értük valamit.

— Tulajdonképpen mit akar róluk tudni?

— A multat. Hogy éltek, mit műveltek szüleik halála után, hogy történt, hogy Sára nem ment férjhez, holott a tizenkilencz évet meghaladta s ugy hallom, rendkívül szép; talán szegénysége volt az ok, hogy azzal, kit szeretett, nem kelhetett össze. Lássá, asszonyom, én örömmel vennék neki kelengyét, sőt egy bizonyos összeget, hogy boldogulhasson.

Oly hévvel, oly őszinte melegséggel ejté ki e szavakat Pál, hogy némileg látható volt a hatás, mit beszéde hallgatójára tett.

— Nem, gróf ur. Sárának semmire sincs szüksége, mit ön adhatna neki, — viszonzá mind a mellett szárazon, — ő jelenleg gazdag rokonainál él s valószínűleg mindenkorra ott is marad.

Pál majdnem boszusan hagyta el helyét.

— Látom, hogy nem tudok kegyedben bizalmat gerjeszteni, — mondá kedvetlenül — s így megyek, talán másnál szerencsésebb leszek.

— Másnál? — kérdé meglepetve s bizonyos nyugtalansággal a nő. — Vajjon kinél?

— Hisz csak van még valaki Londonban, ki a Merlaky testvéreket ismeri — viszonzá az ifju kérkedve, ki észrevette Madissoné nyugtalanságát.

— Valószínűleg — viszonzá az közönyösen, — csakhogy London oly nagy, hogy nehéz lesz azokat föltalálni.

Pál meghajtotta magát s elhagyta a szobát, rossz kedvvel, gondolkozva haladt le a lépcsőn, a feketeruhás cseléd az ajtóban várta, hogy kibocsássa, de ugyanabban a perczen hatalmas ütés hallatszott kívülről s midőn megnyilt a kapu, egy magas, vékony férfi-alak állt a küszöbön.

A cseléd ijedten hátrált előle.

— Asszonyom nincs itthon, — mondá hévvel, zavarodottan, majdnem rettegéssel hangjában.

— Ohó! Szeretném azt látni. Ilyenkor mindig itthon szokott lenni mrs. Madisson, jelentsen be nála.

Pál félrehuzodva állt helyén, kíváncsian nézett a durvamodoru emberre, ki viszont ő rajta felejtette szemét.

— Mondom, hogy nincs itthon, — viszonzá határozottan a cseléd.

— És ez az ur? — kiáltott föl gunyosan az idegen. — Kitől jön ő, ha Madissoné nincs itthon.

A cseléd megzavarodva hallgatott, félve tekintett egyikről a másikra.

Pál nem maradhatott tovább feltűnés nélkül s kalapját megérintve, kilépett a házból, de elha-

tározta, hogy nem távozik annak közeléből. Maga sem tudta, mily okból, de vannak az embernek olykor sejtelmei s ő ilyennek a hatása alatt akart ott maradni, annál is inkább, mert a cseléd nem csukta be a kaput s ő tisztán hallá a további szavakat.

— Akar urnőjének bejelenteni vagy nem? — kérde a férfi mérges hangon.

— Nem, hasztalan volna, ő nem fogja önt fogadni.

— Azt majd meglátjuk, — kiáltotta az idegen durván, szenvedélylyel; felrelökte a leányt és annak heves tiltakozása ellenére futott föl a lépcsőn.

Pál újra belépett a tárt ajtón.

— Ki ez az ur, a ki ily erőszakos módon tör be a házba? — kérde bámulva.

— Óh uram, ez Marlow ur, kit asszonyom sohasem akar bebocsátani. De most már mind-egy, kérem engedje, hogy becsukjam a kaput.

— Nem történik asszonyának valami baja?

— Óh nem, régi ismerősök ők, bár azt hiszem, hogy nagyon haragszanak egymásra.

Ezzel Pál távozott, a ház ajtaja bezáródott utána, de a Marlow nevet megjegyezte magának s nem távozott a ház közeléből.

Azonban mult az idő, fél óra, egy óra s az erőszakkal behatolt férfi még mindig nem hagyta el Madisonné házat.

Különös, gondolta Pál, először nem akarták

bebocsátani, azután órákat tölt ott, a hova csak nagynehezen juthatott be. De lassankint megunva a kedvetlen, ködös levegőben a hosszú várakozást, lassan megindult s egy szembe jövő üres bérkocsiba ülve, a fogadóba hajtatott a hol lakott.

Szobájába akarván menni, a portás azzal a hirrel lepte meg, hogy a társalgási teremben egy ur várakozik rá, ki már többször kérdezősködött róla a nap folytán.

Pál csodálkozva ment az idegen kilétét megtudni, de mily nagy volt bámulata, midőn Lamberthyt pillantá meg, holott ő az angol fővárosban létét legnagyobb titokban tartotta.

— Mikor érkeztél? — kérdé, mert más hirtelenében nem jutott eszébe, — és hogy találtál meg ebben a szörnyüségés nagyvárosban.

— Véletlenül én is itt szoktam lakni, ha Londonban vagyok, s az itt lévő idegenek névsorát lapozván, szemembe tűnt neved.

— Különös véletlen — viszonzá Pál majdnem kedvetlenül, mit nem tudott rejteni.

— Történnék néha ilyenek — mondá kétértelműen Lamberthy, nem akarván észrevenni barátja lehangoltságát.

— Ma jöttél meg?

— Néhány óra előtt, és te, már régebben vagy Londonban?

— Két nap óta, előbb atyámat látogattam meg Eggerbengben.

— Hogy taláلتad egészségi állapotát?

— Kielégítő... De egyelőre anyám nála marad.

Itt megakadt a társalgás. Mindkettőjükön valami tartózkodás látszott s Pálon különös föl-tűnő zavar, mintha szabadulni szeretett volna társától.

De az nem akarta őt szeme elől veszteni s kérdé:

— Együtt reggelizünk, nemde, ha te még el nem végezted.

— Már tul vagyok rajta, de ha este ebédelni kívánsz velem, szivesen, — mondá Pál. — És most megyek lakásomra pihenni, képtárakban töltöttem a délelőttöt s fáradt vagyok.

Kezet fogtak és Pál távozott, azt az érzést vivén magával, mintha Lamberthy nem véletlenségből találta volna meg lakását, hanem már azzal a czéllal jött volna Londonba, hogy őt ellenőrizze.

De másrészt meg nem foghatta, hogy jöhetett volna nyomára hollétének, midőn ő azt még anyja előtt is titokban tartotta s azt mondta, pár napra Svájcba megy, onnét pedig haza.

A legrosszab kedvben kereste fel szobáit s órákig tűnődött a fölött, mit tegyen, hogy Madissonét vallomásra bírja, ki hogy be van avatva a testvérek dolgaiba, a fölött, annak Sárahoz irt levelét olvasva, nem lehetett kétsége.

Ezalatt Lamberthy nem vesztegette idejét.

Elhatározta, hogy elmegy Fülöp lakására s megtudja, nem járt-e ott Pál, tudakozódni, kiről tudta, hogy ismeri a testvérek lakásának czimét, miután Bogdányi onnét vitte el Sárát s Fülöp onnét levelezett Kotuninba rokonaival.

A ház, melyben ő Fülöpöt meglátogatta, a Gresham-téren volt Highburiban, másfél órányira Londontól.

Odaérkezve, a ház tulajdonosnője, ki butorozott lakások kiadásával foglalkozott, azonnal megismervén őt, barátságos üdvözlét után mondá:

— Merlaky gróf elutazott Magyarországba, nővérét látogatni.

— Mennyire sajnálom, hogy ezt nem tudtam, de egy rokona van Londonban s azt hittem, itt fogom őt találni, szinte Merlaky gróf.

— Nem láttam, nálam nem volt, csodálom, hogy a lelkész ur nem ajánlott neki, ő nagyon meg volt elégedve nálam.

— Hogyne, hisz ragyog a tisztaságtól itt minden, mrs. Johnson, szinte kedvem volna idejönni a fogadóból.

— Nagyon örülök annak, de most nincs kiadó lakásom.

— Azt igazán sajnálom. Merlaky gróf lakása is ki van adva?

— Az nincs, habár többen kérték együtt a másikkal, melyet Sára grófnő birt, mielőtt a Russel-utczába hurczolkodott.

— Ő nem lakott mindig itt fivérével?

— Óh, nem, hónapokig Madissonné asszonynál tartózkodott a Russel-utczában.

— Megtudná mondani nekem a házsámát.

— Hogyne 34... kétemeletes ház.

— Ismeri kegyed Madissonnét?

— Látásból. Volt itt párszor Sára grófnővel, de nem beszéltem vele.

— Jól van, köszönöm, Jobnsonné asszony, tehát egészen bizonyos abban, hogy Merlakyt nem kereste rokona.

— A legbizonyosabban állithatom, mert igen jó emlékező tehetségem van.

Ezzel elváltak s Lamberthy gróf fölülve kocsi-jára, visszahajtatott Londonba, a Russel-utczába.

Ő is megkopogtatta a knockert, mint néhány óra előtt Pál s előtte is megnyilt az ajtó.

Ekkor már sötétedni kezdett, bár alig volt négy óra s a köd veszélyes mértéket öltött, mi nem ritkaság novemberben Londonban és a kocsis utána kiáltott:

— Ne maradjon sokáig, uram, mert nem találunk haza.

— Tíz percz múlva itt leszek, — kiáltott vissza a gróf, azután beszédbe ereszkedett a cseléddel.

De abban a perczben a ház urnője haladt le a lépcsőkön, elegáns prémes bundában, tollas kalappal, kikészülten.

— A mint látom, alkalmatlan időben jövök, — kezdé Lamberthy udvarias meghajlással, — Merlaky Fülöp részéről vagyok küldve s nevem Lamberthy.

Madissonné nyugtalan, kedvetlen arczzal fogadta vendégét s mintegy önkénytelen csodálkozással mondá:

— Ma már másodszor jönnek hozzám Merlaky Fülöp nével. Mivel lehetek szolgálatára?

— Majd eljövök, ha több ideje lesz, asszonyom, most nem akarom tartóztatni, csak egyetlen kérdést teszek.

— Mit kíván? — kérdé hidegen a nő.

— Ki volt az, ki önnél ma Merlaky Fülöpről tudakozódott?

— Szinte Merlakynak mondta magát, s ha jól emlékezem, az ön nevét is említé.

— Merlaky Pál gróf. Nemde?

— Ő volt, ott fönt van névjegye.

— És rólam is beszélt?

— Azt mondta, öntől kapta lakásom czimét.

— Asszonyom — mondá a cseléd, ki közelükben állt s végig hallgatta a párbeszédet, — ne menjen ki ma, a köd oly sűrű, hogy lehetetlen el nem tévednie!

— Valóban? — kérdé Madissonné megdöbbenve, — úgy nem mehetek, s ha talán följön velem gróf ur. . .

— Örömmel, — viszonzá Lamberthy, áldva

magában a köd veszedelmét s követte fölfelé a lépcsőn Madissonnét, kire láthatólag jó hatást tett az ő csinos, megnyerő külseje.

Egy perczre a hölgy a mellékszobába sietve, letette bundáját, kalapját s gyorsan visszatért vendégéhez.

— Foglaljon helyet, gróf ur és mondja el, mi hozta hozzám, — kezdé előzékenyen.

— Egy igen kényes ügy, Madissonné asszony, mit különösnek találna, ha nem mondanám, hogy Merlaky Sára megbizásából jövök.

— Ez igen jó ajánlat, — viszonzá mosolyogva a háziasszony, — ha bizhatnék szavaiban, uram. Ne vegye kérem rossz néven, a mit mondtam, de egy mai látogatóm bizalmatlanná tett...

— Merlaky Pál?

— Ő. Oly különös hévvel tudakozódott nálam a Merlaky testvérekről, holott rokonuknak állítá magát, mintha nem jó czélból tenné azt.

— Nagyra becsülöm a kegyed ítélő tehetőségét, mert valóban az a Merlaky, ki ma itt volt, nem jó barátja Sára grófnőnek.

— Ugye! Eltaláltam s nem mondtam neki semmi olyat, a mi a lelkésznek és nővérének kellemtelen lehetne.

— Jól tette, Madisson asszony. És én azért vagyok itt, hogy arra kérjem, ha még fölkeresné önt az a Merlaky gróf, ne mondjon neki semmit, mert ő azt nem jó célra fogja használni.

— Köszönöm a figyelmeztetést, de ha így vélekedik róla, miért küldte őt hozzám?

— Nem mondott igazat. Én magam sem tudtam az ön lakczimét, Merlaky egy levélből tudta meg, melyet Londonból kapott Sára, de véletlenül Pál gróf kezébe jutott s melyet egy bizonyos Mary küldött neki.

— Az én vagyok! — kiáltott föl megdöbbenve Madissonné — és azt a levelet olvasta a gróf?

— Olvasta s érdekében van kutatni annak valódi értelmét, mely csupán egy sorból állott.

— Fájdalom, az az egy sor igen nagy hordereővel birt Sárára nézve. Borzasztó dolgot tudatott vele.

— Én teljesen őszinte akarok lenni önnel szemben, asszonyom, s tudatom, hogy Sára grófné élete ismeretlen előttem. Hogy veszedelmes titka van, mit nem akar senki előtt fölfedezni, azt gyantom, de nem kérdem öntől. Sőt nem is akarom tudni, s csupán azért vagyok itt, hogy arra kérjem, ne áruljon el abból semmit senkinek, s legkevésbé annak az urnak, a ki ma itt járt önnél, hogy azt kikutassa, s ki még bizonynyal el fog jönni.

— Legyen nyugodt, — viszonzá majdnem meghatva Madissonné, s kezét nyujtá neki. — Tőlem sohasem fognak megtudni semmit. Én Sárát úgy szeretem, mintha nővérem vagy leányom volna.

— Az első igen, a második nem lehetne, — viszonzá jelentőségteljes pillantással Lamberthy, s a hang melegsége megpirítá a hölgy arczát s láthatólag hizelgett neki.

Lamberthy elhagyta helyét, kezébe vette kalapját.

— És most megyek, — mondá meghajtván magát, — elvégeztem megbízásomat, birom ígéretét s nem terhelem tovább.

— Kegyed állandó lakosa Londonnak?

— Nem, mi viszi erre a gondolatra?

— Merlaky gróf mondta ezt ma reggel s kérni akartam, hogy keressen föl máskor is.

— Hazugság volt, mint többi szavai lehetek, azért ne higyen neki. A mi szives meghívását illeti mrs. Madisson, élni fogok azzal. Nem lakom állandóan Londonban, de gyakran vagyok itt s lakásom czimét itt hagyom, ha valami tudatni valója lenne.

Barátságosan fogtak kezét s Lamberthy megnyugodva tért vissza a fogadóba, a hol Pállal ígérkezett ebédelni, ki már a társalgóteremben várt rá, de nem a legnyájasabb arczczal fogadta...

HATODIK FEJEZET.

Majdnem némán kezdték meg az ebédet s Pál különben is zárkózott, mogorva természete, még sohasem jutott ennyire érvényre Lamberthyvel szemben, mint ma s az nem állhatta meg, hogy e miatt kérdést ne intézzen hozzá.

— Valami kellemetlenséged volt, hogy így rosszkedvű vagy? — kérdé tőle.

— Semmi. Mi lehetne ebben az idegen városban?

— Nincsenek ismerőseid?

— Nincsenek. Mint tudod, először vagyok itt.

— Kár, hogy ezt az időpontot választottad; London utálatos ilyenkor folytonos ködével,

— Nem mulatni jöttem.

— Dologban kerested fel Angolországot?

— Nem mondhatom épen dolognak, de a mi idehozott, nem türt halasztást.

— És meddig maradsz?

— Még nem tudom.

— Karácsonra én Kotuninba megyek a hova addig bizonyára te is visszatérsz.

— Valószínűleg.

— Nem bizonyos?

— Semmi sem bizonyos e földön, — viszonzá szárazon Pál.

Lamberthyt boszantani kezdte a modor, melyben asztaltársa beszélt vele s nem folytatta a társalgást, mi ugy sem volt valami mulatságos.

Az ebéd vége felé Pál elővette óráját.

— Tíz óra, — mondá, — megbocsátasz, ha étkezés után azonnal elhagylak. Színházba megyek.

— Ne zavartasd magad, én különben is korán lefekszem.

— Remélem, még találkozunk.

— Én is remélem, hisz egy és ugyanabban a házban lakunk.

Pál feleleteiből látszott, hogy nem különösen kívánja az összejövetelt vele, s Lamberthy föltette magában, hogy kimélni fogja, de a mennyiben lehet, szemmel tartja, bár most már nem fél tőle.

Azonban mennyire meg volt lepetve, midőn másnap reggel hordár kopogtatott ajtaján, ki sürgős levelet hozott neki, mely Madissonnétól jött s csupán egy sort tartalmazott.

Madisson Mary kéri Lamberthy grófot a mielőbbi hozzájövetelre.

London, 12, 3. 18... Russel-utcza 34.

Lamberthyt leirhatatlan nyugtalanság szállta meg és félóra mulva már a Russel-utczában volt.

Madissonné nagy izgatottságban fogadta.

— Mindenekelőtt foglaljon helyet, gróf ur,
— mondá — és beszélje el egész nyíltsággal, mit és mennyit tud Sára multjából?

— Igen keveset, de mindenesetre többet, mint magyarországi rokonai.

— Nem hiszem, ez a Merlaky gróf, ki itt van Londonban, rájött a valóságra.

— Pál? — hebegé rémülten Lamberthy, — de hát hogy és kitől tudta meg.

Egy csodálatos véletlen által, de mielőtt én beszélnék, mondja el kérem azt, a mit Sára grófnőről tud.

— Ezelőtt egy évvel... kezdé gondolkozva a gróf — hosszú utazásomból visszatérve, néhány hetet Londonban tölték s gyakran megfordultam társaságában. Egy alkalommal olyan helyen voltam, hol csak a háziakat ismertem s megjelenésemkor azonnal feltűnt nekem egy fiatal nő, kiről azt mondták, hogy néhány hónap előtt ment férjhez, regényes módon, rokonai tudta nélkül s még ma is, mint leány tartózkodik atyja házánál, ki nagy beteg és nem meri neki megmondani titokban kötött házasságát. Ez a különös helyzet már magában érdekessé tette őt előttem, de még inkább rendkívüli szépsége s származása. Magyar grófnőnek mondták s férje után mrs. Marlownak nevezték.

— És ez a hölgy Sára volt, — mondá Madisson Mari.

— Ó! Az estély folyamán megismerkedtem

vele; angolul beszéltünk, nem tudtam, hogy a magyar nyelvet bírja, de észrevettem hogy igen tartózkodó irántam, alig felelt egyik-másik kérdésemre s nem akarván terhére lenni, visszahuzódtam tőle. Azután nem hallottam róla többet, míg félév előtt Magyarországon talákoztam vele, mint *leánynyal*, rokonai körében, megismertük egymást, de természetesen nem árultam el titkát s a nélkül siettem segítségére, hogy a valódi tényállást kérdeztem vagy ő tudatta volna velem. Az az ur, ki a napokban önnél járt, Madissonné asszony, unokatestvére neki. Nagyon gazdag, előkelő állást foglal el hazájában s beleszeretett Sárába és nőül akarta venni, de természetesen kosarat kapott s ezért ellenségévé lett Sárának. Meg nem foghatta, miért utasítja az őt vissza, kit tiz fiatal hölgy közül kilencz, körülményeinél fogva, örömmel fogadna, mint kérőt s úgy látszik, ez gaynut gerjesztvén benne, másban kereste a kosár okát, mint ellenszenv vagy vonzalom hiányában kutatni kezdett s úgy látszik, megtalálta a helyes nyomot.

— Nemcsak, hogy megtalálta azt, de a véletlen is kezére járt s most én mondom el Sára történetét, ki nekem anyai részről rokonom, gyermek-kora óta ismerem, szerettük egymást s mindig bizalommal volt irántam. Egyszer már, anyja halála után, azzal a hírrel lepett meg: ő szeret valakit Marlow Edgárnak hívják az illetőt, elegáns, csinos fiatal ember, jó állása van egy előkelő banknál s

különben is vagyonos és őt nőül akarja venni. Én gratuláltam neki, de ő a helyett, hogy azt elfogadta volna, könyekben tört ki s azt mondta, hogy atyja, Merlaky gróf, hallani sem akar a házasságról és a legridegebb módon utasította el a kérőt.

— Mi kifogása van ellene? — kérdém.

— Más tervei vannak velem. Azt kívánja, hogy visszatérjek Magyarországra családjához, úgy látszik, föltámadt benne régi büszkesége, mit anyám iránt érzett szerelme egy időre elfojtott benne, előkelő emberhez kíván férjhez adni hazájában s ezért kívánta, hogy a magyar nyelvet mindkét gyermeke tökéletesen megtanulja.

— Ez szomorú, — viszonzám részvétellel, Sára nagy bánatát látva. De akkor nem lehet mást tenni, mint lemondani Marlowról, de ő arról hallani sem akart. Sirt, zokogott, kétségbe volt esve, hétről-hétre, majdnem napról-napra levertebb, kétségbeesettebb, betegbb lett s én szivből sajnáltam őt, de miután Fülöp gróf is ellene volt ez összekötetésnek, még csak reményt sem mertem neki nyujtani, nehogy borzasztóbb legyen majd ránézve a csalódás.

Néhány hétig nem láttam s egy napon levélben tudtomra adta, hogy atyja meghalt és meghívót küldött a temetésre.

Ismét hosszabb idő következett, hol nem találkoztam vele, midőn egyszerre Marlowval jelent

meg nálam, kit mint férjét mutatott be, kivel, mint mondta, már hónapok előtt titokban megesküdött, de beteg atyja házánál maradt, kinek nem merte megmondani házasságát s az úgy halt meg, hogy fogalma sem volt róla, miként Sára férjnél van.

És Fülöp? — kérdém rosszaló hangon, annál is inkább, mert Marlow nem nyerte meg tetszésemet.

Ő még most sem tud arról semmit, — viszonzá Sára, — még együtt lakunk s arra kérem, kedves Mary, tudassa vele titkomat, mert nekem nincs hozzá bátorságom.

— De hát honnét ered ez a féltékenység, Sára? kérdém csodálkozva. — Ha megmerete tenni ezt a lépést, bátorságának kell lenni azt tudatni most már fivérével, ki oly jó, szerető, gyöngéd volt iránta mindig s maga megcsalta őt, ez nem helyes, sőt vétke számba megy.

Ekkor Marlow lépett közbe s oly modorban és oly hangon kezdett beszélni, mi engem sértett, Sára arcját pedig megpirítá.

Nőmnek igaza van, — mondá. — Kegyed van hivatta, mrs. Madisson, hogy Fülöpnek a történeteket megmondja.

Neheztelve pillantottam rajta végig, ki nagy eleganciája s csinosága mellett ellenszenves volt nékem és hidegen mondám:

Sajnálom, hogy nem vállalkozhatom arra

s a legnagyobb mértékben helytelenitem Sára tettét.

Marlow neheztelve, Sára sirva távozott s a legközelebbi alkalommal egyedül jött hozzám, kérve, hogy adjak neki néhány hétre lakást, mert Fülöp elutazott az egyházkerületbe s ő nem akar egyedül maradni új lakásukban, mert Highburyt már elhagyták.

Ezt nem tagadhattam meg tőle. Nálam maradt, de le nem írhatom azt a lelkiállapotot, melyben a napokat tölté, férje nem jött hozzá, mi föltünő volt s végre megkérdeztem annak okát, mire ő nem felelt csak keservesen zokogott.

Néhány nap múlva borzasztó meglepetés ért. Az angol lapok egyikének törvényszéki rovatában a Marlow nevet olvastam. Meglopta a banknál a rábizott pénzeket, elfogták, a vádlottak padjára került s évekre lesz elítélve, mint a lap jósolta. Most már világos volt előttem Sára nálam létének oka, valamint borzasztó kedélyállapota is magyarázatot nyert. Megmondtam neki, a mit olvastam s ő még jobban kétségbe volt esve. Meggondolatlan tettének nagyon is gyorsan elérkezett büntetése.

A többit körülbelől tudhatja kegyed, Fülöpnek irtam s ő nagy jóságával, szeretetével megbocsátott nővérének, eljött hozzá, vigasztalta, de semmiesetre sem akarta megengedni, hogy ilyen körülmények között rokonaihoz menjen, mint *leány* s azokat megcsalja. Eleinte Sára is így vélekedett.

Később azonban semmi áron sem akart Londonban maradni s bár fivére rábeszélésére irt is Bogdányi ügyvédnek — úgy hiszem, így hívják azt az öreg urat, ki később érte jött, — hogy beszélje rá nagyanyját, miként őt ne vesse magához, de egyszerre minden áron menni akart, talán rettegett a botránytól, mi itt várt volna rá.

Azután elment. Fülöp nagy szomorúságára, ki nemsokára pappá lesz avatva s valamely idegen városban leendő elhelyezve, nővérét magával akarta vinni, s higgye, el gróf ur, megható volt az a jóság, gyöngédség, melylyel bánt vele. Férfinál ilyen szívet még sohasem láttam.

— Fülöp rendkívüli ember, — jegyzé meg Lamberthy, ki igen komoly volt ez elbeszélés alatt, s láthatólag kellemetlen hatást tett az rá.

— Sárának nem kellett volna rokonaihoz menni, — mondá azután. — Hogy fog ez végződni, ha megtudják abban a büszke, kifogástalan családban? Elüzik őt, hallani sem akarnak majd róla... Hogy is volt képes ilyet elkövetni!

— A lét kérdése is hozzájárult határozatához. Tudnia kell önnek, gróf ur, hogy ez a két fiatal teremtés teljes szegénységben maradt. Fülöp pályája volt a remény, hogy álláshoz, jövedelemhez jutnak. miután Sára férj nélkül maradt, de mily távol van ez még a jövőben. Fülöp előbb segédlelkész lesz s valamely lelkész-családnál fog lakni, el lesz látva és az ő nagy tehetségeinél fogva föltűnik, gyorsan

előre megy, de mi történt volna addig nővérével, ki nem akart terhére lenni, nem akarta megcsorbitani tanulmányait azzal, hogy végette mellékereset után nézzen s így történt, hogy a sok rossz közül talán a legrosszabbra határozta magát, minek, mint kegyed mondja, borzasztó következhései lehetnek.

— Ha nem jön közbe Pál gróf szerelme s ő nem kutat, talán sohasem jönnek napfényre a távolban ezek az események, — mondá Lamberthy. És ugy látszik, Sára erre számított, de csalódott. Én megigértém neki, hogy érdekében mindent megteszek, mert el vagyok lényétől bájolva, de végezze be kérem a történetet, hogy tudjam, mit kell most tennem.

— Most jön tulajdonképpen a legszonyubb dolog, — folytatta Madissonné. — Két hete lehet annak, hogy egy napon egyedül ültem itthon, midőn heves, türelmetlen ütések hallok lent a kapun s cselédem „Marlow Edgár urat“ jelenti. Képzelméleti ijedelmemet és bámulatomat; ő belép, felesége hollétét tudakolja s én nem mervén neki azt megmondani, azt feleltem, hogy hollétéről nem tudok.

Erre ő durva szemrehányásokkal illetett s nem adott hitelt szavaimnak. Elmondta, hogy a világ végén is fölkeresi s követeli, hogy hozzá visszatérjen, annál is inkább, mert azért bocsátották szabadon, hogy ártatlansága napfényre jött s ő most újra elfoglalja régi állását a banknál.

Ez azonban nem felelt meg a valóságnak. Szabadon bocsátották, mert nem vallott s nem sült ki rá a csalás, nem lehetett azt rábizonyítani, de a bank hallani sem akar róla s ő most állás nélkül csavarog a világban, mert úgy látszik, vagyona nincs, mit Sárával nőtlen korában elhitetett.

Én állhatatosan tagadtam. Ismételtem, hogy sem Sára, sem Fülöp hollétét nem tudom, ki időközben, nővére egy levele következtében szintén elutazott. A valóság az, hogy Fülöp nekem annyit mondott, miként Sárát veszedelem környezi s visszahozza őt magával, mert nem bizik benne, gyöngé jellemnek tartja azok után, a mit tett, bár ő erősnek hiszi magát, de gyöngé s épen erejében, bizva keveredik majd ismét oly dolgokba, minek veszedelmes következményei lehetnek s ő ezt akarja megelőzni.

— Azt hiszem, Sára szerelmes egy másik unokafivérébe s ez az a veszedelem, mely Fülöp szerint őt környezi.

— Ilyen gyorsan elfelejtette azt, kiért annyit áldozott; viszonzá mogorván Madissonné. Mily meggondolatlanul gyöngék és állhatatlanok az asszonyok!

Lamberthy elmosolyodott.

— Mily szigorú ítéletet mond e szavakkal, saját nemére, mrs. Madisson, — mondá enyelegve.

— Tisztelet a kivételnek, de megérdemlik,

Ki hitte volna mindezt Sáráról, ki maga a nőiesség, báj és kellem. Szülői szigorú erkölcsben nevelték s bár Fülöp vallástalan, a becsület és erkölcs dolgában hajhatalan szigorú.

— Csodálatos ez, pap létére, — mondá Lamberthy, ki észrevette ezt Fülöp egyes nyilatkozatából, de nem ítélte el, szerinte a kifogástalan életű ember hitetlenül is megfelelt emberi kötelességeinek.

— Ő azért kitűnő pap lesz! — mondá Madissonné — s higgye el, gróf ur, hogy jön idő, mikor megtér, Istenhez száll és könyörögni fog hozzá, mert fájdalom, mindenkinek eljön egyszer arra az alkalma, hogy Isten segítségét hívja.

Lamberthy nem felelt erre a megjegyzésre s Madissonné folytatta.

— Marlow távozása után azonnal irtam Sárának. Tudattam vele, hogy férje szabad s hívtam, hogy jöjjön vissza.

Lamberthy helyeslőleg intett fejével, mint a ki tud erről a tudósításról.

— Az a levél került Pál kezébe, annak a következtében utazott ő Angolországba s a miatt jöttem én utána, hogy beszéljek kegyeddel és figyelmeztessem, miként ne legyen őszinte iránta.

— És titkolódzásom nem használt semmit, mert a véletlen másként akarta. Marlow ugyanakkor jött ismét hozzám, midőn Merlaky gróf távozott. Látták egymást, de itt nem beszéltek s nem tudom, hol találkoztak együtt, de Marlow

tudatta velem tegnap este, hogy Sára unokafivérének elmondott mindent s az megígérte, hogy Sárát neki visszahozza.

— Borzasztó, — mondá megrémülve Lamberthy, de gyorsan elhallgatott, lent a kapun hangos ütések hallatszottak, mindketten megdöbbenve pillantottak egymásra, s Madissonné az ablakhoz futott, hogy az utcára tekintsen.

— Fülöp, Fülöp gróf jön! — kiáltott föl örömtelt hangon. Hála Istennek, hogy itt van, ő talán tud valamely mentséget Sára számára ebben az iszonyu helyzetben.

Lamberthy is sietve ugrott föl helyéről, örömmel várván fiatal barátja beléptét, a ki a legjobbkor érkezett, hogy a teendőkre nézve tanácsot adjon...

HETEDIK FEJEZET.

Sára átolvasván Fülöp levelét, majdnem önkivületi állapotban ült egy ideig helyén, gondolkozva tekintett maga elé, határozni akart a teendők fölött, de feje oly zavaros volt, hogy eszméi fölött nem volt képes uralkodni.

Ugy érezte magát, mintha egy nagy veszedelmes betegség szélén állana. Annyi ereje és lélekjelenete azonban még volt, hogy a levelet a kandalló lángjaiba dobja, de midőn ágyát akarva fölkeresni, távozott a kandalló közeléből, már nem birták lábai, végig esett a földön s így találta Fanny szobaleány, a ki később bejött hozzá s rémulve látta, hogy az magánkívül van.

Bajának hire gyorsan elterjedt a kastélyban. A herczegnő ágyához sietett, orvosért küldtek, ki még nem tudta meghatározni, mitől eredt az ájulás. Futó idegesség is lehetett, de egy súlyos betegségnek a kezdetére is mutathatott. A következő nap nem hozott javulást. A titokban hullatott könyvek már hetek óta megrendítették különben sem nagyon erős szervezetét s ha olykor

fölveté, párnáin feküdve, gyönyörű szemének pilláját, tekintete zavart volt, alig ismert meg a körülötte lévők közül valakit, s olykor félrebeszél, érthetetlen szavakat suttogva.

Mindenki meg volt ijedve a tünetenyektől, az orvos ideglázzról beszélt, de senkire sem hatott az oly megrendítően, mint Lamberthyra, ki rettegett a következményektől, ha Sára hetekig beteg lenne s nem távozhatnék, mielőtt Pál megérkezik, kiről meg volt győződve, hogy most már nem időz tovább Londonban s gyorsan követi az ő megérkezését.

És az, a mitől félt, be is következett.

Sára állapota jobbra fordult bár, de még mindig nem hagyhatta el ágyát, midőn a hitbizomány örököse megérkezett. Anyja a leghevesebb szemrehányásokkal fogadta.

Egykedvűen türte. Néhány szóval mentegette magát, hol voltának titokban tartása miatt.

— Nem gondolhattam, — mondá, hogy épen távollétem alatt fog bekövetkezni a haláleset, — azután Sáráról kérdezősködött, kivel mindenek előtt beszélni kívánt, talán fölhasználni ellene a fegyvert, melyet a sors kezébe adott, bár most már enyhébben ítélte meg annak visszautasítását, hisz nem lehetett sem neki, sem másnak a neje, miután már férjnél volt.

Utja közben sokáig tűnődött, mit tegyen s azt határozta, hogy a herczegnőnek fölfedezi

Sára titkát. Nemtelennek tartotta ezt a velük való alakoskodást, csalást s rábizza, hogy tegyen tetszése szerint.

De most, midőn hallotta, hogy az súlyos beteg, szájalom szállta meg szívét. Még mindig szerette, szerette azzal a szenvedélylyel, mely a gyöngé, fogyatékos testben gyakran hatalmasabban lángol, mint a legerősebb szervezetben s ha megvizsgálta bensejét, égő féltékenységet érzett Marlow iránt, kinek Sára tulajdona volt s kinek ő azt ígerte, hogy nejét visszavezeti hozzá.

A szerelem nemes érzése mellett más alacsony gondolatok és tervek is foglalkoztatták. Hisz Sára asszony volt, kinek hódolhatott, ki házasság nélkül is viszonyozhatja szerelmét... Tőle függ, hogy elárulja-e titkát, válaszszon majd, ha egészséges lesz a két lehetőség között, rábizza a választást, addig nem szól senkinek s megőrzi a veszedelmes titkot.

Lamberthy figyelemmel kísérte őt s csodálkozva látta, hogy hallgat. Iránta is titkolózó, néma volt, nem akart Londonba időzéséről beszélni s minden a rendes, régi kerékvágásban folyt, kivéve, hogy ő most törvényesen átvette a hitbizományi birtokok tulajdonát s még sokkal zárkózotabb, magábavonultabb volt, mint azelőtt.

Alfréd a legnagyobb rettegésben tölté napjait. Órákig állt Sára ablaka alatt, az orvost újra és újra kikérdezte, mily fordulatot lehet várni a be-

egségnél s kétségbeesését annyira nem birta titkolni, hogy az mindenkinek föltűnt és Pál ajkaira koronként gunyos mosolyt csalt.

Egy napon Kapronczayné érkezett leányával a kastélyba. Sárát jöttek látogatni, kiről hallották, hogy jobban van. Ágyon kívül találták és Vanda oly gyöngéd melegséggel és szeretettel volt iránta, hogy a helyzet egészen meghatotta, bár sejté, hogy honnét ered ez a részvét. Azért Fülöpről beszélt Vandának, ki e név hallatára elpirult. Elmondá, hogy Fülöp most Londonban időzik, a legközelebbi hetekben nem tér vissza, de talán a karácsonyi ünnepeket Kotuninban tölti. . . Ő maga legkevésbé hitte ezt, de látta, miként lángol föl Vanda fényes, fekete szeme a hirre, s ez jól esett neki és mindamellettt fájdalmas sohaj tört ki ajkán.

Lamberthy és Fülöp több levelet váltottak ez idő alatt, s az Londonban mindenről értesülve volt és sürgette Sára jövetelét, mihelyt az utra képesnek érzi magát.

De a beteg javulása nagyon lassan halad előre, mit a belső nyugtalanság, kin és rettegés okoztak. Irtózott találkozni Pállal, de végre lehetetlen volt elkerülni, hogy a nagyteremben meg ne jelenjék, hol első belépése valóságos ünnep volt. Klotild grófnőt kivéve, mindnyájan kényeztették, becéztek, csak Pál maradt bizonyos távolságban tőle.

Arczán koronként gunyos mosoly repült ke-

resztül, mit úgy Lamberthy gróf, mint Sára észre-
vettek s Sára, minél jobbak, minél kedvesebbek
voltak iránta, annál szomorubb, hallgatagabb, fé-
lénkebb lett s midőn Bogdányi biztatóan szoritotta
meg kezét és fülébe sugta: ne féljen... szemei
megteltek könnyel, s alig birta zokogását vissza-
fojtani. Lassanként azonban majdnem teljesen
helyreállt egészsége s a zord téli idő daczára ki-
mehetett e parkba és egy ily alkalommal Lamberthy
követve őt, kérdezte, mit szándékozik tenni a
jövőben.

— Mit tanácsol ön nekem? — kérdé Sára
felelet helyett.

— Előre mondtam, hogy nem fogok taná-
csot adni, segítségemre mindenkor és mindenben
számíthat, grófnő.

— Pál, úgy látszik, nem beszélt.

— *Még nem.* Azt hiszem, valami terve van,
mielőtt beszélne s ezt valószínűleg nemsokára meg-
fogjuk tudni.

És a következőzés mutatta, hogy Lamberthy
jól ítélte meg Pál szándékát, mert az napok óta
kereste az alkalmat, hogy Sárával egyedül talál-
kozzék s az nem kerülte, el volt készülve a leg-
roszabbra és maga is kívánt átesni rajta, mit,
tudta, hogy el nem kerülhet.

Egy reggel a kastély verandájának üvegezett
s fűtött részében ült, hova ragyogóan sütött be a
téli napsugár. Látszólag olvasott, de gondolatai

távol kalandoztak a kezében tartott könyvtől, midőn Pált látta az ajtón kilépni.

Meleg hangon tudakozta hogylétét, azután mellé ült s halk hangon mondá:

— Azt hiszem, Sára, tudod, hogy beszélnem kell veled.

— Gya-ni-tottam és — vártam.

— Azt is tudod, hogy férjeddal találkoztam Londonban?

— Tudom.

— Hogy ő elmondott nekem mindent, mit te elég helytelenül eltitkoltál s minek az volt a következménye, hogy mindenki mint leányhoz közeledett hozzád.

Sára hallgatott, csak nagy halványsága mutatta belső fölindulását.

— Azt gondolhatod, hogy ez az állapot tarthatatlan, — folytatta nagy élénkséggel Pál. — Itteni maradásod nem lehetséges, mert férjed visszakövetel, utánadjön, botrányt csinál, mi még ebben a házban sohasem történt s nem is szabad történni.

— El fogok utazni. Ha meg nem betegszem, már rég távol volnék... Mentsen ki ez előtted s légy elnéző irántam.

— Az nem szükséges. Hónapok, évek telhetnek el, míg férjed megtudja, hogy hol vagy s mi akkor sem teljesítjük kívánságát. Védeni fogunk, mint rokonunkat s beadod a válópöرت, mi igaz,

hogy Angolországban egy kis vagyomba kerül, de ez ne okozzon neked gondot.

Sára nem hitt füleinek. Bámulva szemlélte Pál arczát, mident várt csak ezt nem, mert nem tudta, mi következik még s szép szemében a hála meleg kifejezése ült.

— Te nagyon jó vagy, Pál, — mondá könytől elfojtott hangon s finom, átlátszó kezét nyujtotta neki.

— Még nem fogadhatom el köszönetedet, Sára, — viszonzá az némi zavarral, — mert nem a józan ítélő tehetségnek határozata ez, hanem azé a szivé, mely el van telve irántad szerelemmel s mely nem volt képes meghidegülni akkor sem, midőn az ideál nagyon alantas színvonalra szállt le szemében.

Vonásain e szavak alatt szokott guny mosolya futott keresztül s társnője látta, hogy hálája, mit neki kifejezett, korai volt.

— Mert a mit tettél, Sára, az eleitől végig *menthetetlen*, — folytatta Pál mind nagyobb hévvel s mind közelebb huzodva hozzá. — Eszményi szépségedet látva, minderre nem hinne senki képesnek és hogy miként ítélne erről itt mindenkik, azt magad is fogod tudni, de ha sorsodat kezembe adod, úgy a mint mondtam, nyugodt lehetsz, nem kell félned a következményektől.

— Nem ér-te-lek rebegé Sára félrehuzódva tőle.

— Nos, hát világosan beszélek. Miután most már tudom, hogy nem lehattél nőm, nem harag-

szom tagadó válaszodért, belátom, hogy nem tehetél másként s azzal biztatom magam, hogy ha szabad lettél volna, nem utasítasz el kérelmemmel.

A fiatal nő hallgatott, kerülte a rászegzett apró szemek tüzes tekintetét.

— Azzal kecsegtetem magam, — folytatta Pál, kezét szenvedélylyel ragadva meg, — hogy viszont szeretsz s ha ezt a szerelmet nem szentesitheti is az egyház, boldogok lehetünk együtt.

Sára megbotránkozva ugrott föl helyéről. Halvány arcza kipirult e nem várt vallomás szégyenétől s hidegen, büszkén mondá:

— Igazad van, korán volt a hála részemről, nem tudtam, hogy ilyen ára van joságodnak, mit nem fogadhatok el.

— Ez utolsó szavad? — kérde Pál reszketve, a dühtől szinte fölugrott székéről.

— Ez! Még pedig visszavonhatatlanul. Egyszer tévedtem, a nagy fiatalság merészsége, féktelensége volt az, másodszor nem volnék képes helytelent elkövetni, s a mit te ajánlasz, szégyenletes alacsonyság tőled.

E szavak után magára hagyta unokafivérét, a ki fogcsikorgatva nézett utána.

— Te akartad azt, a mi következni fog! — sziszegte fogai között és ment egyenesen nagyanyjához, hogy Sára történetét elbeszélvén, őt leálcázza s pellengére tegye.

Sára pedig lassu léptekkel haladt szobája felé.

Csodálatos nyugalom szállta meg, felindulása, reszketése egyszerre eltűnt s bizonyos bátorságot érzett a veszedelem perczében a rá váró megpróbáltatással szemben. Nem bánta, a mit tett. Bármikor újra azt tette volna, mert nem tehetett másként.

Erős lelkeknek az a tulajdonsága, hogy bármint aggódnak is előbb valami fölött, a veszedelem pillanatában bátorság szállja meg s ebben a perczen Sára bátorságot érzett, tudta, hogy ki van szolgáltatva rokonainak, de nem félt attól, a mi következni fog. Nyugodtan ült az ablakhoz és nézte a fényes sugarakat, melyek játszottak a szoba butorain s ide-oda szökdécseltek ruháján és hideg, kimerült testét jótékony meleggel áraszták el.

Kürülbelül egy óra telt el így, midőn lépteket hallott, melyeknek közeledtére mégis össze-rezzent s feszülten fordítá fejét az ajtó felé.

Csendesen nyílt az föl és Alfréd lépett be rajta, de mily kifejezésü arczczal? A reggeli óta, melyen találkoztak Sárával, tiz évvel idősebbnek látszott.

— Nagyanyám hivat? — kérdé a fiatal nő elhagyván helyét, miután Alfréd némán állt előtte. Nemde értem jösz?

— Ő küldött érted. Oh, Sára, hogy tehetted ezt nekünk?

— Te is megvetsz és elitélsz, Alfréd? — rebege szomoruan Sára.

— Nem, tudod, hogy szeretlek s ezt az érzést nem ingatja meg semmi, de elveszítettelek és ez a tudat majdnem megfoszt eszemtől.

— El-ve-szi-tet-tél?

— Tudtam, hogy akadály van közöttünk, de erre nem gondolhattam.

— Előkészítettelek rá.

— Erre nem? Ki gyanithatta volna, hogy már férjnél vagy, hogy ezeket a szép szüziességek kakaat már más borította csókjaival.

— Hallgas, hallgass, Alfréd, — kiáltott föl borzadva Sára. — Ne beszéljünk ezekről most, midőn a jövő perczben minden erőmre lesz szükségem.

De Alfréd annyira kétségbe volt esve, hogy nem tudott magán uralkodni, kezébe rejté arcát és fuldokló sohajban tört ki szive gyötrelme.

A fiatal nő megindult, hogy a herczegnőhöz menjen, ez volt életének legnehezebb órája, nagy bűnösnek érezte magát s rettegett ama szempár elé állni. Megvetéssel fog rátekinteni, rá, kinek számára eddig csak jóságos pillantása volt.

Alfréd azonban utját állta.

— Sára! — kezdé még mindig fájdalomtól elfojtott hangon. — Ne gondold, hogy el vagy hagyatva. Számíts rám. Én védeni foglak minden megpróbáltatás ellen s bár utjaink bizonyos tekintetben szétváltak egymástól, én hived maradok jóban — rosszban, a mig élek.

De Sára szomoru mosolylyal tekintett rá.

Meg sem köszönte biztatását. Neki már nem volt szüksége senki védelmére, tudta, hogy ki kell állnia azt, mit megérdemlett, csak azt kívánta, hogy minél előbb átessék rajta.

Szó nélkül ment el Alfréd mellett s midőn nagyanyja lakosztályának ajtaja előtt megállt, mély lélegzetet vett, azután nyugodtan lépett a terembe' melyben együtt találta Klotild grófnőt, Pált, Bogdányi ügyédet s a herczegnőt, ki a nagy karosszékben összegörnyedve ült s teljesen elveszíté rendes merev, büszke, egyenes tartását.

Látta, hogy családi törvényszék előtt áll. Az arczok mutatták, hogy kemény ítéletet tartanak fölötte.

Mély csend honolt a szobában, senki sem tekintett rá, mindnyájan a földre szegezték szemüket s ő némán állt meg nagyanyja előtt, várva, hogy az megszólítsa, ki látható küzdelemmel vett erőt felindulásán s nyugodtságot erőltetve, kérdé:

— Tudod, miért hivattalak ide, Sára?

— Tudom.

— Pál elmondta történetedet, mindnyájan tudjuk azt. Mit hozhatsz föl mentségedre?

— Semmit, nagyanyám.

Fájdalmas, szomoru volt a hang, a melyen e szavakat a fiatal nő kiejté, de nyugodt. Ijesztő halvány arczán egy ideg sem mozdult.

— Beismered, hogy mindaz igaz, mit Pál multadról beszélt.

— Beismerem.

— Nem is kérdezed, mi az, mit rólad hallottunk.

— Fölteszem Párról, hogy a valót mondta el.

Klotild grófnő idegesen mozdult meg helyén, s gunyos pillantást váltott fiával, kinek égő arcza mutatta belső izgatottságát.

— Igy belátod, hogy többé *itt nem maradhatsz*, hol mindig tisztességes, igaz, kifogástalan emberek laktak?

Sára most először emelte fel nagy, szép, kifejezésteljes szemét, kétértelmű pillantást vetett Pálra, ki egy árnyalattal még pirosabb lett e tekintet hatása alatt, azután mondá:

— Belátom.

— Nem is igyekszel magadat menteni, daczos hallgatásba burkolod tetteid silánvságát? — kérdé reszkető, fájdalmas hangon a herczegnő.

— Oh, nem, nagymama, éppen mert érzem, mennyire vétkes vagyok, nem találok szavakat a mentségre. Csak arra kérem, bocsásson meg, engedje, hogy kezét még egyszer megcsókoljam. Azután felejtse el, mint olyat, ki még emlékezetére sem méltó, viszonzá szelid, kérő hangon Sára, félenken közeledve hozzá. És ezek a szavak, ez a szivig ható, szelid dallamos hang, mélyen megindították a herczegnőt, ki Fülöpnek távozásakor

védelmet, pártfogást és szeretetet ígért nővére számára.

Csak ne lett volna ez a testvérpár oly ellenállhatatlanul rokonszenves s ne lett volna Sára oly bűnbánó és szelid, akkor egészen más következett volna, mint a hogy történt.

Egy pillanatnyi szünet állt be. Klotild grófnő csodálkozva pillantott napára, kin észrevehető habozás látszott s azt a hatást tette, mintha legjobban szeretné karjait kitárni és megölelni Sárát.

Ekkor az ügyvéd emelkedett föl helyéről.

— Engedelmet kérek méltóságtoktól, hogy mielőtt ez a kinos ügy befejeződne, én is fölmelem szavamat. De kegyesek voltak idehívni s s nem állhatom meg, hogy mint ügyvéd ne igyekezzem kellő világításban föltárni ezt az ügyet, mely nagyobb horderővel bír mint gondolnák.

Pál haraggal tiltakozva mondá:

— Fölöslegesnek tartom a dolgok tárgyalását, az ügy világosan áll.

— Maga az ügy — igen. De nem lettek érintve a mellékkörülmények. Például az, hogy Sára grófnő nem akart idejönni. Fölolvastam méltóságtoknak Fülöp gróf levelét, a melyben kér, hogy eszközöljem ki nővére számára a vele való maradást, s bár ez még mind akkor történt, midőn én Sára grófnő multjából szinte semmit sem tudtam, a levél fölolvasása által azt akartam elérni, hogy a testvérek kérelme teljesíttessék.

— Ügyvédi fogás, — mondá Pál kicsinylőleg. Bogdányi hallotta e megjegyzést, de zavartalanul beszélt tovább.

— Londonba érkezvén, eleinte nem szóltak nekem a történekről, de miután föltűnő volt előttem, hogy nem laknak együtt, mert Sára grófnő egy Madissonné nevű asszonynál tartózkodott, kérdezősködtem annak okáról, s végre megtudtam az igazat, de ekkor már férje a börtönben ült, s ő maga is kivánt eltűnni Londonból. Most ez volt a kérdés, velem jöjjön-e, vagy valamely állást keressen Angolországban, saját munkájával tartsa fön magát, mert arra, hogy férje kiszabadul, senki sem gondolt. És én megvallom, megismerve őt, nem éreztem elég bátorságot, hogy azt tanácsoljam neki, miként az ő külsejével, szépségével vándoroljon a világban, s ezer veszedelemnek tegye ki magát. Megvallom, én beszéltem rá, hogy idejöjjön, Engem terhel a felelősség azért, a mi történt. Tévedtem, midőn azt hittem, hogy ily távolságban sohasem tudódik ki a titok, s ő nyugodtan jólétben, boldogan fog élni, s a mennyire lehetséges egy viruló szép asszonynak az övéhez hasonlóan folytatni életét...legalább meg lesz mentve azoktól a megaláztatásoktól, melyek mint nevelőnőre stb. rávárnak.

— És mi bünt követett ő el méltóságtokkal szemben? Elhallgatta férjnél létét. Mert a házasság helytelenségét nem itt követte el. Atyja és bátyja

de leginkább önmaga ellen vétkezett, mint a következés mutatja. Itteni bünének csak az számítható be, hogy elvonulva, nyugodtan, békében akart élni rokonai között, kikre mindegy volt: asszony-e vagy leány, a ki közöttük mozog, még álnevet sem használt, sem törvénybe ütköző bünt nem követett el s nyíltan kimondom, hogy azt a büntetést, mit rá akarnak mérni, nem érdemli meg.

Haragos zugás követte az ügyvéd szavait, tiltakozó szavak röppentek ki Klotild grófnő és Pál ajkán. Sára szomoruan, lehorgasztott fejjel állt előttük, mintha nem is róla folynék a beszéd, egész lénye, tartása fásult közönyt árult el s csak midőn elhallgatott az ügyvéd, pillantott hálásan rá, azután a herczegnőre, ki erősen látszott küzden önmagával.

— Bogdányinak igaza van; — kezdé végre felegyenesedve, határozott, ellentmondást nem tűrő hangon. — Sára nagy bünös, vétett önmaga ellen. Eljátszotta egész életét, mi az ő egyénisége mellett oly szép, talán fényes lehetett volna. De azért őt elüzniük nem szabad.

Mindnyájan meglepetve tekintettek rá s még Sára szemébe a hála könyei ültek, Klotild grófné és Pál tekintete villámokat szórt a haragtól.

— Ő itt fog maradni, folytatta határozottan a herczegnő, továbbra is él mindazokkal a jogokkal, mik őt, mint *unokámat* megilletik. Ez az uradalom az én hozományom által mentett meg a

sulyos terhektől, mik arra nehezdedtek s mig én élek, ebben a házban rajtam kívül más nem rendelkezik.

Szigoru pillantást vetett menyére és Pálra, kiknek elkeseredése nem ismert határt. Klotild grófnő fölugrott, hogy visszafojtsa az ajkára tóduló szavakat s el akarta hagyni a szobát, de nem tudta visszafojtani teljesen a sérelem meg nem torlását.

— A mint mama kívánja, — mondá elfojtott dühvel, — Marlowné asszony itt maradhat, de lányaimnak megtiltom, hogy vele érintkezzenek, hogy őket rosszra tanítsa. — Ezzel kifutott az ügyvédnek megrovó pillantásától kísérve.

Sára szó nélkül közeledett nagyanyjához, letérdelt előtte, fejét annak ölébe nyugtatta. Szólni nem birt, zokogó fuldoklásában elhalt az, a mit mondani akart. Bogdányi meghatva fordult félre, hogy könyeit titkolja s az öreg asszony unokája selymes haján nyugtatván kezét, ünnepélyesen mondá.

— Isten adjon erőt, hogy elviselhesd saját bünödnek következményeit. Én *nem vetem rád a követ*, de kevesen cselekszenek majd hozzám hasonló módon s ezentul ki lesz zárva abból a társaságból, melyben a feddhetlenséget, tisztaságot, jó hirnevet törvénynek tekintik...

NYOLCZADIK FEJEZET.

Lamberthy gróf és Alfréd a folyosón beszélgettek, mialatt bent a hercegnőnél folyt a tanácskozás s mint ők hitték, a törvénytartás és ítélet Sára fölött.

A folyosó fűtve volt, kellemes meleg levegő áradozott a légfűtés rézrácsozatán keresztül s a sarkokban nagy zöld levelű növények tarkíták a magas, hófehér márványszobrokat, melyek középkori leventéket ábrázoltak.

E folyosóból nyíltak az előszobák ajtai, hol inasok álldogáltak s ennél fogva a két sétáló igen halkán beszélt, hogy szavaikat a hivatlan fülek meg ne hallják.

— Sárának ma még el kell utazni, — jegyzé meg Lamberthy. — Én elfogom őt Londonig kísérni, megígértem ezt Fülöpnek.

— Gyalázatosabb jellemet még nem ismerem Pálnál! — fakadt ki Alfréd. — Mi mindenre jó a szerelem...

Lamberthy ezt a kifakadást felelet nélkül hagyta.

— Te nem ítéled el Sárát azért, a mit tett?
— kérdé fürkészve vizsgálván Alfréd arczát.

— Szeretem őt s nem bírálom tetteit.

— Ez az igazi érzés. De ki hitte volna róla, hogy annyi bátorság van természetében. Oly leányos, gyöngéd, szüzies arcza és modora van. Mi fog most történi szegénnyel?

— Láttad férjét?

— Nem, de hallottam róla. Azt hiszem, nagyszabásu szélhámos, ki még, félek, más dolgokat visz véghez.

— És ily embernek adta magát!

A szerelem lázas betegség, mely az agyban és a hátgerinczben rejlik s egy hires orvos szerint tünetjei tökéletesen azonosak az alkoholizmus és morfinizmus jeleivel. Mindkét esetben elvesztjük ité őtehetségünket s vakon cselekszünk.

— Kérlek, ne beszélj ilyeneket, — kiáltott fel idegesen a katonatiszt. — Az, a ki úgy érez, mint én, profanizálását látja ilyen szavakra a legszentebb, legszebb szerelemnek.

Igy folytatták a beszédet, midőn egyszerre hevesen feltárult a belső terem ajtaja, Klotild grófnő rohant ki rajta, szó nélkül sietvén el mellettük.

— Mama nagyon fel van indulva, ez nem rossz jel Sárára nézve, — mondá Alfréd.

— Vajjon miért hagyta el a vészbiróságot?

— Nem tudom, de távozásából ítélve, úgy látszik, vége van az ülésnek.

Tréfás, gunyos hangon cserélték ki e megjegyzéseket, pedig mindketten jobban el voltak keseredve, mintsem egymásnak mutatták.

Feszült várakozással lesték az ajtó újból való fölnyílását, melyen Sárát vagy Bogdányit várták megjelenni.

És csakugyan fölnyílt az, lassan, csendesen, nem úgy, mint mikor Klotild grófnő rohant ki rajta, hanem mintha halottat akarnának kivinni és Sára fehér alakja lett látható Bogdányi karján, ki támogatva vezette.

Az ifjak hozzájuk siettek.

— Mi történt? — kérdezik majdnem egyszerre és Alfréd, kivéve az ügyvéd karjából Sára kezét, a sajátjába tette és vezette szobája felé.

— Óh, Alféd, — suttogá az elragadtatva. — Mily felséges lélek a mi nagyanyánk. Megbocsátott nekem, szerencsétlen bűnösnek. Nem üzött el s megengedte, hogy itt maradjak.

— Még csak az kellett volna! — kiáltott föl haraggal Alfréd, nem akarván mutatni, hogy e hír fölött mennyire meg van lepetve.

— És én még sem maradhatok. Többé nincs itt köztetek helyem. Pirulva kell szemeitek közé néznem s jobb, ha mielőbb távozom.

— Milyen gondolat! — kiáltott föl hátulról Bogdányi, ki Lamberthyval követvén őket, hallotta Sára szavait. — Ellenkezőleg, grófnő itt fog maradni,

ez az egyedüli hely, hol mentve van a zaklatástól, mi Londonban várna rá.

— Pál közelében? — kérde Sára. — Beláthatja, hogy az lehetetlen, az ő házában én?

— Ő még mindig csak a második személy itt, — viszonzá Alfréd — tőle nem kell tartanod, ő nem mer nagyanyánkkal dacolni.

Sára nem felelt, lesütött fejjel, levert tartással érte el szobájának ajtaját, hol köszönetet intvén fejével, eltűnt az ajtónyílásban és ágyáig vándorogva, halálosan elfáradva dőlt a párnákra.

A nagy lelki harcz, a félelem kimerítették erejét, sötétnek látta a jelent, borzasztónak a jövőt, veszedelem fenyegette mindenfelől, miért is nem lehet akkor meghalnunk, mikor akarunk, gondolta, mily szívesen hunyná be ő most örökre a szemét. Azután elmélkedni kezdett. Milyen lesz ezentul sorsa? Mit tegyen a jövőben. Világosan látta, hogy itt nem maradhat. Az ikreket féltik tőle, hogy rosszra tanítja! Ő! Rosszra... De mindegy, Klotild grófnő gyűlölte őt az első percz óta s attól a sok tüszurástól, mit tőle és Páltól ki kellene állnia, eszét vesztené.

Nagyanyja elégtételt adott neki, nem utasítá ki házából, de ennek ő nem vehette hasznát s Lamberthyt akarta kérni, hogy kísérje őt Londonba, vagy ha az nem tehetné, ismét Bogdányinak kell vállalkozni, ki mindezt, bár akaratlanul, előidézte s ő nem mert gyöngeségével egyedül utra kelni.

A három férfi ezalatt a könyvtárban időzött s az ügyvéd elmondta a hercegnőnél történeteket. Klotild grófnő nyilatkozatát leányaira nézve és Pál haragját, hogy nem úgy dült el Sárára nézve a hercegnő határozata, mint azt ő remélte.

— Mind a mellett Sára nem maradhat itt, — mondá Lamberthy. — Milyen helyzete volna neki ily nagy ellenségeskedéssel szemben s jobb, ha mielőbb elhagyja a kastélyt.

— De mihez fog kezdeni? — kérdé sohajtva Alfréd, kinek iszonyu gondolat volt unokanővérétől elválni.

— Fülöp mellette lesz, ki oly rendkívüli testvér, minőt egy másodikat én még nem láttam, — mondá Bogdányi.

Ekkor kocsirobaj verte föl a kastély tájékának csöndjét s Alfréd az ablakhoz sietve, csodálkozva kiáltott föl.

— Kapronczay grófnő, még pedig Vanda nélkül, egyedül és ily szokatlan időben, vajjon mir akar, mert ez nem látogatást jelent.

És valóban a grófnő volt, kit fölvezettek a lépcsőkön, hol Alfréd szokott udvariasságával sietett fogadására s bevezette a nagyterembe, de rápillantván, azonnal föltűnt neki annak szomorú arcza s nyomott kedélyhangulata.

— Nemde, csodálkozik Alfréd, hogy ily szokatlan időben jövök, ebben a zord hidegben? — kérdé a grófné. — De egy kérést akarok intézni Sárához,

kinek ismerve bájos jóságát, nem kétkedem, hogy megteszi óhajtásomat.

— Sárahoz? — kérdé kissé nyugtalanul az ifju.

— Vanda napok óta gyöngélkedő, Isten tudja, mi baja annak a gyermeknek. Folyton Sára után vágyakozik s arra akarom őt kérni, jőjjön át velem Radnára néhány napra, ha az nem volna neki terhére.

— Óh, grófnő, ellenkezőleg! — kiáltott föl élénken Alfréd. — Ő bizonynyal a legnagyobb örömmel teljesíti Vanda grófnő óhajtását.

— Azt hiszi? — kérdé látható örömmel Kapronczayné, ki ismeretes volt arról, hogy semmit sem tudott leányának megtagadni.

Ekkor a terembe értek, hol a hercegnő várt vendégére, kinek az ismételte óhajtását, de nagy csodálkozására, ez nemcsak meg volt lepetve szavain, hanem feltűnő zavar is látszott rajta.

— Azt tudod, hogy Sára még mindig nem nyerte vissza teljesen egészségét, — viszonzá idősb Merlaky grófné, mialatt leültek. — Folyton gyöngélkedik s kissé félttem őt ebben a téli időben.

— Csukott kocsin vagyok és annak belseje melegítve van vizgőz által. A hülés ki van zárva és Vandának oly nagy örömet okozna Sára ottléte, hogy ne vedd rossz néven, kedves Borbála, ha kissé önzőnek találsz.

— Meg vagyok győződve, hogy Sára örülne ennek a kirándulásnak, — mondá jelentőséggel szö-

gezve szemét nagyanyjára Alfréd, ki habozva, kérdőleg tekintett rá. — A levegőváltás mindig jótékonyan hat az egészségre s az orvos különben is tanácsolta a hely változtatását.

Borbála herczegnő megértette őt.

— Nem kétlem, hogy ő örömmel megy, csak az a kérdés, nem fog-e neki a hideg ártani — mondá habozva.

Az ifju tudta, hogy nagyanyját nem az a kérdés foglalkoztatja, a mit kiejtett, hanem egy más miatt habozott, ő pedig éppen czélszerűnek látta ezt a megoldást, melyet Sárának jó sorsa idézett elő.

— Ide hívom — mondá felugorva; — határozzon ő maga, ki legjobban fogja tudni, mehet-e vagy nem... És elfutott, mialatt a két hölgy tovább tárgyalta a megkezdett kérdést, mit Sára belépte szakított félbe, ki kissé halvány volt még a kiállott megpróbáltatástól, de szemében öröm ragyogott.

— A legnagyobb köszönettel veszem meg hívását, grófné — mondá kezét csókolva Kapronczaynének. — A legnagyobb boldogság nekem Vanda társaságában lenni s ha nagyanyám megengedi...

— Nem fog megártani egészségednek? — kérde az még mindig habozva.

— Ellenkezőleg, nagymama, jót fog tenni — kiáltott fel hévvel a fiatal nő.

— Köszönöm, kedves gyermekem, — mondá

meghatva Kapronczayné, kinek leirhatatlan jól esett Sára készsége s kérő szemekkel fordult a herczegnőhöz, ki talán maga is belátta végre, hogy unokájának előnyére lesz a néhány napra való távozás s beleegyezését adta.

Félóra mulva Kapronczay grófné, Sára társaságában robogott Radna felé, s Pál, ki ezt látta, komor hangon kérdezte nagyanyjától, mily czélből távozott unokanővére.

— Vanda beteg s ő kérette Sárát pár napra magához és maga a grófné jött érte.

— Meggondolta-e, nagymama, mily felelősséget vett magára azzal, hogy megengedte Sárának a Radnára való menetelt? — kérdé Pál elfojtott haraggal. — Kapronczayéknak fogalmuk sincs Sára történetéről s kérdés, ha tudnák, nem gondolkoznának-e anyámhoz hasonló módon, ki nem tartja leányaira nézve kívánatosnak Sára társaságát.

— Rosszakaratu gyanusítás, — tört ki Borbála herczegnő. — Sárával bárki társaloghat. Hibás ő, azt nem lehet tagadni, de becstelenséget nem követett el s anya nélkül lévén, nem volt kihez fordulnia... Te azonban ellenséges indulattal vagy iránta s ezért látsz mindent a legsötétebb színben.

— Ellenséges indulattal? — kérdé csodálkozást színelve Pál.

— Már azzal voltál, midőn szerelmedet nem viszonzta. Azzal, midőn őt az én szememben

lehetetlenné igyekeztél tenni, mert, ne vedd rossz néven Pál, de Alfréd mindezekre soha sem lett volna képes.

— Meglehet, -- mondá erőltetett nyugalommal Pál, kibén forrott a harag. — A természetek különbözők, én tisztaságot szeretek mindenben, különösen ott, hol nevemet érheti szenny s családom hire, tisztessége jön kérdéshe.

— Helyesen teszed, csakhogy nem szabad a szenvedélytől elragadtatni magunkat, s mindenél fődolog a tárgyilagosság. Én nem mentem Sárát elitélem azért, a mit tett, de soha sem fogom őt az utczára dobni, elkergetni, mint te és anyád szerettétek volna... Először azért nem, mert unokám, véremből való vér, másodszor, mert nem oly nagy a büne, hogy ezt megérdemelné.

Pál nem merte folytatni a vitát s csak futó, kétkedő mosolylyal fejezte ki, hogy nem ért egyet nagyanyja szavaival.

Borbála herczegnő távozni akart.

— És nem fogja nagymama fölvilágosítani Kapronczayékat a valódi tényállásról? — kérde Pál utját állva, bizonyos lázas hévvel.

— Még nem tudom. Majd gondolkozom rajta.

— Sára kilétének titokban tartása egyértelmű volna az ő eljárásának helyeslésével, hogy ne mondjam azzal a csalással, melylyel ő hozzánk be-csempészte magát.

— Nagyon kemény kitételeket használsz, — mondá hidegen, majdnem megvetéssel a hercegnő s szemében ama kérlelhetetlen szigorú kifejezéssel, mely csak ritkán volt látható abban, de olyankor félelmet gerjesztett.

Pál azonban a végletekig hagyta elragadtatni magát.

— Tanácslom... kezdé mindenről megfélekezve, — hogy...

— Kimélj meg tanácsaiddal, — kiáltott föl indulatos haragra gerjedve a hercegnő, — sohasem kértem unokámtól tanácsot, s kívánom, hogy az szó vagy megjegyzés nélkül hajtson fejet határozatom előtt s akaratomnak.

E szavak után fölemelt fővel, büszke tartással, haragtól lángoló arczczal hagyta el a szobát, a hol unokája toporzékolt a dühtől s a leg-
rutabb tervre határozta magát.

És ez a düh a sértett hiuság, a megvetett szerelem kifolyása volt. Mily csodálatos, hogy a legszebb érzés a legrutabb szenvedélyeket bírja fölidézni, ha méltatlan kebelben támad.

Ezalatt Kapronczayné Sárával gyorsan közeledett Radna felé.

Tudván, hogy leánya kívánsága teljesedésbe ment s örömet szerez Sára jövetelével neki, az egész uton vidáman csevegtek és Sára nem kevésbé volt jókedvű, kívül tudván magát a kotunini kastély falain, hova nem szándékozott többé visz-

szatérni. Megszabadult Pál és Klotild grófnő közeléből, kik már elviselhetetlenek voltak rá nézve.

Megérkezvén, Vanda már az előszobáig elébök sietett, tárt karokkal várta barátnőjét s hálás szavakkal köszönte meg jövetelét.

Azt mondják les extremes se touchent. Itt ellenkezőleg történt. Ritkán lehetett két hasonlóbb természetű leányt látni náluk s épen a gondolkozásmód hasonlatossága, a fölfogás és finom érzés harmoniája volt az, mi Vandát annyira vonzotta Sárahoz és annak véleménye szerint még valami, mivel azonban, ha Fülöpre gondolt, nem tudta örülnie vagy Vanda miatt aggódjék.

Mert szemmel látható volt az a nagy vonzalom, mit Vanda Fülöp iránt érzett s mit nem is akart titkolni. Elragadtatással beszélt róla, mióta őt először látta s mióta a szószékről beszélni hallotta.

Azért Sára meg volt győződve, hogy Vanda iránta való szeretetének főoka ebben rejlik, de másrészt ő is kedvelte őt s most különösen jól esett neki annak ragaszkodása, szeretete és meghívása mely kellemetlen helyzetétől megszabadította.

Mind a mellett nem adta át magát gondtalanul ama varázsnak, melyet Radnán élvezett. Valami azt sugta neki, hogy beszélnie kellene a grófnéval, elmondani neki őszintén azt, mit, ha az véletlenül megtud, részéről új csalásnak tünik föl. De már néhány napig volt a kastélyban és még

mindig nem érzett ahhoz bátorságot. A grófné bizonyos tekintetben megközelíthetetlen s nagyon előítéletes volt. Így irták le őt Kotuninban Sárának és az együttlét, a hosszabb ismeretség, nem hazudtolta meg ezt az állítást.

Minden szavából kitűnt az előkelő születés és magas állás elfogultsága. Saját fogalmait oly helyesnek és megcáfolhatatlannak tartotta, hogy nem is jutott eszébe, miként mások másként gondolkozhatnak.

Ilyen irányban tehát szigorú fölfogással bírt, de különben áldott szivü, meleg, kedélyes természet volt, előítéleteivel senkit sem sértett, mert csak magához hasonló állásuakkal társalkodott, mások nem léteztek ránézve.

Azért Sára kissé csodálkozott, hogy Fülöp iránt ő maga is épen oly érdeket mutatott, mint leánya, mert bár a Merlaky név egyrésztől megüthette mértékét, anyai hiúságának azonban, az ő büszke fölfogása szerint, állása sok kívánnivalót hagyott Fülöpre nézve.

Íránta a legnagyobb jószággal viseltetett, de Sára tudta, hogy mindez „Merlaky grófnőt“ illette s félt, hogy mint Marlowné asszony megváltozik szemében. Mind a mellett okulván a már kiállott félelem és szenvedésen, elhatározta, hogy elmondja, neki multját, csak hogy egyik napról a másikra halasztván, egy délután megdöbbenve látta ablakából a Merlaky czimerekkel ellátott pompás fo-

gatot a kastély előtt megállni s dobogó szízzel várta, ki fog abból kiszállni.

Ha Pál érkeznék, akkor ő el van veszve, vagy Klotild grófnő jönne leányaival, kiket anyjuk kijelentette, hogy nem enged vele társalogni, de szerencsére Borbála herczegnő érkezett s örömmel futott elébe, mielőtt még a háziasszony látható lett volna.

A herczegnő megölelle őt s halkán mondá:

— Tulajdonképpen hozzád jöttem, beszédem van veled.

— Szobámba vezessem?

— Az illedelem azt kívánja, hogy mindenekelőtt a háziasszonyt üdvözöljem, de később hozzád jövök.

— Mit fog rólam beszélni, nagymama? — kérdé nyugtalanul Sára.

— Tehát magad is érzed, hogy szólnom kell rólad! Helyes, de addig nem teszem, míg veled nem beszélek. Ma itt töltöm a napot s van időnk, hogy megbeszéljük a teendőket.

Sára hálásan vont a nagyanya kezét ajkához s beléptek együtt a nagyterembe, hol a háziasszony csodálkozva várta vendégét, ki oly sokáig érkezett föl a lépcsőn.

Barátságosan üdvözölték egymást.

— Sára tartóztatott föl, — mondá magyarul a herczegnő. — Meglátta kocsimat és előmbe jött, futott.

— És most boldog — mondá a grófné. — Ő valóságos imádattal viseltetik irántad.

E szavak alatt meleg jóindulat sugárzott szeméből Sárára, ki lesütött szemmel állt nagyanya mellett.

A hercegnő futó pillantást vetett rá s azután megsimogatva aronyos, hullámos haját, mondá:

— Ő tudja, hogy szeretem, s a vonzalom rendesen kölcsönös szokott lenni.

— Óh, nagymama — mondá a leány könnyes szemekkel — az én ragaszkodásom nem rokonszenv, hanem, mint a grófné mondja, imádat.

Helyet foglaltak.

— Hogy van Vanda? — kérdé a hercegnő.

— Sokkal jobban. Sára életet, egészséget hozott számára, remélem, Borbála, nem érte jöttél. Vigasztathatatlanok volnánk, ha elvinnéd.

— Óh, nem, ő maradni fog, a mig Vanda egészen jól lesz. Nemde, Sára, te is örülsz az itt-létnek?

— Kimondhatatlanul.

— Így minden jól van, — mondá Kapronczayné s láthatólag megnyugtatták vendége és Sára szavai, azután másról kezdtek beszélni, midőn Vanda belépett, de a hercegnőt meglepte az a változás, mit annak arcán látott, ki még mindig nagyon szenvedő, beteges színben volt.

Kapronczay grófné leolvasta vendége arcáról a megdöbbenést s nyugtalan hangon kérdé:

— Nemde, meglátszik Vandán a láz, mely napokig kinozta?

— És miből eredt a baj? — kérdé a herczegnő, kitérve a felelet elől.

— Isten tudja, valahol meghüthette magát, valószínűleg el kell mennünk néhány hónapra valamely déli vidékre.

Vanda arczán öröm villant föl.

— A tavaszra pedig Londonba megyünk, — mondá hévvel, Sárára pillantva s kezét megfogta — és te velünk jösz.

A herczegnő elmosolyodott.

— Sára valószínűleg már ott lesz, midőn ti Angolországba mentek, Vanda, — mondá — Fülöpötől kaptam levelet, ki sürgeti menetelét, a kérdés csak az, ki fogja őt kísélni?

— És nekem nem is emlité nagymama, hogy Fülöp irt, — mondá Sára.

— Hosszasabban kívánok veled beszélni a levél tartalmáról, azért nem szóltam róla.

— Ne menj addig, Sára, még mi nem indulhatunk, — kiáltott fel Vanda — s jöjj velünk a Rivierára.

— Talán majd Fülöppel, — viszonzá kitérve Sára. — Vele együtt meglátogatunk Nizzában.

Mindnyájan észrevették, hogy a leányka arczát vér borítá erre a biztatásra.

— Az még szebb, sőt a legszebb lenne, — mondá halkán, — mintha félne, hogy elárulja titkát.

Kis idő múlva a hercegnő Sára szobájába ment unokájától követve, ki látható nyugtalansággal függeszté annak egyszerre nagyon komolylyá vált arczára szemeit.

— Ez a levél érkezett számodra, — kezdé Merlakyné leülve s átnyujtá azt, melyre Sára rápillantván, halk sikoltás hagyta el ajkát.

— Csöndesen, — mondá a hercegnő nyugtalanul pillantván körül a szobában. — Szedd össze magad. Gyanitom, kitől van a levél, olvasd el.

Sára keze reszketett, midőn a boritékot feltörte, melyen a következő állt:

Marlowné asszonynak. Merlaky grófné leveleivel. Kotunin. Magyarország.

— Óh, Istenem, — kiáltott föl sirva Sára, — kitől tudta meg hollétemet? El vagyok veszve.

— Csöndesen, gyermek, mindenekelőtt olvasd el a tartalmát.

Sára gyorsan fölszakítá azt s halk félhangon, mormogva olvasta a következőket angol nyelven:

Kedves Sára!

Mindennek meg van a határa. A te bánásmódod könyörtelenség. Tudod, hogy szabad vagyok és nem sietsz hozzám, sőt távolléted szökéshez hasonlít, mert Madisonné még hollétedet sem akarta megmondani. Hát ez ama szeretet és hűség, mit nekem fogadtál? Veletlenül tudtam meg, hol tartózkodol.

Ha tizennégy nap alatt nem térsz vissza hozzám, személyesen megyek érted és azt hiszem, az nem lesz kellemes sem reád, sem környezetedre nézve.

Ne hidd, hogy elbujhatsz előlem, a világ nagyon kicsiny arra, hogy föl ne találjuk egymást s ismersz engem, ki nem hagyok magammal játszani, én ma is úgy szeretlek, mint ismeretségünk első idejében és fölteszem, hogy te sem változtál meg irántam.

Tehát, a viszontlátásra *tizennégy nap* mulva... Örömmel és türelmetlenül vár forrón szerető férjed

Edgár.

Sára megsemmisülve rogyott a legközelebb álló székbe. El volt szédülve, megdermedve, szeme mereven tekintett a levegőbe s nagyanyja azt hitte egy perczig, hogy megzavarodott elméjében.

— Mit tegyek? — kiáltott föl végre, kezeit tördelve, — hova menjek előle, nem marad számomra más, mint a halál.

— Sára, Sára, mily kishitőség egyszerre elveszteni bizalmadat minden iránt, — mondá Merlakyné szigoruan, de hangján átrezgett a szeretet gyöngédsége. — A halálra gondolni, alig husz éves korodban, ezt a szót ki ne mondd többé előttem, mert én is elfordulok tőled.

— Óh, nagyanyám, — kiáltá a fiatal nő s

hozzá rohanva, letérdelt előtte és átfonta karjával lábait. — Segitsen rajtam, szerencsétlen, meggon-
dolatlan teremtésen, kit nagyon is gyorsan utolért
a büne büntetése!

És szeméből patakzott a könny, teste resz-
ketett, mintha láz gyötörné.

— Nyugodtan kell beszélünk, — mondá a
hercegnő. — Mikor iródott a levél?

— Épen az, a mi kétségbeejt, rémülettel
tölt el. Egy hét előtt adatott az a postára s már
csak egy hét választ el a kiszabott időtől.

— Hallgass meg, Sára, — kezdé ünnepies
hangon az öreg nő s kezét unokája fejére tette, a
ki még mindig előtte térdelt. — Neked nem marad
más hátra, mint visszatérni férjedhez.

— Soha, soha, inkább meghalok!

— Már ismét a halálról beszélsz?

— Mi marad hátra számomra? Mi van nekem
még az életben? Remény, hit, szeretet... eltűnt
keblemből. Egy gyűlölt jövő! Érdemes ezért élni?

— Magad választottad azt, mások ellenére.
Volt bátorságod dacolni a jó tanácscsal, most le-
gyen erőd elviselni a következményeket.

— Nincs. Azt a sorsot, mi rám vár, nem
tudom elviselni. Őrült voltam, rossz, daczos, enge-
detlen teremtés. Elismerem, hogy méltán ért utól
a büntetés, megérdemlem, de nem bírom megadni
magam sorsomnak.

— Én pedig nem tudok más tanácsot adni,

a nő köteles férjét jóban, rosszban követni. Ezt tanítja a vallás az erkölcs, ez a tisztesség.

— Elismerem, hogy így van, nagyanyám, s mindazt követelheti nejétől a tisztességes ember, de nem a csaló, sikkasztó, ki társadalmi pária, s nincs iránta kötelezettségünk.

— Ismerted őt, midőn hozzá mentél.

Sára ideges, tiltakozó mozdulatot tett.

— Hát azt hiszi, férjemül választottam volna, ha csak távolról gyanitom igazi jellemét? — kiáltott föl szenvedelmesen. — Fölteszi ezt rólam? Hisz akkor meg kell vetnie. Szerintem, a ki tisztességtelen emberrel még csak érintkezik is, megvetni való. Nem, ezt nem hiheti rólam, mert hisz akkor nem türne közelében.

— Szeretlek és szánlak, ez magyarázza meg gyöngeségemet. Nem akarok s tudok veled úgy bánni, mint mással tettem volna. De a ki vétkezik, Sára, annak bünhődnie kell, ez a természet rendje és te vétkeztél a gyermeki kötelesség ellen, mi a legsúlyosabb bűn ezen a földön. Vétkeztél önmagad ellen s most türnöd kell zugolódás nélkül, a mi rád vár. Hallgass rám, hagyj föl ezzel az étellel, mely csalás, alakoskodás. Nézz bátran szemébe a vésznek s ne tetézd ujabb rosszal azt, mit már elkövettél.

— Nem lehet, nem tehetem. Gyülölöm Edgárt, mert meg kell vetnem. Azt hittem, tisztességes embert választok férjemül, csalóval nem tudnék élni.

— A törvény büntelennek ítélte, mutatja, hogy megnyílt börtöne s szabad.

— Nem elég-e, hogy gyanu volt ellene, hogy börtönben ült és nem tévedhetnek-e a birák. Én nem tartom őt tisztának.

— Honnét ez a gyanu. Vannak-e ellene adataid?

— Nem csalás-e egész élete, mint most az enyém, mely az ő vele való érintkezésnek a következménye. Ártatlan, boldog voltam atyám házánál és ő elcsábított békés otthonomból. Rábeszélte, hogy csaljam meg atyámat, tudta, akarata ellenére esküdjem meg vele. Teszi ezt tisztességes ember? És én elég gyöngé voltam hallgatni szavára. Nem bírtam ellentállni a varázsnak, beleszerettem és ő ezt galádul fölhasználta. Megcsaltuk atyámat, fivéremet, azután megcsalt ő engem . . . És most azt kívánja, térjek hozzá. Mi végre? Mit csinálnánk együtt, megvetve, elítélve mindenki által, gyűlölve egymást. Erre nem vállalkozom.

— Ő szeret téged.

— Az aljas gazember nem szeret senkit, csak önmagát.

— Miért hívna magához?

— Hiusága sértve van s büntetni akar. Ő! Engem, ki mindent áldoztam érte.

A herczegnő érvei ki voltak meritve. Hallgatva függeszté szép, nagy, okos szemét unokájára, ki talán az egyedüli volt a földön, kit nem

tudott azzal a szigorral elítélni, mely minden tisztességes embernek a sajátja s ő egész életében kérlelhetetlen volt a hibák és tévedések iránt.

— De hát mit akarsz tenni? — kérde néhány pillanat múlva.

— Nem tudom.

— Itt ebben a helyzetben nem maradsz, a grófnét nem csalthatod tovább. Hallottad nagynénéd ítéletét, ki leányait nem engedi érintkezni veled, talán, sőt majdnem bizonyos, hogy Kapronczayné ugyanezt tenné.

— Meglehet, de még sem egészen bizonyos, mert Vanda oly mély szerelemmel viseltetik Fülöp iránt, hogy a velem, s ez által vele való szakítás halála lenne.

— Tehát igaz, a mit sejtettem, — mondá élénken a herczegnő, s arczán kellemes hatás látszott. — És úgy vettem észre, hogy a szülők sincsenek ellene e szerelemnek, hisz ez Fülöpre nézve valóságos szerencse volna, s igazad van, ez változtat helyzeteden is.

— Ettől remélek mindent, ez az, mire számítok, ha elmehetnék velük déli vidékre... Megszabadulhatnék a borzalmas jövőtől. Óh, ha ez létre jönne, nagyanyám, akkor még volna kedvem élni.

Mérlakyné gondolkodva tekintett a reménytől sugárzó gyönyörű arczra, mely a levert kétségbeesésből egyszerre reményteljes mosolygóvá változott.

X — A mi a kiadásokat illeti, az az én gondom volna, de hátra van a legnagyobb, legveszedelmesebb kérdés. A grófnénak meg kell tudni a valót. Ez a helyzet tarthatatlan vele szemben, új család, melylyel a régieket tetéznéd s hogy mit fog ő mondani és tenni a vallomás után, az fontos kérdés... A hogy én ismerem, nem merek reményt gerjeszteni benned.

Sára lehajtá fejét, újra az a rettegés, ideges félelem vett erőt rajta, mely már hónapok óta kinozta, s a melyet a mult perczekben némi remény váltott föl.

— Ki mondja el neki iszonyu történetemet?
— rebegé halk, reszkető hangon.

— Te magad.

— Ahhoz nincs bátorságom.

Az öreg nő tusakodni látszott önmagával. Annyira ellenkezett mindaz valódi egyéniségével, mit már mostanig Sáraért tett, hogy környezete nem ismert rá. Azt mondták, meg van babonázva a testvérpár által. Soha egyik gyermekéért sem lett volna erre képes, s most azon tűnődött, hogy ő mondja el Kapronczaynének azt, a mire Sára nem mert vállalkozni. Ő! A büszke, szigoru, kifogástalan hölgy, a ki sem magának, sem másnak nem bocsátott meg soha semmiféle gyöngeséget. Ő álljon egy barátnője elé, a ki egyénileg mélyen alatta áll, s beszéljen unokájáról olyan dolgokat, a mik megbélyegzik azt, a kit ő védelmébe, párt-

fogásába vett. Kérjen miatta, kérjen kegyet, bűnbocsánatot számára oly valakitől, a ki eddig kiűntetésnek vette, ha vele társaloghatott.

Iszonyu helyzet . . . És mégis elhatározta magát. A milyen szigorú volt ítéleteiben, oly nagy mértékben tudott szeretni. Nála minden erős, hatalmas, megdönthetetlen volt és most a válság perczében nem ejtette el Sárát, hanem fölkarolva ügyét, mondá :

— Elmondom neki én, Sára, mihez neked nincs bátorságod. Isten adjon erőt, hogy megbirjam tagadni önmagamat, hogy Fülöp ékesszólásával birjak s legyen bocsánat számodra azoknál, kik jelenleg sorsodat kezükben tartják és segíthetnek rajtad.

Elhagyta helyét, menni akart, de Sára keblére vetette magát, zokogva csókolta meg kezét, de ő kissé hidegen toltta el magától. A mit érte tenni készült, az kiforgatta lényéből, emberfölötti erővel küzdötte le ellenszenvét iránta, de azt, ki őt ebbe a helyzetbe hozta, eltolta magától, talán nem is ő volt már, kinek érdekében a nehéz utat volt teendő, hanem boldogult fia, kit sohasem szűnt meg szeretni és sirjában akarta kárpótolni neki azt, mit élteben megtagadott tőle. Sára atyja lebegett e pillanatban előtte, az az arcz vezette nehéz utjában, midőn elhatározásával visszatért a terembe.

KILENCZEDIK FEJEZET.

Kapronczay grófné és leánya ezalatt a kandalló mellett ülve, békés egyetértésben beszélgettek s nagyon hosszúnak találták Borbála hercegnő Sáránál létét.

— Mit beszélhetnek együtt? — kérde Vanda, ki alig várta, hogy megtudja a határozatot, Sára velök utazására nézve.

— Talán pénzbeli akadály forog fönn, — mondá a grófnő mosolyogva. — Borbála fia halála után talán némi kedvezményeket vesztett. Pál most az ur a hitbizomány átvétele után; pedig mi semmiféle gondot nem engedünk e tekintetben Sárának. Rád nézve oly kellemes társnő lenne ő, hogy a legnagyobb örömmel áldozunk érte mindent.

— Áldozat! — kiáltott föl Vanda nevetve. — Ez a kitétel nem illik a helyzetre. Engem boldoggá tesz, ha velünk jön s részünkről a kiadás szót sem érdemel.

— Igazad van, rosszul fejeztem ki magamat. Sárának velünk *kell* jönni, nagyanyja bele fog abba egyezni — kedvedért. Szerencsétlen volnék, ha megtagadná az engedelmet hozzá.

— Miért tenné? Tudja, hogy unokájának nem a legfényesebb helyzete van a kotunini kastélyban.

— Azt hiszem, hogy Klotild bizonyos irigységet érez iránta s talán az is boszantja, hogy fia, Alfréd, szerelmes belé.

— Milyen finom megfigyelő tehetsége van mamának. Ezt én azonnal észrevettem, midőn őket először együtt láttam, de mama, ki kevesebbet volt velük, kevésbbé tehetett e tekintetben észleleteket.

— Szemmel látható Alfréd elragadtatása.

— Talán összeházasodnak.

— Alig hiszem. Alfrédnak nem lesz annyi vagyona, a mennyi igénye van. Sára pedig teljesen szegény.

— Mennyivel jobb helyzetben vagyok én, kinek nincs szüksége leendő férje vagyonára s ahhoz mehet, a kit szeret?

Kérdő, majdnem feszült hangon ejté ki a szavakat Vanda, anyjára szögezvén szemét, ki helyeslőleg mosolygott.

De a leány feleletet várt s kissé türelmetlenül mondá:

— Nemde, nekem szabad választásom lesz, ha egykor férjhez akarok menni?

— Természetesen.

— Legyen az illető gazdag vagy szegény, előkelő vagy szerény származásu, nem tesznek ellene kifogást?

— Az elsőre semmit, de a második eszt

meggondolandó volna, Vanda. Azonban ismervén a te helyes ítéletedet s azokat a fogalmakat, melyeket nevelésed által nyertél, azt hiszem, rád nézve a messaliance ki van zárva.

— Én nem egészen hódolok annak a fölfogásnak, mely termeinkben uralkodik. A kiváló embert egyenrangunak tartom a születés előkelőségével.

— Uj teoria, mely már, fájdalom, lábra kap a palotákban is.

— Mama nem osztja nézetem?

— Nem egészen, — viszonzá a grófné, ki szenvedélyességet vett észre leánya hangjában.

— Pedig ez a haladás vivmánya s lehetetlen elzárkóznunk előle.

— Bizonyos fokig tiszteljük, becsüljük a tehetséget, tulajdonságot, elismeréssel legyünk a kiválóság iránt, de tartsuk meg a különbség törvényét. Viz és olaj nem vegyülhet össze.

Vanda lázasan elpirult s felelni akart, midőn megnyílt az ajtó és Borbába herczegnő lépett a terembe.

Vanda felugorván helyéről, elébe futott, de kissé megdöbbsent annak rendkívül komoly arczától.

Mind a mellett élénken kérdé :

— Nemde elhatározták, hogy Sára velünk jön ?

Merlakyné megsimogatta arczát s nyájasan mondá :

— Az egészen szülőidtől függ, gyermekem.

— Szülőimtől? — kérde meglepetve Vanda,
— hisz mama már meghivta őt.

— Sőt óhajtom, hogy utitársnőnk legyen.

A hercegnő helyet foglalt s nála szokatlan habozással mondá:

— Mielőtt ezt végleg elhatároznók, bővebben kell Sáráról beszélnem, nem akarnám, hogy e tekintetben félreértés vagy titok legyen közöttünk.

— Titok, félreértés? — kérde csodálkozva a grófné.

— A mit elmondandó vagyok, annak talán némileg elveszi élet az a körülmény, hogy tőlem halljátok, ki Sárát nem mentem föl egészen, de nem is ítélem el, holott pedig tudjátok, hogy szigorú szoktam lenni ítéletemben.

Ugy a grófnén, mint leányán, nagy nyugtalanság látszott e bevezetésre.

— Már midőn ide jött ő, tudatni akartam veletek azt, a mit most mondandó vagyok, de oly gyorsan történt az, hogy sem alkalmam, sem időm nem volt rá s arra kérlek, ne vedd rossz néven eddigi hallgatásomat, — mondá Borbála hercegnő Kapronczaynéhoz fordulva, mert eddig folyton mindkettőjükhöz beszélt, — hogy csak ma tudod meg, miként Sára nem leány, hanem férjes asszony.

A hallgatók ajkáról bámuló fölkiáltás hangzott e nem várt kijelentésre.

— Egy év előtt ment férjhez, a házasság

szerencsétlennek bizonyult, s szétváltak és Sára visszavette leánykori nevét.

A herczegnő gyorsan, majdnem könnyedén beszélt, nem akarván nagy fontosságot adni a törtéeteknek, s igyekezett mielőbb átesni rajta.

— És te tudtad ezt, Borbála, mielőtt Sára Kotuninba jött? — kérdé látható kellemetlen hatás alatt Kapronczayné.

— Tudtam, — viszonzá határozottan, habozás nélkül a herczegnő.

— Szegény Sára! — kiáltott föl meleg részvétellel a ház leánya. — Innét ered majdnem folytonos szomorúsága.

— És férje? — kérdé elfogult hangon a grófné.

— Egyszerű állásu ember. Tudod, hogy fiam házasságával leszállt arról a színvonalról, melyen mi állunk, valószínűleg demokratikus elvek uralkodtak házában s természetes, hogy Sára nem válogatott a származásban.

A grófné önkénytelen leányára pillantott, ki fél óra előtt, itt ebben az aristokratikus légkörben körülbelül ugyanezeket az elveket hangoztatta.

— Ha tehát — folytatta a herczegnő, — neked legkissebb kifogásod van az elvált asszony ellen, ugy természetes, el esik az utiterv és unokámat magammal viszem.

Mély csend követte e szavakat, a grófné keblében senki sem gyanitá azt a vihart, félelmet

és szorongást, mi bensejében dult, de Vanda hévvel kiáltott föl.

— Nem, hercegnő, ez nem tehet nálunk különbséget. . . Mi szeretjük Sárát, boldogan vagy szerencsétlenül, és én igyekezni fogok enyhíteni szomorú sorsát.

A hercegnő kérdőleg tekintett Kapronczaynéra.

— Nem tudom, mit feleljek, — kezdé az habozva, lánya nagy nyugtalanságára. — Mindenestre változtat a helyzeten Sára múltja s férjével fogok arról beszélni.

— Sárát tehát magammal vigyem?

Vanda egy esdeklő pillantással elnémitotta a szavakat, melyek a grófné ajkain lebegtek.

— Azt nem óhajtom, — viszonzá kissé habozva, majdnem kedvetlenül. — Ő itt marad, ha kedve van továbbra is velünk időzni; csak az utazásra nézve nem mondhatok ma biztosat.

Más körülmények között Merlakyné unokáját magával vitte volna e szavakra, de nyomta őt a helyzet, borzadáilyal tölté el a harcz otthon mennyével s nyugodt komolysággal mondá:

— Egyelőre, talán pár napra még itt hagyom, azután érte jövök.

Elhagyta helyét s magas, impozáns termének egész sulyával hajtá meg magát, azzal a pillantással, mely sohasem tévesztette el hatását, és a háziasszony mentegetőzve mondá:

— Remélem, Borbála, nem válsz meg tőlem nehezteléssel.

— Milyen kérdés! Ha nem tartottam volna attól, hogy az, a mit Sáráról beszélek, megváltoztathatja szándékodat, nem szóltam volna róla. Én helyeselni fogom nézetedet, bármi legyen is az, bár elfogult vagyok unokám iránt, de a jövőben barátságunk az marad, a mi mindig volt.

E szavak után elhagyta a radnai kastélyt, a nélkül, hogy Sárát még látta volna, nagy fölindulásban hagyva a grófnét és leányát, kiknek mindegyike más-más okból volt a hallottak fölött megdöbbenve...

Vanda könnyes szemmel ragadta meg anyja kezét.

— Óh, mama, ha szeret engem s éltem, egészségem kedves előtte, nem éreztet Sárával semmit, — mondá esdekelve.

— Mindenesetre megdöbbentő, a mit hallottunk róla.

— De nem rossz, nem megrovandó... Hisz az nem egyetlen eset, hogy a nő nem tudott férjével megmaradni... A herczegnő bizonynyal elítelné, ha helytelent tett volna.

— Igérem, hogy nem fogok Sárának semmit mutatni, de nem tagadhatom, hogy sokat vesztett előttem.

Vanda még azt akarta mondani, gondoljon Fülöpre, de nem merte. Nem találta alkalmasnak

az időpontot e név kiejtésére. Hallgatott, s anyja ígéretében bizva, lecsöndesült és sem ő, sem a grófné nem mutattak változást modorukban Sára iránt, így az nem tudta, beszélt-e nagynyja velök róla vagy utolsó perczen megváltoztatta szándékát s nem fedezte föl a helyzetet.

Radnán létének kelleme tehát nem változott volna, de függőben volt a levél fenyegetése, melyet férjétől kapott, ki a kijelölt idő eltelte után minden perczen megjelenhetett, hogy őt magával vigye.

Rettegett a botránytól s már csak négy nap hiányzott a tizennégy napból.

Egy napon Lamberthy gróf és Alfréd érkeztek a kastélyba.

Lamberthy mindjárt Sára távozta után elhagyta Kotunint és Alfréd is Bécsben időzött néhány napig s már a karácsonyi ünnepekre tért vissza és most együtt látogatták meg Kapronczayékat, vagy tulajdonképen Sárát.

Mint mindenki, úgy ők is szívesen lettek fogadva a háziak által, Sára pedig régen nem érzett örömet mutatott, midőn a két csinos ifjút s neki föltétlen jó barátot megpillantá. Érkezésökor a háziur fogadta őket, szobájába vezette s rövid társalgás után Sáráról kezdett beszélni.

— Nem tudom, — mondá némi habozással, mintha nem volna egészen bizonyos, jól cselekszik-e, midőn a célzott tárgyat megpendíti, — ismeretes e előttetek, hogy Sára grófnő férjes asszony?

— Mindketten már hosszabb idő óta tudjuk.

— Miért lett ez titokban tartva?

— Szerencsétlen házassággal nem kellemes dicsekedni, — viszonzá Lamberthy.

— De ez félrevezetése a tényállásnak s az embereknek.

— Senkinek sem ártott a titokban tartott esemény s a grófnénak kinos lett volna azt szellőztetni.

— Mi csak néhány nap előtt tudtuk meg a hercegnőtől és nem tagadhatom, hogy kellemetlenül hatott ránk. A titkolódzásnak rendesen valami mélyebben fekvő oka van s ezt az okot nagyon szeretnők tudni.

— Semmi más, mint a mit mondtam, — viszonzá Lamberthy.

— Ismeri valaki közületek a férjet? — kérdé Kapronczayné Alfrédhoz fordulva, kinek igen kellemetlen volt ez a beszéd tárgy.

— Senki közülünk. Sára midőn idejött, már el volt válva s nem lett volna ok, hogy megismerkedjünk vele.

— Valószínűleg valami léha, könyelmű ember.

— A jelekből ítélve, valószínűleg.

— És Fülöp, ki eszes, gondolkozó ember, hogy engedhetett nővérének ily házasságot kötni?

— Talán nem eléggé ismerte.

— Alig tehető fel róla ez a közöny nővére sorsa iránt, kit mindenek fölött látszik szeretni.

— Tudjuk, hogy az udvarlók rendszeren vasárnapi köntösben mutatják be magukat, a hétköznapi öltöny csak az esküvő után következik.

— Megbocsáthatatlan könnyelműség, — jegyzé meg rosszaló hangon Kapronczay. — Oly gyönyörű leány, mint Sára, ily módon teszi semmivé egész életét, hisz alig husz éves.

— Ugy tudom, még tizenkilencedik évét sem töltötte be — viszonzá elnyomott sohajjal Alfréd.

— Valóságos Madonna arcz.

— Csakhogy a Madonnák épen legkevésbé ismerik a világot, — jegyzé meg Lamberthy.

— És mit mond ehhez Klotild grófnő! — tudakozódott tovább a gróf, kinek ugy látszott, valamely határozott célja volt, midőn e tárgyat megpendité s konokul folytatta.

— Bizonyynyal sajnálja Sára grófnőt, — viszonzá gyorsan Lamberthy, megelőzve Alfréd válaszát.

— Ő, ki oly rendkívül szigoru ítéleteiben?

— Nem beszéltem vele róla, de miután nagyanyám nem kárhoztatja Sárát, azt hiszem, ő is napirendre tért fölötte.

— A herczegnő nemcsak rendkívül tehetséges, de nagyon jószívü is, — viszonzá Kapronczay.

— Épen mert mély ítélőtehetséggel bir, tudja megkülönböztetni a dolgok igazi állását, azaz a gyöngeséget, tévedést a — hibától.

— És mi volna a jóság, ha ki nem terjesztetnék azokra, kiknek szükségük van rá, — mondá Lamberthy.

— Igazad van, — viszonzá Kapronczay meggyőződéssel, — azonban nem veheted rossz néven, Alfréd, ha valami közelebbi részletet szeretnék tudni a titokzatos házasságról, Vanda miatt.

— Én pedig igen keveset mondhatok, mert tudván, hogy Sárának kellemetlen, sohasem beszéltünk róla.

— Mi is úgy vagyunk vele. Tőle magától nem akarunk semmit kérdezni. Nem tudod, visszajön-e még Fülöp Kotuninba?

— Azt hiszem, igen, miután nővérét okvetetlen magával akarja vinni.

— Tőle megtudhatnók a házasság körülményeit.

— És mit érdekel az téged? — kérdé bizonyos iróniával Lamberthy, kit bosszantani kezdett Kapronczay tudakozódása.

— Bizonyos okaim vannak arra, — viszonzá kitérve. Azután a nagyterembe vezette vendégeit, hol a hölgyek vártak rájuk.

Sára arcán titkolhatatlan öröm sugárzott, megpillantván a belépőket, kik a legmelegebben viszonzták nyájas fogadását s Alfréd egészen átadta magát a viszontlátás boldogságának, míg Lamberthy megfigyelte a viszonyt, melyben a háziak jelenleg Sárahoz vannak. De nem vett észre

semmi változást, feszít vagy hidegséget s ez elégedettséggel töltötte el, mert a háziur beható tudakozódásai után, valami láthatatlan veszedelemtől tartott a fiatal nő helyzetére nézve.

Az idő e napon, bár deczember második felében voltak, csodálatos derült és enyhe volt.

A nap hosszú, fényes pásztákban feküdt a park utjain, s a kis társaság reggeli után sétálni ment, még pedig párosan haladván, Lamberthy Sárahoz csatlakozott s halkán kérdé:

— Hogy érzi itt magát, grófnő, nincsenek kellemetlenségei?

— A legcsekélyebb sem volt eddig. A menygyire helyzetemben lehet, boldog vagyok, természetesen, hasonlóan a halálra ítélthez, ki tudja, hogy csak napjai vannak.

E szavak alatt szép kék szeme megtelt könnyel, melyet azonban, nehogy észrevegyék, gyorsan letörült.

— Mitől tart? — kérdé Lamberthy, meghatva Sára szavaitól.

— Tudom, hogy irtózatoss veszedelem lebeg fejem fölött, s el kell készülvén lennem, hogy férjem egy napon itt terem.

— Hogyan és kegyed nyugodtan várja azt be? — kérdé csodálkozva Lamberthy.

— Mit tegyek?

— Azt, a mi legelső terve volt s mit Fülöp anyyira sürget. Egyik levelet a másik után írja

nekem e miatt, meg nem foghatja, hogy mi tartóztatja itt, hol ő szerinte, a legkétségesebb helyzetben tölti az időt.

— Kétségesben igen, de kellemetesen. Kapronczayék szeretnek engem s bár azt hiszem, nagyanyám elmondott nekik rólam mindent, még csak észre sem vétették, hogy tudnak arról.

— Kapronczay élénken kérdezősködött az ön házasságáról tőlünk, midőn Alfréddel nála voltunk.

— És mit beszéltek önök rólam?

— A legkevesebbet, a mit lehetett.

— Azt nem tudja, mennyit mondott nagyanyám nekik?

— Azt nem tudom, de ha Pál idevetődnék úgy...

— Mindent elmondana. Azonban ő nem fog Radnára jönni.

— Azt nem lehet tudni... Én azt tanácsolom, grófnő, ha nem akarja magát igen kellemetlen helyzetnek kitenni, menjen Londonba, hol Fülöp minden eshetőségtől megtudja védelmezni.

Sára a földre sütötte szemét s véghetetlen levertség, szomoruság látszott rajta.

Lamberthy körülbelül eltalálta annak okát.

— Értem, hogy nehezen válik meg e környéktől, — mondá halkán, részvétellel, egy pillantást vetve Alfrédra, ki előttük haladt, Vanda oldalánál, — de szerintem a távozás elkerülhetetlen.

— Leirhatatlan boldogtalan vagyok.

— De még inkább az lehet, ha marad. Kerülje a kétféle irányban közeledő veszedelmet.

— Pakoljon össze, gróf és vigyen magával, — mondá egyszerűen Sára. — Nekem nincs erőm távozni.

— Szavánál fogjam?

— Óh, meglehet, hogy komolylyá válik, mit most tréfából mondtam. Hajlandó volna elkisérni Londonba?

— Minden perczben.

— Jól van, számítok erre az ígéretre, de két napig még maradok, addig van időm, ha csak Pál közbe nem jön és akkor nem a magam jó szántából megyek.

Egyszerre keserőségbe csapott át hangja s még többet mondott volna, ha Vanda és Alfréd be nem várják őket, mi félbeszakította közöttük a társalgást.

Egy kellemes nap eltöltése után estefelé bucsut vett a két fiatal ember és Sára észrevehetően lehangolt, komor volt. Ismét oly szomorúnak látta sorsát. Annyira hajszálon függött nála minden eshetőség az idegen emberek között, kikről tudta, hogy nem önmagáért, hanem Fülöp miatt szivesek, elnézők iránta, s ha megtudnák a valót, ki tudja, mi történnék...

És még sem tudta elhatározni magát az utazásra. Habozott, mert szive tartóztatta.

Sára története.

Regény három kötetben.

Irta :

Beniczkyné Bajza Lenke.

Harmadik kötet.

Budapest

Singer és Wolfner kiadása

Andrássy-út 10.

OSZK

ELSŐ FEJEZET.

Az idő lassankint rosszabbra fordult s Vanda egészsége ingadozott. Betegsége érthetetlen volt az orvosnak, mint mondta, testi szervezete egészen rendes állapotban van és mégis napról-napra vékonyabb, átlátszóbb lett s ereje gyöngült.

Szülői kétségbe voltak esve. Már csak a levegőváltozástól reméltek javulást és nagy sietéssel készültek az utazásra, melyet mindjárt a karácsonyi ünnepek után akartak megkezdeni.

Két nappal Lamberthy és Alfréd náluk léte után, levél érkezett Sárának Kotuninból, melynek boritékán Zsófia irását ismerte föl s Vandával együtt ülven annak szobájában, kíváncsian bontá fel, mit írhat neki unokanővére.

A levél következőleg hangzott :

Kedves Sárám!

Már oly régen nem láttalak, hogy nem állhatom meg, miként ne beszélgessek kissé ez uton veled.

Ugy hallom Alfrédtől, jól vagy, s az ünne-

peket is Radnán töltöd. Emlékszel, mennyire örülünk a karácsonynak, a melyre oly sokan érkeztek hozzánk, s most a gyász miatt az elmarad, és nagyon szomoruan, csöndesen fogjuk azt tölteni.

Ugy hallom, Alfréd és Lamberthy is Radnára mennek, s mi egészen egyedül maradunk ezzel a savanyu Pállal, a ki rosszabb kedvű és kiállhatatlanabb, mint valaha, s némelykor majdnem magánkívül van az izgatottságtól. Bogdányi néhány nap óta ismét itt van, azt mondja, Fülöptől kapott levelet, a melyben azt írja, hogy a napokban ideérkezik. Mily fölséges volna, ha a karácsonyi ünnepeken ő szónokolna, ismét tele lenne a templom, s mindenki el lenne ragadtatva tőle. De ha te Radnán leszel karácsonykor, úgy ő bizonyynyal szinte ott tölti a szent napokat, s talán ott fog szónokolni, miután ott is van protestáns templom. Mily kár volna, ha mi nem hallhatnánk. Egész ünnepünk el volna rontva.

Itt nagyon egyhangu az élet. Tegnap Albánhyék voltak nálunk. A fiu-kisasszony még „eredetibb“, mint valaha, a monoklit folyvást szemébe csiptetve tartotta s mint gavallér, Klárának udvarolt. Jókedve azonban nem tartott soká, látván, hogy sem Alfréd, sem Lamberthy nem mutatják magukat, kik megtudván, hogy ők a vendégek, gyorsan vadászni mentek, a park hátulsó kapuján szökvén ki az erdőbe.

Ez nem nagyon udvarias volt tőlük s Alfréd

mamától ki is kapott, Lamberthynak azonban nem tehetett szemrehányást, ki, mint tudod, általa Klára jövődő férjéül van kijelölve s nem lehetett őt megharagítani.

Bátran tehetne volna, hogy szól neki, mert ebből a házasságból úgy sem lesz semmi, hisz szemmel látható, hogy Lamberthy beléd szerelmes, épen úgy, mint Pál és Alfréd.

Sára, Sára, te röptében hódítod meg a sziveket s nekünk nem jut semmi, ezért haragszik rád a mama.

Mi azonban nem vagyunk irigyek, sőt teljes lelkünkben szeretünk és nagyon fájlaljuk távollétedet.

Mikor jössz haza?

Vandát mindketten számtalanszor csókoljuk veled együtt, ki maradtam szerető rokonod

Zsófia.

Sára nagy élvezettel futotta át ezt a kedves levelet s előbb némán, azután hangosan olvasta föl Vandának, ki többször elmosolyodott annak tartalmán s Fülöp nevére föllángolt szeme.

— Különös, hogy Fülöp nem tudatta jöve-
telét velem, — mondá Sára. — Bizonyynyal értem
jön s talán már ma megérkezik.

— És hozzánk száll, remélem. Miután te
nálunk vagy, nem fog Kotuninban tartózkodni,
minek nem volna értelme.

— De nem tudja, hogy szülőid megengednék-e ezt neki.

— Azt hiszem, a fölött nem lehet kétsége, de mindamellett tudtára kellene azt neki adni. Megmondom mamának, hogy irjon pár sort a herczegnőnek, ki tudatja majd fivéreddel meghívásunkat, ha az odaérkezik.

— Nekem természetesen nagy örömet okozna, ha ő itt lehetne. Kedves jó Fülöp! Hidd el, Vanda, nincs egy második hozzá hasonló férfi e földön.

— Így ítéltem meg én is őt s mindnyájan vonzódunk hozzá, — mondá melegen Vanda.

És még az nap beszelt anyjával a meghívásról, ki bár nem oly nagy hévvel, mint azelőtt tette volna, mielőtt Sára multját tudta, de mindamellett megtette, mit leánya kívánt tőle.

És Vanda részéről feszült várakozásban teltek el a napok. Egészségesebb, vidámabb lett, nagyobb gonddal öltözött s lázas figyelemmel hallgatott minden kocsizőrreje.

Már a szenthétben voltak s Fülöp még mindig nem érkezett és Sára a legnagyobb nyugtalanságban tölté a napokat, épen úgy, mint a ház leánya, csakhogy mig az *remélt*, ő *rettegett*.

E közben a gróf és a grófné koronkint komoly tanácskozást tartottak, mit tevők legyenek Sárával. Kit eltávolítani veszedelmes lett volna gyöngélkedő gyermekökre nézve s magukkal vinni

pedig azok után, mit halottak róla, nem nagy kedvök volt.

De semmire sem tudták magukat elhatározni. Fülöp jövetelétől várták a megoldást, kiről sejtették, hogy valami terve van Sárával s azt remélték, hogy magával viszi. Így a nehéz kérdés legjobban s legszebben lenne megoldva.

Egy napon, gyönyörű téli idő volt és Vanda a szerelmesek különös sejtelmével sétára indult. Fényes nap sütött, a levegő csodálatosan enyhe lett s úgy látszott, megtévesztette a madarakat is, mert a varjúk téli károgása helyett vidám verebek csiripeltek a száraz levelek között.

Vanda jól felöltözve, szónélkül hagyta el a kastélyt s a park ama részébe ment sétálni, mely az erdővel szögelt s onnét az ösvény kivezetett az országra.

Alig haladt egy negyedórát, midőn ama fogatok egyikét látta föltünni a látóhatáron, melyek a vidék egyszerű fuvarosait képviselték.

Elég gyorsan közeledett a fogat s ő ismerős alakot vélt rajta látni: ki lefordulva az erdei utra, sebesen közeledett feléje.

Vanda megállt, erős szívdobogást érzett s midőn a kocsin ülő is fölismerte őt, megállítá kocsiját és leugrott.

— Fülöp! Merlaky gróf! — kiáltott föl oly hangon Vanda, melynek reszketésében egész világa volt az érzelmeknek kifejezve.

Fülöp meglepetve e hangtól, egy pillanatig szó nélkül állt előtte, azután udvariasan hajlott meg, levéve kalapját.

— Miféle fogaton jön? — kérdé csodálkozva Vanda, első zavarát, örömét leküzdve.

— A melyet az állomáson lehetett kapnom, különben elég gyorsan jött s a mai sietős, lázas, világban ez a fődolog.

— Igaz, de mégis sajnálom, hogy...

— Nem akartam időt veszteni, de ha megengedi, grófnő, gyalog kísérem a kastélyba s podgyászomat beviszi a kocsi.

— Örülök, ha velem jön. Nincs elfáradva az uttól?

— Legkevésbé sem, bár Londontól idáig egyhuzamban jöttem.

A kocsist utbaigazitották s ment a kastélyba, míg ők lassu léptekkel haladtak az erdei uton, a sugárzó napfényben.

— Mily szép, hogy karácsony előtt jött, mennyire fog örülni Sára, — kezdé Vanda boldogságtól sugárzó arczczal... — És mi mindnyájan.

— Nem tudom, mert nem kedvező híreket hozok Sárának s magammal viszem, holott leveleiből tudom, hogy szívesen van itt.

A leány kissé megdöbbsent e szavakra.

— Magával viszi...? De hisz erről szó sem volt az utóbbi időben, ő velünk fog jönni a Riviérára s a tavasszal együtt megyünk Londonba!

— A Riviérára? — kérde csodálkozva Fülöp.
— Hajlandó őt magával vinni a grófnő?

— Sőt mindnyájan a legnagyobb örömmel reméljük, hogy utitársnőnk lesz.

Az ifju szép, beszédes szemei kérdőleg, majdnem kutatólag függtek társnőjén.

— Így nyugtalanságom alaptalan volt, — mondá halkán, mintha csak magának beszélne.

— Mi fölött nyugtalankodott?

— Hogy önök is úgy fognak bánni nővéremmel, mint Kotuninban tették.

— Kotuninban? — kérde mindnagyobb bámulattal Vanda. — Nem értem.

— Ugylátszik, grófnő semmit sem tud Sára multjáról, — mondá elkomolyodva az ifju. — És ez nem helyes. Remélem, szülői tisztában vannak a dolgok állásával.

— Még mindig nem értem, — viszonzá nyugtalanul Vanda, — egészen megijeszt komoly hangjával és arczával, beszéljen kérem világosan.

— De hisz nagyanyám itt járt és beszélt a grófnéval, mióta Sára Radnán van.

— Tíz nap előtt volt nálunk a hercegnő.

— És nem mondott semmit?

— Hogy mit beszélt mamával, nem tudom, velem nem közölték, de legyen meggyőződve, hogy bármi lenne is, mit Sáráról hallok... — mondá Vanda megállva és szemét bensőséggel függesztve Merlakyra, — rám nem hatna, mert

én teljes szivemből szeretem őt s nincs eset, hogy kellemetlenséget vagy szomoruságot okoznék neki.

Az ifju meleg pillantással viszonzá igaz, nyílt tekintetét. Érezte, hogy a mit mond, az valóság s egyszersmind föltűnt neki ama báj és szépség, mely a leány halvány, tojásdad arczát megnyerővé tette s melyre ő eddig nem igen ügyelt.

— Köszönöm, — viszonzá megragadva és megszorítva kezét, mely érezte, hogy reszket az övében. — Talán nem is tudja, grófnő, mily hatással vannak szavai rám, ki oly sok rosszat tapasztaltam már az életben.

— Ön... rosszat? Ez majdnem lehetetlen.

— De a magam részéről nem félek semmitől; fiatal, bátor, egészséges vagyok s ez a három tulajdonság merészsé teszi az embert. Azonban Sára miatt reszketek, neki minden hajaszála drága nekem s a mi őt éri, kétszeresen ér engem... És a kegyed szavai, bár nővéremet illetik, első-sorban engem töltenek el hálával.

Vanda arcza tündöklött a boldogságban. Fejét lesütve indult meg az ifju mellett s keble észrevehetően pihegett az érzelmek fölindulásában.

Pár perczig némán haladtak egymás mellett.

— Elmondhatná nekem Sára történetét? — kérde egyszerre Vanda némi habozással.

— Nem tudom, kedvére lenne-e az a grófnénak, ki nem közölte ezt önnel, holott meg vagyok győződve, hogy tudja.

— Olyan nem lehet a történet, mit én nem hallhatnék.

— Igaza van. Elmondom, bár tudom, hogy hibáztatni fogja Sárát, jobb, ha tud mindent, de gondolja meg, grófnő, hogy ő akkor tizenhat éves volt.

Vanda kissé nyugtalannak látszott e bevezetésre, mi nem kerülte el Fülöp figyelmét.

— Azt talán tudja, grófnő, hogy Sára két év előtt férjhez ment? — kérdé, gyorsan át akarván esni a kezdeten.

— Sára férjnél van? — kiáltott föl a legnagyobb meglepetéssel Vanda. — Nem, ezt nem tudtam.

— Még pedig titokban tette meg e lépést, mert boldogult atyám és én egyformán elleneztük. Tudtunk nélkül esküdött meg s aztán rögtön visszatért hozzánk és atyánk haláláig, mint leány élt közöttünk. Ő meghalt, a nélkül, hogy ezt megtudta volna.

— Óh, hogy tehetett Sára ilyet?

— Gyorsan bekövetkezett a büntetés. Méltatlanra pazarolta szerelmét, bizalmát. Nem a felsőbb hatalmak sujtották őt, azoknak nincs az ilyenhez semmi közük, hanem a hol rossz az alap, össze kell dőlni az alkotmánynak.

Vanda hallgatott.

— Ez a sors törvénye s ez elkerülhetetlen.

— És hol van Sára férje? — kérdé halk, elfogult, bátortalan hangon a leány.

— Ma még, azt remélem, Londonban, de a legközelebbi napokban talán megjelenik itt, hogy követelje neje visszatértét.

— Ide jön? — kérde megriadva Vanda.

— Ezt akarom én megelőzni, midőn érte jöttem.

— És Sára nem akar hozzá visszatérni?

— Azt mondja, nincs hatalom, mely őt arra kényszerítse.

— De ha szerette... Még pedig, úgy látszik, szenvedélyes vonzalommal volt iránta, ha oly nagy áldozatot hozott érte.

— Ügyes kalandor hálójába esett, kit talán Sára előkelő neve csábitott vagy megkápráztatta annak szépsége, de méltatlanul bánt vele, a házasság után ledobta álarczát, durva, vad egyénisége nyilatkozott meg és végre csalónak bizonyult, börtönbe és a vádlottak padjára került.

— Iszonyu! Szegény Sára.

— Sajnálja őt és nem itéli el?

— Szerelemből követte el, a mit tett, bár...

— Nem lett volna szabad tennie.

— Ezt akartam mondani...

— Kegyed soha sem volna képes ilyet elkövetni?

Vanda arczát sötét pir önté el e kérdésre, végig pillantott rajta, szemében a szerelem mélysége, lelkének egész rajongó világa nyilatkozott meg s habozva mondá:

— Azt hiszem, nem, de abban bizonyos vagyok, hogy nem választhatna el semmi attól, a kit szeretnék.

Ekkor a kastély közelében voltak s a leányon új habozás látszott.

— Ne tudassa senkivel, hogy nekem ezeket elmondta, — mondá gyorsan. — Én tudom, mit kell tennem s mind a ketten számíthatnak rám.

E szavak után meggyorsította lépteit, megpillantván Sárát, ki siető léptekkel közeledett feléjük, megtudván a podgyászt hozó kocsiától, hogy egy urat hozott, ki Vandával a parkon keresztül érkezik a kastélyba s eltalálta, hogy az fivére, Fülöp fejével intett Vandának s a következő perczben nővére már keblén feküdt, átkarolva őt karjával s csókjaival halmozva.

OSZK

Osztályvezetői Kézirat

MÁSODIK FEJEZET.

Vanda e vallomás által veszélyeztetve látta reményeit s határozott állást kívánt elfoglalni mind azzal, a mi következni fog.

Ismerve szülőinek s különösen anyjának büszkeségét, megtudta mérni a harcot, mely rá vár, ha Fülöp viszonzná szerelmét, de el volt készülve mindenre. A mily gyöngéd testalkattal, épen oly rajongó lélekkel, szivvel volt a természettől fölruházva és soha sem történt, hogy valamely vágyáról le kellett mondania s ez féktelenné tette.

Sziből sajnálta Sárát és elhatározta, hogy a végsőig védelmezni, pártolni fogja, mert nemcsak, hogy kedvelte, de az Fülöp testvére volt, annak a férfinak a nővére, a kit lelke egész rajongásával szeretett.

A testvéreket magukra hagyta, nem akarván zavarni a viszontlátás örömét, sietett szobájába, megvinni anyjának a hirt, ha az még nem tudná, hogy Merlaky gróf a kastélyba érkezett. Szinte jól esett neki erre a névre gondolni, mert hisz az

bármily körülményben egyenrangúvá tette azt vele. Egyenrangúvá szülői előtt, mert neki mindegy volt, bárki legyen is az, kit szeretett.

Mielőbb óhajtott anyjával beszélni s bár Fülöp őt arra kérte, ne árulja el senkinek, hogy Sára titkát tudja, de ez a kérelem leginkább magára Sárára szólt, mert nem kívánta őt feszélyezni s talán megrontani ama harmóniát, mi eddig közöttük létezett.

A grófné nappali szobájában ült, olvasott, de Merlaky megérkezését már tudta.

Kutató tekintettel fogadta leányát, leolvasni akarván arczáról a hatást, mit a vendég érkezése tett rá.

— Tudja, mama, hogy Merlaky itt van? — kérde Vanda derült, vidám, elfogulatlan arczczal.

— Hallottam, de még nem láttam, te találkoztál vele?

— Együtt jöttünk az erdőn és parkon keresztül. Képzelve, Sárát magával akarja vinni.

— Természetesnek találom, hogy egyedülségében vágyakozik utána.

— Nem ez az oka, hisz ő szüntelen el van foglalva, de úgy látszik, azt hiszi, mi szivesen megszabadulnánk tőle.

— Milyen gondolat! Akkor nem hívtuk volna ide.

— Tudta mama, hogy ő férjnél van s elválva él férjétől.

— Fülöp beszélte ezt neked?

— Ő, utközben. Mondta ezt magának Sára vagy a herczegnő.

— Borbálától tudom, utolsó ittléte óta.

— Miért nem közölte azt velem?

— Nem a te fülednek való történet.

— Nincs abban semmi olyan, mit én nem tudhatnék. Szerencsétlenség mindenkit érhet.

— Sára maga kereste, engedetlenségével maga hívta ki a sorsot... A mit tett, azt nem lehet menteni.

— Én nem tudnék ily szigorú lenni iránta, ha tudnók a következményeket, gyakran nem tennénk olyat, mit elkövetünk.

— A helytelen cselekedet magában rejti a büntetést.

A grófné kezdett szenvedélyes lenni s Vanda hizelegve mondá:

— Nemde, anyácskám, nem bocsátjuk el Sárát magunktól?

— Én legjobbnak látom, ha ő fivérénel talál menhelyet.

— Én pedig nem fogok, nem tudok tőle megválni, neki velünk kell jönni a Riviérára.

— És ha nem akarna?

— De szívesen jön. Boldog lesz, ha magunkkal visszük és a tavasszal együtt megyünk Londonba, mint azt nekem maga megígérte.

— Gondold meg, Vanda, mily kellemetlen

helyzetbe jöhetünk általa, az ő velünk léte a te hitednek is árthat.

— Az én hitemnek? — kérdé mosolyogva Vanda, — az lehetetlen. És mit tett ő rosszat? Hogy nem él férjével, ki börtönben van vagy volt, arról ő nemfelelős.

— Börtönben? — kiáltott halálsápadtan a grófné s föluggrott helyéről. — Sára férje becsukva... Miért?

— Nem tudta ezt, mama?

— A hercegnő erről nem szólt semmit.

— Helytelenül tette. Fülöp igazabb, őszintébb volt, midőn ezeket nekem elmondta. Semmit sem akart titokban tartani.

A grófnét leirhatatlanul bosszantotta leánya nyugalma s megrémitette, a mit hallott.

— Most már szó sem lehet róla, hogy Sára veled maradjon. Gondold meg, Vanda, egy bebörtönzött rab, talán gyilkos vagy csaló felesége!

— Sára nem követett el semmi rosszat.

— Azt nem kérde senki! A szégyen épen úgy háramlik rá, mint arra, kinek nevét viseli.

— Igazságtalanul.

— Helyes vagy helytelen a világ ítélete, nem lehet változtatni rajta s mi nem tudjuk ellen-súlyozni az emberek nézetét.

— Mit akar Sárával tenni?

— Vele semmit. Fivérével tudatom, hogy vigye magával; ő ezt természetesnek fogja találni.

Vanda szeméből könyek törtek elő.

— És tudja anyám, mi lesz a következménye ennek?

Kapronczayné kérdőleg nézett rá.

— Leánya halála. Ha Fülöp elidegenedik tőlünk, én — meghalok.

— Vanda, Vanda, hogy mondhatsz ilyet?

— Ismétlem, a mit mondtam. Én Fülöpöt oly hévvel, forrón és örülten szeretem, hogy nélküle nem tudnék, nem akarnék élni.

— De hisz ő eddig legkevésbé sem törődik veled, — viszonzá a grófné, alig tudván, mit beszél.

Majdnem kétségbeesett nevetés hangzott föl a leány ajkairól s szenvedélylyel mondá:

— Így vagy úgy, ha őt elveszitem, meg fogok halni, abban nem lehet kétség.

— De tegyük föl, hogy nem viszonozza érzelmeidet, — mondá majdnem kétségbeesve a grófné.

— Remélem, hogy viszont szeret, bár nem vagyok rá érdemes.

— Mit beszélsz?

— Egy hozzá hasonló férfi nem létezik e földön, lénye magában foglalja az emberi eszményképet.

Oly átszellemült hangon s oly meggyőződéssel ejté ki e szavakat Vanda, hogy anyjának meghült a vér ereiben.

Tudta, hogy leánya gyöngéd érzelmeket táplál

Merlaky iránt, de hogy azok oly mély gyökeret vertek már szivében, arról nem is álmodott. Le volt fegyverezve. Kétségbeesve, érdemesnek sem tartá folytatni a tárgyat s nyugalmat erőltetve kérdé:

— És mily czélből közölte veled Fülöp Sára multját?

— Igazságszeretetből. Csodálkozott, hogy én nem tudok arról s helytelennek tartotta, hogy a herczegnő nem volt őszinte irántunk.

— A herczegnő csak félig mondta el a történetet, a másik felét tudatni, ugy látszik, nem volt bátorsága.

— Lássa, mily más jellem Fülöp!

A grófné tájékozatlanul tenkintett lányára. Iszonyu helyzetbe érezte magát s önkéntelen, kétségbeeséssel rebegte:

— Mit tegyek? Megáll az eszem e szörnyű helyzetben. Ezt nem tételeztem volna fel Borbáláról! Miért is hoztuk ide Sárát.

— Legyen elnéző és igazságos iránta.

— És ha botrány következik be? Ha valaki ráismer külföldön a bezárt rab, talán fegyencz nejére, ki a társaságban él, a mi pártfogásunk alatt áll? Gondold meg Vanda, hisz a Riviéra telve van angolokkal s ez a lehetőség nagyon is valószínű.

— Nem megyünk társaságba, nem érintkezünk idegenekkel. . . Nekem Fülöpön kívül nemkell senki, Sára pedig boldog, ha elvonulhat a világtól.

— Meg vagy babonázva, tört ki fájdalmasan a grófné.

— Meg vagyok dicsőülve érzelmeimben. Tekintsen arra, kit imádok, s nem állhat ellent a varázsnak.

— Beteg vagy, ez az állapot nem természetes.

— Beteg vagyok a szerelemtől.

Kapronczayné sirva ölelte keblére gyermekét, mert most már nem Sára eltávolítására gondolt, hanem arra a félelmes lehetőségre, hogyha Fülöp nem viszonzná Vanda szerelmét, úgy az el van veszve.

Később közölte ezt a párbeszédet férjével, ki nem kevésbé volt megrémülve, de a következmény az lett, hogy midőn Fülöppel találkoztak, a legelőzékenyebben viselték magukat iránta, mit azonban annak egyénisége is okozott, mert a lényében rejlő varázsnak senki sem tudott ellentállani.

Sára mindezekből semmit sem sejtván, talán az egyedüli efogulatlan volt este az ebédnél, csak az tűnt föl neki, hogy többé-kevésbbé mindenki nyomott kedélyhangulatban látszott lenni, de vele mindnyájan a szokott előzékenységgel bántak, Fülöpöt pedig kitüntették.

Lehetetlen is volt ellentállni annak a ragyogó szellemnek, mi az ifjunak minden szavában megnyilatkozott. Finom, előkelő külseje és modora, fényes előadása, minden irányban nyilvánuló jártassága, magával ragadták a környezetet, s a

szülőknék meg kellett vallani, hogy leányuknak jó izlése van. Eleinte közönyös tárgyokról beszéltek. Élénken, hévvel folyt a társalgás, melyet leginkább Fülöp vezetett. A többiek élvezettel hallgatták és Sára koronkint büszkén tekintett körül, mintha mondaná: halljátok és bámuljátok őt, ki az én fivérem, s ki érdemes a bámulatra...

A következő nap karácsony bőjte volt s a leányok örömmel készültek a szent estére. Vanda nagy, hatalmas ágakkal biró fenyőt hozatott az erdéből, melyet Sárával együtt diszitettek, vidám csevegéssel, koronkint derült nevetéssel aggatván föl a csecsebecsét, mely a vendégeknek volt szánva.

Várták Lamberthyt, Alfrédet, Albányékat, kik megigérkeztek, a többieket is meghívták Kotuninból, de azok gyászukkal mentették ki magukat. Bodgányi azonban az ünnep első napjára fogadta el a meghívást, mely rá is kiterjedt.

— És Pál? — kérde Vanda, midőn a grófné átolvasta a lemondó levelet, melyet az ügyvéd hozott, ki Fülöppel akart találkozni Radnán.

— Óh, ő lehetetlen állapotban van! — viszonzá fejét komoran csóválva meg Bogdányi. Ennek az idegességnek nem jó vége lesz, én önkénytelen atyjára gondolok, ha őt látom.

— Ki a tébolydában halt meg: — mondá a grófné, de — hát mi baja, mi okozza izgatottságát, Hisz egyike ő a legjobb helyzetben lévő fiatal-embereknek az országban.

— Vagyonilag. Kedélye azonban mindig zárkózott, mogorva volt s most azt a hatást teszi, mintha folyton kizárná valami, nem volna tisztában önmagával, a féltékenység vagy irigység láza s érzése szokta ilyenné tenni az embert.

— Pál azonban eme szenvedélyek egyikében sem szenvedhet: — jegyzé meg Vanda. — Mert nem szerelmes és nincs oka az irigységre.

— Ez utóbbit nem mondhatnám. Ha ránéz például deli fivérére Alfrédra, már az is keseritheti.

— De nem gerjesztheti irigységre, miután Alfréd testvére, ki iránt szeretettel viseltetik.

— Talán nem helyes, a mit mondok, de meggyőződésem, hogy Pál gróf önmagán kívül sohasem szeretett senkit. Már, mint gyermek a legönzőbb természettel bírt s ezt táplálta benne Klotild grófnő kényeztetése.

— Nagyon szomorú lehet most Kontuninban az élet, — mondá Vanda.

— Majdnem elviselhetetlen. Mindenki lehangolt. A sötét gyászruhák már magukban is szomorú hatást tesznek. Pál mogorvasága pedig kiállhatatlan.

— Maradjon itt, ügyvéd ur, ma este.

— Rossz néven vennék Kotuninban. Klotild grófnőt az is boszantja, hogy Lamberthy és Alfréd grófok ide jönnek s nekem sohasem bocsátaná meg, ha szintén azt tenném.

— Pedig Fülöpöt föl akarjuk kérni, hogy

a második ünnepen ő szónokoljon a templomban — mondá Vanda s ezt az élvezetet ne mulasztja el, ügyvéd ur.

— Ha megteszi, akkor okvetlen itt leszek.

— Miért ne tenné, midőn annyi élvezetet szerez vele másoknak.

— Megkérdezem tőle, mielőtt visszaindulok — mondá az ügyvéd s engedelmet kért a jelenlévőktől, hogy Fülöpöt fölkereshesse, kit még nem látott, mert érkezésekor mindenek előtt a hozott levelet kívánta a ház urnőjének átadni.

A testvéreket együtt találta Sára szobájában, kik a legközelebbi teendőkről tanácskoztak, már tudták a kastélyban létét s mindketten a legbarátságosabban fogadták, bár Bogdányinak azonnal föltűnt az arcukon ülő komolyság.

— Valami kellemetlen dologról beszélnek, grófnő? — kérde Sárától, az első üdvözlés kicserélése után.

— Rá akarom beszélni Sárát, hogy az ünnepek után azonnal jöjjön velem Londonba — viszonzá a kérdett helyett Fülöp.

— És a grófné nem akar menni?

— Félek attól a helytől, hol találkozhatnám *vele*: — mondá reszkető ajkakkal a fiatal nő. Vissza nem térhetek hozzá s ő képes volna megölni.

— Itt akar maradni? De hisz ez hosszabb időre lehetetlen.

— A grófné Nizzába megy Vandával s engem kért, hogy menjek velük.

— Az ő költségükön: — kiáltott föl mogorván Fülöp. — Elfogadhatjuk-e ezt tőlük? Ők teljesen idegenek ránk nézve s én ebbe nem adom beleegyezésemet.

— A grófnak igaza van, — mondá Bogdányi.

— De hát mit tegyek?

— Velem jösz. Megosztjuk egymás sorsát jóban, rosszban, ez a helyes s nem leszünk lekötelezve senkinek.

— Te lehetetlent kívánsz, Fülöp. Én Londonban nem maradhatok, te pedig oda vagy kötve, míg fölavattatol.

— Csakhogy az sohasem fog megtörténni.

— Mit mondasz?

— Elhatároztam, hogy visszalépek a papi pályától. Hazugságban kellene egész életemet töltenem, tudod, hogy nem hiszem azt, a mit hivatásom hirdetni parancsol s az utolsó időben már annyira elkészerített ez a tudat, hogy éjjeleimet álmatlanságban, nappalaimat idegességben töltöm.

— Így nem fog teljesülni Vanda grófnő óhajtása, hogy második ünnepen gróf ur beszéljen a szószéken, — mondá Bogdányi.

— Arra különben sem vállalkoztam volna. Egyszer megtettem azért, mert zavarban voltak a kotunini lelkész távozása miatt, de másodszor nem volnék hajlandó arra.

— Az ön szónoki tehetségével önmagának is élvezetet szerezhet.

— És Vanda el lenne ragadtatva tőle.

— Sajnálom, hogy nem tehetek kedvére, de sohasem tartottam helyesnek kérkedni azzal, a mivel birunk. Természet adománya minden tulajdonságunk s nem a saját érdemünk.

— Ebben igaza van, gróf ur, csakhogy azért nyertük, hogy fölhasználjuk, a mink van.

— Értékesítsük, de ok nélkül ne dicsekedjünk vele s én rontanám az itteni lelkész szónoklatát, mivel ártanék neki.

— Tulszigoru önmaga iránt.

— A mily enyhén kell megítélnünk a más hibáit, annyira szigoruan bíráljuk meg önmagunkat, — mondá gyorsan Fülöp, oly hangon és modorban, mintha végét akarná vetni a beszéd tárgyának, azután Sárahoz fordult:

— Most láthatod, — mondá, — hogy nem kell tőlem távol lenned, ha velem jössz. Elvonulva fogunk élni, London valamely olcsó városrészében s én meg tudom keresni kenyerünket.

Sára lesütött fővel hallgatta szavait, arczán nagy szomorúság látszott.

— Ez leverő hir rám nézve, a mit beszélsz, — mondá, — én azt reméltem, hogy épen hivatásod ereje, hatalma, fenköltsége lesz az, a mi megtérit s ime épen az ellenkező történt.

— Meglehet, hogy egykor ugy fogok gondolkozni, mint te és a mint óhajtod, de a mi ezt előidézhetné, oly nagy dolognak, oly megrázkód-

tatásnak kellene lenni, mi megrenditené egész lényemet.

— Ne adja Isten, hogy ez bekövetkezzék, — viszonzá ijedten a fiatal nő. — A megrázkództásból már elég s a te számodra csak jót és boldogítót kívánok.

Bogdányi élvezettel szemlélte és hallgatta a gyönyörű testvérpárt, kiknek nemcsak külseje vonzott, de szavaik is rezgésbe hozták az érzés hurjait, azután mondá:

-- Most mennem kell, holnap ismét itt leszek ebédre, a grófné kegyes volt meghívni s akkor megtudom, mit határoztak a menetelre nézve.

— Kegyed mit tanácsol? — kérdé hévvel Sára.

— A mit Fülöp gróf mondott. Itt a tudott körülmények között hosszasabban úgy sem maradhat.

— A viszontlátásra *holnap*, — mondá Fülöp, kezét fogván vele, ki távozott és Sára gépiesen ismétlé: *holnap*, mintha érezte volna, hogy mily nagy jelentőségű lesz rá nézve ez a holnapi nap, melynek előestéjét oly fényesen készültek megünnepelni a radnai kastélyban, hova egymásután érkeztek meg alkonyatkor a meghívott vendégek...

OSZK

HARMADIK FEJEZET.

Fényes, csillagos este volt, midőn a radnai kastély nagy ebédlőjében a karácsonyfát meggyújtották. Vanda és Sára szorgoskodtak körülötte s oly pompával állították ki, hogy midőn megnyitlak a szárnyas ajtók s bebocsátották a társaságot, a csodálkozásnak általános fölkiáltása hallatszott.

A terem közepén nyiló virág környezetben állt a zöld fenyő, melynek színét alig lehetett ki-venni a sok csecsebecsétől, értékes tárgytól és színes égő gyertyáktól, melylyel az be volt aggatva s elhalmozva.

Vanda és Sára fehér ruhában álltak mellette, mint két Seraph s oly meglepően szépek voltak, hogy csak szárnyuk hiányzott, hogy angyalnak tartassanak.

Sára aranyhaja Vanda holló fürteitől meglepő ellentétet képezett, csak arczuk volt annyiban hasonló, hogy mindkettő üde, fiatal, bájos és boldog, mosolygó kifejezéssel birt.

A vendégek, a háziakon kívül, Lamberthy, Alfréd, az Albány család s a helybeli lelkész voltak,

kiknek a két szép leány osztá ki az ajándékokat és Vanda Fülöphöz lépve mondá:

— Fogadja ezt e szép este emlékére s ha majd látja, gondoljon arra, a ki adta.

Egy remek faragásu Krisztus volt az ajándék a keresztfán, elefántcsontból és az ifju az első perczen kissé meglepetve tekintett arra, azután elmosolyodva mondá.

— Szobámban fogom elhelyezni, mint a szenvedés és szeretet jelképét.

— Hisz ez a kettő együtt jár, — viszonzá Vanda halkan s oly meggyőződéssel, mintha ösztönszerűleg jönnének ajkára e szavak.

Mindenkinek jutott valami a szent este emlékeiből és Sára Alfrédnak gyönyörű imakönyvet adott, melynek lapjai között ama négy levelű lóhere volt lepréselve, melyet a nyáron egy este együtt találtak.

A legjobb, legkellemesebb hangulatban telt az est, s midőn vacsorához ültek, oly vidám hangulat uralkodott a kisdéd társaságban, mintha a legboldogabb emberek volnának együtt, kikre mosolyog a jövő, s fogalmuk sem volna az élet bajai, gondjairól. Éjfél felé nagy csodálkozására a társaságnak, kocsizörgés verte fel a kastély előtti tér téli csöndjét.

— Ki jöhet? — kérdék egymástól a dohányzóban ülők, hol az étkezés után különböző játékokkal mulattak.

Pár pillanat múlva meg volt oldva a kérdés. Pál lépett a terembe, udvariasan hajtván meg magát a jelenlévőknek s a háziasszonyt üdvözölvén, mondá.

— Nem jöhettek előbb, de most veszem igénybe szives meghívását, grófné, indulva azon közmondáson: jobb későn, mint soha...

— Örülök, hogy eljött, — viszonzá kissé erőltetett nyájassággal Kapronczayné, mert midőn körülpillantott a jelenlévőkön, minden arczon kellemetlen hatást látott az érkező megjelenésére, kit senki sem várt, s mindenki csodálkozott jövetelén.

Ő egyike volt amaz embereknek, kik a lehangoló hatást magukkal hordják, s ezt maga is érezve, majdnem mentegetőzve mondá:

— Ugy látszik, megzavartam a jókedvet, melynek vidám hangjait kívülről hallám.

— Legkevésbé sem — viszonzá Fülöp hozzálépve, ki pedig talán legnagyobb előítélettel, sőt nehezteléssel viseltetett iránta, de nem mutatta s kivéve kalapját kezéből, széket gördített hozzá, mialatt annak égő tekintettel tapadt szeme Sárára.

— Ha korábban érkezik, kapott volna ajándékot — mondá enyelegve Vanda — így meg kell elégednie egy csésze teával.

— Szép kezekből ez is nagy adomány, — viszonzá Pál olyan arczczal, mintha temetésről jött volna.

— Mit csinál nagyanyám? — kérdezte tőle Sára, érezvén, hogy szólni kell hozzá.

— Mindenkit köszöntet általam, ő beszélt rá, hogy az ottani csöndet váltsam föl az itteni vídamsággal.

— Rábeszélés volt szükséges, hogy közénk jöjjön? — kérde Albány Vilma, üvegét szemébe csipetve, s letelepedett mellé, hangja enyelgő, de gunyos volt.

— Nem akartam családomat ezen az estén egyedül hagyni s azonkívül nem is képzelik e kellemes helyen, mily hideg van most másfél órát kocsikázni.

— Mint s sirban, — mondá páthoszszal Vilma grófnő, — hova nem jut a természet melege.

Pál önkéntelen összerázkódott.

— Ugy látszik, fél a haláltól — folytatta a fiu-leány, rászögezte szemét.

— Nem szeretek beszélni róla, bár lehetnek olyan perczeink az életben, mikor kívánjuk a halált.

— Nem is helyes ma a halált emlegetni, midőn a legfontosabb és legszebb születésnapot ünnepeljük, mely általános ünnep az egész világban — mondá a lelkész.

Azután kiki visszatért játékához a többiek pedig általános társalgást kezdtek.

— Mikor érkeztél? — kérde Pál Fülöptől.

— Tegnap délután.

— Miért kerüted el Kotunint?

Fülöpöt meglepte ez a kérdés s kitérően felelt.

— Mindenekelőtt Sárát kívántam látni.

— Tudtad, hogy itt van?

— Innét kaptam leveleit.

— Meddig maradsz?

— Az ünnepek után azonnal indulunk Sárával együtt.

E szavakra Pál arcza oly sötét kifejezést nyert, szeme oly különös tűzben lángolt föl, hogy Fülöp megdöbbenve tekintett rá.

— Ugy hallottam, ő a Riviérára megy.

— Ugy volt, mielőtt idejöttem, most megváltozott a terv.

— Mily okból?

— Magammal viszem, mert mellettem a helye, én vagyok természetes védője.

— Nem megy vissza férjéhez?

— Nem, — viszonzá kissé hidegebben Fülöp, mint eddig beszélt, kellemetlen volt neki ez a kérdés.

— És ha ő követeli visszatértét.

— Nem fogunk követelésének engedni.

— Kivéve, ha a törvény neki itéli feleségét.

A feleség szót mindig bizonyos gunynyal ejté ki Pál, mi unokafivérét bosszantotta.

— Szegény embereknél nem kerül törvényre a dolog. Sem ő, sem mi nem birnök a pör költségeit viselni, mi Angolországban ezerekbe kerül.

— Így egész életében kötve lesz házassága által.

— Kivéve, ha...

— Özvegyen maradna, — vágott szavába oly hévvel Pál, — mintha a férjre akarna rohanni hogy azt megölje.

— Az nem valószínű, Marlow fiatal ember.

— De nagyon kiélt, gyöngé szervezettel bir.

— Láttad őt? — kérde Fülöp meglepetést szinelve.

— Találkoztam vele, sőt megígértem neki, hogy Sárát visszavezetem hozzá.

— Megtennéd ezt, ha lehetséges volna és hatalmadba állna?

— Megölném őt, ha csak érinteni merné is, — viszonzá vadul Pál — s fogai összeverődtek a szenvedélytől.

Fülöp csodálkozva nézte. Azt tudta, hogy Sárát szereti, de mióta ellensége lett, azt hitte, megszűnt szívében ez az érzés s most látta, hogy az az örüléssel határos.

Elejtette a tárgyat s másról kezdett vele beszélni, mert azt hitte, nincs az beszámitható állapotban.

Azonban mindenki észrevette Pál nagy fölindulását, melyet néhány pohár pezsgő gyors, mohó lehajtása még fokozott; szemmel látható volt, hogy Sára közelébe akar jutni, ki Lamberthyval és Alfréddal mozaikkoczkák összerakásával mulatott s koronkint vidám nevetésbe tört ki.

Ilyenkor Pál mindig összerázkódott, mintha Sára nevetése ingerelte volna.

Viséletével majdnem kihozta a társaságot egyensúlyából, bár egy része annak nem akarta észrevenni izgatottságát, a többiek nem törődtek vele, csak Fülöp és Vanda egymás mellett ülve, kísérték figyelemmel.

— Bogdányi ma ittlétekor jelezte ezt a különös kedélyállapotot Pálról, — mondá halkán Fülöp Vandának. — Sőt apját emlité, ki...

Az utolsó szót elharapta, de társnője megértette, mit akar mondani s jelentőségteljes tekintetet váltottak.

— Őrünten szerelmes Sárába: — mondá a leány.

— Ugy látszik, és mégis oly kegyetlenül vétkezett ellene.

— Pál Sára ellen?

— Hosszu volna ezt elmondani s jobb is, ha grófné nem tudja.

— Bármit tett is, szerelemből tette, mi végletekre viszi az embert.

— De talán csak jóra, szépre.

— Mindenre, — mondá szenvedelmes föllobbanással Vanda, oly tekintettel, mi az ifjút épen úgy meglepte, mint a hang, midőn az erdei uton találkoztak.

— E szerint kegyed előtt kimenthető Pál, bármit követett is el?

— Talán nem menthető, de megbocsátható.

— Szerencsére nem voltak fölötte rossz következményei s a jövőben elfogják egymást felejtteni.

— Kegyed is azt tartja, távol a szemtől, távol a szívtől? — kérdé fájdalmasan a leány.

— Nem mindig, de gyakran.

— Az igazi szerelem nem felejt.

— Az „igazi“, de mily kevés van az már a mai világban. Legtöbbnyire fölhevült képzeletből ered. Az agy jobban ki van fejlődve, mint a szív, élénkebben működik, mind amaz érez, s legtöbbszörre csalódás okozza, midőn szeretni vélünk. Érzelmeink pusztán agyunk káprázatából származnak.

— Ugy látszik, kegyed követi a reálisták tanát s nem hisz az igaz, önzetlen, mély érzelmekben.

— A tapasztalás tanítja erre az embert, de higgye el, grófnő, nem magamról beszélek, — viszonzá gyorsan Fülöp, mialatt szeme szokatlan melegséggel tapadt Vandára.

Éjfél rég elmúlt, midőn a társaság szétoszlott s ki-ki szobájába vonult. Pál haza akart menni, de Kapronczay lebeszélte erről, fölhozván az ádáz hideget, a sötét éjszakát, de a valódi ok, mely őt arra indította, hogy ne hagyja távozni, annak izgatott kedélyállapotából eredt. A gróf azt hitte, többet ivott kelletténél.

Azért egyik vendégszobába kísérte, egy ideig még beszélgetett vele, azután magára hagyván, nem minden aggodalom nélkül ment nejéhez, ki úgy, mint a társaság minden tagja, szinte észre vette Pál különös kedélyállapotát.

Mielőtt elvált a társaság, megbeszélték a másnap reggeli templomba való menetelt s mindenki megígérte, hogy tíz óra előtt megjelenik a közös reggelinél.

Sárát Fülöp és Alfréd kísérték szobája ajtajáig, hol vidáman kivántak neki „jó éjszakát“ s ő vidáman viszonzta azt. Bármi várt is reá a jövőben, a mai karácsonyest szépsége, boldogsága elefejtette vele félelmét, mi már hetek óta kinozta.

De ez a vidámság és kedves benyomás csak rövid ideig tartott azután, hogy szobájába lépett. Öltöző-asztalán egy levelet talált, melyen nem volt postabélyeg s durva papiroson czeruzával iratott. Megpillantván az írást, halk sikoltás tört ki ajkain, melyek pár percz előtt még boldogan mosolyogtak s most reszkettek a rémülettől.

Az első kérdés az volt, hogyan, ki által jött ide ez a levél, mely azoktól a kezeiktől iródott, melyeknek tulajdonosától ő már oly rég idő óta rettegett.

A fontosabb azonban annak tartalmát képezte. Lázás sietséggel törte föl a boritékot s a következőket olvasta :

Kedves Sára!

Nem teljesítetted kérésemet, nem jöttél, de én megtartottam ígéretemet, itt vagyok. Nekem kellett hozzád sietnem. Nem akarok botrányt csinálni addig, míg nem tudom, mit hallok tőled,

de ha az a szándékom, a mit sejtek, úgy légy készen mindenre! Jöjj holnap, hét órakor a park nyugati részébe, az erdőszélen levő ajtóhoz, hogy megbeszélhessük a teendőket, ha nem találnalak ott, úgy bemegyek a kastélyba, elmondom történetedet s érvényesítem jogaimat. Ismersz, hogy nem szoktam tréfálni, a mit fölteszek, azt ki is viszem s tőled függ, hogy elkerüld a botrányt, ha megígéred, hogy velem jössz, vagy követni fogsz nemsokára Fülöppel, ki tudom, hogy itt van, szó nélkül megyek vissza Londonba, ellenkező esetben légy készen a legrosszabbra.

Edgár.

Sára megsemmisülve hullt egy székbe s a levél kiesett kezéből.

Mind a mellett már az olvasás alatt elhatározta, hogy a mondott időben a megjelölt helyen lesz. Mit tehetett volna mást? Látszott a sorok írójának ittlétéből, hogy mindenre kész . . . Most tehát csak cseílel lehetett elkerülni az irtózatot botrányt, itt az idegen kastélyban, e jó emberek között, kik őt befogadták, barátságosak voltak iránta, büszkék nevükre, tiszta előkelő emberek s Fülöpre általok a legnagyobb szerencse vár és ez mind egyszerre tönkre volna téve, ha ő haboznék s beengedné törni azt, ki mindenre képes, mert hisz nincs mit vesztenie. Meg kell akadályoznia jövetelét, ha ő belehal is ebbe a találkozásba. Mi

az ő élete Fülöp boldogságához képest? Inkább elmegy azonnal férjével, eltűnik, senki sem tudja, hova lett, mint hogy botránynak tegye ki Kapronczayékat és általa semmivé legyen fivére jövője.

Nagyanyja, az a bölcs, az a kifogástalan, az a nagyszivű asszony azt mondta neki: Ha volt bátorságod elkövetni a helytelent, legyen erőd elviselni a következményeket. És igaza volt. A bűn büntetést kíván és ő nem fogja kivonni magát alóla. Történjék, a minek történni kell.

Hősies elszántság vett rajta erőt, kész lett volna most mindjárt e perczben kimenni a sötét éjszakába, a zord hidegbe, ugy, a mint volt, könnyű fehér casemir ruhájában, csak hogy elkerülje a következményeket, megmenthesse az ártatlanokat, kik miatta szenvednének, kikre szégyent hozna maradásával.

Lassanként lecsendesült, megnyugodott az elkerülhetetlenben: s mindenek előtt azt akarta tudni, hogy került asztalára a levél.

Csengetett s a komorna jött hívására.

— Nem tudja, Ágnes, ki hozta nekemezt a levelet, melyet itt öltöző-asztalomon találtam? — kérde tőle.

— Én tettem ezt oda, grófnő. Az erdész fia hozta s kért, hogy saját kezébe adjam, de nem mertem a nagy terembe menni és méltóságodat zavarni az est folyamán.

— Jól van, köszönöm, nincs semmire sem szükségem, lefekhetik, én még olvasni fogok.

— Ily későn, grófnő, közel két óra éjfélt után, — kérdé csodálkozva Ágnes.

— Kivételes est ez a mai s én még elmélkedésre, imádkozásra szentelem.

A leány meglepetve függeszté rá szemét. Oly különös volt a hang, melyen beszélt és oly leirhatatlan szép volt szavai alatt.

A lámpa tiszta fénye világosan láttatta homlokán a szenvedő redőket, arany haja kissé kuszáltan környezé keskeny, szenvedő arczát, fehér ruhájában, szeliden mosolygó ajkával Mária képhez volt hasonló s a komorna csak festett képeken látott oly szenvedő, megadó mártir-kifejezést, mint most ezekben a szép kék szemekben, melyek jóindulatuan függtek rajta.

— Tudja-e, grófnő, — mondá részvétellel, — hogy nagyon szenvedően néz ki, én ha tanácsolni bátorzkodnám, mielőbbi lefekvését ajánlanám.

— Köszönöm tanácsát, Ágnes, de nem vagyok fáradt.

— Talán a levél tartalma hatott rosszul kedélyére. Nem kellett volna elolvasnia, sajnálom, hogy reggelig nem tartottam magamnál.

— Jól tette, hogy ideadta. Nincs abban semmi különös, de fáradtságos est volt a mai, — viszonzá Sára majdnem türelmetlenül, szeretett volna mielőbb egyedül lenni.

De Ágnes kimondhatatlan kíváncsi természetű volt, azonkívül találékony, s meg volt győződve,

hogy a levél fontos tartalommal birt s megzavarta Sárát, kit kis idő előtt Alfréd és Fülöp grófokkal vidáman hallott csevegni és nevetni.

— Hány órakor jőjtek be holnap, vagy jobban mondva *ma* reggel? — kérdé, csakhogy még maradhasson.

E kérdés megdöbbsentette a fiatal nőt.

Ő észrevétlenül akart a házból kijutni s gyorsan mondá:

— Tíz órakor fogunk a reggelihez összegyűlni, azért elég idő, ha fél kilenczkor kelt föl.

— Parancsa szerint. Fülöp gróf fog szónokolni a templomban?

— Nem. Miért kérdi?

— Mindenki el volt tőle ragadtatva, midőn a kotonini templomban beszélt, szerettem volna hallani. A grófnék napokig nem is beszéltek másról, mint szónoklatáról.

Sára ismételen elmosolyodott, de arcza e mosoly alatt sem vesztette el fájdalmas kifejezését, mi Ágnesnek nem kerülte el figyelmét.

— Jó éjszakát kívánok, — mondá végre, — elhatározván magát a menetelre s megcsókolta Sára kezét, mely érezte, hogy nemcsak jéghideg, de reszket és ama meggyőződéssel hagyta el a szobát, hogy ez a gyönyörű, jólétben, pompában élő fiatal hölgy, nála sokkal boldogtalanabb, ki munkával keresi kenyerét...

Midőn Sára egyedül maradt, készülni kez-

dett a nehéz utra. Néhány darab fehérneműt tett egy kisded táskába, Alfréd és Fülöp fényképeit, a kikről tudta, hogy utána mennek s föl fogják őt találni, de egy nap sem akart látásuk nélkül lenni.

Egy perczig arra gondolt, hogy fölkelte fivéréét és megmutatja neki a levelet, de azután meg-gondolván, hogy mily következménye lehetne e két ember *itt* való találkozásának, letett róla. És még azt is remélte, hogy észrevétlenül visszatérhet, megigérvén férjének, hogy, mint ő maga ajánlotta, Fülöppel követni fogja, de minden eshetőségre számítva, úgy készült el, hogyha nem kerülheti ki a legrosszabbat, vele megy s majd valahonnét utközben ir fivérének.

A karszékben ülve, látta lassan derengeni a világosságot. A téli sötétség lomha lassusággal engedte át birodalmát az égen terjedni kezdő sugaraknak. Szomoru, kietlen, rideg volt a láthatár, midőn ruhát cserélve, meleg bundában, kezében a kisded táskával, a kastély ajtaján észrevétlenül ki-lépett. Alig volt hét óra, alig virradt s a házi szolgaszemélyzet a késő lefekvés után még mind aludt.

Áthaladva az udvaron, a kert ajtajánál meg-állt, hosszú, szomoru pillantást vetve a kastély ablakaira, melyek mind szorosán be voltak zárva, senki sem sejté a mögöttük szunyadók közül, hogy ő mily keserves, kétes utra indul a tegnapi derült, boldog este után.

NEGYEDIK FEJEZET.

Sietve haladt át a kert zuzmarás utjain s midőn a megjelölt helyre lépett, a levél írója már várt rá.

Zavarral, némán tekintettek egymásra. Sára alig ismert arra, ki egykor annyira megtudta őt kápráztatni. Vagy az ő szeméről hullott le a szerelem rózsaszínü üvege, vagy Marlow változott meg annyira, hogy másutt nem ismert volna rá.

Középmagas termetű, élénk arczu, kopott ruhás ember állt előtte, kinek kifejezése azokra a férfiakra emlékeztetett, kikkel Monte-Carlóban a játékasztaloknál tucatszámra találkozunk. Alattomos, tettető, mozgékony, változó arczu, hazug mosolylyal, beesett szemekkel, tökéletes tipusa volt a szélhámosnak.

Mind a mellett tagadhatatlanul szép ember volt, bár most hiányzott róla az elegáns ruha, a kérkedő kifejezés, a merész, bátor föllépés s az egész egyén inkább zavart volt, mint követelő. Semmi tekintetben nem hasonlított a régihez.

— Köszönöm, hogy eljött, Sára, — kezdé,

kezét nyujtván neki, mit az nem látszott észrevenni. — Így röviden végezhetünk, a mint látom, utra készen van.

— Nem tudtam kiszámítani tervét és kívánságát s azért minden eshetőségre elkészültem.

— Jól tette, de nem sajnál megválni ettől a nagyuri helytől, hol oly kényelemben, bőségben él?

A fiatal nő meglepetve pillantott rá.

— Miért ez a kérdés, — viszonzá hideg nyugalommal. — Botránynyal fenyegetett s én kiakarván azt kerülni, eljöttem kívánsága szerint, miért beszél nekem most ezekről?

— Nekem pedig más terveim vannak?

— Más tervei?

— Jobb szeretném, ha maradna s engem is megismertetne a családdal.

— Magát? — kiáltott föl gunyosan, lenézően Sára. — Milyen gondolat! Hát azt hiszi, lehetséges volna ez?

— A hol a nőt szívesen látják, oda a férjnek is joga van belépni.

— Joga! — Sára szárazon, gunyosan föl-kaczagott. — Kérem, ne beszéljünk ezekről a dolgokról. Szeretném tudni, mi célja van velem, nagyon hideg van, nézze, mint reszketek. Végezzünk. Menjek azonnal, vagy akarja, hogy pár nap mulva kövessem Fülöppel?

— Van pénze az utra? — kérdé kutató hangon, fürkésző pillantással Marlow.

— Egyetlen fillérem sincs. Tudja, hogy szegény vagyok.

— Azt hittem, nagymama, a hercegnő . . .

— Talán adna annyit, a mennyi az utiköltségre szükséges, de tudja, hogy jelenleg nem nála vagyok, hanem idegeneknél.

— Tudom. Mindent tudok. Egy angol barátom lakik Budapesten, ki már megtanult magyarul, tőle tudok minden részletet, ő velem van az erdőszőlőnél, félóránként innét, hol pár nap óta időzünk.

— Pár nap óta?

— Szükséges volt, hogy az itteni körülményeket megtudjam s a nyelv ismerete nélkül ez lehetetlen lett volna.

— De ha, mint szavaiból láttam, egyikünknek sincs pénze, úgy az utazás lehetetlen.

— Ezt mondom én is s legjobbnak látom, ha maga most visszatér a kastélyba Sára, és igyekszik rokonaitól annyi pénzt szerezni, a mennyit csak lehet.

A fiatal nő leirhatatlan megvetéssel pillantott rajta végig.

— Igyekezni fogok, — mondá hidegen. — És maga hol fog addig tartózkodni?

— Itt a közelben az erdőszőlőnél jól vagyok ellátva s fizetni majd akkor fogok, ha maga pénzzel érkezik hozzám.

— Ennyire jutott? — kiáltott föl kitört keserőséggel Sára, ki már nem birt uralkodni magán.

A csavargók színvonalán van, kik egyik országból barangolnak a másikba egyetlen krajczár nélkül, a véletlenre számítva vagy inkább a mások segítségére.

— Sértegetni akar?

— És ezt a sorsot kívánja, hogy megoszszam magával. Mi végre, mely célból? Hisz egyedül jobban keresztül közdheti a nehézségeket, én csak teher leszek nyakán.

— Magának gazdag, előkelő rokonai vannak, kik nem hagyják éhezni.

— Tehát ez a számítás hozta ide. Rokonaimra gondolt? Nos hát, tudja meg egyszer mindenkorra, hogy csalódott, mert nemcsak maga nem nyerhet tőlük semmit, de mihelyt közelemben tudják, engem is elűznek, megvetnek, nem fognak közelükben türni.

— Hm. Olyan büszkék? — kérdé komor, de kihívó nevetéssel Marlow.

Sára elfordult tőle.

— Menni akar? — kérdé dühtől föllobbanva a férfi. — Ne higyeje, hogy ily könnyen végezünk. Szerezzen mielőbb pénzt, hogy elutazhassunk.

— Igyekezni fogok, — viszonzá Sára hidegen, s megindult. Szive örömmel lett tele, mert ránézve fődolog az időnyerés volt, hogy férjétől szabaduljon.

— Nem ad egy csókot? — kérdé utána futva Marlow, s megragadta karját.

— Bocsásson el! — kiáltott undorral Sára, s a mily erővel bírta, visszalökte.

De azt végleg fölbőszíté ez a viselet, s karját a nő dereka köré csavarta és heves, dühös, szenvedélyes csókokkal boritá arczát, ajkát, nem törődött annak kiáltásával, melyet a kétségbeesés idézett ajkára, nem gondolva meg, hogy az árulója lehet undorító helyzetének. És ugy is volt. Gyors léptek közeledtek a park felől, s futva érkezett egy alak hozzájuk. Dühös káromkodással ragadva meg hátulról Marlow kaputját, visszarántá Sárától, s botjával oly heves ütést mért fejére, hogy az szónélkül összerogyott.

Pál volt, ki egész éjjel nem birván aludni, korán reggel friss levegővel akarta idegeit lecsillapítani s véletlenül ugyanazt az utat választá sétájára, melyet Sára, s már messziről hallván és megismervén annak hangos kiáltásait, meggondolás nélkül rontott a tolakodóra, kiről fogalma sem volt, hogy ki lehet s a földre sujtá.

A fiatal nő rémülve állt az eszméletlen mellett, a ki mozdulatlanul hevert a földön s kiről mindketten azt hitték, meghalt.

— Mit tettél, Pál, mit cselekedtél, mi lesz a következménye ennek? — kiáltott föl halálsápadtan, a rémülettől reszketve.

Pál rátekintvén áldozatára, megismerte őt.

— Marlow, — mondá megdöbbenve. — És itt, az erdőszélen, Magyarországon, hogy jött ide?

— Értem jött, magával akart vinni s én, hogy kerüljem a botrányt, vele mentem volna, de nem volt pénze.

— Te vele akartál menni, Sára. Ezzel az emberrel? A sok oktalanság után talán a legnagyobbat elkövetni, — kérdé keserű, gunyos nevetéssel Pál — s lehajolt a földön mozdulatlanul fekvőhöz és szívére tette kezét.

— Él vagy meghalt? — kérdé Sára.

— Nem érzem szive dobogását... Most mit tegyünk vele?

— A kastélyból nem hívhatunk segítséget. Csak ezt ne, Pál, kisülne minden s én nem élném tul ezt a szégyent.

— Itt kell hagynunk, míg valaki megtalálja,

— Az embertelenség volna, menj az erdészlakba, mely tiz percnyire van ide, ott tartózkodott, ott van egy barátja, hívj segítséget számára s mondd, hogy eszméletlenül taláitad.

— Segítséget hozok számára, de elmondom, hogy én ütöttem le.

— Azt nem teheted, nem szabad tenned; miattam nem. Az okot nem hallgathatnád el, melyért leütötted s gondold meg, ha napfényre jönne minden. Az én ittlétem, az ő kiléte, csókok, czivakodás... Egy óráig sem maradhatnék a kastélyban tovább.

— Menj haza — mondá enyhe, szelid hangon Pál, úgy, a hogy Sára még soha sem hallotta be-

szélni. — Igyekezz észrevétlenül a kastélyba jutni, a többit elvégzem én, te nem tudsz semmiről, számíts rám, megőrzöm titkodat. Menj, menj, talán még senki sincs ébren a házban.

Egyszerre szövetségesegek lettek. Sára hálás pillantással fordult meg és sietett vissza, Marlaky gróf pedig ment az erdészház felé, hogy áldozatának segítségét hozzon... A család félkilenczkor már reggelinél ült, s a vendégek egymásután szállingoztak az ebédlőterembe. Már csak Pál és Sára hiányzott, hogy meglegyen a teljes szám.

Mindnyájan készen, melegén öltözve, a templomba menetelre s a fogatok az ajtó előtt álltak, midőn Sára ingadozó léptekkel érte el a kastélyt.

Kisdéd utitáskáját elrejté a kert bokrainak száraz ágai közé, hol a lehullott levelek voltak fölhalmozva s így semmi föltűnő sem volt jövetelében és szó vagy kérdés nélkül sietett át az ácsorgó cselédségen, egyenesen szobájába, hol majdnem Marlowhoz hasonló eszméletlenségben rogyott egyik székbe.

Csak annyi ideje volt, hogy kalapját, fölöltőjét ledobta, de ruhája széle csatakos volt az erdei sártól, s kimerültségében már azt nem birta mással fölcserélni.

Néhány percz mulva kopogtatást hallott ajtaján s összerenzenve tekintett oda, szó nem jött ajkára, teljes kimerültségét érzett.

A kopogtatás ismétlődött, azután Fülöp lépett be, kinek láttára Sára örömteljes hangban tört ki.

— A szerencse hozott, — kezdé akadozva. Óh Fülöp, mi történt ma velem.

És heves zokogásban törve ki, betakarta arczát, mialatt fivére hozzásietett s bámulva szemlélte sáros ruháját, iszapos czipőit.

— Hol voltál? — kérdé halk, elfojtott hangon, de Sára nem tudott felelni.

— Beszélj gyorsan, mert Vanda minden pillanatban itt lehet, az ebédlőben várnak rád.

— És én nem mehetek, nem bírnak lábaim, gyorsan le kell feküdnöm, hogy a gyanut elhárítsam.

— Miféle gyanut?

— Segítsd levetni ruhámat, azután térj vissza s mondd, hogy beteg vagyok.

Az ifju nem kérdezősködött többé. Finom találékonysága megérttette vele, hogy komoly dologról van szó, segített nővérének fölállni, ki még folyvást tántorgott, lehuzta czipőit s a szekréybe dobta és az levetvén sáros ruháját, gyorsan ágyába bujt, mialatt Fülöp a szennyes szoknyát is elrejté s midőn a következő perczben Vanda vidáman belépett, már nyoma sem volt a jeleknek, melyek Sára kinlétét elárulhatták volna.

— Sára nem jöhet velünk, — kezdé, elébe menve Fülöp, — rosszul érzi magát, s nem hagyhatja el ágyát.

— Ah, mily kellemetlen véletlen — viszonzá

Vanda, az ágyban fekvőhöz közeledve s leült mellé, mialatt az ifju elhagyta a szobát nem akarván folytatni a beszédet, mely tájékoztatlanságát a történekről elárulhatta volna.

— Mi bajod? — kérdé részvétellel Vanda, megfogván barátnője reszkető kezét.

— Iszonyu főfájásom volt az éjjel.

— Valószínűleg a késői lefekvéstől. Maradj csöndesen, délig el fog mulni, csakhogy a templomból elmaradsz. Mily kár ezen a nagy ünnepen.

Sára sajnálkozó sohajjal felelt:

— Várnak rám, -- mondá kis idő mulva a ház leánya s barátnőjét szeretettel csókolván meg, elhagyta a szobát.

Majdnem egy egész óra telt el, mialatt Sára egyedül volt, hallotta a fogatokat egymásután kirobogni az udvarból s midőn minden elcsöndesedett, borzasztó elmélkedéseknek adta át magát, folyton attól a kérdéstől kinoztatva: mi történt férjével s mik lesznek a szerencsétlen eset következményei, melyeket most már lehetetlen titkolni.

Iszonyu lelki állapotban tölté az időt, perczről-perczre várván vissza Fülöpöt, kinek el akart mindent mondani.

De ez megfoghatatlan módon nem jött és ő már közönnyel vádolta, pedig az, nem akarván föltünést gerjeszteni távozásával, tükön ült Alfréd és Lamberthy mellett a templomban, mialatt azok

nővéréről kérdezősködtek és Pált keresték szemökkel, ki szintén hiányzott.

És még egy harmadik személy sem volt jelen Albány Vilma, a fiu-leány. De róla tudták, hogy nem jár istentiszteletre s kevésbé törődtek vele.

Pál elmaradását általánosan észrevették. Az előtte való esti kedélyállapot, melyben őt látták, mindenkinek föltűnt s a legtöbben azt hitték, vagy még alszik, vagy szó nélkül hazament, mint a hogy váratlanul érkezett.

De tudjuk, hogy sem az egyik, sem a másik föltevés nem találta el a valót, mert a fiatal gróf, miután Sárától elvált, csakugyan az erdészház felé sietett, hol a Marlow által említett angollal találkozott, ki a ház előtt álldogálva, ugy látszott, barátja jövetelét várta.

— Marlow az erdőben fekszik eszméletlenül, — kiáltá Pál már messziről. — Segítségére kell mennünk, hol van az erdész?

A megmagyarosodott angolnak fogalma sem volt, ki lehet a siető jövevény. Külseje nagyon igénytelen volt s nem sejté, hogy az ország egyik leggazdagabb s előkelőbb ura áll előtte.

— Mi baja történt? — kérdé majdnem egykedvűen.

— Sietnünk kell, hogy magához térítsük. Ide hozzuk. Az erdésznek bizonynyal van fenyőhordágya, melyen a meglőtt nagy vadat továbbbitják,

— mondá Pál gróf s benyitotta az ajtót, hol egyetlen lélek sem mutatkozott. A szoba üres volt.

— Templomba mentek, — mondá az angol. — Egyedül vagyok itthon.

— Ugy jöjjön velem. Ketten támogatva elhozhatjuk, de volna talán valahol bor, pálinka vagy más szeszes ital, mit szájába csöpögtetnék.

— Ha volna is, mindent bezártak, — viszonzá félvállról az idegen.

— De hát nem akar segíteni rajta? — kérdé bosszankodva Merlaky.

— Nem tudom, mi baja, agyonütötték?

— Hogy jön erre a gondolatra? — kérdé meglepetve Pál, ki sietése közben elhatározta, hogy nem fogja elmondani, miként történt az eset. Sára hírének megkimélése végett nem akart beszélni.

— Veszedelmes járatban volt Marlow, én nem helyeseltem tettét. Nem jó nagy urakkal ujat huzni. Hagyta volna feleségét ott, a hol van, hisz nem tudja eltartani, de úgy látszik, vár valamit tőle.

— Feleségeért ment? — kérdé Pál meglepetést színelve.

— Talán nem is annyira őt magát kívánta, mint pénzt remélt általa kapni gazdag rokonaitól, kiknél az jelenleg tartózkodik.

— Tehát ez hozta ide, ön nem sokat látszik tartani róla?

— Semmit, haszontalan, könnyelmű ficzkó volt

egész életében, a hogy az ő saját elbeszéléséből kivettem.

— És mégis barátja neki?

— Honfitársa. Nyelvmester vagyok a fővárosban. Tíz év óta lakom az országban, ő ezt otthon valahogy kikutatta, Budapestre érkezvén, tehetetlen volt nyelvével s engem kért föl, hogy legyek segítségére.

— És ön vállalkozott, hogy feleségét erővel elvinni segítse, ki nem akar hozzá visszatérni.

— Erővel? Erről szó sem volt. Ő irt neki tegnap este, az erdész fia vitte el a levelet, melyben találkozózt kért tőle, mert nem volt bátorsága a fényes kastélyba menni.

— Hogy tudta meg, hogy Marlowné itt és nem Kotuninban van?

— Először ott jártunk, s a cselédek mondták.

— Nos jöjjön, jöjjön, már is sok időt vesztegettünk — mondá Pál gyorsan megindulva.

Az angol immel-ámmal követte.

Egymásután haladtak s negyed óra mulva elértek a helyre, hol Marlow maradt, de már magához tért s ülve fogadta őket.

— Lássá, uram, kár volt fáradni. — mondá gunyos mosolylyal az angol. — Eljött volna ő maga is haza. Pált jobban megzavarta Marlow magához térte, mintha még mindig eszméletlenül találta volna.

Habozva állt meg előtte, ki dühös szemmel tekintett rá.

— Ezt drágán fogja megfizetni, gróf ur, — mondá megismerve őt, — ha van törvény Magyarországon. Nálunk egy ilyen ütés egész vagyomba kerül.

— Gróf ur! — kiáltott föl az angol, Pálon felejtven szemét.

— Merlaky gróf, ki betörte fejemet, — viszonzá Marlow fogcsikorgatva s megpróbált fölállni, de erőtlenül hanyatlott vissza.

— És mégis annyira aggódott miatta — mondá az angol csodálkozva. — Tudja-e, Edgár, hogy ő hit ide engem az ön segítségére.

— Segítsenek fölállni. Nem maradhatok ezen a hideg földön, már is meg vagyok dermedve.

Mindketten hozzá léptek s lábra állították, azután barátja karjába kapaszkodva, megindult.

— A viszontlátásra; — mondá gunyosan Merlakynak. — Mert azt gondolhatja, hogy ez a dolog nem marad annyiban. Majd a hatóságnál találkozunk.

A másik megemelvén kalapját, — mondá:

— Bocsánatot kérek, gróf ur, hogy föl nem ismertem.

De Pál bármily fenhájázó, büszke, kiméletlen természet volt is s gyűlölte ezt az elzüllött, haszontalan embert, nem akart tőle elválni, érezvén a veszedelmet, mely nevét és Sárát fenyegeti. Azért mellettük maradt, velük ment s legyőzve haragját, sértődését, mondá:

-- Nem szükség önnek a hatósághoz for-

dulni, Marlow. Mondja meg, mi az ára bántódásának s én kész vagyok azt megadni, ha aláír egy okiratot, melyben kiegyenlítettnek jelenti sérelmét s lemond nejeről.

— Ohó! Egy csapással két legyet... Jó volna. Nem alkuszom, a törvény majd megszabja az árát bántásomnak.

— Legyen esze, Edgár, — mondá az angol. — Mit hetvenkedik, hisz egyetlen fillérje sincs. Vegye köszönettel a gróf ur ajánlatát s fogadja el.

— Hallgasson, — viszonzá Marlow. — Tudom, hogy mit teszek. Sára nőm, jogom van hozzá, a bántalomnak pedig szabott ára van minden czivilizált országban.

— Csalódni fog számításában, — sugta neki az angol, de ő fejét rázta.

— Nem alkuszom, — mondá hetykén. De hirtelen megállt, kezei közé kapta fejét s fájdalmasan dadogta:

— Össze van zuzva az agyvelőm... És megtántorodott.

Pál az angolhoz intézte szavait:

— Ma este haza megyek Kotuninba. Ha Marlow beleegyezik ajánlatomba, tudassák velem s eljövök kiegyenliteni a dolgot.

E szavak után többé rá sem nézve Marlowra, gyorsan megindult s majdnem futva haladt a kastély felé, hol már visszaérkeztek a templomból s épen reggelihez készült ülni a társaság.

ÖTÖDIK FEJEZET.

Midőn Pál a terembe lépett, élénken tekintett körül, Sárát kereste szemével, de az nem volt jelen.

— Hol voltál? — kérdék tőle.

— Az éjszakát álmatlanul töltém s ilyenkor friss levegőre van szükségem, hogy vérem rendes keringése visszatérjen.

És bámulatosan meg volt változva az előtte való napi estéhez képest. Nyugodt hangon beszélt, arca derült volt s a reggelihez ülve, a legjobb étvágygal evett és feltűnő keveset ivott.

— Hol van Sára? — kérdé egy idő múlva, körülpillantván az asztalnál ülőkön, mintha csak most tűnt volna föl neki annak távolléte.

— Gyöngélkedik — mondá Vanda, ki mellette ült, míg másik oldalán Fülöp foglalt helyet s hallotta a kérdést és feleletet.

— Tegnap este még semmi baja sem volt, — mondá Pál.

— Későn feküdt le s nagy főfájásban tölté az éjszakát.

Pál a feleletből megtudta, hogy a történeteket senki sem gyanítja és hogy unokanővére észrevétlenül jutott be a kastélyba.

A reggeli után Fülöp eltűnt a társaságból, Sára szobájába ment, ki már a legnagyobb nyugtalansággal várta s rövid szavakkal, még mindig nagy izgatottságban elmondta neki a történeteket, ki összeránczolt homlokkal, rosszaló kifejezéssel hallgatta.

— Ismét a legnagyobb meggondolatlanságo követted el, Sára, — mondá komoran. — Miért nem jöttél hozzám Marlow levelével? Én mentem volna a légyottra helyetted. Gondold meg, mily gyanunak teszed ki magad, ha kora reggeli távollétedet megtudják.

— Óh Fülöp, az most a legkevesebb; a fontos kérdés az, él-e Edgár vagy meghalt?

— Természetesen és ezt Páltól azonnal meg kell tudnom.

— Mi fog történni, ha meghalt?

— Nagy botrány származik belőle. Hogy Pálnak kellemetlenségei lesznek, az bizonyos, meg lehet, hogy letartóztatják, ezt Bogdányi tudná megmondani s okvetetlen nyilvánossá lesz az egész eset. Mily színben fog ez ismét téged feltüntetni? Megyek és beszélek Pállal, ki bármit vétett is ellened, most helyrehozta s jól viselte magát irántad.

És be sem várva nővére feleletét, sietett

unokafivérét fölkeresni, kit már a többiektől elvállva, szobájában talált, hol az föl és alá járkálva, mély gondolatokba volt merülve. Meglátván a belépőt, azonnal tudta, hogy az mily okból kereste föl őt.

— Mindenekelőtt megköszönni jöttem védelmedet, melyben Sárát részesítéd — kezdé sokkal melegebben Fülöp, mint még valaha vele beszélt, — azután azt kérdezem, mi történt Marlowval?

— Magához tért, él s folytatni szándékozik garázdálkodásait.

— Mit akar tenni?

— Ugy látszik, zsarolni, a mennyit lehet.

— Sárától? — kérdé mosolyogva Fülöp.

— A kitől teheti. Én ígértem neki tekintélyes összeget, ha írásban lemond Sáráról s megszabja árát az ütésnek, mit tőlem kapott.

— Fölösleges kiadás volna, — viszonzá majdnem büszkén Fülöp. — Kár egy garasért, mit kiadnál. Ha ő él s nem szenvedett sérülést, nem követelhet semmit. Sára pedig el fog tűnni az ő látköréből velem együtt. Ha szükséges, Amerikába viszem, egy perczre sem válok el többé tőle. Most ismét meggyőződtem, hogy magára hagyva a legnagyobb meggondolatlanságokat követi el.

Pál arcán látszott, hogy nem volt inyére ez a nyilatkozat és terv s pár pillanatig hallgatott, azután mondá:

— Beszéljünk nyíltan, Fülöp. Te mindig bizonyos előítélettel, sőt ellenszenvvel voltál irántam

s e miatt sohasem lehattünk őszinték... Most óhajtanék tartózkodás nélkül szólni, foglalj helyet, hallgasd meg, a mit mondok. Azután felelj, ugy, a mint legjobbnak látod.

Fülöp teljesítette kívánságát, a nélkül, hogy beszédére válaszolt vagy föltevését megczáfolta volna.

— Azt tudod, hogy Sárát szeretem, — folytatta titkolhatatlan hévvel Pál, mialatt hallgatója nyugtalan mozdulatot tett, nem várván, hogy unokafivére erről a szerencsétlen érzelemről beszéljen. — És mindannak daczára, a mi történt s mi még mindig nagy botránnyal végződhetik, nőül venném, ha ő szabad volna.

— De nem az és még Marlow él nincs is kilátás arra.

— Sárának törvényesen el kell válni tőle.

— Tudod, hogy ez neki lehetetlen. Angolországban a válópörök annyiba kerülnek, mit mi nem tudunk előteremteni.

Én fogom a perköltségeket viselni.

— Ezt nem fogadhatnók el, — viszonzá meglepetve s megzavarodva Fülöp. — Tudod-e, hogy az negyven-ötvenezer forintba kerülne.

— Tudom, és kész vagyok bármily összegre, ha Sára megigéri, hogy nőm lesz.

— Ez természetesen tőle függ, erre én nem tudok felelni.

— Tudasd vele. Mondd el az eshetőségeket

neki, melyek mostani helyzetében rá várnak. Marlow folytonos üldözéseinek lesz kitéve, ki uton-
utfélen botrányt csinál és Sára már ma is lehet-
tétlenné van téve, ha a ma reggeli történet kisül.
Kapronczay grófné nagyon büszke, nagyon szigoru asszony s egy perczig sem tűrné házánál *Marlownét*, ki titkon hagyja el a hajnali homályban szobáját, hogy az utszélén csavargókkal találkozzék.

Fülöpben föllázadt a büszkeség e száraz, sivár szavakra, melyek majdnem kárörömmel ejtettek ki.

— Először is, — viszonzá elfojtott hangon, — Sára nem csavargókkal szándékozott találkozni, midőn titkon elhagyta a házat, hanem *férjével*, ki hogy fájdalom, hová aljasult, azt ő a találkozás előtt nem tudhatta. Másodszor, épen azért távozott titokban s akart vele elutazni, mert az botránnyal fenyegette, minek nem akarta a háziakat kitenni s inkább kész volt az áldozatra, hogy férjét kövesse. Harmadszor, a grófné tudja, hogy Sára férjes asszony s hogy Marlownénak vagy másként hívják, az nem változtat a dolgon és végre nem lesz alkalma őt kiutasítani, mert már holnap reggel elhagyjuk örökre a radnai kastélyt és az országot.

— Te tehát ellene vagy, hogy Sára nőm legyen?

— Ellenkezőleg. Örülnék, ha ily *fényes házasságot* köthetne s meg volna kimélve az élet

hányattatásaitól, mik rávárnak a bizonytalan jövőben, csak attól félnék, hogy igen nagy ára volna ennek a jótétnek, mit sem nővérem, sem én nem birnánk megtéríteni.

— Nagy ára?

— Te valószínűleg éreztetnéd vele később, hogy mit áldoztál érte. És a házasság csak úgy lehet boldog, ha nem köttetik áldozatok árán, melyek később, mint a tartozás, beszámíttatnak.

Szavai alatt Fülöp elhagyta helyét s midőn Pál bámulva, megdöbbenve tekintett rá, folytatta :

— Mind a mellett megvizsem Sárának ajánlatodat, melyet az ő nevében köszönök. Határozon sorsáról szabadon. Tegyen tetszése, belátása szerint, én csak azt kötöm ki, hogy tudassa velem elhatározását *ma estig*, mert én holnap reggel vele vagy nélküle elutazom.

E szavak után gyorsan elhagyta a szobát. Szép, arisztokratikus arcza lángolt az érzelmektől, szemében tűz, elhatározás és fájdalmas kifejezés ült és unokafivére bizonyos irigységgel tekintett utána. A szép, magas, jelentőségteljes alak imponált neki, kivel ő nagy vagyona mellett sem vetélkedhetett s kiről éreznie kellett, hogy ez minden tekintetben fölül áll rajta, daczára, hogy az ő szemében mindig csak „fél vér“ maradt.

Mig az unokafivérek között ez a párbeszéd folyt, az alatt Sára szobájában a komorna különös

fölfedezéseknek jött nyomára, mit Sára meg nem akadályozhatott.

A reggelit nappali szobájában, de ágyon kívül költötte el, Vanda társaságában, mialatt a hálószobát Ágnes takarította s a szekrényben megtalálta a bokáig sáros czipőket és a még mindig nedves alju ruhát, a melyet Sára a reggeli kirándulásakor viselt.

Mint minden cseléddel történt volna, a kik rendesen fizetett kémeek, úgy Ágnesnek is nagy szeget ütött ez fejébe. Mindenféle találgatásra adott okot s midőn dolgait végezte, fölkeresvén a ház urnőjét, közölte vele tapasztalatait.

A grófné különben sem volt valami nyugodt kedélyállapotban. Bosszantotta, hogy kezei meg vannak kötve arra nézve, mit legjobban szeretett volna tenni, Sárát elválasztani lányától. De félt valamely erélyes lépést tenni Vanda miatt, ki most már tudta, mily hévvel adta át magát szerelmének s a jelenlegi körülmények között a szülők által már épen nem hozzáillőnek tartott ifju iránt.

Haragja nem is annyira Sára, mint a herczegnő ellen fordult, kiről sohasem tette volna fel, hogy unokája tetteit nemcsak pártfogásába vegye, de azt előttük titokban tartsa, ismervén az ő szigoru elveit.

Figyelmesen hallgatta végig a komorna előadását, ki kérdés formában mondta el tapasztalatait, a grófnétól mintegy fölvilágosítást kérve:

— Fél délelőttöt töltöttem ma Sára grófnő ruhájának tisztításával, — mondá. — Megmondhatná méltóságod, hol szennyződött az be oly rendkívülien, míg a komteszé olyan volt, mint a hogy rá vette.

— Hogy tudjam én azt, Ágnes, hisz a grófnő tegnap kint sem volt gyalog a házból, kivéve a kastély előtti téren, mely mindig száraz.

— Az erdőben kellett lennie, ezt mutatják czipői is, melyekre fenyőbogyók vannak tapadva.

— Az erdőben? Mikor? Milyen föltevés?

— Ma korán reggel, mielőtt megbetegedett, mosdó-eszközei is el vannak tűnve és kis táskája, mely rendszeren az előszobában függ a fogason.

— Mit akarsz ezzel mondani?

— Tegnap későn este egy levelet hozott számára az erdész fia, melyet asztalára tettem s melyről ő halálsápadtan kérdezősködött, hogy ki hozta... Ha nem csalódom, összefüggésben van ez a két dolog.

— Miféle összefüggésben? — kérdé bosszankodva a grófné, de mind a mellett kívánta tudni a leány csacsogásának célját.

— Ent azt hiszem, — kezdé akadozva Ágnes, — Sára grófnő vagy még az éjjel, vagy hajnalban a levél vétele után az erdőben járt.

— Miféle beszéd! Hol járt volna, mily célból?

Megtiltom az ilyen beszédeket Ágnes. Vedd ezt egyszer s mindenkorra tudomásul.

A komorna távozott, de Kapronczaynét még nagyobb nyugtalanság szállta meg s föltette, hogy beszél Sárával és megtudja tőle, kitől kapta a titokszerű levelet, melyet az erdész fiu hozott számára, kit ő nem ismert és így valaki másnak kellett azt a fiu által küldeni.

A legkellemetlenebb helyzetben érezte magát ezzel a fiatal nővel szemben, kinek multja nem felelt meg az ő kívánalmainak és leányát mégis félt elválasztani tőle, a kiszámíthatatlan következmények miatt.

Fülöp ezalatt fölkereste nővérét, de Vanda nálaléte akadályozta abban, hogy beszélhessen vele. Annyit azonban tudatott, hogy elhatározott szándéka a következő nap utra kelni, de megijedt, midőn a hatást látta Vanda elhalványult arczán, szavainak kiejtése alatt.

Sára is meg volt lepetve e határozott nyilatkozatra, nem tudta eltalálni annak okát, de sejté, hogy a Pállal folytatott párbeszéd következményéből ered.

Kérdőleg tekintett Fülöpre, azután Vandára, ki az érzelmektől akadozva mondá:

— Azt nem teszi, Merlaky, nem teheti, hogy karácsony ünnepén utra keljen.

— Miért. Vagy grófnő is véteknek tartja ünnepen utazni, mint az angolok? — kérdé mosolyogva az ifju.

— Oly szép napokat reméltünk e két ünne-

pen tölteni és most egyszerre vége lesz minden örömnek.

— Nagyon hizelgő ez rám nézve, a mit mond, de azt hiszem, mi Sárával ketten nyom nélkül fogunk eltűnni a társaságból.

— Sá-rá-val? — kiáltott föl még nagyobb megdöbbenéssel Vanda. — Hát őt is magával akarja vinni?

— Együtt megyünk.

E szavakra vége volt Vanda önuralkodásának. Zokogásban tört ki s barátnője karjaiba borult.

A testvérek a legnagyobb megdöbbenéssel látták ezt a keserv kitörését s egyikük sem tudott szólni.

Pár percz teljes némaságban mult el, mialatt Vanda összeszedte magát.

— Ne nevensenek ki, — kezdé, könyein átmosolyogni igyekeztén, — mint a bohó gyermeket. Sára tudja, hogy őt mily nagyon szerettem és...

— Fülöpöt is, — mondá Sára merészen, hogy könnyítsen a helyzeten. Nemde, Vanda, kitaláltam érzelmeidet, mondd ki bátran, hisz a szerelem oly szép, tiszta érzés, mi megszentesi lényünket.

E szavak alatt Fülöpnek megrovó tekintetével találkozott Sára szeme, de ő nem törődött azzal. Annyira szerette mindkettőjüket, hogy legfőbb vágya volt boldognak látni őket.

Vanda vérpiros arczczal és olyan tekintettel függeszté szemét Fülöpre, hogy a felelet félreérthetetlen volt, de annak arczán nem tükröződött az vissza, sőt bizonyos zavar, majdnem tiltakozás ült rajta.

Ujra kinos, nyomasztó némaság állt be. Mindhárman érezték, hogy válságos pillanat ez mindnyájukra nézve.

Az ifju elhagyta helyét s Vanda közelében ült le, mialatt azzal a tekintettel, mely majdnem mindenkire ellenállhatatlan volt és azon a hangon melynek zenéje a szivig hatott, mondá :

— Bocsásson meg, grófnő, Sárának, hogy ezt a pillanatot előidézte, két sziv közé egy harmadiknak sohasem szabad tolamakodni és ő ezt tette.

— Fülöp!

— Soha! — folytatta az ifju komoly meggyőződéssel, — nem törődvén nővére fájdalmas fölkiáltásával. — Sára rosszul tette, hogy titkot árult el, mit én sohasem kérdezhettem s kegyed sohasem mondott volna el.

Vanda kérdő megdöbbenéssel tekintett rá.

— Mi sohasem beszélhattünk erről egymásnak, sohasem mondhattuk volna meg, a mit érzünk, ama közöttünk lévő mélység miatt, mely örökre elválaszt bennünket. Avagy nyujthatná-e kezét a szép, gazdag, ünnepest, nagy igényekkel biró Kapronczay Vanda egy proletárnak, kinek tanulmányain kívül nincs semmije s nem tartozik

ahhoz a világhoz, melyben neki férjet kell választania.

Vanda most visszanyerte nyugalmát, bátorságát, erélyét s lángoló arczczal mondá :

— Tudja meg, Fülöp, hogy én soha más neje nem leszek, mint az öné. Esküszöm erre s öntől függ, hogy boldog vagy boldogtalan legyek.

Az ifju arczára egy pillanatnyi mosoly ült, mint a fölkelő napsugár a virág szirmára ; boldog mosoly, aztán újra igen komoly lett.

— Vegye vissza esküjét, grófné, olyan ígéret ez, melyet meg nem tarthat s meggondolás nélkül adott.

— Nem tehetek-e szivem szerint ?

— Nem, mert kegyed szülőitől függ, azoknak egyetlen gyermeke, kiket nem szabad megszomoritania. Nézze Sárát, volt-e áldás azon a házasságán, melyet atyja ellenére kötött ?

— Szülőimnek nincs és nem lehet házasságunk ellen kifogása.

— Ellenkezőleg, méltán tehetnének ellenvetéseket, mert ki kell mondanom, én nem adnám leányomat egy hozzám hasonló kérőhöz s azért nem is fogadhatnék el egy ilyen áldozatot.

— Mondja meg, hogy nem szeret, ez a leg-egyszerűbb, legigazabb s ne keressen kifogásokat

— mondá elfojtott zokogással Vanda, megtörve a fájdalomtól.

— Azt nem mondhatom, az első percztől

érdekelt, melyben láttam, de elfojtottam keletkező szerelmemet. . . Annyi csapás ért már az életben, hogy ez lett volna bizonynyal az utolsó.

A lány arczára egyszerre boldog kifejezés ült. Önkénytelen behunyta szemét, mintha álmodásnak adná át magát, azután kinyujtván kezét, mondá:

— Fogadja el ezt, Fülöp, fogadja el, nézze, mint reszket tehetetlenségében. Ön adja meg neki az erőt, melegséget, biztosságot az életre. Ne utasítsa vissza. Kérem, ne tegye.

Fülöp kezébe vette a feléje nyujtott kezét és ajkaihoz vont.

— Bucusi csók ez, — mondá fájdalmas meghatottsággal s könyök tündökölték szép lelkes szemében, azután sietve hagyta el a szobát.

Majdnem ugyanabban a pillanatban lépett be Kapronczay grófné.

Arcza sötét kifejezésű volt, hidegen bólintott fejével, midőn Fülöp az ajtóban elhaladt mellette s tiszteletteljesen üdvözlé, azután a két lányra pillantott, kik némán, leverten ültek helyeiken, mint kiket nagy, megrendítő csapás ért.

— Atyádtól jövök, — kezdé, leányához fordulva, — kivel megegyeztünk, hogy mindjárt ünnep után elutazunk.

Vanda majdnem önkivületben nézett rá, mintha nem értené szavait.

— Legjobbnek tartom a csütörtöki napot,

akkora vendégeink már *mindnyájan* eltávoznak, — folytatta az utolsó szót megnyomva — s nincs, mi tovább itt tartóztasson.

— Értem, — susogta Vanda, csak hogy mondjon valamit.

— Mi bajod? — kérde megdöbbenve leánya külsejétől a grófné, ki reggel óta teljesen meg volt változva, mit ő csak most vett észre. Sára idegesen hagyva el helyét, barátnőjéhez lépett s megölelte...

— Beteg vagy? — kérde mindjobban megrettenve Kapronczayné leánya fakó színétől, ki nem tudván tovább uralkodni magán, zokogásban tört ki.

— Óh anyám, — kiáltott szivszaggató hangon, — ne menjünk sehova. Engedjenek itthon meghalnom.

— Mi történt, — kérde a grófné gyanuval tekintvén Sárára.

— Leánya életének vége van, — mondá Vanda Sára helyett feelve. — Itt e helyen, a hol most áll, adtak leányának kosarat. Merlaky Fülöp visszautasította kezemet, holnap elutaznak Sárával s én meghalok...

A grófné megrendült e vallomásra. Ő, ki azzal a szándékkal jött, hogy a testvérpárnak valami elfogadható formában kiadja az utat, rémülve, tájékozatlanul állt helyén, lábai a földbe gyökereztek, toroka összeszorult, úgy érezte, mintha jeges vízzel öntötték volna le s megdermedt annak

hidege alatt, de midőn az elzokogott szavak után leányát eszméletlenül hátra dűlni látta, kétségbeesve rohant hozzá s fűlébe kiáltá :

— Ne essél kétségbe Vanda, Fűlöpnek férjednek kell lenni, ő szeret téged... Vigasztalódjál, én ígérem neked, hogy boldog lész!

HATODIK FEJEZET.

Ez a váratlan esemény teljesen megváltoztatta a Kapronczay gróf és grófné terveit. Többé szó sem lehetett arról, hogy Sárát eltávolítsák vagy elválasszák Vandától, sőt azon kellett lenniök, hogy a Merlaky testvéreket lebeszéljék az utazásról.

Sára fölött valamely őrangyal látszott lebegni, s mindannyiszor, midőn válságos helyzetbe jutott, kiterjesztette fölötte védő szárnyát, megmentvén őt legalább a pillanatnyi keserüségektől. Midőn egy óra múlva Fülöp szobájában kereste föl nővérét, s elmondá neki Pál ajánlatát, az megbotránkozva utasította azt vissza.

— Nekem nem kell tőle semmi szivesség, nagyon nagy volna annak az ára! — kiáltott föl lángoló arczczal. — A te elved is az Fülöp, hogy kegyet ne fogadjunk el senkitől. Éppen ma szomorú végletedig mentél ez elvben, midőn Vanda szerelmét visszautasítád, ki ájulva rogyott anyja karjai közé, midőn távoztál.

— Szegény leány, — mondá őszinte rézs-

véttel az ifju, — pedig én boldoggá tudnám tenni, mert szeretem. De gondold meg Sára, állás, vagyon nélkül hogy vehetném nőül, kinek még körülményeim sem olyanok, hogy emelt fővel kérhetném meg kezét.

— Az én helyzetem mondatja ezt veled, ki beszennyezte tiszta nevünket.

— Nem vonatkozással mondom ezeket, de meggyőződésemmel, hogy a mi dolgaink itt örökre be vannak fejezve. Ha Pál ajánlatát nem fogadod el, a mit helyeslek, sőt előre tudtam, úgy, mint mondtam, holnap reggel megyünk. Készülj az utra.

— És nagyanyámtól sem bucsuzunk el?

— Irunk neki s megköszönjük irántunk tanusított jóságát, de Kotuninba nem megyünk.

— Oh, mily szomorú lesz a menetel!

— Még szomorubb lenne a maradás, és a mi neked legnagyobb fájdalmat okoz, úgy is olyanok, mely lehetetlen rád nézve. Nyugodj meg a változhatatlanban.

— Alfréd, — suttogá fájdalmasan Sára s kezeibe temetve arcát, mialatt Fülöp izgatottan járt föl s alá a szobában, aztán egyszerre megállt előtte.

— Nem szabad magad odaadni a fájdalomnak, — mondá részvétellel, de bizonyos határozottsággal hangjában. Magad kerested mindazt, a mi történt, saját tetteid idézték elő élted válságait. Tévedtél, hibáztál, de ma még erkölcsileg kifogástalan

vagy s én nem türöm, hogy lelépj arról az utról, mely örökre elválasztana bennünket.

— Fölteszed rólam, hogy másodszor is hibát követhetnék el?

— Mindent fölteszek a nőről, a ki szerelmes.

— És oly nagy hiba-e, ha szerelemből tévedünk?

— A te helyzetekben menthetetlen.

— Miért vagyok én kivétel?

— Mert egyszer már oly lépést követtél el, mit csak nagy fiatalságod s tapasztalatlanságod ment ki. Ma tudod, mik a következményei a helytelen tettnek... Egy élet vezeklése sem nem elég, hogy helyre hozd a multat, mit itt maradván, okvetetlen egy második ballépéssel tetéznél.

— Esküszöm, hogy soha sem vethetsz a jövőben semmit szememre, csak engedd meg, hogy Alfréd közelében maradjak.

Fülöp türelmetlen mozdulatot tett.

— Még mindig esztelen gyermek vagy, ki nem tudja, mit akar cselekedni, — mondá haraggal. — De azért vagyok oldaladnál én, hogy megvédjelek önmagad ellen. Velem jössz, menni fogunk, hacsak úgy nem alakulnak a dolgok, hogy Marlow miatt maradnunk kell még néhány napig. — E szavak után sietve hagyta el a szobát s Pálhoz sietve, Sára válaszát kívánta tudatni vele.

Az már látható izgatottságban várakozott rá, mi beteges arczán ki volt fejezve s önkéntelen

nehéz, fájdalmas sóhaj hagyta el ajkait, midőn Fülöpöt belépni látta. Sárát beteges szervezetű szívével egész rajongásával szeretvén, ezerféle szép álmokban ringatta magát, ha unokanővére elfogadná ajánlatát s most reszketett az unokafivére által hozott választól.

Arra, hogy anyja mit mondana ehhez a házassághoz, nem gondolt. Nem törődött vele, ura volt tetteinek és oly gazdag, hogy a kiadások, melyeken boldogságát megszerezhetni vélte, nem jelentett nála semmit.

Élénken ugrott föl helyéről s elébe ment, kinek azonban már arczának komolysága mutatta, hogy nem azzal a hirrel jön, melyet ő ajkairól hallani remélt s ki elmondván Sára határozatát, hozzátette :

— Ez azonban nem kevésbiti értékét a te ajánlatodnak, Pál, mindketten hálásan fogunk arra visszagondolni a távolból.

— Ez szomorú válasz rám nézve, — viszonzá leverten az ifju, mialatt ideges rángások futottak át sápadt, szenvedő arczán. — Ne vedd rossz néven, ha azt mondom, hogy meg fogja ő ezt bánni, ki, ugy látszik, még most sem ismeri az élet veszedelmeit.

— Meglehet, de elhatározása oly erősen áll, miként nem dönthetné azt meg semmi.

— Ne beszéljünk tehát többé róla. Sára, tudom, hogy Alfrédot szereti s ez az igazi ok, mely

miatt nem akar rólam tudni. Czélnélküli érzésnek áldozza föl az én odaadásomat, Alfréd nem az az ember, kiben bizni lehetne.

— Azt nem tudom, de tegyük föl, hogy úgy van, nincs annak semmi jelentősége. Holnap elhagyjuk az országot és soha többé nem fognak találkozni.

Ez a kijelentés láthatólag megnyugtató hatással volt Pálra s midőn elváltak, Fülöp azt hitte, ez a kellemetlen ügy be van köztük fejezve.

A folyosón egyik szolgát látta Pál szobái felé sietni, levéllel kezében, kit öreg, erdészruhába öltözött ember követett.

— Várjon itt rám, — mondá neki a szolga, — azonnal visszajövök a gróftól.

Fülöp megállt, eltalálván, hogy miféle ügy vezethette az erdészt a kastélyba s megszólítá őt.

— Magánál vannak az angol urak?

— Nálam uram, de az egyik nagyon beteg. Magán kívül fekszik ágyában s a másik irta azt a levelet, melyet hoztam Pál grófnak, ha az még a kastélyban volna.

Fülöp megdöbbsent erre a hirre, de nem akart tovább kérdezősködni, annál is inkább, mert Lamberthy közeledett felé, ki előtt nem óhajtott a történekről beszélni.

— Mondd meg nekem Fülöp, mi történik itt? — kérdé az tőle, szobájába követve őt. Fél óra előtt lovas ember nyargalt Kotuninba a her-

czegnőnek szóló levéllel, egy kocsis orvosért ment a városba s Kapronczay úgy járkál a házban, mintha temetésre készülne.

— Páltól jövök s ott nem hallottam semmit.

— Valaminek kellett történni, mi nincs rendén, — folytatta a gróf kissé nyomott hangulatban s látta, hogy Fülöpöt is megdöbbenetette a hír, mit tőle hallott.

— Mondd meg nekem, — kérdé egyszerre élénken fordulva hozzá Fülöp, — te, ki bizonynyal ismered hazád törvényeit, mi történhetik egy előkelő, magas állásu emberrel, ha az valakit leüt s ennek következtében az illető meghal?

A kérdezett láthatólag meg volt lepetve e különös kérdésen.

— Az attól függ, — viszonzá, — hogy mily körülmények között történt az ütés. Más a szándékosan meggondolt sértés, más, ha önvédelem okozta és más ha jogtalan támadásból eredt.

— Ha például valakit megtámadva látunk, s annak segítségére sietvén, leütjük a merénylőt?

— Ilyen formában fölmentetik az illető, föl téve, hogy vád alá lett helyezve, azonban azt be kell bizonyítani tudni, holott az ilyen esetnél rendszeren nincs tanu, mert senki sincs jelen az illető három egyéneken kívül. A ki támadott, a ki megtámadtatott s a védelmező, a ki, legjobb, ha azonnal följelenti magát.

Fülöp nagy nyugtalanságban járkált föl és alá.

— Mi okból tudakozod ezt? — kérde Lamberthy.

— Okom van rá, mit ma még azonban nem közölhetek veled, de megbocsátasz, hogy pillanatra távozom.

Sietve hagyván egyedül barátját, Pálhoz futott. A nyugtalanság nem hagyta őt kétségben maradni s azt éppen ajtaja előtt találta kimenésre készen.

Az erdész még mindig az ajtó előtt állt.

— Menjünk, — mondá neki Pál gróf, de Fülöpöt megpillantván, hozzá fordult.

— Marlow, ugy látszik, halálán van? — kezdé izgatottan s ajkai hófehérek voltak és reszkettek szavai alatt.

— Hozzá szándékozol menni?

— Természetesen esetleg orvosért kell küldeni, de előbb megnézem, nincs-e nagyitva a dolog...

— Az orvos nemsokára a kastélyba jön. Éppen most hallottam Lamberthytől, hogy érte küldtek.

— Beteg valaki?

— Valószínűleg.

— Azt biztosan tudod, hogy nem Sárának van baja?

— Félóra előtt még teljesen jól volt.

Pál nyugodtabb lett a feleletre. Ugy látszott, a többiek baja nem érdekelte s az erdésznek mondá:

— Menjünk gyorsan a beteghez.

De Fülöp hozzájuk csatlakozott.

— Veled megyek, — mondá, — csak felöltömért, kalapomért futok, várj rám egy perczig. — És visszatérve lakására, magához vette a szükséges tárgyakat, Lamberthynek azt mondván, hogy Pállal kell neki haladéktalanul valahova menni.

Lamberthy kedvetlenül hagyta el a szobát, szeretett volna Fülöppel hathatósabban s többfélelről beszélni s ment a nagyterembe, hol találni remélt valakit a kastélyban lévők közül, de az üres volt s leült a kandalló mellé egyedül és elmélkedésekbe merült, midőn a mellékszobából melynek ajtaját csupán szőnyeg boritá, hangok üték meg füleit s minden szó behangzott hozzá.

A hangból megismerte a beszélőket, Kapronczay és neje társalogtak együtt.

— És ha a herczegnő nem jön el a mai nap folytán? — kérdé a gróf hallhatólag nyugtalan hangon.

— El fog jönni levelem következtében.

— Mit irtál neki?

— Hogy igen fontos ügyben haladéktalanul kell vele beszélnem s én nem mehetek hozzá, mert Vanda beteg.

— Az orvos még nem érkezett meg?

— Nem lehet még itt, csak félóra előtt ment érte a kocsi.

— Az a szerencsétlen gyermek! — sohajtott föl Kapronczay. — Félek Matild, hogy nem úgy neveltük őt, mint jó és helyes lett volna.

— Késő most már erről beszélni, ha Fülöp nem viszonozza szerelmét, ugy az ő rajongó, mély érzésü természetével el van veszve.

— Talán sikerülne elfelejtenie, ha nem látja.

— Arról szó sincs. Először meg kell nekünk is vallanunk, hogy Merlaky nem az az ember, kit könnyen el lehetne feledni, másrészt tekintve Vanda természetét, ő nem fog szerelmében változni soha!

— És ez a szerencsétlen Sára! Csak ő ne volna nővére Fülöpnek. Milyen rokonság. Marlowné asszony. Ki hitte volna ezt arról az előkelő külsejű asszonyról. A mai világban már oly dolgok történnek, mi fölött megáll az embernek az esze.

— És tudod-e, hogy ő légyottokat tart hajnalban vagy későn este a szabadban, midőn a kastélyban még mindenki alszik?

Lamberthy indulatosan ugrott föl ezekre a szavakra, elfelejtvén, hogy ottlétét elárulhatja, de a beszéd folytatásából látta, hogy azok nem hallottak semmi neszt.

— Légyottot? — kérdé akadozva a bámulattól Kapronczay. Kivel?

— Azt nem tudom. Ágnes beszélte, hogy ruhája, czipője oly sáros, csatakos volt, holott senki sem látta őt tegnap távozni a házból, hogy kint kellett lennie, még pedig az erdőben, mert fenyőbogyók voltak a czipőjére tapadva.

— Az még nem jelent légyottot.

— Az erdész fia hozott számára levelet későn

este, melyet Ágnes vett át, öltöző asztalára tett s azt sejtí, hogy az összeköttetésben van kintlétevel.

— Mennyiben lehetne ez?

— Valaki találkoztót kért tőle a levélben.

— Az erdészházból?

— Hogy honnét, azt nem lehet tudni, de Simon, az erdészék fia hozta a levelet.

Pár percnyi hallgatás követte e szavakat s Lamberthy kezdett érteni bizonyos összefüggést Fülöp gyors távozásával, ki az öreg erdészszel beszélt, midőn ő a folyosón találkozott vele.

Csendesen hagyta el helyét s azt híven, vége a társalgásnak, lassan az ajtó felé huzódott, nehogy ott találják őt, ha esetleg a gróf vagy grófné ki lépne a mellékszobából.

De újra hangokat hallott.

— Mit fogsz mondani a herczegnőnek? — kérde Kapronczay, más térre vivén a beszédet.

— Mindazt, mit Fülöppel közölni tiltja büszkeségem. Ő majd elvégzi a többít unokájával.

— És ha az nem hajlandó arra, mit tőle kívánunk?

— Mily föltevés! Ő csodálatos vonzalommal viseltetik a két testvér iránt, s örülni fog a szerencsének, mely az egyiket éri. A másik ugy is örökre semmivé tette magát.

— De mit lehet tulajdonképen Sára szemére vetni?

— Még kérdezheted? — kiáltott föl megrovó hangon a grófné.

— Az, hogy atyja ellenére férjhez ment, hiba volt, de nem becstelenség. Mióta itt van, kifogástalanul él, mert hogy légyottokra jár, az csak föltevés.

— Hová menne titokban, midőn még mindenki alszik?

— De kedves Matild, azt csak nem hiszed, hogy december végén, hóban, fagyban, oly átlátszó egyéniség, mint Sára, szerelmi találkozásra megy hajnalban. És kivel jönne ott össze?

— Azt gyanitom, Alfréddal.

— Képtelenség ilyet fölteni. Te máskor oly helyesen szoktad megítélni a dolgokat s most teljesen tévuton haladsz.

— Adja Isten, hogy csalódjam — sóhajtott föl Kapronczayné, legfőképpen Vanda miatt kívánám azt.

Lamberthy gróf ekkor az ajtónál volt s hal-
kan fölnyitván azt, nesztelenül lépett ki rajta.

Körülbelül tisztában volt, e párbeszédet hall-
ván, mindazzal, mi felől kis idő előtt Fülöptől tudakozódott. A herczegnőnek küldött levél tartal-
mát kitalálta, az orvos jövetelének okát hallotta,
csak az erdészszel való összefüggés, és Sára gya-
nusításának oka volt még érthetetlen előtte.

Nem birta megmagyarázni magának, hol jár-
hatott volna Sára hajnalban, ha egyáltalán volt

alapja a grófné állításának, mert alig hihette, hogy az titkon elhagyta a kastélyt a tegnapi későn történt lefekvés után hajnalban, vagy éjnek idején, hogy valakivel találkozzék. Ezt nem tette föl róla s annyira méltatlannak látszott az előtte, hogy még gondolatban is haraggal utasítá vissza.

Azért, hogy egy tizenhat éves leány meg-gondolatlanságot követ el, nem következés, hogy később könnyelmű legyen és Sára egyénisége oly tiszta, szügies, emelkedett, hogy nem tehetni föl semmi helytelent róla, gondolta. De mind a mellett Alfréd jutott eszébe, kit, tudta, hogy Sára szeret s viszont szerettetik általa és talán miatta ment... De nem.

Miért találkoznának titokban? Ez egyikükhöz sem volna méltó, midőn szüntelen egymás közelében vannak.

Nyugtalan volt, de nem kérdezhetette Alfrédétől a gyanusított légyottot. A mit véletlenül hallott, annak lelke mélyébe kellett eltemetve maradni, de gondolatban nem birt szabadulni a hallottaktól s órákig tünődött rajta.

Alkonyat felé látta berobogni a herczegnő fogatát, ki Bogdányival jött. Kevéssel előbb meg-érkezett az orvos. Sára és Alfréd az üvegezett erkélyen ültek, mely fütve volt s kellemes meleget nyújtott az ottlévőknek, csak Fülöp volt még mindig távol s ő kellemetlen hangulatban tölté az órákat. Azt, hogy Pál Fülöppel együtt hagyta el

a kastélyt, nem tudta és meg nem foghatta, hova tűnt az el ismét nyomtalanul, mint már a reggeli alatt.

Fölkereste tehát egy idő múlva Vilmát s vele mulatott, ki *eredeti* eszejárásával rossz kedve daczára, is megneveltette, fölvidította csevegésével.

Igy készültek a Radnán összegyűlt vendégek a karácsonyi ünnep első napjának pompás ebédjére, mely még tegnap este oly vidámnak ígérkezett s ma mindenki levert, nyugtalan, szomorú vagy izgatott volt s még is kétség között vergődött. Sok szegény kunyhóban nem cseréltek volna a kastélyban lévők hangulatával, kik békében, nyugodtan költhették el szerény ebédjüket Krisztus születésnapjának ünnepén s úgy áldozhattak annak emlékére, mint a hogy a világ megváltója ezt megérdemli . . .

Ezalatt Borbála herczegnő a háziasszony nappali szobájában ült a grófné mellett, hol az orvos véleményét mondta el Vanda betegségéről.

— A komtesse nagyfokú idegességben szenved, melyhez könnyű láz járult, mi azonban ha kedélye lecsendesül, el fog mulni. Azonban őrizni kell őt minden újabb fölhevüléstől, mert ki kell mondanom, hogy a baj könnyen ideglázba mehet át, mi tekintve a beteg gyöngé szervezetét, válságos lehetne.

Az anya elhalványulva, megrendülve hallgatta

e kijelentést, míg a hercegnő arcza nagy részvétet fejezett ki s az orvos távozta után, ki visszament Vandához, megnyugtani igyekezett őt, ki könyekben tört ki, mintha egyetlen gyermekét már halva látta volna.

— Hallottad, mit mondott az orvos, — kezdé a grófné, könnyeit letörölve, fájdalmas hangon, — és nem fogsz bámulni azon, mit tőlem hallasz, s mi végett jöveteledet kértem.

— Bármi legyen is az, örömmel teljesitem kívánságodat, ha az hatalmamban áll, — viszonzá melegen a hercegnő.

— Ha egyedül tőled függne, kedves Borbála, de fájdalom, te csak mint közvetítő járhatsz el a kényes dologban, mely, hogy valaha nálunk előforduljon, soha sem hittem volna.

A hercegnő némán, kérdőleg tekintett rá, várva a bevezetés folytatását.

Ő sem volt megkimélve az élet csapásaitól s meg tudta mérni a grófné könnyeinek jelentőségét, ki erősen habozni látszott azzal, mit mondani akart.

— Mindenek előtt meg kell vallanom azt, hogy az utóbbi napokban nehezteltem rád, Sára miatt, kinek nem mondtad el teljes valóságban multját, történetét.

— *Sára történetét?* — kérdé kissé meglepetve a hercegnő.

— Részben közölted velem annak házas-

ságát, válását, mi nagy hiba volt tőle, de végre nem menthetetlen, talán nem is *egyetlen* a mai világ krónikájában, de a fődolgot, mely korlátozott volna abban, hogy ide hívjam, elhallgattad.

— Férje tetteit? Hisz ő nem tehet azokról.

— Nem felelek erre s nem akarom vitatni, rá háramlik a házastársakra egymás szégyene, de nem kell mondanom neked Borbála, ki velem hasonló állásban vagy, hogy a mi világunk, mely mindenekfölött a formák rabja, az ilyet soha sem bocsátja meg és Sára előtt férje miatt minden palota ajtaja be van zárva.

Özv. Merlakyné hallgatott. Ő maga is tisztában volt ezzel, de kifogástalan lelkének, főuri büszkeségének kínos volt ezt az igazságot mástól hallani, melyet lehetetlen megczáfolnia.

— Nincs igazam? — kérde Kapronczayné, ki a hallgatást neheztelésnek vette.

— Tökéletesen... Azt kívánod, hogy Sára távozzék, nemde? Ezt óhajtod velem tudatni.

— Ellenkezőleg, — mondá keserűen a kérdett. Arra akarnám őt általad kérni és rábeszéltetni, hogy maradjon.

— Nem értelek.

— Mert még nem tudod, hogy mily iszonyu helyzetben vagyok. Vanda őülten szerelmes Fülöpbe, ez az oka betegségének s hallottad az orvos szavait, ha Fülöp nem viszonzza érzelmeit, az leányom életébe kerülhet.

Borbála hercegnő kezdte érteni az összefüggést, csak azt nem tudta, mit tehet ő ebben a dologban s ezt a kétséget ki is fejezte szeme.

— Rá kell birnod a testvéreket, hogy holnap ne utazzanak el, mint azt tervezik.

— El akarnak utazni? — kérdé meglepetve Merlakyné, ki semmit sem hallott még e tervről.

— Igy határozta Fülöp s meg vagyok győződve, hogy ha te közbe nem lépsz, meg is fogja tenni.

— Nekem nem szóltak erről, de helyeslem tervüket.

— Én is helyeselném, más körülmények között, azonban beláthatod Borbála, hogy oda kell hatnunk, miként míg Vanda föl nem gyógyul, Fülöp ne távozzék Radnáról.

— És maradjon Sára is, természetesen, miután egyiket a másiktól nem lehet elválasztani, azonban bocsáss meg kedves Matild, ha azt kérdezem: mi terved és célod van unokáim maradásával, mert hogy Vandát nőül adjátok Fülöpnek, azon kétkedem.

Nehezére esett Merlakynénak e szavakat ki-ejteni, szenvedett alatta büszkesége, mert ő eddig ahhoz volt szokva, hogy a világ, minden Merlaky iránt előzékenységgel viseltetett, s annak minden egyes tagja tisztelettel találkozott és minden körben kívánatos volt.

Azonban bármily zokon esett is neki, sokkal

józanabb ítélőtehetséggel bírt, mint hogy ne tudta volna, miként kedvencz fia, István gyermekeit nem lehet a rendes mértékkel mérni. Ő maga volt, ki áthágta a társadalmi törvényeket méltatlan házasságával s ez gyermekeire is nehezült. Azonkívül Sára házassága, kit ő maga is elítélt bár, de szeretett és enyhébb, elnézőbb volt iránta, mint bárki iránt lett volna.

Fülöp kitünő ember volt, nagy tehetségekkel ruházta föl a természet, de nem volt állása a világban s ama proletárok közé tartozott, kik előtt becsukott könyv az élet, sohasem tudják, melyik lapon nyílik az ki számukra s mi van sorsukról megírva.

És mindez nem lehetett Kapronczayék inyére, Fülöp nem lehetett ma már azok után, miket Sáráról tudtak, kívánatos férj Vanda számára, ki válogathatott a kérőkben, bár eleinte a gróf és grófné kitüntető szivességgel fogadták.

Kapronczayné észrevehetően meglepte ez az egyenes kérdés.

— Ha az igazat meg akarom vallani, az a reményem, hogy ha a leányom jobban lesz s elvisszük valamely élénk, mulatságos helyre, elmulik nála a Fülöp iránti káprázat, csak most csillapuljon le, fiatal leányok gyakran szenvednek ebben a talán csak képzelt betegségben, később az idő meghozza a feledést.

— És ha nem így történik, ha, tekintvén

Fülöp briliáns egyéniségét, nem áll be a kivánt kiábrándulás Vandánál. Mi történik akkor?

— Akkor nőül megy hozzá Vanda, viszonzá habozva a grófné.

Borbála hercegnő láthatóan küzdött azzal a kellemetlen hatással, mit barátnéja egész előadása keltett s kissé hüvösen mondá:

— És tegyük föl, hogy Fülöp itt marad, talán ő is érdeklél viseltetik Vanda iránt, ki kedves, bájos teremtés, mi közellétében szerelemmé fejlődik s reményre gerjed... Mi lesz akkor? Szabad-e így játszani a szivekkel, bizalommal, reménnyel?

Kapronczayné zavarba jött e kérdésre s még inkább a szigorú hangra, komor tekintetre, melyet a hercegnőnél eddig nem ismert.

— Ha ez bekövetkezik, Vanda neje lesz, viszonzá némi habozás után.

— Igéred ezt? — kérdé Merlakyné.

— Igérem.

— Így megkísérlem a mit kívánsz tőlem, bár nem ígérhetek sikert, mert Fülöpöt nagyon önnálónak s kissé makacs természetűnek ismerem...

— De tegyük föl, hogy mint magad is mondá, szerelemre gerjed Vanda iránt, talán már most is érdekli őt lányom s a mi visszatartja, hogy nyilatkozni merjen, az állás különbsége.

— Meglehet, de kételkedem ebben azok után, miket gyakran hallottam tőle. Szerintem ő nem az

az egyéniség, ki rangra, czimre adjon, egyéni értékeért becsüli az embert s a mellett oly büszke, hogy meg vagyok győződve, többre tartja magát, mint unokafivéreinek bármelyikét.

— Rám is ezt a hatást tette s épen e miatt remélem, hogy nem utasitaná vissza, ha mi szülők általad megkínáljuk lányunk kezével, mert hisz ez a házasság csak előnyére lehet neki, ha nemes ambíciói vannak.

— Talán így gondolkoznék, ha Magyarországon akarna maradni.

— Okvetetlen azt kell tennie, ha Vandát nőül veszi.

— Kérdés, hajlandó volna-e még erre az esetre is a maradása.

— Mindezt meg kell tudnunk Borbála s ez csak te általad, a te szives közbenjárásod által történhetik. Beszélj vele kérlek, mielőbb, nem irhatom le azt az iszonyu helyzetet, melyben vagyunk.

— Mutatott ő valami vonzalmat Vanda iránt?

— Ellenkezőleg, éppen annak a betege Vanda. Mert szégyennel kell megvallanom, hogy ő megvallotta Sára előtt szerelmét Fülöpnek és...

— Az nem viszonzta a vallomást. Oh Matild, mily különös két teremtés ez a testvérpár. Ugyanezt tette Sára Pállal.

— A hitbizomány ura nőül akarná venni Sárát? — kérdé meglepetve Kapronczayné.

— Mielőtt tudta, hogy férjes nő, megkérte kezét s kosarat kapott.

— A mi természetes volt, miután Sára nem válaszolhatott igennel. De ismerve Pál büszkeségét, bámulok elhatározásán.

— Meg vagyok győződve, hogy Sára minden körülményben ugyanezt tette volna. Nem szereti Pált s nem ment volna hozzá.

— Ki tudja.

— És ez az, mi Fülöpre nézve aggodalmat kelt bennem. Mindent megkísérlek, hogy rábeszéljen a házasságra s légy meggyőződve, ha nem sikerül az, nem én leszek az oka...

HETEDIK FEJEZET.

Midőn az orvos elvégezvén dolgát a kastélyban, kocsira ült, hogy távozzék, egy öreg ember lépett hozzá, megszólítván őt, kiben az uradalom egyik erdészére ismert.

— Tessék ezt elolvasni, orvos ur, — mondá az erdész levelet nyujtván neki.

Az orvos kissé csodálkozva vette azt át s fölbontván, a következőket olvasta Merlaky Pál gróf névjegyén :

„Pitroff orvos ur kéretik haladéktalanul az erdészházba jönni, hol súlyos beteg vár segítségére. Minden percz mulasztása válságot idéhet elő...“

Pitroff feszülten tekintett az öreg emberre, ki az ő arczán lesni látszott a levél hatását s nagy nyugtalanság mutatkozott rajta.

— Magánál van a beteg? — kérdé tőle.

— Nálam, ott időznek a gróf urak is.

— Miféle gróf urak?

— Merlaky grófok Kotuninból.

— Üljön föl és menjünk.

Az öreg ember szót fogadott s néhány percz mulva az orvos a betegszobába lépett, melyen kívül csupán még egy benyilóval s konyhával birt az épület.

A tüzhely mellett az erdészné állt, főzte az ünnepi vacsorát, keveset törődött a belépőkkel, különben sem tetszett neki a rendesen csöndes házban ez a sok jövés-menés és most még mindehhez az a beteg ur, kinek még nyelvét sem érté.

Az egyszerű sárgára festett puhafa ágyban tarka vánkoson feküdt Marlow Edgár láztól gyötörve, vérpiros arczczal, zavaros tekintetű szemekkel, érthetetlen szavakat suttogva. Mellette angol magyar barátja állt, mig Pál és Fülöp a benyilóból jöttek ki az orvos fogadására, ki azonnal a beteg vizsgálatához látott.

— Mi előzte meg a betegségét? — kérdé végig futtatva szemeit a két fiatalemberen s szeme érdekkel akadt meg Fülöpön, kit nem ismert.

— Sulyos ütés érte a beteg fejét, innét származhatik a baj, viszonzá Pál.

— Agyrázkódás! Ettől származik a láz, mely igen magas. Talán belső vérzés állt be az agyban és akkor alig van remény fölgyógyulásához. Ki ez az ur?

— Egy angol, viszonzá kissé zavartan Pál.

— Ki ütötte meg?

— Ki kell mondanom, hogy én magam, jog-

talán támadás következtében, — viszonzá a kérdett tettettel nyugalommal.

— Gróf ur? — kérdé csodálkozva az orvos.
— Önt támadta meg?

— Nem. Egy védtelen hölgyet, kinek én segítségére siettem.

— És leütötte. Súlyos ütés volt s önnek kellemetlenségei lehetnek.

— Tudom, de el kell viselnem a következményeket.

— Nem fog meghalni, — mondá a beteg angol-magyar barátja, — de hülye maradhat. Láttam én már súlyosabb eseteket is.

— Kegyed orvos? — kérdé tőle Pitroff kétértelmű mosolylyal.

— Nem vagyok orvos, de Angolországban gyakran történik nagy verekedés, mert nálunk a párbaj tilalmának következtében erre kell szoritkoznunk, s rendszeren így veszünk elégtételt magunknak.

Mindnyájan elmosolyodtunk, s az orvos mondá:

— Meglehet, hogy igaza van. Ne tegyünk le a reményről. Hideg, ha lehet, jeges borogatásokat kell fejére alkalmazni. Más orvosság nem szükséges, holnap majd eljövök.

E szavak után elhagyta a szobát, a fiata, emberek kíséretében.

— Bocsánatot kérek, ha nevét tudakozom

uram, — fordult Fülöphöz, mielőtt kocsijára ült volna, titkolhatóan érdeklél.

— Nevem Merlaky Fülöp.

Ugy ejté ki e nevet, mintha az valamely fejedelmet jelentene, egyszerűen, de büszkén, jelentőségteljesen, mint a milyen egész külseje volt.

Az orvos meghajtá magát, bucsut vett tőlük s elrobogott, de még sokáig gondolt a látott ifjura, kinél soha vonzóbb külsejű, előkelőbb arczu embert nem látott.

— Menjünk mi is, — mondá Pál kissé izgatott hangon. Az orvos véleménye beláthatatlan következményeket jelentett rá nézve.

— Menj egyedül Pál, én a betegnél maradok — mondá Fülöp.

— Milyen gondolat! Mily célból tennéd ezt, a kastélyban várnak ránk, nem soká itt az ebéd ideje s mit mondjak, ha kérdezik hol létedet.

— Lelkésznek készültem, kinek hivatása a szenvedők vigasztalása.

— De nem az ilyeneké, mint Marlow.

— Ember, ember! Hibás, vétkes, haszontalan, de a halállal szemben megszűnik a bűn, ez az egyedüli, mely lemossa földi gyöngeségeinket... Nekem mellette a helyem.

— De ebben a viskóban, hol még kényelmesen ülni sem lehet, evésről szó sincs ebben a társaságban? — kérdé lenézően Pál. — Ezen a nagy ünnepen!

— Jobban nem ünnepelehetem Jézus születését, ki a legnagyobb *ember* volt e földön, mintha példáját követem s nemcsak dicséretben magasztalom, de tettben utánozom.

Pál néma lett a bámulattól.

— Nem, — mondá azután ideges haraggal. — Ezt nem engedhetem. Számon fognak tőlem kérni s mit mondjak, hol vagy? El kellene árulnom a valót. Gondold meg, mily hatást tenne az Kapronczayékra és Sárára.

— Miért kellene azt elárulni, ki a beteg? Szenvedő ember fekszik az erdész lakban s én mellette maradtam virrasztani.

— És Sára... Mit mondjak neki?

— A mit a többieknek. Ő ismer engem s érteni fogja ittlétemet.

Pál érvei ki voltak meritve. Majdnem haraggal, de mindenesetre irigységgel vált meg tőle, ki nek minden tette, minden szava oly magasan állt ő fölötte, hogy ezt önszeretete daczára is el kellett ismernie.

Kedvetlenül érkezett a kastélyba, hol a herczegnő várakozott Fülöpre s meglepetve látta Pált egyedül visszatérni, mert azt mondták neki, hogy együtt távozott a két unokafivér s ebéd előtt visszajönnek.

Ugy Kapronczayék, mint Sára, valamint a herczegnő a legkellemetlenebbül voltak Fülöp távolmaradásán meglepetve.

Lassanként besötétedett s Borbála herczegnő nem gondolt a hazatérésre. Ebédhez ültek, melyen hiányzott Vanda, Fülöp és az a derült kedv, melyre számítottak az ünnep első napján, de a háziakra vigasztalólag hatott az, hogy a testvérek távozásáról nem volt többé szó, hisz ha Fülöp betegnél tölti az éjszakát, ugy reggel nem gondol az utazásra.

A társaságból csak Sára tudta, ki az a beteg. A többiek nem győztek kérdezősködni róla. De semmit sem tudtak meg Páltól, ki kitérően felelt s mint Fülöptől hallotta, annak lelkeszi hivatását hangoztatva felelt. De mindenki gyanuval fogadta ezt a mentséget Fülöp efmaradására nézve s Kapronczayék titkon elhatározták, hogy a következő reggel megtudakozzák a valódi tényállást, mely nagyon nyugtalanította őket. Egyikét a legszomorubb estéknek töltötték a radnai kastélyban, majdnem hasonlót a Klotild grófnő és leányai estéjéhez, kiktől egyenként átszállinkóztak Radnára a család tagjai s ők egészen magukban voltak, irigykedve gondolván a Kapronczayéknál mulatókra s nem sejtván, hogy ott mily kedélyállapotban ültek együtt a vendégek és háziak a kellemetlen eseményekben változatos nap után...

Midőn szétoszlott a társaság, Sára egyszerre hagyta el a termet Bogdányival s a folyosón hal-
kan mondá neki:

— Jöjjön szobámba ügyvéd ur, valamiről beszélnem kell önnel, mi nem tür halasztást.

Bogdányi szó nélkül követte.

Midőn Sára szobájában voltak, az előtört könyvekkel mondá:

— Tudja-e, ki fekszik az erdészházban betegen, kinél Fülöp maradt?

— Fogalmam sincsen róla.

— Szerencsétlen férjem, ki talán meg fog ott halni.

— Férje... Hát hogy jött ő ide?

— A fiatal nő gyorsan elmondta neki a történeteket.

— Mi lesz ebből? — kiáltott fel az ügyvéd, — ha Marlow meg talál halni.

— Nemde Pál börtönbe kerül?

— Az attól függ, miként történt a dolog, hogy lehet jogi szempontból föltüntetni, mindenestre kétséges dolog.

— Megtenne nekem egy nagy szivességet, ügyvéd ur?

— Tudja, hogy szívesen teszek, a mit lehet.

— Az erdészház negyedóránnyira fekszik, kísérjen engem oda.

Az ügyvéd valósággal megrémült e szavakra.

— Hová gondol! — kiáltott fel megrovólag. Ebben a hidegben, sötétben éjfél után, deczember huszonötödikén, hisz még az ebek is odujokba bujnak ilyenkor.

— Nézze csillagos az ég, a hold majdnem eljes fénynyel ragyog, igaz, hogy csikorgó a hi-

deg, de mit tesz az, meleg ruhában, gyorsan menve, nem fázunk.

— Nem, nem grófnő, ez lehetetlen. Tegyen le erről a gondolatról.

— Ugy egyedül megyek — mondá szomoruan Sára. — Vannak itt többen, kik elkisérnének, de éjnek idején nem mehetek velük s a titkot is fel kellene nekik fedeznem.

— Bocsásson meg, de ez őrült gondolat, ilyenkor az erdőn keresztül bolyongani...

— Mitől fél?

— Semmitől, de borzadok még a gondolatától is, csak lázas agynak lehet a szüleménye ilyen terv. Ujra kérem, tegyen le róla.

— Ugy jó éjszakát, — mondá Sára szomoruan.

— Ugy-e belátja, hogy a mit tenni akar lehetetlenség?

— Ha ön mondja, ki sokkal okosabb nálam, kénytelen vagyok azt tenni.

— Hála Istennek. Gondolkozzék csak a tettek lehetetlenségén. Ezzel az átlátszó termettel, apró lábakkal. Elvinné a szél s én nem találnám meg, — mondá enyelegve Bogdányi.

— Nem nagy kár volna értem, — viszonzá erőltetett mosolylyal Sára... — Nem is volna rossz, ha így végződne történetem.

Az ügyvéd megnyugodva vált el tőle.

De Sára nem az a természet volt, kit vissza

lehetett riaszani. Olyan vérből származott, mely nem csak akart, de azt keresztül is tudta vinni s midőn az ügyvéd elhagyta a szobát, gyorsan köpenyeget vett, fekete fátyolkendő t borított fejére és halk, nesztelen léptekkel hagyta el lakását. . .

Már mindenki aludt s ő észrevétlenül haladt végig a folyosón le a lépcsőkön, fölzárva az ajtót, kilépett a sötét éjszakába, hol minden néma, nesztelen volt, csak a csillagok tekintettek rá a magasból. Rémes mozdulatlanság fogadta, de ő, bár elszorult szivvel, félelem nélkül indult az erdei utra, melyen át fivéréhez és beteg férjéhez akart jutni, ki megcsalta őt, haszontalan, semmi embernek bizonyult, borzadt tőle, szivéből megvetette, de — mégis csak férje volt.

Mialatt ő ama meggyőződésben hagyta el a kastélyt, hogy távozását nem vette észre senki, Lamberthy gróf és Alfréd együtt ültek az utóbbi lakásában s a nap különös eseményeiről beszéltek.

A gárdatiszt előtt sok minden megfoghatatlan talánynak látszott, minek megfejtését Lamberthy sok részben megtudta volna adni, de a mit véletlenségből kihallgatott, azt nem akarta közölni, s hogy Fülöp kinél van, ki az, ki az erdésznél betegen fekszik, ő sem tudta, de úgy mint mindenkint a kastélyban, őt is érdekelte.

Valami különös lázas izgatottság uralkodott a házban, s ez elragadt az ifjakra is és nem érezvén álmoságot, együtt ment Alfréd szobáiba, hol

illatos szivarra gyujtva, kicserélték gondolataikat, észleletöket és találgatásaikat a történetek fölött.

Különösen Pál viselete tűnt föl nekik, ki a legjobb barátságban látszott most Fülöppel lenni, kit az első percztől rossz szemmel nézett, annak pedig volt oka rá haragudni.

Mi hozhatta őket össze, mi békíthette ki iránta Fülöpöt?

Ezen tanakodtak, midőn egyszerre fölnyilt az ajtó s Bogdányi ügyvéd lépett be rajta.

Mindketten csodálkozva tekintettek rá, ki megpillantván őket, bámuló, szórakozott arczczal nézett körül.

— Bocsánatot kérek, — kezdé mintegy magához térve gondolataiból, — eltévesztettem az ajtót, szobámba akartam menni.

— Honnét ily későn ügyvéd ur? — kérdé Lamberthy.

— Sára grófnőtől.

— Sárától most? — kiáltott föl meglepetve Alfréd.

Az ügyvéd arczán látszott, hogy gondolatai másutt járnak s mintegy gépiesen mondá, mialatt óráját elővette.

— Milyen gondolat! Hogy ne mondjam, esztelenség. Az erdészházhoz akart menni *most* éjfél után, egy órakor a legsötétebb erdőben.

Az ifjak hallgattak, látták a beszélő szórakozott kifejezésén, hogy fönhangon gondolkozik.

— Velem akarta odakisértetni magát, velem !
Ki ugy is mindig didergek. Lehet hat fok nullán alul.

Alfréd barátjára pillantott, mindketten feszül-
ten várták a folytatását.

— Szerencsésen lebeszéltem. Ezek a fiatal
hölgyek minden józanság hiányával vannak. Meg-
fagyhatott volna, mig oda ér.

Azután eltette óráját s mintegy fölébredni
látszott elmerültségéből.

— Jó éjszakát uraim, valóban ideje, hogy
ágyban legyek...

És ezzel ment, azok mosolyogva tekintettek
utána.

— Fogadjunk, hogy egy szót sem tud abból,
miket nekünk beszélt, hogy valakinek elmondta,
— kezdé helyéről fölugorva Alfréd, — de a mit
Sáráról mondott, különös.

— Talán álmodta, — jegyzé meg Lamberthy

— Vagy képzelődik.

— Lehetetlen, hogy Sára most ki akart volna
menni, hova, mily czélből, ámbár...

— Miért halgatsz el?

— Oly különös dolgokat hall és lát az em-
ber itt, hogy már semmi sem lehetetlen.

— Az ki van zárva.

Lamberthy grófon habozás látszott. Szeretet
volna szólni arról, a mit Kapronczayéktól hallott
Sáráról s mi most eszébe jutott, de valami vissza-
tartotta, hogy beszéljen.

— Mi fölött tünődöl? — kérde csodálkozva Alfréd.

— Magam sem tudom. Lehetségesnek tartod te azt, hogy az a fiatal asszony hajnalban titkon elhagyja a házat s találkozóra menjen?

— Sára, hajnalban találkozóra? — kiáltott föl nevetve Alfréd. — Mily gondolat! Ki állítja ezt?

— Kapronczayék.

— Merész hazugság...

Egyszerre elhalgatott. Csöndes nesz üté meg mindkettőjük fülét s az ajtóra tekintettek.

— Ruhasukogás, női léptek... — sugá Alfréd látható megdöbbenéssel s a kulcslyukra illeszté szemét.

— Ha ő volna s Bogdányi igazat beszélt.

— Lehetetlen.

— Nyisd föl az ajtót, tekints utána.

Mindketten hallgatóztak az ajtó mellett.

— Nézz ki — ismétlé Lamberthy ideges sürgető hangon.

— Várakozzunk egy kissé, azután menjünk utána, ha ő volna.

— Majdnem lehetetlen, mint Bogdányi mondá, örült gondolat.

Pár pillanatig még vártak e szavak után, de midőn elhangzottak a siető léptek, Alfréd csendesen megnyitotta az ajtót s kitekintett.

— Valaki lesuhan a lépcsőn, más nem lehet, mint Sára.

— Utána kell mennünk.

Gyorsan fölverték kabátjukat és követték a már tovatűnt alakot, kit a csillagok fényének derengésében megpillantottak s távolról követtek.

— Hősies bátorság kell ehhez, — jegyzé meg Alfréd. Hova mehet?

— Az idegek legmagasabb foku izgatottsága, — sugá Lamberthy. — Vagy a legfenyegetőbb veszedelem félelme.

Azután hallgatva mentek utána s bámulták az előttük siető alak kitartását, a ki lankadatlan iparkodással haladt előre. Lábai alatt hallották ropogni a száraz leveleket, feje fölött károgni a varjúkat.

Végre már ők is megpillantották az erdészház kisdud ablakában csillogó villágosságot, Sára pedig az udvarkapujában állt meg, s mintegy ösztönszerűleg visszatekintett. Nem látott semmit.

Egy mély, megkönnyebbült sohajjal lépett be s a konyha küszöbén szétekintett, hol homályos mécses égett s egyik sarokban szundikáló nő ült, ki nem hallotta jövetelét.

Csak most, midőn elérte utja czélját, rettent meg attól, a mit tett. Remegést érzett, arra gondolván, mit fog Fülöp mondani jöveteléhez.

De fontosabb kérdés volt rá nézve az, mi idehozta őt, ebben az időben. Mit talál bent a szobában, hol, hogy nagy a veszedelem, mutatta fivére a betegnél maradása.

Csöndesen benyitotta az ajtót s megállt annak közelében, szétteljesítvén a lecsavart lámpa kétes homályában, hol az ágy mellett Fülöpöt látta a beteg fölé hajolni, ki visszafordulva a neszre néma bámulattal tekintett rá. Mintha nem hinne szemének, mintha valamely káprázatot látna.

— Sára! — mondá azután halkán, csodálkozva, kételkedve nővére otlétén. — Csakugyan te vagy?

— Eljöttem; — suttogá az izgatottan. — Eljöttem, mert nem neked, de nekem van itt a helyem.

Egyszerű meggyőződéssel ejté ki e szavakat letette köpönyegét s az ágy mellé ült, mert már úgy érzé, nem bírják lábai.

Fülöp nem szólt, nem korholá, nem tett szemrehányást neki, talán várta megjelenését, hiszen egy husból, vérből valók voltak s mi az egyiknek kötelességnek látszott, arról a másik is hasonlóan gondolkozott.

Egy leirhatatlan szeretetteljes pillantást vetett rá, azután mondá:

— Jól tetted, hogy eljöttél, de későn, férjed már kiszenvedett.

A fiatal nő rémülten ugrott föl helyéről.

— Mit mondasz, — hebegé majdnem önkivületben pillantván a halottra, a kinek arczát az ő beléptekor fehér kendővel boritá be fivére, a melyet saját nyakáról vett le, mit a hideg miatt hor-dott nyakán.

E perczen a szoba homályából lépett elő a magyar-angol barát, Sárát nagy érdekkal szemlélve mondá:

— A legjobb, a mi történhetett vele grófnő. Ránézve megváltás a halál.

Sára lehunyt szemmel, megrendülve állt a halott mellett, a kit egykor szeretett, kiben annyira csalódott, s a ki annyi keserüséget és rettegést okozott neki, de végre mégis férje volt...

Könyvet nem érzett szemében, de ama meghatottság vett rajta erőt, a mely a titokzatos halál láttára megragad bennünket. És az a gondolat rázkódtatta meg, mi fog most történni Pállal, a ki ennek a halálnak okozója? Kérdőleg függeszté szemét Fülöpre, mintegy feleletet várva néma tűnődésére, de az félreértve őt, mondá:

— Agyvérzés állt be nála s az ölte meg, az orvos gyanította és előkészített arra.

Ekkor halk beszéd moraja hallatszott a konyhában.

— Kik jöhetnek? — kérdé megrettenve Sára és Fülöp az ajtóhoz sietve, fölnyitván azt, bámulva ismerte meg Lamberthyt és Alfrédet.

— Ti itt! — kérdé kissé kellemetlen meglepetéssel. — Mi hozott ide?

— Sárát követtük, kit nem hagyhattunk egyedül jönni a sötét éjszakában s kinek észrevettük távozását a kastélyból; — viszonzá Alfréd feszülten pillantván maga körül.

— Halott fekszik itt; — mondá Fülöp az ágyra mutatva.

— Halott! Ki az?

— Marlow Edgár, Sára volt férje, kit a véletlen idehozott meghalni.

Most már az ifjak megértettek mindent és Alfréd szívében az öröm boldogsága riadt föl: Sára özvegy, szabad és szerelmüknek nem áll utjában többé semmi...

És ez a gondolat ült vonásaira, még csak alkalmi kifejezést sem birt arczára erőszakolni.

NYOLCZADIK FEJEZET.

Merlaky Pál grófnak első gondja volt magát a hatóságnál följelenteni, midőn megtudta Marlow halálát s egyszersmind előadta a történeteket. Ott jegyzőkönyvbe vették vallomását, azután hazament Kotuninba s előadta anyjának és nővéreinek, mi történt Sára férjével. Mindhárman nagy rémülettel hallgatták az esetet, mely Pálra nézve a legkellemetlenebb következményekkel birhatott s Klotild grófnő haragban föllobbanva mondá:

— Emlékezel Pál, mit mondtál Sára idejövetelekor, hogy te nem tudnád magad semmi olyféltre ragadtatni, mi nem illik állásodhoz és ez a meggondolatlan tett, mit elkövettél, nem eredhetet másból, mint szerelemből!

Az ikrek kérdően tekintettek rá, mialatt a grófné azt várta, hogy fia szavait megczáfolja.

De nem így történt.

Pál azon a száraz, ellentmondást nem tűrő hangon felelt, mely a legtöbb emberben ellenszenvet keltett iránta.

— Nem tagadom, hogy Sárát szeretem s

bár belátom, hogy helytelen, szeretni fogom, a mig élek.

— És talán most, hogy szabad, a botrány után nőül veszed.

— Csak tőle függ, hogy Merlaky Pálné legyen.

Határozott ünnepies hangon ejtette ki Pál e szavakat s legkevésbé sem indította meg ama keserű, majdnem kétségbeesett fölkiáltás, mely anyja ajkain kitört e szavakra.

— Hát ennyire jutottunk? — kérdé, kezeit összezecsapva. — Nem szégyenlenéd, mint nődet ebbe az ősi házba vezetni. Te, a hitbizomány ura, ki hivatva van a családot czimben, vagyonban, fényben tovább plántálni. Valóban, nem tudom, mit mondjak. Nincs szavam megbotrányozásomat kifejezni s eláll az eszem fölötted.

— Magamnak is, ki nem hittem, hogy ilyen szenvedélyre képes legyek. De úgy van, küzdöttem ellene. Majd imádója, majd ellensége voltam s midőn még nem tudtam, hogy férjnél van, megkértem kezét, de ő természetesen visszautasított. Nem tehetett mást.

— Most majd másként beszél.

— Alig hiszem. Most férje gyilkosának tekint s talán az lenne a kifogás. Ő nem engem szeret, hanem Alfrédet s kettőnk közül őt fogja választani.

— Helyesen teszi ; — jegyzé meg Zsófia, de anyjára pillantva ijedten elhallgatott, mert annak

arczán oly bősz haragot látott, mi meghüté ereiben a vért.

— Pedig érte követtem el a mi történt; — folytatá busan Pál, nem törődven anyja haragjával, nővére megjegyzésével. — Hálásnak kellene lennie, hogy attól a csavargótól megszabadítám.

— Hogy most nőül vedd, valóban gyönyörű botrány volna. És mit mond ezekhez nagyanyád, hisz ő mindig pártolta ezt a két kóborló testvért, most örülhet a következményeknek, mikről az egész vidék fog beszélni, sőt majd a hirlapok is irnak róla.

Azonban Klotild grófnőnek sok jövendőlése beteljesedett már, de véletlenül mindaz nem történt meg, a mit megjósolt.

Marlowot a legnagyobb csöndben temették el, senki sem volt jelen, midőn a földre tették, mint Sára, Fülöp és angol barátja, kevesen tudtak és beszéltek róla, sokan azt hitték a nép közül, hogy az erdészéknek valamely rokona s a magyar paraszt egykedvű természete nem törődött többet vele.

Borbála herczegnő és Kapronczayék azonban tudták az egész esetet s a mennyire kellemetlen volt nekik maga a tény, annyira örültek, hogy Sára titkos kirándulásai meg voltak magyarázva és Fülöp bámásmódja utált sógorával szemben még nagyobb glóriával vette őt körül előttök, úgy, hogy midőn Vanda megtudta az eseményeket, az elragadtatás könyeiben tört ki s ajkairól magasz-

talás hangzott el. A hercegnő megvárta Radnán a temetést, hogy beszéljen Fülöppel, ki kénytelen volt utját elhalasztani a történetek következtében, sőt nem akart most már addig távozni, míg Pál sorsa el nem dől, ki mellett talán tanuskodhatik.

És Kapronczayék marasztalták őt, hisz leányuk élete volt kötve távozásához, ki fölkelt ágyából s megjelent a társaságban, mely már megfogyott, Albányiék elutaztak és Alfréd sem maradhatván tovább, távozását a legközelebbi napok egyikére tűzte ki.

A hercegnő Marlow temetése után magához hívatta Fülöpöt s el akarta vele végezni azt, mire Matild grófné megkérte.

De már az első szavaknál elbátortalanodott a közlendők fölött.

Az ifju csodálkozva hallgatta előadását. A történetek után azt hitte, Vanda elfordul tőle, bár nem akarják nekik megvetésüket mutatni, mindamellett vége az irántuk eddig mutatott jóindulatnak.

— Vanda rajongással szeret, — kezdé Merlakyné — s tőled függ, hogy az ország egyik leggazdagabb örökösnejének kezét elnyerhessed.

Ez az állítás nem lepte meg Fülöpöt, mert hiszen Vanda följajnlotta neki kezét, de Marlow szerencsétlen halála még sötétebbé, kietlenebbé alkotta azt a történetet, mi Sára életét tönkre tette.

— Nagy kitüntetés az rám nézve, nagy-

anyám, a mit velem közölni kegyes volt, de, bár Vandát én kedvelem, soha sem tudnám ráhatározni magam, hogy nőül vegyem.

— Miért? — kérdő kellemetlen hatás alatt Borbála herczegnő, ki esztelenségnek tartotta Fülöp ellenszegülését.

— Először, mert rajta kívül nem óhajtja, nem óhajthatja senki ezt a házasságot, másodszor mert más egyéb ok választ el bennünket s Kapronczayék csak a legnagyobb kényszer alatt adnák nekem leányukat.

— Szeretném hallani az okokat.

— Nagyanyám, azokat maga is tudja *egyét kivéve*...

-- És az az egy?

— Kapronczayék nagyon vallásosak, én pedig az ellenkező vagyok s azért léptem vissza az atyám által számomra választott pályától, mert nem hiszem azt, mit hivatalomnál fogva hirdetnem kellene.

— Te nem vagy vallásos és nem lész pap?

— kérdé meglepetve a herczegnő. — Te, ki oly elragadóan beszélsz a szószéken, az Isten házában?

— De mindabból nem hiszek semmit. A természet csodás világa másra tanítja az embert, mint a biblia, mely csak azoknak való, kik nem elmélkednek, nem figyelnek az élet változataira, s egész életükben a gyermekkorukban bemagolt tannak hódolnak.

— Fülöp, Fülöp, az Isten szerelméért, hogy beszélhetsz, így te, ki Isten adományaiért, melyben részesített, egy élet hálájával tartozol.

— Hálás vagyok a természetnek, mely olyanná alkotott, hogy nem számítok másokra. Egészséges, épeszü, becsületes jellemü, de nem hiszem, hogy mindez egy láthatatlan felsőbb hatalom adománya, melyet „Istennek“ neveznek.

Özvegy Merlaky Borbála megdermedt a rémülettől. Most eszébe jutottak Sára félig elejtett szavai, midőn az Fülöpről beszélve, minduntalan elakadt s végre azt mondá, hogy ha tőle függ, nem választotta volna a teológiát fivére pályájául.

Néhány pillanatig nem volt képes felelni. Szánakozás volt kifejezve arczán, maga előtt látva ezt az ép, tehetséges, ragyogó kül'sejü ifjut, ki üresnek, sivárnak, hitetlennek, vallástalannak irta le magát s úgy érzé e perczben, hogy megszűnt őt szeretni...

Pedig ez csak csalódás volt. Annyira szívéhez nőtt már ez a két testvér, kedvencz fiának gyermekei, hogy bármit hallott volna róluk, nem birt elfordulni tőlük, de kétszeresen sujtva érezte magát Fülöp vallomása által.

Pár pillanatnyi hallgatás után mondá:

— Mindez nagyon szomorú, Fülöp, a mi magadról beszélsz, de én nem adok hitelt szavaidról. Ki oly jó fiu volt, mint te s oly hűséges testvér, az nem lehet vallástalan. Félre ismered magad

s jön életedben egy olyan percz, hol nemcsak elismerni, de imádni, dicsőíteni fogod a mindenható Istent és hatalmát.

— Ugyl egyen! — mondá bizonyos meghatottsággal az ifju. — Kivánnám, hogy megtörténték az, mit nagyanyám jövendöl, mert érzem, hogy a világ előtt tévelygő vagyok s azért nem is hirdetem hitetlenségemet, csak akkor beszélek róla, midőn ki nem kerülhetem, midőn valótlanúságot kellene állitanom.

— És Vanda? — kérdé visszafojtott lélegzettel a herczegnő. Mit mondjak neki?

— Ha szegény és más családbeli volna, nőül venném. Kegyet nem fogadhatok el s függő helyzetben nem tudnék élni. Szabad országban születtem, önálló természettel bírok és én nem ehetem másnak a kenyerét.

— De ez téves fölfogás, Fülöp, te nem keresed ezt a házasságot, megkinálnak veled. A szülők ajánlják föl gyermeküket s veled a nagy vagyont, neked csak el kell fogadnod.

— De abból kellene élnem, miután ezidejüleg nincs hivatásom s így nincsen jövedelmem.

— De lesz! A te tehetségeddel és képességeddel bárhol örömmel fogadnak. Letelepded itthon, hisz magyar vagy, itt a helyed s egykor nagy szerepet fogsz játszani az országban.

Fülöp szomoruan rázta meg fejét.

— Sára miatt nem maradhatok itt. Angol-

országban ő még férjhez mehet jól; de itt az ki van zárva.

— Ki tudja. Igaz, hogy oly történet nehezedik rá, mely elrontotta hírét, de oly szép s annyi bájos tulajdonsággal bír, hogy minden megtörténhetik a világon.

— És ha nőül is venné valaki, nem lebegne a feje fölött folytonosan az a veszedelem, hogy ha elmulnék férjénél a szerelem első varázsa, szeméretné multját, mely nem szégyen, de nem lehetne egy büszke névre, családra kellemes. Ebben a környezetben pedig nem mehet Sára máshoz, mint előkelő emberhez, miután mással nem is találkozik.

— Tudod, hogy Pál szerelmes bele?

— Még pedig szívének teljes szenvedélyével, különben képes lett volna-e arra, a mit miatta tett és a mi igen rossz következéseket vonhat maga után.

— Föl fogják őt menteni. Beszéltem Bogdányival ügyéről. „Jogtalan támadást“ védelmezett s ez fölmenti a büntetés alól.

— Bár ugy lenne, még pedig minél előbb, addig nem távozhatom, míg dolga rendben nincs, meglehet, tanuskodnom kell mellette.

— Az egy szerencsétlen eset volt s most már nem is volna lehetséges közöttük a házasság.

— Az különben sem történt volna meg. Sára borzad tőle.

— Talán mert mást szeret, — mondá kutató tekintettel a herczegnő.

— Mást, még pedig ugyanannak az anyának a gyermekét, ki sohasem egyeznék sem egyik, sem másik fiának a házasságába Sárával.

— Klotild? Ő nagyon szigorú.

— És Afréd szegény, mint mi vagyunk s a szerelem nem elég, hogy megélhessenek.

— Ebben igazad van, azonban Alfréd nem oly szegény, mint hinnéd, ő tőlem örökölni fog.

— Kedves nagyanyám, — mondá az ifju, kezét csókolva neki, — mily jó, nemes szive van. Rá ismerek arra, kit atyám száműzetésében is imádni tanított s ha arra gondolok, hogy örökre el fogunk válni, szívem összeszorul.

— De a válás nem szükséges fiam, viszonzá elérékenyülve a herczegnő s megölelte őt, ki leterdelt lábaihoz és átfogván térdeit szép nemes formájú fejét ruhája ráncaiba temette. Meleg természetének egész rokonszenves lényé megnyilatkozott ez ölelésben.

— És te nem hinnél Istent Fülöp? kiáltott föl ömlengve a herczegnő, te, ki maga vagy a szeretet, s kit Isten jó kedvében teremtett.

Fülöp gyorsan elhagyta helyét, a percznyi ellágyulás ama sok számtalan keserüségből eredt, a melyek hetek, sőt hónapok óta izgatottságban tartották idegeit. Megsimitá homlokát, mintha el

akarná onnét üzni a szomoru eszméket és mosolyogva mondá:

— Nagyanyám megbocsátotta nekem tévelygésemet és nem fog többé beszélni róla.

— És mit mondjak Vandának, vagy jobban mondva, Matildnak, a kitől a megbizást kaptam, hogy beszéljek a házasságról veled?

— A mit hallott tőlem... Nem mondhatok mást, Vandát bámulom, de számomra ki van zárva az a szerencse, hogy valaha férje lehessek, mert... mert büszkébb vagyok, minthogy nőül vehetném.

És Borbála herczegnő nehéz szivvel vitte meg ezt a választ, mindketten sirtak, midőn kicserélték e fölött eszméiket.

Kapronczayné leánya miatt könyezett, Borbála herczegnőnek egy kedves reményről kellett lemondani, hogy szeretett unokái közelében maradjanak s tőlük a válás gondolata elviselhetetlennek látszott ránézve.

E perctől azonban megváltozott a gróf és grófné modora a testvérek iránt s bár még nem szóltak leányuknak Fülöp határozatáról, feltűnő hidegek lettek irántuk, kivéve Vandát, ki egész napját Sárával tölté s ha Fülöpöt látta, szemének föllángolása mutatta belső érzését, mély és forró szerelmét iránta.

Borbála herczegnő hazautazott, de Sárát nem merte magával vinni menyé végett, pedig büszke-

sége föllázadt arra a gondolatra, hogy Kapronczayék éreztetik vele Fülöppel való elégedetlenségüket.

És helyesen tette, midőn Klotild grófnő haragjától tartott, ki a legnagyobb foku keserőséggel fogadta s szokása ellenére szemrehányásokat tett neki nemcsak azért, hogy Sárát Kotuninba hozatta de hogy mindannak daczára a mi történt, még mindig pártfogásban részesíti.

— A legnagyobb botrányokat idézi elő nevékre ez a két testvér, — mondá dühösen kifakadva, mindnyájunkat pellengére állít és leányaimnak annyit ártanak, a mennyit csak lehet.

— Leányaidnak nem árt Sára története, de különben is ő néhány nap múlva elhagyja az országot — örökre, viszonzá hidegen a herczegnő.

— Hála az égnek, hogy megszabadulunk tőlük. Soha sem kellett volna idejönniök. A legnagyobb veszedelem keletkezhetett volna ebből. Tudja-e, hogy Pál beleszeretett Sárába.? Pál! Ez az eddig okos, józan büszke ember.

— Szerencse, hogy Sára nem viszonozza érzelmeit.

— Talán kosarat ad neki? — kérdé gúnyosan Klotild grófnő.

— Már adott.

Merlakyné egész testében megrendült e feleletre.

Tudta, hogy napa soha nem mond valótlan-

ságot és még is oly meglepő, oly hihetetlen volt neki az, a mit hallott, hogy szédülni érzé fejét.

— Pál megkérte volna kezét, az én tudtom és engedelmem nélkül? kiáltott fel megbotránkozva.

— Pál nem úgy van nevelve, hogy valakitől tanácsot kérjen, vagy bárki haragjától tartson. viszonzá szárazon a hercegnő.

— De a gyermeki tisztelet és szeretet...

— Soha sem vettem nála ilyesmit észre.

Merlakyné tehetetlenségében sirni kezdett, a mit hallott, az meghaladt minden határt. A kotunini hitbizományi birtokok ura Sárát nőül venné! Egy második méltatlan házasság a családban. És Sára kosarat adott neki... Hihetetlen. Ezt magától Páltól akarta hallani, ki csak annyit mondott neki, hogy szereti Sárát s a folytatást most napától tudta meg, ki még csodálatosabb dolgot is mondhatott, mi ellenszenvét fokozta a gyűlölt testvérek ellen. Azonkívül ő Vandát, a nagy örökösnyt, régóta fiának, Alfrédnek szánta.

A hercegnő fájó szívvvel győződött meg róla, hogy Sára Kotuninba nem jöhet, Radnán pedig nem maradhat s így már a legközelebbi napokban elutaznak a testvérek s megszűnnek ránézve tovább létezni, mert hisz ő nem fogja többé őket látni.

Alig hogy Klotild grófnőtől elválva szobáiba

ment, az ikrek keresték fel őt, engedelmet kérve a belépésre.

— Jöjjetek — mondá majdnem érzékenyen — tudom, hogy Sáráról akartok kérdezősködni, sok üdvözetet hozok tőle számotokra.

— Miért nem jön vissza hozzánk? — kérde Zsófia.

— Odakötik az események s nemsokára elutazik Angolországba.

— Örökre? — kérdek mindketten egyszerre, megriadva e hirtől.

— Örökre.

— A nélkül, hogy elbucsuznék tőlünk? Bizonyyal mama miatt nem jön. Oh, mily szomorú most a ház nélküle, mily kedves volt az az idő, mialatt itt volt.

— Talán jobb lett volna, ha soha sem jön ide, — mondá szomorúan a hercegnő. Meg nem ismerve őt, sok fájdalomtól meg lettem volna kimélve.

— És Pál nem keveredett volna gyilkosságba. — mondá fontosan Zsófia.

Klára tűnődni látszott valami fölött, azután egyszerre mondá:

— Találkoznunk kell Sárával, mielőtt elutaznék, mama tudta nélkül.

— Az lehetetlen, — mondá Zsófia, ő soha sem bocsátaná meg, ha megtudná.

— Valahol a szabad ég alatt. Ő elénk

jönne, mi pedig féluton közeledünk hozzá. Lehetőséges volna, ez nagymama?

— Anyátok ellenére nem tehetitek.

De a lányok nem szüntek meg ezen az eszmén tünődni s titokban küldöncz által irtak Sárának, hogy jöjjön a radnai erdő szélére, ők oda kocsikázván, el akarnak bucsuzni tőle.

Ezuttal Klára irt neki s kitűzték a találkozó helyét és idejét, figyelmeztetvén őt, hogy el ne árulja tervöket senkinek, mert ők ezt a lépést titokban teszik...

De Sára iszonyodott már minden titoktól. Megkapván unokanővérei levelét, fölkereste Alfrédot a könyvtárban, kit ama végzetes éjszaka óta csak az étkezésnél látott, ki készakarva tartotta magát távol tőle s kiről tudta, hogy az legtöbb idejét Bogdányival tölti az olvasószobában.

Ez alkalommal azonban egyedül volt s megpillantván őt, örvendve ugrott föl helyéről. Sára tartózkodó, hüvös akar lenni iránta, de látván örömét s azt a melegséget, melylyel elébe futott, szivét hevesebben érzé dobogni s erőltetett nyugalommal mondá:

— E levelet kaptam ma Klárától, ki anyád tudta nélkül kíván velem találkozni Zsófiával együtt. Kedves jó leányok, szivem egész melegével szeretem őket, vágyom elbucsuzni tőlük, de nem akarok több haragot földézni s téged kérlek, hogy menj át Kotuninba és tudasd velük, hogy ne jöj-

jenek az erdőbe, mert én nem leszek ott, de legszebb üdözletemet, legforróbb csókjaimat küldöm nekik.

De az ifju ez összes előadásból csak a *bucsu* szót jegyezte meg magának. Bucsuzni! Sára tehát csakugyan elmegy. E gondolatra összeszorult szive s megragadván kezét, fájdalmas hangon mondá:

— A mit kívánsz, megteszem, de miután most, amaz éjszaka óta, melyen *szabad* lettél, először vagyunk egyedül, meg kell hallgatnod, a mit mondani akarok, mondanom *kell*, mielőtt távoznál.

A fiatal nő félrefordította fejét s elfojtott, remegő hangon mondá:

— Mit mondhatnál nekem, Alfréd, azok után, miket rólam tudsz? Miknek szemtanuja voltál s melyek miatt mindenki elítél és megvet?

— Tegye, ki jónak látja, én szeretlek! Szeretni foglak mindig. Bármit tettél, én helyesnek látom, a te ellenségeid az én ellenségeim s bár hova menj, követni foglak.

— Mily célból tennéd ezt? — kérde Sára megrettenve. Téged Bécshez köt állásod, van pályád, mely fényesen nyilik előtted, melyet nem szabad elhagynod, koczkáztatnod jövődet egy káprázatért. Mi soha sem lehetünk egymáséi, elválaszt bennünket a — szegénység...

— Csalódom Sára, én nem vagyok szegény. Nagyanyám tekintélyes vagyont hagy rám s minden előmenetellel nagyobb lesz fizetésem.

— Nem, nem, neked másforma házasságot kell kötnöd. Nagyanyánknak is fölidézné haragját szövetségünk.

— Ne hidd, ő oly nemes szivü és mindketőnket szeret. Ki maga kifogástalan, az enyhén itéli meg a mások gyöngeségét s tetteiből látod, hogy megbocsátott neked.

— És anyád?

— Ő elfogja veszíteni egy gyermekét, marad még neki három s Pált szereti mindenek fölött.

— Nem, nem Alfréd, tégy le e gondolatról. Hagyj nyugodtan, békében távoznom. Gondolj rám, ugy, mint a falevélre, melyet ide sodort a szél, azután tovább vitte. Nyoma sem marad, mint nem marad nekem, ki igyekezni fogok kibékülni sorsommal.

— Nem szeretsz?

— Tudod, hogy szeretlek, hisz Fülöpöt az az ijedség hozta ide, hogy észrevette leveleimből irántad való vonzalmamat. Tudta, hogy kötve vagyok s rettegett a férjes asszony szerelmének következményeitől... Szeretlek, de a sors elválasztott tőled.

Kezeibe rejté arczát és zokogott; ő maga legjobban érezte szavainak keservét, de Alfrédet nem tudta meggyőzni, még csak meg sem hatni, ki derült boldog mosolylyal tekintett rá, mert érezte, hogy nincs hatalom, mely tőle elválaszsa.

— Mindaz a mit mondasz, nem elég érv

arra, hogy két szerető sziv elszakadjon egymástól — mondá meggyőződéssel. Menj vagy maradj, én oldaladnál leszek. Csak egy választhatna el bennünket, ha nem viszonzod szerelmemet. A többi mellékes, olyan gát, melyet akarattal, kitartással le lehet rombolni.

— Csalódom, a szülők ellenére kötött házasságon nincs áldás. Láthatod ezt nálam, a szegénység pedig megrontja az életet.

— De az ifju tagadólag rázta meg fejét s hívvel mondá :

— Bármit beszélsz is, engem nem győzhetsz meg, szeretlek, szeretlek, szeretlek. Ez az én hitvallásom. Minden más közönyös, csekély, semmit mondó előttem.

És Sára, bár megkísérlé még tiltakozni ez állítás ellen, boldog volt s ez bármint igyekezett titkolni, ki volt fejezve arcán. Együtt hagyták el a könyvtárt, együtt mentek Fülöp szobájába, ki pakolással volt elfoglalva s meglátva őket, komoran mondá.

— Készülj az utra Sára. ma még elhagyjuk Radnát.

— Mi történt? — kérdé megrettenve Alfréd.

— Semmi különös, de itt nem maradhatunk, érzem, hogy terhére vagyunk Kapronczayéknak, mi a történetek után természetes, s további maradásunk egyetlen volna.

— És a tanuskodás Pál mellett? — kérdé Sára.

— Budapesten tartózkodunk addig, míg az ő ügye eldül, nagy szüksége lehet rám.

— Ugy megyek és készülök az utra. viszonzá szomoruan Sára, s elhagyta a szobát, a hol az unokafivérek egyedül maradtak.

— Mi fog történni Vandával ha te távozol? — kérde Alfréd. — Ez a gyöngé teremtés belehal fájdalmába.

Fülöpön fölindulás, nyugtalanság látszott.

— Sajnálom őt, szivből vonzódok hozzá, sohasem láttam nőt, a ki rokonszenvesebb lett volna nekem, de nem tehetem, hogy lekössem, vagy jobban mondva eladjam magam. Ha ő szegény volna és én gazdag, nőül venném.

— Oktalan büszkeség ez Fülöp, bocsáss meg, hogy így beszélek hozzád, ki nálam százszorta okosabb vagy. Neked annyi egyéni kincsed van, a melylyel Kapronczay összes vagyona nem vetélkedhetik. Ezt kell latba vetned, s ők maguk is belátják ezt, miután örülnének leányukkal való házasságodnak.

— Ne hidd, ők a kényszer hatása alatt egyeznének bele Vanda óhajtásába. Kegynek tekintenek részökről, hogy lányukat nőül adják hozzám s én nem fogadok el kegyet.

Alfréd látván, hogy hasztalan iparkodnék meggyőzni rokonát, nem folytatta a tárgyat. Szive örömmel volt telve, megtudván, hogy Sára egy ideig még Budapesten időzik s neki nővéreinek

kellett megvinni annak üzenetét, elhagyván Fülöpöt, kocsira ült és Kotuninba hajtatott, hol Klotild grófnő megtudván hazaérkeztét, magához hivatta, hol Alfréd sejté, hogy nem kellemes jelenetnek néz elébe...

OSZAK

KILENCZEDIK FEJEZET.

Merlaky grófné Pál jelenlétében fogadta ifjabb fiát, ki ellen mindig ezer kifogása volt s ki sehogy sem ütötte meg azt a mértéket, melylyel ő gyermekeit mérte.

— Valóban szerencsésnek érezzük magunkat, — kezdé indulatosan, — hogy végre eszedbe jutott, miként Kotunin is létezik e földön s van családod, kik között eddig a karácsonyi ünnepeket szoktad tölteni.

— Kapronczayék szivesek voltak meghívni az ünnepekre s mamát és nővéreimet kivéve mindnyájan ott voltunk.

— Pál csak egy napot töltött ott.

— Mindketten urai vagyunk tetteinknek s kiki azt teszi, a mit jónak lát.

— Ez merész és illetlen felelet. Tudom, hogy szivesebben vagy Radnán, mint itthon, de gyermekkorodban igyekeztelek legalább a tisztességre megtanítani.

— Az ellen tudva, akarva soha sem véttem.

— Illendő-e az, hogy oly emberek között töltsd itthon létednek legtöbb idejét, kiket én kiltottam innét s leányaimat nem engedem érintkezni velük?

Pál nyugtalan mozdulatot tett e megjegyzésre, arczán ki volt fejezve, hogy nem helyesli azokat.

— Az én meggyőződéseim szerint nem volt arra szükség. Sem Klárának, sem Zsófikának nem lett volna ártalmára Sára barátsága.

— Bizd annak megítélését rám, ki nem katonatiszti szemekkel nézi a hölgyeket. Nem tagadom, hogy Sára szép asszony, ki megkápráztatja a férfiakat, de tekintsd történetét, lehetséges-e ifju leányokat vele társalogatni?

— Azt mama jobban tudja nálam s e tekintetben az én véleményem nem mértékadó.

— Hálaistennek, hogy ezt legalább belátod.

— Soha nem kételkedtem bölcs ítéletében, de rám nézve talán nem tartja veszedelmesnek Sára társaságát?

— Veszedelmesnek nem, de ártalmasnak. Az ilyen vonzalmak beláthatatlan következményűek és Sára oly ügyes színésznő, ki mesterien tud tetetni. Láttuk ezt ittlétének első idejében, ugy játszotta az ártatlan leány szerepét, hogy senki sem gyanította, miként már átuzta a Rubikont.

— Az ártatlanság nem volt tettetés nála, ő ma is olyan, mint a tizenhat éves leány.

A grófnét leirhatatlanul boszantotta ez a nyilatkozat.

— Kérdezd meg Pált, ő is ezt tartja? — kérde, nem tudván jobb feleletet kigondolni, ki láthatóan megzavarodott.

Alfréd nevetve tekintett rá.

— Pálnak volt alkalmja meggyőződni, hogy Sára nem tettei azt, a mit *nem érez*. — viszonzá iróniával.

— Hogy érted ezt?

— Tudjuk, hogy megkérte Sára kezét s kosarat kapott, pedig nagy birtokoknak a tulajdonosa.

— Sára mondta ezt? — kérde fölugorva Pál.

— Soha, ő nem beszél rólad. Mástól tudom, de remélem, te sem tagadod.

A grófné, kis idő előtt heves jeleneten esett át fiával Sára miatt, zavarral horgasztotta le fejét, mert Pál nem tagadta, hogy megkérte kezét.

— Fájdalom, hogy ilyesmi történhetett, — sóhajtott föl leverten.

— Nem tagadom, hogy Sárának följánlottam mindazt, mit talán kivétel nélkül minden leány elfogadna, valamint azt sem, hogy szeretem, — mondá Pál komoran s arcza oly leirhatatlan fájdalmat fejezett ki, hogy Alfréd megsajnálta.

— Azonban, — folytatta az idősebb Merlaky gróf, erőt véve magán, ez nem jelenti, hogy nehezteljek rá, sőt szememben emelkedett értéke.

Matild grófnő haragtól lángoló szemekkel viszonozta ezt a nyilatkozatot.

— Szerencsétlen — nyögte kétségbeesve.

— Az vagyok, mert mindannak daczára a mi történt, Sárát őrülden szeretem, szeretem azzal a lázas, soha el nem muló szenvedélylyel, mely boldogit vagy megöl, s rám nézve ez a második van megírva.

— Megőrüdtél, teljesen elveszítéd eszedet! — kiáltott föl Merlakyné rémületen, ki ismervén fia zárkozott természetét, meg tudta mérni, mit jelent nála ez a nyilatkozat.

— Eszemet nem, csak életcélomat s talán büntetés ez a sorstól, hogy elfoglaltam Fülöpnek a helyét, ki méltóbban, boldogabban tudná a hitbizomány urának állását betölteni.

— Még ezt is hallanom kell! Vádolsz a multakért, melyeknek eseményeit nem mi idéztük elő, hanem maga István bátyád és a családi törvény szabta meg.

— Rosszul tették, kik így rendelkeztek. Nem ismerték a szívet, melyet nem lehet pénzzel megvásárolni.

Alfréd helyeslőleg intett, Pálnak minden szava visszhangzott az ő szívében s Merlakynének látnia kellett, hogy most, — talán először az életben, — fiai egy és ugyanabban a véleményben vannak.

— Meg vagytok babonázva, — mondá teljesen elkeseredve, — most értem, miből eredt ellen-

szenvem Sára jövetele iránt. Előérzet volt az, sejtettem, hogy vést, átkot hoz ránk!

— Most már késő a fölött tünődni, így volt határozva a sorstól. Isten megtorolja az igazságtalanságot, rám méretett a büntetés, ki pedig csak közvetve vagyok oka, hogy Fülöp megfosztatott jogaitól.

— Mindig e rögeszme, Pál! — kiáltott föl a grófné. — Térj magadhoz, önkivületben vagy s ez az állapot fölemészti szervezetedet.

De Pál nem felelt, lehorgasztott fővel hagyta el a szobát. Soha nem látszott oly kicsinynek, fogyatékosnak, betegnek, mint e perczen s a grófné sirva mondá:

— Eszébe, vagy életébe fog kerülni e szerelem, meglásd Alfréd, elveszítjük őt.

— Majd lecsillapul. Kis testben rendesen nagy szenvedélyek laknak s ő mindig hajlandó volt a képzelődésre, agya, szive már gyermekkorában erősebben működött, mint más embereké.

— Bár csak mielőbb távoznék ez a varázsló testvérpár, mely megbabonázott rajtam kívül mindenkit, hogy ne találkoznának Pállal többé.

— Távozni fognak mielőbb, talán már ma, a nap folytán.

— Adj a Isten.

— Kiván még valamit, anyám?

— Semmit, mehetsz, — kiáltott föl uj haraggal a grófné. — A mit ma tőletek hallottam, az

oly csapás reám nézve, mi megrendíti egész szervezetemet.

A gárdatiszt szomoruan távozott. Nehezére esett, hogy mindketten egyszerre okoztak bánatot neki, pedig felét elhallgatta annak, mit mondani készült, hogy nőül akarja venni Sárát, ki viszont szereti őt. Pál vallomása után erre már nem volt bátorsága. De elhatározását nem ingatta meg az előtte lefolyt szomorú jelenet, sem az a tudat, hogy mit anyja nem engedne meg kedvencz gyermekének, ahhoz neki sem adná beleegyezését...

Elhagyta a szobát, hogy fölkeresse nővéreit s átadja nekik Sára üzenetét, bucsuját, ki nem akart találkozni velök, kik nagyon le voltak verve e miatt s ő újra kocsira ült és visszahajtatott Radnára.

A következő nap Fülöp Sárával csakugyan elutazott, kísérve Alfrédttől és Lamberthy gróftól az állomásra, a hol a katonatiszttől bucsut vettek, mert Lamberthy velük ment a fővárosba.

Kapronczayék bár nem tudták hidegségüket és neheztelésüket a testvérek iránt titkolni, mind a mellett kétségbe voltak esve leányuk miatt, a ki majdnem önkivületben vett Sárától bucsut, Fülöpöt nem eresztették hozzá, mert ismét ágyban tölté a napokat s jobbnak tartották, ha nem találkoznak, de látniok kellett, hogy ez az óvatosság nem használt, mert Vandát nem lehetett megvigasztalni fájdalmában.

A testvérek távozása csodálatos nyomokat hagyott maga után mindkét kastélyban. Mintha magukkal vitték volna a jókedvet, nyugalmat, élénkséget. A hercegnő majdnem buskomolyságba esett unokái után. Pál mogorvább, hallgatabb volt, mint valaha s az ikrekkel senki sem törődött, beszélhetek titkon Sáráról, Fülöpről, a mennyit akartak. Alfréd visszautazott Bécsbe s mint mondá, hosszú ideig nem hagyhatja el állomását, honnét az utóbbi félévben oly gyakran távol volt. Ő maga azonban tudta, hogy utazásának czélja ezentul Budapest lesz, hová nemsokára lerándulni készült.

Indulása előtt a hercegnő egy vastag csomagot adott át neki, gyanítván, hogy *ő nem* vett örökre bucsut unokatestvéreitől, Fülöpnek czimezve s csak annyit mondott, hogy adja át majd neki, pénz van benne nekik, az angolországi utra.

Alfréd azonban Bécsbe érkezvén, azonnal postára adta a csomagot, gyanítván, hogy arra Fülöpnek szüksége lehet, ki nővérével megérkezvén az ismeretlen városban, Lamberthy kalauzolása mellett egyik szerényebb fogadóban vett lakást s ott szándékozott maradni, míg Pál kényes ügyében a hatóságnál mint tanunak okvetlenül szerepelnie kell.

Egy napon azonban nagy meglepetés érte őket.

Levelet kapott Sára, mely a következőképen hangzott.

Kedves Sára!

Talán nem ismeresz annyira, hogy meg ne lepjenek e soraim, melyek folytatásai s természetes vége mindannak, mit tőlem hallottál s minek nem adhattad meg igazi nagy jelentőségét, mert ismered jellememet, egyéniségemet, gondolkozás módomat.

A természet engem fogyatékos testtel, de erős szenvedélyekkel alkotott s az egyik nem bírja el a másikat. Hiába küzdenék szerelmem ellen, a csalódás elvette az élettől kedvemet, elhagyom vallásomat, zárdába vonulok, később talán pap leszek, de nem akarom elhagyni e gyarló világi életet a nélkül, hogy téged boldognak ne tudjalak s lemondok a hitbizomány tulajdonáról, mely utánam Alfrédra száll, kit tudom, hogy szeretsz, s hogy vele boldog lész, ha nőül mégysz hozzá.

Nagy szomorúságot okozok ezzel anyámnak, de nem tehetek másként. Tulajdonképen soha nem voltam a világra való, és egyéniségem mindig a magányhoz, elvonultságához vonzódott. Mit tennék én azzal a rengeteg vagyonnal, mely tulajdonképen Fülöpöt illette volna nálad nélkül. Így vissza száll az rátok, kik mindketten érdemesebbek vagytok rá, mint én, ki ugy is véletlenségből jutottam hozzá, de hasznát nem vehettem.

Kikötöttem végrendeletemben, mert annak lehet nevezni, Fülöp számára egy tekintélyes évi összeget, mit Alfréd köteles neki adni, csupán

azt az óhajtaást csatolván hozzá, hogy maradjon Fülöp itthon, az ő nagy tehetségeivel szolgálja hazáját és ismerje el, hogy van Isten, ki mind azoknak segítséget és boldogságot nyújt, *kik hisznek benne.*

Az én számonra is megnyílnak házának kapui, hol vigasztalást, megnyugvást s talán boldogságot talál szerető rokonod.

Merlaky Pál, s. k.

A testvérek bámulva tekintettek egymásra.

— Mondd, hogy nem látod Isten ujját mind-ebben? — kérdé diadallal Sára. — Mered-e még tagadni létezését, ki ily csodálatos módon adja nekünk vissza azt, minek tulajdonunknak kellett volna lenni?

Fülöp lesütött fővel hallgatott.

— Nem látod-e fokról-fokra a lánczolatot, mely idáig vezetett? — folytatta Sára hévvel. — Ki intézte sorsunkat? Ki vezetett idáig, ki adta Pál szívébe a szerelmet, mely megneemesíti az embert, s eltöröl féltékenységet, irigységet, gyűlöletet a lélekből, és követi Jézus példáját. Tekints körül, nem látod-e mindenütt Isten alkotását, melyet eddig tagadtál, és tekints magadra, kit szegény tévelygőt kegyébe fogadott, kiterjesztvén áldását ránk.

— Igazad van, — mondá Fülöp, megölelvén őt; érzem, hogy nagy bűnös voltam eddig, hogy kételkedtem Isten mindenhatóságában, s egyedüli

érdemem a te irántad való határtalan szeretet. De a csodálatos események és te megtérítettél s ezentul lesz bátorságom folytatni azt a pályát, melyet boldogult atyám jelölt ki számomra s melyet hitetlenségem miatt akartam elhagyni.

— Te vissza akarsz menni Angolországba? — kérde ijedten Sára. — Tudod-e, hogy ittmaradásodhoz van kötve a jövedelem, melyet Pál számodra kijelölt?

— És te azt hiszed, hogy én azt bármily körülmények közt elfogadnám? — kérde mosolyogva Fülöp. — Azt a pénzt, mint kegydíjat, mit megtagadtak szülőimtől, kik nélkülözésben éltek . . . Nem Sára, élvezd azt te férjeddal, légy boldog, tekintsd kárpótlásnak a multakért. Nekem nem kell! Meg tudom keresni, a mire szükségem van. Hévvél, örömmel folytatom ezentul a lelkeszi pályát, elmegyek messze országokba hittérítőnek. Azt mondjátok, beszédem szivhez szól s minél több hivat fogok szerezni *Istennek*.

— És Vanda? — kérde könnyes szemekkel Sára. — Hisz most már nem függnél vagyonától.

— Megvigasztalja őt a tudat, hogy az, kit szeretett, egészen a vallásnak szenteli magát. Én soha sem fogok megnősülni, mondd meg ezt neki

— És én, ki évekig nem foglak látni?

— Boldog lész férjeddal, kit szeretsz s nem megyek el örökre. Évek múlva, ha visszatérek, egy boldog párt, viruló gyermekeket fogok találni

az ősi kastélyban, mely oly csodálatos módon kerül vissza hozzánk, kik egykor számüzettünk belőle . . .

És nem használt semmi rábeszélés, marasztás, kérelem, Fülöp hű maradt föltételéhez, ő, ki szépsége, tehetsége tulajdonságai által a boldogságra, kényelemre, ragyogásra volt teremtve, pár hét mulva elutazott a vadak közé s évekig mint térítő haladt pályáján, melyen most, teljesen áthatva a vallástól, boldognak érezte magát . . .

A magyar főuri társaság egy év mulva házassági jelentést kapott Merlaky Alfréd gróf és Merlaky Sára eljegyzéséről. Klotild grófnő végleg elhagyta Kotunint leányaival, miután fia, Pál kolostorba vonult, átengedvén azt egészen napának és leendő menyének, a kit Borbála herczegnő szárnyai alatt mindenki szívesen fogadott a környéken. Személyes kelleme és bájos szépsége gyorsan megnyerték a sziveket számára, s mindenki igyekezett elfelejteni, vagy nem beszéltek róla, holott mindenki tudta az országban: *Sára történetét.*

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

OSZK

Országos Széchenyi Könyvtár

